

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УСТАВНИ СУД

Б И Л Т Е Н

Број 2/2005

БЕОГРАД, 2006. године

БИЛТЕН УСТАВНОГ СУДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ 1/2006

**Судска пракса
Уставни суд Републике Србије
тел: 011/363-1218
011/361-6377
Београд, Немањина 26**

ПРИРЕДИЛИ:

Љиљана Сарић, саветник Уставног суда

Александра Тојагић, стручни сарадник

Ненад Вуковић, приправник

број примерака: 100

САДРЖАЈ

страна

I ИЗБОР ОДЛУКА, РЕШЕЊА И ЗАКЉУЧАКА ДОНЕТИХ У ПЕРИОДУ ОД 01.09.2005. ГОДИНЕ ДО 31.12.2005. ГОДИНЕ	1
1. Закони	1
2. Акти републичких органа	41
3. Прописи општина и градова	55
а) Општина и град.....	57
б) Планирање и изградња насеља и простора	71
в) Локални јавни приходи	87
г) Комуналне делатности	90
д) Самодопринос и месне заједнице	105
4. Општи акти предузећа, јавних предузећа, установа и организација ...	119
а) Радни односи	121
б) Стамбени односи	138
в) Предузећа, јавна предузећа и установе	148
г) Коморе, удружења и друге организације.....	153
5. Решења о покретању поступка.....	163
6. Сукоб надлежности.....	171
7. Остали акти.....	181
а) Није општи акт	183
б) Оцена у односу на закон који је престао да важи.....	191
в) Ненадлежност Уставног суда	194
г) Остало	198
II ПИСМА НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ.....	205

I ИЗБОР ОДЛУКА, РЕШЕЊА И ЗАКЉУЧАКА ДОНЕТИХ У
ПЕРИОДУ ОД 01.09.2005. ГОДИНЕ ДО 31.12.2005. ГОДИНЕ

1. ЗАКОНИ

Закон о научноистраживачкој делатности ("Службени гласник РС", број 52/93)

- члан 43. став 1.

Није несагласно с Уставом овлашћење законодавца да у оквиру уређивања и обезбеђивања система радних односа уреди питање престанка радног односа против воље запосленог.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Одбија се предлог за утврђивање неуставности одредбе члана 43. став 1. Закона о научноистраживачкој делатности ("Службени гласник РС", број 52/93).

Геоинститут из Београда покренуо је поступак пред Уставним судом Републике Србије за оцену уставности члана 43. став 1. Закона о научноистраживачкој делатности ("Службени гласник РС", број 52/93). По мишљењу подносиоца предлога, лица са научним звањем истраживача у неравноправном су положају у односу на друге "квалификационе структуре", с обзиром на то да према оспореном члану 43. став 1. Закона истраживачу у научном звању престаје радни однос по сили закона када наврши 65 година живота, и не може после тога да настави да ради иако такву могућност пружа Закон о раду.

Уставни суд је на основу члана 64. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93) наведени предлог доставио Народној скупштини на одговор, а пошто Народна скупштина у остављеном року није доставила одговор, Уставни суд је у смислу члана 16. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, наставио поступак.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је у оспореном члану 43. став 1. Закона о научноистраживачкој делатности предвиђено да истраживачу у научном звању престаје радни однос по сили закона када наврши 65 година живота. Према ставу 2. овог члана Закона на предлог научног већа института, научни саветник у пензији може остати на пројекту до завршетка пројекта, ако у складу са законом закључи уговор о привременом обављању послова.

У члану 35. став 3. Устава Републике Србије утврђено је да запосленима може престати радни однос против њихове воље, под условима и на начин утврђен законом и колективним уговором. Чланом 72. став 1. Устава утврђено је да Република Србија, поред осталог, уређује и обезбеђује систем у области радних односа (тачка 4) и основне циљеве и правце научног развоја (тачка 9). На основу наведених уставних овлашћења Народна скупштина је Законом о научноистраживачкој делатности утврдила, поред осталог, научна и истраживачка звања, као и услове и поступак за њихово стицање, а у оспореном члану 43. став 1. Закона предвиђен је престанак радног односа истраживачу у научном звању.

Имајући у виду да је законодавац овлашћен да у оквиру уређивања и обезбеђивања система радних односа уреди и питање престанка

радног односа против воље запосленог, то оспорена одредба члана 43. став 1. Закона о научноистраживачкој делатности, по оцени Уставног суда, није несагласна с Уставом. Наведено прописивање престанка радног односа за истраживаче у научном звању сагласно је овлашћењу из члана 35. став 3. Устава, а да ли ће законодавац престанак радног односа уредити једним или са више закона и да ли ће услови и начин престанка радног односа за различите категорије запослених бити уређени на исти или различит начин питање је законодавне политике, о чему према члану 125. Устава није надлежан да одлучује Уставни суд. У том смислу чињеница да оспорена одредба на другачији начин утврђује престанак радног односа него Закон о раду не даје основ за утврђивање њене неуставности, нити је Уставни суд према члану 125. Устава, надлежан да оцењује међусобну сагласност републичких закона.

Оспореном одредбом Закона није по оцени Уставног суда повређено начело једнакости грађана утврђено у члану 13. Устава, јер се прописани услов за престанак радног односа утврђен у оспореној одредби члана 43. став 1. Закона односи на сва лица - истраживача у научном звању, а уставни принцип једнакости из члана 13. Устава не подразумева једнакост грађана у апсолутном смислу, већ гарантује једнакост грађана који се налазе у идентичним правним ситуацијама.

На основу изложеног и члана 46. тачка 9) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда

("Службени гласник РС", број 100/05)

IУ-366/2004 од 22.09.2005. године

Закон о осигурању ("Службени гласник РС", број 55/04)

Уставно је овлашћење законодавца да уређује систем односа у области осигурања, положај правних субјеката који обављају ту делатност; питања начина вршења контроле над њиховим радом, као и да законом уређује надлежност и послове органа који врши надзор над обављањем те делатности.

Уставни суд је донео

О Д Л У К У

1. Одбија се предлог и не прихвата се иницијатива за утврђивање неуставности одредаба чл. 18. и 32., чл. 34. до 37., члана 39. став 4., члана 41., члана 42. став 3., чл. 43. до 45., чл. 48, 49, 52, 54, 57, 59. и 73., члана 78. став 3., члана 79., члана 80. став 3., чл. 81. и 83., члана 88. став 4., члана 93. ст. 1. и 3., члана 95., члана 96. став 2., члана 107. став 5., члана 113. ст. 5. и 6., члана 114. став 3., члана 115. ст. 2. и 3., члана 118. ст. 2. и 3., члана 119. став 2., чл. 142. до 165., члана 180., члана 181. ст. 2. и 3., члана 182. став 5., чл. 187. до 191., чл. 193. до 195., члана 196. став 2., чл. 197. до 201., члана 204. став 2., чл. 209, 210. и 212., чл. 214. до 216., члана 217. ст. 7. и 8., члана 219., члана 220. став 2., чл. 221. и 222., члана 225. став 1. тачка 2), тач. 4) до 10), тач. 13) до 16), тачка 19), тач. 22) до 24), тачка 26), тач. 28) до 30) и тач. 32) и 34), чл. 226. и 228., члана 233. ст. 2. и 3.,

члана 234. ст. 2. и 3., члана 235. ст. 2. и 3., чл. 237, 238. и 244. Закона о осигурању ("Службени гласник РС", број 55/04).

2. Одбацују се захтеви за оцену сагласности Закона из тачке 1. са другим законима.

3. Одбацује се захтев за "предузимање превентивних мера за очување капитала у друштвима за осигурање".

О б р а з л о ж е њ е

Пред Уставним судом Републике Србије покренут је поступак за оцену уставности одредаба Закона о осигурању наведених у изреци, као и одредаба чл. 166. до 179. и члана 229. став 3. Закона, које је, на основу члана 4. став 3. и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), Суд издвојио из овог поступка и спојио их са предметима бр. IY-468/2004 (чл. 166. до 177.) и IY-459/2004 (чл. 178. и 179. и члан 229. став 3.) у којима је поступак у току. Подносилац предлога навео је: да је у поступку доношења оспореног Закона ставио примедбе на одредбе Предлога Закона о овлашћењима Народне банке Србије у делатности осигурања, али да примедбе нису прихваћене; да се оспореним одредбама Закона доводи у питање остваривање принципа из чл. 55, 56, 58. и 59. Устава Републике Србије о слободном привређивању свим облицима својине и самосталности привредних субјеката у обављању делатности, о јемствима друштвене својине и других својинских облика и њиховој једнакој правној заштити, о управљању и учешћу у одлучивању по основу својине и рада и о законском уређивању својинских права и обавеза на средствима у друштвеној својини, јер се Народној банци даје овлашћење да врши комплетан надзор и контролу пословања друштава за осигурање и њихових органа и, самим тим, институционално право управљања овим привредним друштвима, иако није власник њиховог капитала. Предлогом је тражена и оцена сагласности оспорених одредаба Закона о осигурању с одредбама Закона о предузећима, Закона о банкама и другим финансијским организацијама и Закона о министарствима, због тога што је Народна банка "преузела компетенције супротно одредбама тих закона и дат јој је доминантан положај кроз њену независност у односу на друге државне органе, што дерогира њихове надлежности утврђене наведеним прописима".

Уставном суду поднета је и иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 39. став 4. Закона о осигурању, из разлога што није у сагласности с одредбама чл. 55. и 58. Устава, као и с одредбама чл. 58, 60. и 261. Закона о предузећима које утврђују да су својина и рад основе управљања у предузећима и прописују органе управљања предузећа према структури капитала, а које одредбе, према мишљењу иницијатора, треба применити и на управљачка права у друштвима за осигурање.

У представци упућеној овом Суду тражено је "предузимање превентивних мера за очување капитала у друштвима за осигурање", ради заштите права оштећених лица по основу обавезног осигурања и права запослених у друштвима за осигурање у поступку приватизације, те одлагање доношења других закона у области осигурања док се не донесе одлука о уставности Закона о осигурању.

Уставни суд је предлог овлашћеног предлагача доставио Народној скупштини Републике Србије на одговор, а како Народна скупштина није

доставила одговор, Суд је наставио поступак, на основу члана 16. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05).

Уставом Републике Србије утврђено је: да нико не може бити кажњен за дело које, пре него што је учињено, није било предвиђено законом или прописом заснованим на закону као кажњиво дело, нити му се може изрећи казна која за то дело није предвиђена, и да се кривична дела и санкције за учиниоце могу одредити само законом (члан 23. ст. 1. и 2.); да се економско и социјално уређење заснива на слободном привређивању свим облицима својине на јединственом тржишту робе, рада и капитала, на самосталности предузећа и свих других облика организовања, на управљању и присвајању по основу својине и рада, као и на праву запослених и других грађана на социјалну сигурност (члан 55. став 1.); да се јамчи друштвена, државна, приватна и задружна својина и други облици својине, и да сви облици својине имају једнаку правну заштиту (члан 56. ст. 1. и 2.); да се привредне и друге делатности обављају слободно и под једнаким условима, у складу с Уставом и законом (члан 57. став 1.); да својина и рад представљају основе управљања и учешћа у управљању (члан 58. став 1.); да права и дужности Републике Србије врше Уставом одређени републички органи, и да су слободе и права човека и грађанина, једнакост пред законом, самосталност и једнак положај предузећа и других организација, основа и мера овлашћења и одговорности републичких органа (члан 70.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, и својинске и облигационе односе, правни положај предузећа и других организација, финансијски систем, систем у области тржишта и друге економске и социјалне односе од општег интереса, контролу законитости располагања средствима правних лица, као и организацију, надлежност и рад републичких органа (члан 72. став 1. тач. 4, 8. и 11.); да Република Србија има Народну банку, чији се статус, организација, управљање и пословање уређују законом (члан 107.); да се против решења и других појединачних аката судских, управних и других државних органа, као и против таквих аката органа и организација које врше јавна овлашћења, донесених у првом степену, може изјавити жалба надлежном органу, и да се законом, изузетно, у одређеним случајевима, може искључити жалба, ако је на други начин обезбеђена заштита права и законитости, као и да о законитости коначних појединачних аката којима државни органи и организације које врше јавна овлашћења решавају о правима или обавезама, одлучује суд у управном спору, ако за одређену ствар није законом предвиђена друга судска заштита (члан 124. ст. 1. до 3.).

Одредбама чл. 3. и 16. Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора предвиђено је укључивање заједнице у европске структуре, нарочито у Европску унију, усклађивање прописа и праксе са европским, односно међународним стандардима и примат општеприхваћених правила међународног права над правом Србије и Црне Горе и правом држава чланица, што полазећи од опредељења за придруживање Европској унији, подразумева, поред осталог, и усклађивање прописа о осигурању са правилима садржаним у директивама Европске уније у области осигурања, која се односе на: услове за оснивање организација које обављају делатност осигурања, односно за издавање дозволе за обављање њихове делатности од стране органа надлежног за надзор делатности осигурања и услове за пословање тих организација; овлашћења органа који врши надзор осигурања, која обухватају контролу испуњености прописаних услова за обављање делатности осигурања и контролу обављања делатности организација за осигурање.

Закон о осигурању ("Службени гласник РС", број 55/04) ступио је на снагу 29. маја 2004. године, када је престао да важи Закон о осигурању имовине и лица ("Службени лист СРЈ", бр. 30/96, 57/98, 53/99 и 55/99), осим одредаба тог закона о обавезном осигурању (чл. 73. до 108., чл. 111. и 112.) и о поверавању јавних овлашћења (чл. 143. до 146.), које важе до доношења посебног закона о обавезном осигурању. Оспорени Закон уређује услове и начин обављања делатности осигурања и надзор над обављањем делатности осигурања у Републици Србији, уводећи промене у области осигурања, нарочито у погледу услова обављања послова и надзора осигурања. У току поступка пред Уставним судом ступио је на снагу Закон о изменама и допунама Закона о осигурању ("Службени гласник РС", број 61/05), којим су поједине оспорене одредбе Закона измењене (чл. 34, 35, 39, 59, 95, 113, 115, 118, 146, 150, 154, 159, 197, 225. и 234.), или престале да важе (члан 95. став 2. тачка 5) и члан 113. став 5.).

Законом о допуни Закона о Народној банци Србије ("Службени гласник РС", број 55/04), који је ступио на снагу истовремено са Законом о осигурању, допуњен је члан 4. Закона о Народној банци Србије ("Службени гласник РС", број 72/03), којим су утврђене функције које обавља Народна банка, тако што су истој дате и функције у односу на обављање делатности осигурања и то: издавање и одузимање дозволе, односно овлашћења за обављање делатности осигурања, вршење контроле, односно надзора над обављањем те делатности и обављање других послова у складу са законом којим се уређује осигурање.

Представкама су оспорене оне одредбе Закона којима су уређени положај и овлашћења Народне банке у вршењу надзора над обављањем делатности осигурања, и то: одредба члана 18., којом је утврђено да Народна банка Србије врши надзор над обављањем делатности осигурања и обавља друге послове прописане овим законом; одредбе члана 32., чл. 34. до 37., чл. 39. и 41., чл. 42. до 45., чл. 48. и 49., чл. 52, 54, 57. и 59., које су систематизоване у поглављу "II. Друштво за осигурање" које обухвата одредбе о условима које треба да испуне друштва за осигурање за добијање дозволе за обављање послова осигурања, облицима друштава за осигурање, њиховим органима и другим статусним питања која се односе на ове правне субјекте, са овлашћењима Народне банке у вези са тим питањима; одредбе члана 73., чл. 78. до 81., чл. 83, 88, 93, 95. и 96., које су систематизоване у поглављу "III. Посредници и заступници у осигурању" којим су уређени послови посредовања у осигурању и послови заступања у осигурању, услови које треба да испуне друштво за посредовање у осигурању, друштво за заступање у осигурању и заступник у осигурању за добијање дозволе за обављање послова посредовања или послова заступања у осигурању и друга питања положаја ових правних субјеката, са овлашћењима Народне банке у вези са тим питањима; одредбе члана 107., чл. 113. до 115., чл. 118. и 119., које су у саставу поглавља "V. Имовина и пословање друштва за осигурање" којим су уређени имовина и финансијска средства друштава за осигурање, њихова структура и квалитет, обавезе друштава које се односе на пословање том имовином и средствима и овлашћења Народне банке у вези са тим питањима; одредбе чл. 142. до 165. и члана 180., које су у саставу поглавља "VII. Надзор над обављањем делатности осигурања" којим су уређена овлашћења, односно надлежности Народне банке у вршењу функције надзора и контроле над обављањем делатности осигурања и пословањем субјеката који је обављају; одредбе чл. 181, 182, чл. 187. до 191., чл. 193. до 195., члана 196. и чл. 197. до 201., које су у саставу поглавља "VIII. Актуарство и ревизија" којим су уређени актуарство у осигурању, положај и послови овлашћеног актуара, поступак ревизије финансијских извештаја друштва

за осигурање, као и овлашћења Народне банке у вези обављања актуарских послова и финансијске ревизије; одредбе чл. 204, 209, 210. и 212., које су у саставу поглавља "IX. Престанак друштва за осигурање, друштва за посредовање у осигурању, друштва за заступање у осигурању и агенције за пружање других услуга у осигурању" и поглавља "X. Пренос портфеља осигурања" којима је уређен поступак престанка субјеката који обављају делатност осигурања, услови и начин преноса портфеља осигурања, као и овлашћења Народне банке у овим поступцима; одредбе чл. 214. до 216., чл. 217, 219. и 220., које су у саставу поглавља "XI. Статусне промене, промене облика организовања и удружења друштава за осигурање" које уређује врсте и поступак статусних промена у друштвима за осигурање и другим субјектима који обављају делатност осигурања и њихово удруживање, са надлежностима Народне банке у вези са тим питањима; одредбе чл. 221, 222., 225. и 226., које су у саставу поглавља "XII. Казнене одредбе" које уређује питања одговорности за повреде или непридржавање одредаба Закона, односно кривична дела и прекршаје; одредбе чл. 228, 233, 234., чл. 235, 237, 238. и 244., које су у саставу поглавља "XIII. Прелазне и завршне одредбе" које уређује питања примене Закона и усклађивања организације, аката и пословања постојећих организација које обављају делатност у области осигурања, основаних по закону о осигурању који је био на снази до ступања на снагу овог закона, са обавезама тих организација и овлашћењима Народне банке у погледу односних питања.

Уставни суд је оценио да је одређивање Народне банке Републике Србије као органа надлежног за надзор над обављањем делатности осигурања и уређивање поступка, начина, предмета, мера надзора делатности осигурања и услова за изрицање тих мера (оспорени члан 18., чл. 148. до 165. и члан 180.), као и делокруга послова Народне банке у области осигурања (оспорени чл. 142. до 145. и члан 147.), засновано на одредбама члана 70. став 1., чл. 72. и 107. Устава. Наиме, прописивање надзора и других послова које Народна банка обавља у делатности осигурања, а који се односе на издавање дозвола за обављање делатности осигурања, давање сагласности на акте и радње прописане Законом, доношење подзаконских прописа ради спровођења одредаба Закона, вођење регистара о друштвима за осигурање и другим правним лицима којима је издата дозвола за обављање послова осигурања и регистара издатих овлашћења за обављање послова из области осигурања, заштиту права осигураника, корисника осигурања и трећих оштећених лица и разматрање њихових приговора на рад субјекта који обављају ову делатност, сарадњу са другим надзорним органима у земљи и иностранству, подношење извештаја Народној скупштини о стању на тржишту осигурања и обављање других послова прописаних овим одредбама Закона, по оцени Суда, у оквиру је наведених уставних овлашћења законодаваног органа да уређује систем односа у области осигурања и положај правних субјеката који обављају ту делатност, укључујући и питања начина вршења контроле и надзора над њиховим радом, као и да законом уређује надлежност и послове органа који врши надзор над обављањем те делатности. Питање избора органа, односно организације којој се поверава обављање послова надзора осигурања и целисходности и оправданости тог уређивања, питања су законодавне политике, која Уставни суд, сагласно одредбама члана 125. Устава, није надлежан да оцењује.

Према оцени Суда, оспорене одредбе члана 146. Закона, које прописују да се о статусним питањима и изрицању мера у поступку надзора из надлежности Народне банке, одлучује у управном поступку, у облику решења, против кога је дозвољено вођење управног спора, нису несагласне с одредбама члана 124. Устава које гарантујући свим лицима заштиту права у поступцима у

којима се решава о њиховим правима и обавезама, дају могућност да се законом искључи жалба ако је на други начин обезбеђена заштита права и законитости, а правна заштита поводом наведених решења Народне банке и контрола њихове законитости као коначних појединачних аката, обезбеђена је у спору пред надлежним судом.

Оспореним одредбама члана 32., чл. 34. до 37., чл. 39. и 41., чл. 43. до 45., чл. 48. и 49., чл. 52, 54, 57. и 73., чл. 78. до 81., чл. 83, 88, 93, 95, 96. и 107., чл. 113. до 115., чл. 118. и 119. Закона, уређују се: услови обављања делатности за друштва за осигурање, који се односе на услове стицања или смањења квалификованог учешћа у капиталу акционарског друштва за осигурање, услове за издавање дозволе за обављање послова (у погледу организационог облика, обављања послова осигурања, оснивачких аката и основног капитала, као и услова које треба да испуњавају оснивачи, акционари, чланови управе и надзорног одбора); услови обављања делатности за друштва за посредовање у осигурању, друштва за заступање у осигурању и посредника у осигурању, који се односе на услове издавања дозволе тј. овлашћења за обављање послова (у погледу организационог облика, обављања послова непосредно повезаних са пословима осигурања, оснивачких аката и основног капитала, као и услове које треба да испуњавају оснивачи, акционари, односно власници удела, чланови управе и надзорног одбора друштва, и заступници у осигурању); овлашћења која Народна банка има као орган надзора над делатношћу наведених субјеката у утврђивању Законом прописаних услова у поступцима одлучивања о издавању дозвола, односно овлашћења за обављање послова, промени и престанку важења дозвола за обављање послова осигурања, одузимању дозвола или овлашћења за обављање послова посредовања и послова заступања у осигурању, давању или одузимању сагласности за стицање квалификованог учешћа у друштву за осигурање, давању или одузимању сагласности за обављање функције члана управе и надзорног одбора и у вези с тим, овлашћења Народне банке за ближе прописивање услова и начина доказивања испуњености услова које треба да испуне акционари-квалификовани имаоци, лица повезана са њима и лица предложена за чланове управе и надзорног одбора, као и потребне организационе, кадровске и техничке оспособљености акционарског друштва за осигурање (у смислу одредбе члана 39. став 4. Закона), овлашћења у поступцима давања сагласности за улагања друштва у повезана правна лица, давања сагласности за промену фирме или седишта друштва и вођења регистара података о друштвима за осигурање, друштвима за посредовање у осигурању, друштвима за заступање у осигурању и заступницима у осигурању; овлашћења које Народна банка има за ближе уређивање критеријума и начина обрачунавања техничких резерви и начина улагања техничких и гарантних резерви; обавезе наведених субјеката према Народној банци у вези са испуњавањем услова обављања делатности и последице неизвршавања тих обавеза (у виду одбијања захтева за издавање дозволе или овлашћења, губитка издате дозволе или овлашћења, одузимања дате сагласности, те ништавости аката, односно радњи предузетих без обавезне сагласности). По оцени Уставног суда, наведене одредбе Закона у границама су овлашћења садржаних у одредабама чл. 57. и 72. Устава, према којима се, поред осталог, законом уређују питања услова обављања одређене делатности и контроле законитости располагања средствима правних лица која ту делатност обављају. Ова уставна овлашћења, по оцени Суда, подразумевају и право законодавца да законом уреди посебне услове и облике контроле испуњености законом прописаних услова за обављање делатности осигурања и овлашћења надлежних органа у утврђивању њихове испуњености, како у време издавања

дозволе за рад, тако и у току обављања делатности. Стога је Суд оценио да одредбе којима су, полазећи од сврхе надзора делатности осигурања, прописани услови оснивања и контроле осигуравајућих друштава у односу на обављање послова за које је овим друштвима издата дозвола за рад и услове које морају испуњавати њихови оснивачи, власници (нарочито они са квалификованим учешћем) и чланови, и уређени облици контроле пословања, образовања и коришћења средстава тих правних субјеката, нису несагласне с Уставом.

Оспорене одредбе чл. 181. и 182., чл. 187. до 191. и чл. 193. до 195. Закона, којима се уређује обављање актуарских послова у осигурању, као и надлежности Народне банке за давање овлашћења за обављање тих послова, за прописивање услова стицања звања овлашћеног актуара и за надзор и контролу његовог рада, по оцени Суда, не излазе из домена овлашћења законодавца из чл. 57. и 72. Устава, које садржи и овлашћење за уређивање услова обављања актуарских послова у делатности осигурања. Такође, Суд оцењује да је на основу наведених одредаба Устава законодавац био овлашћен да, као у оспореним одредбама чл. 196. до 201. Закона, пропише вршење финансијске ревизије друштава за осигурање, са овлашћењима Народне банке у поступку избора ревизора и обављања ревизије.

Суд је утврдио да нису несагласне с Уставом ни оспорена одредба члана 204. Закона која прописује обавезу одбора осигураника да затражи мишљење овлашћеног актуара за смањење уговорених сума осигурања у уговорима о осигурању живота који се преносе на друга друштва за осигурање у случају престанка друштва које је уговоре закључило, и да о датом мишљењу обавести Народну банку (члан 204.), као ни одредбе чл. 209, 210. и 212. Закона које уређују начин и поступак одлучивања Народне банке о преносу портфеља осигурања, односно уговора о осигурању са једног на друга друштва за осигурање и обавезе тих друштва у односном поступку. Суд сматра да су у оквиру уставних овлашћења из члана 72. Устава и одредбе чл. 214. до 217. и чл. 219. и 220. Закона, које прописују обавезу прибављања сагласности Народне банке за статусне промене и промене облика организовања друштава за осигурање, друштава за посредовање у осигурању, друштава за заступање у осигурању и агенција за пружање других услуга у осигурању, као и сходну примену одредаба овог закона које уређују оснивање тих субјеката на поступак промене њихове правне форме, а сходну примену одредба закона који уређује правни положај предузећа на удружења друштава за осигурање, будући да ове одредбе уређују питања начина и услова обављања послова осигурања, која се, на основу Устава, уређују законом.

У погледу оспорених одредаба чл. 221, 222, 225. и 226. Закона, Уставни суд је утврдио да овлашћење законодавца да уређује односе у одређеној области, подразумева и овлашћење за прописивање санкција за повреде законом утврђених обавеза, сагласно члану 23. Устава, те да су овим одредбама прописана кривична дела и прекршаји за повреде одредаба Закона које, по оцени Суда, нису несагласне с Уставом. Која ће се дела законом одредити као кажњива, односно које ће се радње или пропуштања дужних радњи утврдити као кривична дела а које као прекршаји, те које ће се врсте и висине казни предвидети за учињена кажњива дела у делатности осигурања, ствар је казнене политике и процене целисходности законодавца у уређивању тих питања.

Оспорени члан 228. Закона, као прелазна одредба, према којој Народна банка, у чији делокруг прелазе послови у области осигурања, преузима запослене у Министарству финансија који су на дан ступања на снагу Закона обављали послове из те области по закону који је престао да важи, као и опрему,

документацију и средства за рад која су служила обављању тих послова, по оцени Суда, у оквиру је уставног овлашћења законодавца утврђеног одредбама члана 72. Устава. Оспореним, такође прелазним одредбама чл. 233. до 235. чл. 237, 238. и 244. Закона, уређено је временско важење и примена новог Закона на постојеће организације које обављају делатност осигурања и обавезе тих организација у погледу усаглашавања њиховог основног капитала, делатности, имовине и пословања, у одређеним роковима, с одредбама Закона, као и овлашћења Народне банке у утврђивању испуњености Законом прописаних услова, а што се, по оцени Суда, сагласно Уставу, уређује законом.

По оцени Суда, оспореним одредбама Закона не доводе се у питање уставни принципи на које се учесници у поступку позивају. Овим одредбама не ограничава се слободно привређивање свим облицима својине и самосталност предузећа и других облика организовања у обављању привредних делатности, као и слободно обављање тих делатности и предузетништва, под једнаким условима, гарантовано одредбама чл. 34, 55, 56, 57, 58. и 59. Устава, већ се прописују услови за обављање делатности осигурања, који су, без обзира на својински облик, једнаки за све субјекте који обављају послове осигурања. Такође, једнаки услови надзора и контроле обављања ових послова, без којих не би могли да се остваре слобода пружања услуга осигурања, али и заштита корисника тих услуга, по оцени Суда, основа су и мера овлашћења надлежног органа за надзор делатности осигурања, у смислу члана 70. Устава. Такво законско уређивање не ограничава управљање осигуравајућим друштвима од стране њихових изабраних органа, јер се не односи на та питања, него на надзор делатности осигурања и овлашћења Народне банке у вршењу тог надзора.

Захтев за оцену сагласности одредаба Закона о осигурању с одредбама Закона о предузећима ("Службени гласник РС", бр. 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99, 9/01 и 36/02), Закона о банкама и другим финансијским организацијама ("Службени лист СРЈ", бр. 32/93, 24/94, 5/95, 61/95, 28/96, 16/99, 44/99, 36/02 и 37/02 и "Службени гласник РС", бр. 72/03 и 61/05) и Закона о министарствима ("Службени гласник РС", бр. 19/04 и 84/04), Уставни суд је одбацио, обзиром да према члану 125. Устава, није надлежан да одлучује о међусобној сагласности одредба републичких закона.

Такође, Уставни суд, сагласно одредбама члана 125. Устава, није надлежан за "предузимање превентивних мера за очување капитала у друштвима за осигурање", па је захтев који се односи на такво поступање, одбацио.

Уставни суд је на основу изложеног и члана 19. став 1. тачка 1), члана 46. тачка 9) и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 16/2006)
 ГУ-40/2005 од 22.12.2005. године

Закон о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01)

- члан 114. став 1.

Није несагласно с Уставом законско прописивање обавезе послодавца, који има у радном односу на неодређено време више од 50 запослених, а намерава да откаже уговор о раду за више од 10% од укупног

броја запослених у току календарске године, да донесе програм решавања вишка запослених.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 114. став 1. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01).

Уставном суду Републике Србије упућена је представка за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе Закона наведене у изреци. У представци се наводи да се оспореном одредбом Закона, којом је прописана обавеза за послодавца, који има у радном односу на неодређено време више од 50 запослених, а намерава да откаже уговор о раду за више од 10 % од укупног броја запослених у току календарске године због технолошких, економских или организационих промена, да донесе програм решавања вишка запослених, запослени у предузећу са мањим бројем запослених, доводе у неравноправан положај јер су лишени права на подршку синдиката и учешће организације надлежне за послове запошљавања у решавању овако важног егзистенцијалног питања, као што је право на рад. Полазећи од одредаба члана 13. и 35. Устава Републике Србије подносиоци иницијативе сматрају да запосленима морају бити обезбеђена иста права и исти ниво заштите, те омогућена доступност радних места под једнаким условима.

Одредбом члана 114. став 1. Закона о раду била је прописана обавеза за послодавца, који је имао у радном односу на неодређено време више од 50 запослених, а намеравао је да откаже уговор о раду за више од 10% од укупног броја запослених у току календарске године због технолошких, економских или организационих промена, да донесе програм решавања вишка запослених.

Уставом Републике Србије утврђено је: да су слободе и права човека и грађанина ограничени само једнаким слободама и правима других и кад је то Уставом утврђено (члан 11.); да се слободе и права остварују, а дужности испуњавају на основу Устава, осим кад је Уставом предвиђено да се услови за остваривање појединих слобода и права утврђују законом (члан 12. став 1.); као и да се законом може прописати начин остваривања појединих слобода и права кад је то неопходно за њихово остваривање (члан 12. став 2.); да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да је свакоме зајемчено право на рад, слободу рада, слободан избор занимања и запослења и учешће у управљању, под једнаким условима доступност радног места и функције, да запосленима може престати радни однос против њихове воље, под условима и на начин утврђен законом и колективним уговором, као и да је забрањен принудни рад (члан 35.); да Република Србија, поред осталог, уређује и обезбеђује систем у области радних односа (члан 72. став 1. тачка 4.).

Полазећи од изложеног, Уставни суд је оценио да се оспореном одредбом члана 114. став 1. Закона о раду не доведе у питање одредбе чл. 13. и

35. Устава. Наиме, одредба члана 13. Устава подразумева једнакост грађана у правима и дужностима у погледу њихових личних својстава, док се у случају оспорене одредбе Закона ради о питањима радноправног статуса запослених у погледу постојања, односно непостојања потребе послодавца за радом одређеног броја запослених, условљене економским, технолошким или разлозима организационе природе. Такође се, по оцени Уставног суда, оспореном одредбом Закона не повређује Уставом гарантовано право на рад из члана 35. Устава, јер према овој уставној одредби запосленима може престати радни однос против њихове воље, под условима и на начин утврђен законом и колективним уговором.

Неосновани су наводи подносилаца иницијативе да су запослени на основу оспорене одредбе Закона били доведени у неповољнији положај у односу на остале запослене који су уживали права из члана 116. Закона (премештај на друге послове, рад код другог послодавца, право на преквалификацију или доквалификацију, скраћено радно време и друга права у складу са законом, општим актом или уговором о раду) и подршку синдикалне организације, с обзиром на то да Закон о раду није искључивао заштиту на коју је имао право сваки запослени у поступку отказа уговора о раду, а која је подразумевала обавезу послодавца да затражи мишљење синдиката чији је члан запослени, као и обавезу синдиката да достави затражено мишљење у року од пет дана (члан 104. ст. 3. и 4.).

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", број 32/91 и 67/93), Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
 ГУ-16/2005 од 06.10.2005. године

Закон о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03 и 84/04)

- члан 54. став 1. и 241.

Условљавање признавања стажа осигурања с увећаним трајањем одговарајућим ефективним стажом на начин утврђен оспореном одредбом, није несагласно с Уставом.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 54. став 1. и члана 241. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/2003 и 84/2004).

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 54. став 1. и члана 241. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/2003 и 84/2004). У иницијативи се наводи да оспорене одредбе закона нису у сагласности с одредбом члана 13. Устава Републике Србије, према

којој су грађани једнаки у правима, затим с одредбом члана 53. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, као и правним актима којима се утврђују радна места на којима се стаж осигурања рачуна у увећаном трајању.

Уставни суд је, у спроведеном поступку, утврдио да је оспореном одредбом члана 54. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању утврђено да се осигуранику из члана 52. став 1. овог закона, стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем под условом да је на радним местима односно пословима из члана 53. овог закона ефективно провео укупно најмање 10 година, односно укупно најмање пет година ако је, по основу рада на тим радним местима, односно пословима, утврђена инвалидност, а оспореном одредбом члана 241. Закона да се осигуранику који је, до дана ступања на снагу овог закона, радио на радним местима, односно пословима на којима се стаж осигурања рачуна с увећаним трајањем на основу прописа који су били на снази до дана ступања на снагу овог закона, тај стаж рачуна за испуњавање услова, у складу са законом који је важио у периоду када је навршен.

Устав Републике Србије утврђује: да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да обавезним осигурањем, запослени, у складу са законом, обезбеђују себи, поред осталог, и права за случај смањења или губитка радне способности, незапослености и старости и права на друге облике социјалног осигурања (члан 40. став 1.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, и систем у области социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности (члан 72. став 1. тачка 4.).

Оспореном одредбом члана 54. став 1. Закона утврђен је општи услов који треба да буде испуњен да би се стаж осигурања рачунао са увећаним трајањем и то тако да се тај стаж рачуна осигуранику који ради на нарочито тешким, опасним и за здравље штетним радним местима, односно пословима и осигуранику који ради на радним местима, односно пословима на којима послве навршења одређених година живота не може успешно обављати своју професионалну делатност, а на тим пословима је осигураник ефективно провео укупно најмање 10 година, односно укупно најмање пет година ако је, по основу рада на тим радним местима, односно пословима, утврђена инвалидност. Условљавање признавања стажа осигурања с увећаним трајањем одговарајућим ефективним стажом на начин утврђен оспореном одредбом Закона, није, по оцени Уставног суда, у несагласности с Уставом. Наведеном одредбом Закона не повређује се принцип једнакости грађана из члана 13. Устава, јер се услов у погледу дужине ефективног рада на одређеним радним местима, односно пословима, који треба бити испуњен да би се осигуранику који ради на одговарајућим пословима наведеним у члану 52. став 1. Закона, стаж осигурања рачунао са увећаним трајањем, односи једнако на све грађане који се налазе у истој правној ситуацији прописаној оспореном одредбом. Такође, одредбом члана 54. став 1. Закона не ограничава се, односно не ускраћује право за случај смањења или губитка радне способности, односно старости утврђено одредбом члана 40. став 1. Устава. Прописивањем наведеног услова уређује се начин остваривања једног посебног вида обезбеђивања социјалне сигурности у оквиру уставног овлашћења Републике да уређује систем у области социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности, а садржина прописаног

услова је ствар законодавне политике коју Уставни суд, сагласно одредби члана 125. Устава, није надлежан да оцењује.

Оспореном одредбом члана 241. Закона, као одредбом прелазног карактера, утврђен је, сагласно овлашћењу законодавца из члана 72. став 1. тачка 4. Устава да уреди систем у области социјалног осигурања и социјалне сигурности, правни режим већ остварених права и то тако да се за испуњење општих услова од десет, односно пет година за рачунање стажа осигурања с увећаним трајањем, прописаних одредбом члана 54. став 1. Закона, рачуна и стаж осигурања навршен, односно утврђен по прописима који су били на снази до дана ступања на снагу овог закона. Стога се, по оцени Уставног суда, наведеном одредбом не повређују одредбе Устава, јер се иста односи једнако на све грађане који се налазе у истој правној ситуацији прописаној том одредбом, нити се ствара неједнакост грађана с обзиром на њиховалична својства утврђена одредбом члана 13. Устава. Такође, не ограничава се нити ускраћује право за случај смањења или губитка радне способности, односно старости утврђено одредбом члана 40. став 1. Устава.

У вези са захтевом за оценом сагласности оспорених одредаба Закона с одредбом члана 53. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, као и правним актима којима се утврђују радна места на којима се стаж осигурања рачуна у увећаном трајању, Уставни суд није надлежан да оцењује међусобну сагласност закона, као ни сагласност закона са актима ниже правне снаге, сагласно одредби члана 125. Устава Републике Србије.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-200/2005 од 22.09.2005. године

Закон о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03 и 84/04)

- чл. 70, 76. став 1. и члан 249. став 1.

Није несагласно с Уставом овлашћење законодавца да утврђује вредност општег бода и начин одређивања збира пензија и збира личних бодова корисника, начин усклађивања вредности општег бода, обавезу фонда, да објави усклађену вредност општег бода и највиши износ пензије. Није несагласно с Уставом поверавање овлашћења од стране законодавца Влади РС да утврђује номинални износ вредности општег бода.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

1. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 70., члана 76. став 1. и члана 249. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/2003 и 84/2004).

2. Одбацује се захтев за оцењивање уставности одредаба члана 76. став 2., члана 78. и члана 80. став 1. Закона из тачке 1.

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба чл. 70, 76. и 78., члана 80. став 1. и члана 249. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/2003 и 84/2004). У иницијативи се наводи да оспорене одредбе Закона нису у сагласности с Уставом и то: одредба члана 70. Закона, јер прави разлику у висини пензија утврђених по ранијим законима и пензија утврђених по закону чије се одредбе оспоравају, као и стога што је директору фонда дато право усклађивања вредности општег бода; одредба члана 76. Закона, јер најнижу пензију своди на износ који не обезбеђује егзистенцију; одредба члана 78. Закона, јер прави велику разлику у пензијама; одредба члана 80. став 1. Закона, јер Устав забрањује одузимање или ограничавање стеченог права; одредба члана 249. став 1. Закона, јер даје право Влади Републике Србије да произвољно утврђује номиналну вредност општег бода.

Уставни суд је, у спроведеном поступку, утврдио да је оспореним одредбама члана 70. Закона о пензијском и инвалидском осигурању утврђено да је вредност општег бода номинални износ који представља количник израчунатог збира пензија и збира личних бодова свих корисника старосне и инвалидске пензије који су право на пензију остварили у периоду од 1. јануара 2001. до 30. јуна 2002. године (став 1.), да се збир пензија из става 1. овог члана одређује на основу месечне висине пензије у последњем кварталу 2002. године (став 2.), да се збир личних бодова корисника из става 1. овог члана обрачунава на начин утврђен по одредбама овог закона (став 3.), да се вредност општег бода из става 1. овог члана, усклађује на начин који је прописан за усклађивање пензија (став 4.), као и да усклађену вредност општег бода објављује фонд (став 5.). Према оспореним одредбама члана 76. Закона, најнижи износ пензије припада осигуранику који оствари право на старосну, односно инвалидску пензију ако му је та пензија мања од износа пензије утврђене по одредбама овог закона (став 1.), а најнижа старосна, односно инвалидска пензија одређује се у висини износа усклађене најниже пензије затечених корисника у Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање запослених (став 2.). Оспореном одредбом члана 78. Закона утврђено је да се највиши износ пензије одређује тако што лични коефицијент не може износити више од четири, а оспореном одредбом члана 80. став 1. Закона да се пензија од 1. јануара, 1. априла, 1. јула и 1. октобра текуће године усклађује, на основу статистичких података, са кретањем трошкова живота и просечне зараде запослених на територији Републике у претходном кварталу, у проценту који представља збир половине процента раста, односно пада трошкова живота и половине процента раста, односно пада зарада. Сагласно оспореној одредби члана 249. став 1. Закона, номинални износ вредности општег бода, из члана 70. ст. 1. до 3. овог закона утврђује Влада Републике Србије.

Устав Републике Србије утврђује: да се слободе и права остварују, а дужности испуњавају на основу Устава, осим кад је Уставом предвиђено да се услови за остваривање појединих слобода и права утврђују законом, као и да се законом може прописати начин остваривања појединих слобода и права кад је то неопходно за њихово остваривање (члан 12. ст. 1. и 2.); да су грађани једнаки у правима и дужностима и да имају једнаку заштиту пред државним и другим

органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да обавезним осигурањем, запослени, у складу са законом, обезбеђују себи, поред осталог, и права за случај смањења или губитка радне способности, незапослености и старости и права на друге облике социјалног осигурања (члан 40. став 1.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, и систем у области социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности (члан 72. став 1. тачка 4.).

Оспореним одредбама члана 70. Закона утврђује се вредност општег бода који, поред личног бода, представља елемент за одређивање висине старосне и инвалидске пензије, затим начин одређивања збира пензија и збира личних бодова корисника, начин усклађивања вредности општег бода и обавеза фонда да објави усклађену вредност општег бода. Вредност општег бода је номинални износ чија је вредност у сваком кварталу једнака за све кориснике-пензионере и има за циљ да осигураници, у просеку, имају исти износ пензије. Утврђујући вредност општег бода, начин одређивања збира пензија и збира личних бодова корисника, начин усклађивања вредности општег бода и обавезу фонда да објави усклађену вредност општег бода, законодавац оспореним одредбама Закона није, по оцени Уставног суда, повредио Устав. Наиме, одредбом члана 40. став 1. Устава утврђена су одређена права по основу обавезног социјалног осигурања, дакле и пензијског и инвалидског осигурања, али нису утврђени услови и начин остваривања тих права, а тиме ни начин утврђивања пензије, односно вредности општег бода као једног од два елемента за утврђивање висине старосне и инвалидске пензије нити начин усклађивања његове вредности који се, сагласно уставним овлашћењима, утврђују законом. Стога се оспореним одредбама члана 70. Закона не повређује принцип једнакости грађана из члана 13. Устава, јер се начин утврђивања вредности општег бода, односно одређивања збира пензија и збира личних бодова, као и начина усклађивања вредности општег бода односи једнако на све грађане који се налазе у истој правној ситуацији прописаној оспореним одредбама. Такође, оспореним одредбама Закона не укидају се нити ограничавају Уставом утврђене слободе и права човека и грађанина, па ни права за случај смањења или губитка радне способности и старости из члана 40. став 1. Устава. Утврђивање вредности општег бода, начин одређивања збира пензија и збира личних бодова, начин усклађивања вредности општег бода, на основу и у оквиру наведених уставних овлашћења, ствар је законодавне политике коју Уставни суд, сагласно одредби члана 125. Устава, није надлежан да оцењује.

Оспореним одредбама члана 76. Закона утврђује се право на најнижи износ пензије (став 1.), као и начин одређивања њене висине (став 2.). Институт најниже пензије утврђен оспореном одредбом члана 76. става 1. Закона има за циљ да заштити ону категорију осигураника чија је старосна, односно инвалидска пензија мања од егзистенцијалног минимума који је одређен управо најнижим износом пензије. Стога овај институт, заснован на начелима узајамности и солидарности, омогућава да осигураник прима најнижи износ пензије ако је остварио старосну, односно инвалидску пензију у износу мањем од најнижег износа пензије, односно да прима пензију већу од стварно припадајуће. Полазећи од заштитне функције института најниже пензије, као и да се оспореном одредбом члана 76. став 1. Закона не ускраћује нити ограничава право за случај смањења или губитка радне способности, односно старости

утврђено одредбом члана 40. став 1. Устава, наведена одредба Закона је, по оцени Уставног суда, у сагласности с Уставом.

Оспореном одредбом члана 249. став 1. Закона утврђено је да Влада Републике Србије утврђује номинални износ вредности општег бода из члана 70. ст. 1. до 3. Закона. Вредност општег бода Влада утврђује на начин одређен одредбама члана 70. ст. 1. до 3. Закона, на основу количника израчунатог збира пензија и збира личних бодова свих корисника старосне и инвалидске пензије који су право на пензију остварили у периоду од 1. јануара 2001. године до 30. јуна 2002. године. Овлашћујући Владу Републике Србије да утврђује номинални износ вредности општег бода, законодавац није изашао из оквира овлашћења утврђених Уставом. С обзиром на наведено, по оцени Уставног суда, оспорена одредба Закона није у несагласности с Уставом, јер не ограничава нити ускраћује право за случај смањења или губитка радне способности, односно старости утврђено одредбом члана 40. став 1. Устава. Одређивање органа надлежног за утврђивање номиналне вредности општег бода, као и одређивање начина утврђивања те вредности, на основу наведених уставних овлашћења, ствар је законодавне политике коју Уставни суд, сагласно одредби члана 125. Устава, није надлежан да оцењује.

Уставни суд је утврдио да је у раније вођеним поступцима оцењивао уставност одредаба члана 76. став 2., члана 78. и члана 80. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању. У предмету број IУ-416/2003 Уставни суд је оцењивао уставност одредбе члана 76. став 2. Закона о пензијском и инвалидском осигурању и на седници одржаној 3. марта 2005. године донео Одлуку којом се одбија предлог за утврђивање неуставности, поред осталих, и наведене одредбе Закона. Уставни суд је оценио да је оспореном одредбом Закона утврђена висина најнижег износа старосне, односно инвалидске пензије заснована на начелима узајамности и солидарности и да се том одредбом не повређује принцип једнакости из члана 13. Устава, јер су корисници, независно од момента стицања права на пензију, изједначени у праву на најнижу пензију и висини најниже пензије, а није повређена ни одредба члана 40. став 1. Устава, јер оспореном одредбом није ограничено или ускраћено право за случај смањења или губитка радне способности, односно старости.

У предмету број IУ-478/2003 Уставни суд је оцењивао уставност одредбе члана 78. Закона о пензијском и инвалидском осигурању и на седници одржаној 16. септембра 2004. године донео Одлуку којом се одбијају предлози за утврђивање неуставности наведене одредбе Закона. Уставни суд је оценио да оспорена одредба Закона није у несагласности с Уставом, јер се утврђивање највишег износа пензије заснива на начелу да се права из пензијског и инвалидског осигурања стичу и остварују зависно од дужине и обима улагања средстава за ово осигурање, комбинованом са начелом узајамности и солидарности, као и да је одређивање највишег износа пензије и начин обрачуна пензија ствар законодавне политике коју Уставни суд, сагласно одредби члана 125. Устава, није надлежан да оцењује.

У предмету број IУ-358/2004 Уставни суд је оцењивао уставност одредбе члана 80. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању и на седници одржаној 14. јула 2005. године донео Решење којим се не прихватају иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности, поред осталих, и наведене одредбе Закона. Уставни суд је оценио да је оспорена одредба Закона у сагласности с одредбама члана 13, члана 40. став 1. и члана 121. ст. 1. и 2.

Устава, јер је законодавац био овлашћен да утврди да се пензије усклађују са кретањем трошкова живота и зарада запослених, као и да се не повређује принцип једнакости грађана из члана 13. Устава с обзиром да се начин усклађивања пензија утврђен оспореном одредбом односи једнако на све грађане који се налазе у истој правној ситуацији утврђеној том одредбом нити се ограничава, односно ускраћује право за случај смањења или губитка радне способности, односно старости утврђено одредбом члана 40. став 1. Устава. Уставни суд је оценио да оспорена одредба Закона нема повратно дејство, јер се примењује од дана ступања на снагу овог закона и убудуће.

Пошто из навода, разлога и доказа изнетих у иницијативи, у делу којим се оспоравају одредбе члана 76. став 2., члана 78. и члана 80. став 1. Закона, не произлази да има основа за поновно одлучивање, Уставни суд је у том делу иницијативу одбацио, сагласно одредби члана 47. тачка 6) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93).

На основу изложеног и члана 47. тач. 3) и 6) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IY-238/2005 од 22.09.2005. године

Закон о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", број 34/2003)

- члан 11. тачка 10), члан 17. тачка 1) и члан 180. тачка 1)

Није несагласно с Уставом законско одређивање категорије лица која немају статус осигураника, већ статус лица којима се обезбеђују само одређена права за случај инвалидности и тлесног оштећења проузрокованих поврдом на раду или професионалном болешћу.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

1. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 11. тачка 10), члана 17. тачка 1) и члана 180. тачка 1) Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", број 34/2003).

2. Одбацује се захтев за оцењивање уставности одредбе члана 12. став 1. тачка 1) Закона из тачке 1.

Уставном суду Републике Србије поднете су иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 11. тачка 10), члана 12. став 1. тачка 1), члана 17. тачка 1) и члана 180. тачка 1) Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/2003). Оспоравајући одредбе Закона наведене у тачки 1. изреке, иницијатор наводи да су те одредбе у супротности с одредбама члана 13, члана 35. став 2. и члана 36. став 1. Устава Републике Србије, јер се тим одредбама: између грађана који се налазе у истој правној ситуацији, у конкретном случају лица која раде преко

омладинске, односно студентске задруге, ствара неједнакост у остваривању права и дужности, тј. у њиховом обиму, с обзиром на њихово лично својство – године живота; лица старија од 26 година доводе у неравноправан положај у односу на лица која су млађа од 26 година и на школовању су и то у погледу остваривања права на рад радним ангажовањем преко омладинске, односно студентске задруге, с обзиром да послодавац има знатно мање финансијске обавезе ако ангажује лица која су млађа од 26 година и на школовању су, него ако ангажује лица старија од 26 година; ствара неједнакост у износу зараде на основу година живота, а што је видљиво на примеру студента који радећи преко омладинске, односно студентске задруге обави одређену количину рада и оствари одређену зараду, док други студент, у истој ситуацији и под истим условима, оствари мању зараду. У иницијативи којом се оспорава одредба Закона наведена у тачки 2. изреке, наводи се да оспорена одредба Закона није у сагласности с Уставом, јер се њоме утврђује статус осигураника самосталних делатности независно од тога што је тај осигураник већ остварио право на пензију и тиме уводи, ради остварења једног права, обавеза плаћање доприноса по више основа. Иницијатор предлаже и да Суд обустави извршење појединачног акта донетог на основу оспорене одредбе Закона.

Уставни суд је, у спроведеном поступку, утврдио да је оспореним одредбама и то: члана 11. тачка 10) Закона о пензијском и инвалидском осигурању утврђено да осигураници запослени јесу лица која у складу са законом обављају привремене и повремене послове преко омладинских задруга а имају навршених 26 година живота, односно без обзира на године живота ако нису на школовању; члана 12. став 1. тачка 1) Закона утврђено да осигураници самосталних делатности јесу лица која, у складу са законом, самостално обављају привредну или другу делатност, ако нису обавезно осигурани по основу запослења; члана 17. тачка 1) Закона утврђено да се права за случај инвалидности и телесног оштећења проузрокованих повредом на раду или професионалном болешћу остварују лица која, у складу са законом, обављају привремене и повремене послове преко омладинских задруга до навршених 26 година живота, ако су на школовању; члана 180. тачка 1) Закона било утврђено да допринос за случај инвалидности и телесног оштећења по основу повреде на раду и професионалне болести плаћају за лица, која у складу са законом обављају привремене и повремене послове преко омладинских задруга до навршених 26 година ако су на школовању – омладинска задруга.

Устав Републике Србије утврђује: да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да обавезним осигурањем, запослени, у складу са законом, обезбеђују себи, поред осталог, и права за случај смањења или губитка радне способности, незапослености и старости и права на друге облике социјалног осигурања (члан 40. став 1.); да средства за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања и за случај привремене незапослености обезбеђују запослени, други осигураници и послодавци, преко организације којом управљају осигураници и корисници, у складу са законом (члан 68. став 2.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, и систем у области социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности (члан 72. став 1. тачка 4.).

Полазећи од наведених одредаба Устава, произлази да запослени обавезним осигурањем, у складу са законом, обезбеђују себи, поред осталог, и права за случај старости и губитка радне способности, као и да средства за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања и за случај привремене незапослености обезбеђују запослени, други осигураници и послодавци, али и да Устав не одређује ко су "други осигураници", већ то чини Закон о пензијском и инвалидском осигурању одредбом члана 10. утврђујући да су обавезно осигурана лица, поред лица која самостално обављају делатност (осигураник самосталних делатности) и пољопривредника (осигураник пољопривредник), и запослена лица (осигураник запослени). Тиме је одредбом члана 10. Закона утврђен круг обавезно осигураних лица, тј. лица која обавезним пензијским и инвалидским осигурањем обезбеђују права из пензијског и инвалидског осигурања по основу свих законом утврђених ризика, а одредбом члана 11. Закона чија је тачка 10) оспорена, утврђене су категорије лица која имају статус осигураника-запослених, међу којима и лица која обављају привремене и повремене послове преко омладинских задруга, а имају навршених 26 година живота, односно без обзира на године живота ако нису на школовању (тачка 10)).

Одредбом члана 17. Закона, чија је тачка 1) оспорена, утврђена су лица којима се обезбеђују права за случај инвалидности и телесног оштећења проузрокованих повредом на раду или професионалном болешћу, дакле само за одређени ризик, а оспореном тачком 1) тог члана, утврђено је да права за случај инвалидности и телесног оштећења проузрокованих повредом на раду или професионалном болешћу, поред осталих категорија лица утврђених тач. 2) до 5) тог члана, остварују и лица која, у складу са законом, обављају привремене и повремене послове преко омладинских задруга до навршених 26 година живота, ако су на школовању. Дакле, одредбом члана 17. Закона утврђене су категорије лица која, за разлику од лица утврђених одредбама чл. 10. до 13. Закона, немају статус осигураника већ лица којима се обезбеђују само одређена права и то права за случај инвалидности и телесног оштећења проузрокованих повредом на раду или професионалном болешћу. Сагласно наведеном, оспореним одредбама члана 11. тачка 10) и члана 17. тачка 1) Закона уређују се различита питања: одредбом члана 11. тачка 10) утврђује се ко се сматра осигураником запосленим, а одредбом члана 17. тачка 1) утврђују се лица којима припадају права за случај инвалидности и телесног оштећења проузрокованих повредом на раду или професионалном болешћу. Оспореним одредбама члана 11. тачка 10) и члана 17. тачка 1) Закона, по оцени Уставног суда, не повређује се Устав, јер се те одредбе односе једнако на све грађане који се налазе у истој правној ситуацији прописаној тим одредбама, као и стога што се тим одредбама не ствара неједнакост грађана с обзиром на њихова лична својства, односно по другим основима наведеним у одредби члана 13. Устава. Такође, оспореним одредбама Закона не ограничава се нити ускраћује право за случај смањења или губитка радне способности, односно старости утврђено одредбом члана 40. став 1. Устава. Утврђивање лица која имају статус осигураника, односно лица којима припадају права за случај инвалидности и телесног оштећења проузрокованих повредом на раду или професионалном болешћу, на основу и у оквиру наведених уставних овлашћења, ствар је законодавне политике коју Уставни суд, сагласно одредби члана 125. Устава, није надлежан да оцењује.

Одредбе члана 180. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, чија је тачка 1. оспорена, престале су да важе 1. септембра 2004. године,

сагласно одредби члана 77. тачка 1) Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање ("Службени гласник РС", бр. 84/2004 и 61/2005). Одредбом члана 180. Закона били су утврђени обвезници уплате доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за осигуранике из члана 17. Закона, односно за лица која су осигурана само за случај инвалидности и телесног оштећења проузрокованих повредом на раду или професионалном болешћу, а оспореном тачком 1) те одредбе, било је утврђено да је омладинска задруга обвезник уплате тих доприноса за лица која, у складу са законом обављају привремене и повремене послове преко омладинских задруга до навршених 26 година ако су на школовању. Дакле, обвезник уплате доприноса по овом основу била је само омладинска задруга, а не и лице које обавља привремене и повремене послове преко те задруге до навршених 26 година живота ако је на школовању, што је у сагласности са чињеницом да наведено лице нема статус осигураника и, стога, не треба нити може бити обвезник уплате доприноса, за разлику од омладинске задруге која, као исплатилац накнаде за извршени рад, има статус послодавца. Полазећи од наведеног, оспорена одредба члана 180. тачка 1) Закона била је у време важења, по оцени Уставног суда, у сагласности с Уставом. Наиме, том одредбом није било ограничено нити ускраћено право за случај смањења или губитка радне способности, односно старости утврђено одредбом члана 40. став 1. Устава нити је била повређена одредба члана 68. став 2. Устава којом је утврђено да средства за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања и за случај привремене незапослености обезбеђују, поред запослених и других осигураника, и послодавци, преко организације којом управљају осигураници и корисници, у складу са законом.

Одредбе члана 35. став 2. и члана 36. став 1. Устава нису, по оцени Уставног суда, од значаја за оцену сагласности оспорених одредаба Закона с Уставом, јер се тим одредбама Устава утврђује принцип доступности радног места и функције под једнаким условима и право запосленог на зараду, док се оспореним одредбама Закона уређују друга питања и то питања из области обавезног пензијског и инвалидског осигурања.

Уставни суд је утврдио да је у раније вођеном поступку оцењивао уставност одредбе члана 12. став 1. тачка 1) Закона о пензијском и инвалидском осигурању и на седници одржаној 17. јуна 2004. године донео Одлуку број IY-338/2003 којом се одбија предлог за уврђивање неуставности, поред осталих, и оспорене одредбе Закона. Уставни Суд је оценио да је дефинисање категорија осигураника самосталних делатности на начин утврђен оспореном одредбом Закона сагласно с овлашћењима законодавца из члана 40. став 1., члана 68. став 2. и члана 72. став 1. тачка 4. Устава да уреди систем у области социјалног осигурања, као и обавезно пензијско и инвалидско осигурање те да, у оквиру тога, утврди и категорије обавезно осигураних лица, услове и начин остваривања права по основу пензијског и инвалидског осигурања, као и друга питања у области тог осигурања. Како је Уставни суд оцењивао уставност оспорене одредбе члана 12. став 1. тачка 1) Закона, а из навода, разлога и доказа изнетих у иницијативи не произилази да има основа за поновно одлучивање, Уставни суд је иницијативу одбацио.

Одлучивање по захтеву за обуставу извршења појединачног акта, односно радње предузете на основу оспорене одредбе члана 12. став 1. тачка 1) Закона је беспредметно с обзиром да се не предлаже доношење коначне одлуке, јер је Уставни суд коначну одлуку о уставности оспорене одредбе донео на седници одржаној 17. јуна 2004. године, у предмету број IY – 338/2003.

На основу изложеног и члана 47. тач. 3) и 6) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-247/2003 од 10.11.2005. године

Закон о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03 и 84/04)

- члан 111. став 2., члан 117. став 2. и члан 121. став 1.

Није несагласно с Уставом законско уређивање питања исплате и начина остваривања права на породичну пензију, последица обуставе или мировања породичне пензије, као и права корисника старосне пензије запосленог на територији Републике да му се по престанку запослења, на одређени начин поново одређује пензија.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихватају се иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 111. став 2, члана 117. став 2. и члана 121. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/2003 и 84/2004).

Уставном суду Републике Србије поднете су иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 111. став 2, члана 117. став 2. и члана 121. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/2003 и 84/2004). У иницијативама се наводи да су оспореним одредбама Закона корисници породичне, односно инвалидске пензије стављени у неповољнији положај у односу на кориснике старосне пензије и то: корисници породичне пензије, јер им се, у случају да су чланови управног одбора или су поротници, обуставља исплата породичне пензије, иако није у питању радни однос, за разлику од корисника старосне пензије којима се, у истом случају, исплата пензије не обуставља; корисници инвалидске пензије, јер им није омогућено да раде и остварују права по основу рада за разлику од корисника старосне пензије којима је то омогућено. Тиме су, по мишљењу иницијатора, повређене одредбе члана 13. и члана 35. став 2. Устава Републике Србије, које утврђују једнакост грађана у правима и дужностима и доступност свакоме, под једнаким условима, радног места и функције, као и да је корисницима породичне, односно инвалидске пензије ускраћена могућност остваривања права утврђених другим прописима.

Уставни суд је иницијативе доставио Народној скупштини Републике Србије на мишљење. Народна скупштина у остављеном року није доставила тражено мишљење па је Уставни суд, сагласно одредби члана 16. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), наставио поступак.

Уставни суд је, у спроведеном поступку, утврдио да је оспореним одредбама и то: члана 111. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, чији је став 2. оспорен, утврђено да се старосна пензија исплаћује од дана испуњења услова, ако је захтев поднет у року од шест месеци од дана испуњења услова прописаних за стицање права, односно од дана престанка осигурања, а ако је захтев поднет по истеку тога рока, од дана подношења захтева и за шест месеци уназад (став 1.) и да се породична пензија исплаћује од дана утврђеног у ставу 1. овог члана, под условом да подносилац захтева у том периоду није био у осигурању (став 2); члана 117. став 2. Закона утврђено да се, ако се исплата породичне пензије обустави, или ако право које припада поједином члану породице мирује, породична пензија поново не одређује; члана 121. став 1. Закона утврђено да корисник старосне пензије који се запосли на територији Републике, односно обавља самосталну делатност по основу које је обавезно осигуран на територији Републике, има право по престанку тог запослења односно обављања те самосталне делатности, на поновно одређивање пензије ако је био у осигурању најмање годину дана.

Устав Републике Србије утврђује: да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да обавезним осигурањем, запослени, у складу са законом, обезбеђују себи, поред осталог, права за случај смањења или губитка радне способности, незапослености и старости и права на друге облике социјалног осигурања, а за чланове своје породице, поред осталог, право на породичну пензију, као и друга права по основу социјалног осигурања (члан 40. став 1.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, и систем у области социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности (члан 72. став 1. тачка 4.).

Оспореном одредбом члана 111. став 2. Закона уређено је питање исплате пензије и то тако да се породична пензија исплаћује од дана утврђеног у ставу 1. овог члана, дакле, једнако као и старосна пензија, од дана испуњења услова, тј. од дана смрти осигураника, односно корисника права ако је захтев за остваривање права на породичну пензију поднет у року од шест месеци од дана смрти осигураника, односно, ако је захтев поднет по истеку тог рока, исплата породичне пензије почиње од дана подношења захтева и за шест месеци уназад, уз услов да подносилац захтева у наведеном периоду није био у осигурању. Условљавање исплате породичне пензије тиме да подносилац захтева у наведеном периоду није био у осигурању, полази од природе породичне пензије која као институт има за циљ да се члановима породице умрлог осигураника, односно корисника који нису у стању, због навршених година живота, школовања или неспособности за самосталан живот и рад, да самостално обезбеђују себи и својој породици материјалну и економску сигурност, обезбеди материјална и социјална сигурност.

Оспореном одредбом члана 117. став 2. Закона утврђују се последице обуставе или мировања исплате породичне пензије тако што се одређује да се у тим случајевима породична пензија поново не одређује, а из разлога што се не ради о престанку права на ту пензију и његовом поновном стицању, већ само о обустави, односно мировању у исплати по том основу. Стога се по престанку обуставе, односно мировања исплате, не спроводи поново поступак одређивања породичне пензије, односно утврђивања новог износа

пензије већ се исплата врши у износу који је пре обуставе, односно мировања већ био одређен.

Оспореном одредбом члана 121. став 1. Закона утврђено је право корисника старосне пензије који се запосли на територији Републике, односно обавља делатност по основу које је обавезно осигуран, да му се по престанку тог запослења односно обављања самосталне делатности, поновно одређује пензија и то под условом да је у осигурању био најмање годину дана. Стицањем права на старосну пензију не губи се право на заснивање радног односа, односно обављање самосталне делатности нити се њиховим заснивањем, односно обављањем губи право на исплату остварене пензије. У случају када се корисник старосне пензије запосли, односно почне да обавља самосталну делатност, постаје осигураник и има обавезу да плаћа доприносе за пензијско и инвалидско осигурање, а обзиром да овако остварен стаж осигурања и остварена зарада могу да утичу на висину пензије корисника, оспореном одредбом Закона утврђено је да корисник старосне пензије има, по основу овако оствареног осигурања, право на поновно одређивање пензије, уз услов да је био у поновном осигурању најмање годину дана. За разлику од корисника старосне пензије, кориснику породичне пензије, уколико заснује радни однос, односно отпочне с обављањем самосталне делатности, обуставља се исплата пензије, а након престанка радног односа, односно обављања самосталне делатности, исплата се наставља и том приликом не врши се поновно одређивање пензије.

Имајући у виду наведено, а посебно полазећи од карактера права на старосну пензију, као изворног права које припада само осигуранику, и права на породичну пензију, као изведеног права које припада члановима породице осигураника, односно корисника, под условима и на начин утврђен законом, затим услова за стицање и трајање тих права, као и сврхе која се постиже тим правима, оспорене одредбе члана 111. став 2, члана 117. став 2. и члана 121. став 1. Закона нису, по оцени Уставног суда, у несагласности с Уставом. Оспореним одредбама Закона не повређује се принцип једнакости грађана утврђен одредбом члана 13. Устава, јер се те одредбе односе једнако на све грађане који се налазе у истој правној ситуацији прописаној тим одредбама, као и стога што исте не стварају неједнакост грађана с обзиром на њихова лична својства утврђена овом одредбом Устава. Такође, оспореним одредбама Закона не ограничава се нити ускраћује право за случај смањења или губитка радне способности, односно старости утврђено одредбом члана 40. став 1. Устава.

Одредба члана 35. став 2. Устава није, по оцени Уставног суда, од значаја за оцену сагласности оспорених одредаба Закона с Уставом, јер се том одредбом утврђује принцип доступности радног места и функције под једнаким условима, док се оспореним одредбама Закона уређују друга питања и то она из области обавезног пензијског и инвалидског осигурања.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда

IУ-246/2004 од 06.10.2005. године

Закон о наслеђивању ("Службени гласник РС", бр. 46/95 и 101/03)

- члан 43. ст. 1. и 2.

Законодавац је, у оквиру свог уставног овлашћења, прописао да нужном наследнику припада противвредност нужног дела (облигационо право), а да на захтев нужног наследника суд може одлучити да овом припадне одређени део ствари и права која чине заоставштину (стварно право).

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 43. ст. 1. и 2. Закона о наслеђивању ("Службени гласник РС", бр. 46/95 и 101/03).

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 43. ст. 1. и 2. Закона о наслеђивању ("Службени гласник РС", бр. 46/95 и 101/03). У иницијативи се наводи да су оспорене законске одредбе несагласне са чланом 34. став 2. Устава, јер не признају остваривање наследног права, већ нужном наследнику обезбеђују облигационо право. Истиче се да оспорене одредбе закона утврђују овлашћење суда за одлучивање о томе да ли ће нужни наследник остварити Уставом зајемчено право на наслеђивање као стварно право, односно обавезују тестаменталне наследнике на исплату новчане противвредности нужног дела и у случајевима кад они желе да нужни наследник добије део заоставштине у натури. Указује се да су оспореним одредбама Закона повређена права не само нужних, већ и тестаменталних наследника и износи став да је законом требало обезбедити могућност да тестаментални и нужни наследници, у судском поступку, постигну споразум "сваке врсте" у вези са наслеђивањем.

По спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да се оспорене одредбе Закона о наслеђивању ("Службени гласник РС", бр. 46/95 и 101/03) налазе у глави III "Нужни наследници" и регулишу питање природе права на нужни део. Према оспореном члану 43. став 1. Закона, нужном наследнику припада новчана противвредност нужног дела (облигационо право), а према ставу 2. истог члана, на захтев нужног наследника, суд може одлучити да овом припадне одређени део ствари и права која чине заоставштину (стварно право). Одредбе претходних ставова важе само ако оставилац у завештању не одреди природу нужног дела (став 3.).

Устав Републике Србије прописује да су слободе и права човека и грађанина ограничени само једнаким слободама и правима других, и кад је то Уставом предвиђено (члан 11.). Према члану 12. Устава, слободе и права се остварују, а дужности се испуњавају на основу Устава, осим кад је Уставом предвиђено да се услови за остваривање појединих слобода и права утврђују законом (став 1.). Законом се може прописати начин остваривања појединих слобода и права кад је то неопходно за њихово остваривање (став 2.). Чланом

34. став 2. Устава јамчи се право на наслеђивање, у складу са законом, а према члану 72. став 1. тач. 2. и 4. Устава, Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, остваривање и заштиту слобода и права човека и грађанина; уставност и законитост; својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине.

Из наведених уставних одредаба произлази да се право на наслеђивање, остварује у складу са законом, што значи да се ово право не остварује непосредно на основу Устава, већ се даје овлашћење законодавцу да пропише услове и начин његовог стицања. У оквиру наведеног уставног овлашћења, оспореним одредбама члана 43. ст. 1. и 2. Закона одређено је да се право на нужни део, остварује као облигационог права, чиме није учињена повреда права на наслеђивање. Закон је, као правило, прописао да нужном наследнику припада новчана противвредност нужног дела, али је оставио и могућност подношења захтева за остваривање тог права у природи. О затхеву одлучује редовни суд који, у оквиру своје законом одређене надлежности, решава и о другим правима по основу наслеђивања. Оспореним одредбама Закона није искључена могућност, за коју се залаже иницијатор, да се нужни наследник претходно споразуме са тестаменталним наследницима и да, на основу таквог споразума, захтева од суда одговарајуће стварно право на заоставштину.

Уставни суд је оценио да оспореним одредбама члана 43. ст. 1. и 2. Закона о наслеђивању, није повређено Уставом гарантовано право на наслеђивање, као и да је законодавац, у оквиру уставних овлашћења да уређује стварне и облигационе односе, могао да оцењује целисходност и оправданост разлога који представљају основ за прописивање облигационо правне природе права на нужни део. О предлогу иницијатора за измену постојећег законског решења Уставни суд није надлежан да одлучује, у смислу члана 125. Устава.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-290/2005 од 20.10.2005. године

Закон о платном промету ("Службени лист СРЈ", бр. 3/02, 5/03 и "Службени гласник РС", број 43/04)

- члан 58.

Одређивање временске границе, односно периода важења једног закона за време после његовог ступања на снагу, као и стављање ван снаге ранијих закона који су уређивали исту област саставни је део уставноправног овлашћења законодавца да уређује одређену област односа.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности члана 58. Закона о платном промету ("Службени лист СРЈ", бр. 3/2002, 5/2003 и "Службени гласник РС", број 43/2004).

Уставном суду Републике Србије је дописом Су. број 111/2-2003 од 30. маја 2003. године уступљена иницијатива поднета бившем Савезном уставном суду у предмету који је у том Суду вођен под бројем IVУ-239/2001, сагласно члану 12. став 2. Закона за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени лист Србије и Црне Горе", број 1/2003). Подносилац иницијативе затражио је од Суда оцену уставности и "законитости" Закона о платном промету не наводећи уставно-правне разлоге нити одредбе Устава за које сматра да су повређене. Иницијатор наводи да постоје три Закона о платном промету и оспорава прелазни законски режим и питање међусобног односа ових закона. Указује на одредбу члана 45. Закона о платном промету ("Службени лист СРЈ", број 28/2000) којом је прописано да овај закон ступа на снагу 15. јула 2000. године, а примењује се од 1. јануара 2001. године, осим одредаба чл. 7. и 9, члана 14. став 2, члана 17. став 3, члана 19, члана 20. став 2, члана 21. став 3, члана 26. став 5, члана 29. став 1, члана 32. став 3, члана 37. став 2. и чл. 43. и 44. које се примењују од дана ступања на снагу овог закона. Иницијатор, такође, поставља и питања везана за тумачења примене закона који уређују поменути материју.

По спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да је важећи Закон о платном промету донет као закон Савезне Републике Југославије, а на основу члана 64. став 2. Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора од дана ступања на снагу Уставне повеље примењује се као закон Републике Србије. Чланом 58. овог закона прописано је да даном његовог ступања на снагу престаје да важи Закон о платном промету ("Службени лист СРЈ", бр. 24/98 74/99, 28/2000, 73/2000 и 71/2001) и прописи донети на основу тог закона (став 1.), а даном почетка његове примене престаје да важи Закон о платном промету ("Службени лист СРЈ", бр. 53/92, 16/93, 31/93, 32/94, 61/95, 34/97, 44/99 и 53/2001) и прописи донети на основу тог закона (став 2.).

Суд је утврдио да су оба ранија закона која су уређивала област платног промета стављена ван снаге важећим законом, односно да су престала да важе и да се примењују пре ступања на снагу Уставне повеље. Чланом 58. важећег Закона о платном промету уређено је питање временског важења овог и ранијих закона који су уређивали предметну материју. Оспорена одредба Закона налази се у оквиру прелазних и завршних одредаба (одељак XIII Закона) и регулише питање временске границе овог и ранијих закона. Наводи из иницијативе да законодавац није могао да уреди питање њиховог важења на начин предвиђен оспореним чланом 58. Закона о платном промету, према оцени Суда, нису основани. Наиме, одређивање временске границе, односно периода важења једног закона за време после његовог ступања на снагу, као и стављање ван снаге ранијих закона који су уређивали исту област саставни је део овлашћења законодавца који, на основу уставно-правног овлашћења, уређује одређену област односа. Стога, Суд је оценио да је прелазни и завршни режим предвиђен оспореним одредбама члана 58. Закона о платном промету заснован на Уставу Републике Србије, односно одредбама члана 73. став 1. тачка 2. Устава, према којој Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте, члана 72. став 1. тачка 4. Устава према коме Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, правни положај предузећа и других организација, финансијски систем и друге економске односе од општег интереса и члана 120. Устава према коме закон, други пропис или општи акт ступа на снагу најраније осмог дана од дана објављивања осим ако, из нарочито оправданих разлога, није предвиђено да раније ступи на снагу. Уставни суд, у смислу члана 125. Устава,

није надлежан да цени целиходност законских решења нити да даје тумачења у погледу практичне примене појединих законских одредаба.

На основу изнетог, као и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93) Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-206/2003 од 15.09.2005. године

Закон о порезу на додату вредност ("Службени гласник РС", број 84/2004)

- члан 25. став 2. тачка 8) и чл. 33. и 63.

Утврђивање оспореног пореског ослобођења за услуге које пружају лекари, стоматолози или друга лица у складу са прописима који регулишу здравствену заштиту - ствар је одређене пореске политике законодавца, што није несагласно с Уставом.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за оцену уставности одредаба члана 25. став 2. тачка 8) и чл. 33. и 63. Закона о порезу на додату вредност («Службени гласник РС», број 84/2004).

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за оцену уставности одредаба Закона о порезу на додату вредност ("Службени гласник РС", број 84/2004) наведених у изреци, јер су супротне Уставу и "другим обавезујућим прописима". Према наводима из иницијативе, оспореном одредбом члана 25. Закона, дискриминисани су адвокати у односу на лекаре и стоматологе, јер, према тој одредби Закона, адвокати обрачунавају и плаћају 18% пореза на додату вредност, а Уставом је предвиђено да се прописима и мерама развојне политике државе подстиче и гарантује једнакост у обављању привредних и других делатности. Такође, одредбама чл. 33. и 63. Закона, стављене су у неравноправан положај поједине групе исте категорије пореских обвезника с обзиром да једна група плаћа порез на додату вредност што чини њихове услуге скупљим за износ тог пореза, док друга група пореских обвезника није дужна да га обрачунава, што има за последицу нелојалну конкуренцију.

Уставом Републике Србије, одређено је да је свако дужан да плаћа порезе и друге дажбине утврђене законом (члан 52.), да се обавеза плаћања пореза утврђује сразмерно економској снази обвезника (члан 69. став 3.) и да Република Србија уређује и обезбеђује финансијски систем (члан 72. став 1. тачка 4.).

Оспореном одредбом члана 25. став 2. тачка 8) Закона, систематизованом у поглављу VI. "Пореска ослобођења", одређено је да се порез на додату вредност, поред осталог, не плаћа на промет услуга које пружају лекари, стоматолози или друга лица у складу с прописима који

регулишу здравствену заштиту. Полазећи од наведених одредаба Устава, Уставни суд је оценио да је законодавац овлашћен да пропише обавезу плаћања одређених пореза, па и пореза на додату вредност као општег пореза на потрошњу који се обрачунава и плаћа на испоруку добара и пружање услуга у свим фазама производње и промета добара и услуга. Наведено овлашћење, по оцени Суда, обухвата и овлашћење законодавца да у оквиру обавезе плаћања пореза на додату вредност пропише пореска ослобођења у односу на поједине обвезнике, односно предмет опорезивања. При том је Суд оценио да је утврђивање оспореног пореског ослобођења - услуга које пружају лекари, стоматолози или друга лица у складу с прописима који регулишу здравствену заштиту - израз одређене пореске политике изражене кроз наведени Закон, а да је сама оцена целисходности пореске политике и инструмената за спровођење одређених економских и социјалних циљева искључива надлежност законодавног органа. Да ли је у конкретном случају приликом увођења пореза на додату вредност, законодавац реализовао уставно начело плаћања пореза сразмерно економској снази обвезника из члана 69. став 3. Устава питање је из надлежности законодавног органа. Осим наведеног, навод иницијатора неоснован је и са разлога што се ни оспореном одредбом, нити чланом 25. Закона у целини, не утврђује обавеза адвоката да на своје услуге обрачунавају и плаћају 18% на име пореза на додату вредност, већ обавеза ових лица проистиче из оних одредаба Закона којима се одређује порески обвезник, предмет опорезивања, пореска стопа и др.

У односу на оспорене одредбе члана 33. Закона (поглавље VIII. "Посебан поступак опорезивања") којима се утврђује да лица која су у претходном дванаестомесечном периоду остварила или процењују да ће у наредном дванаестомесечном периоду остварити обим промета до 2.000.000 динара, не обрачунавају порез на додату вредност за извршен промет добара и услуга, немају право његовог исказивања у рачунима или другим документима, немају право на одбитак претходног пореза и нису дужна да воде евиденцију прописану овим законом, Суд је оценио да уставно овлашћење законодавца да утврђује категорије пореских обвезника, обухвата и овлашћење да одређену категорију лица искључи из круга пореских обвезника (ст.1. и 2). Наведено овлашћење законодавца, по оцени Суда, обухвата и овлашћење да се за одређену категорију лица која су у претходном дванаестомесечном периоду остварила или процењују да ће у наредном дванаестомесечном периоду остварити обим промета преко 1.000.000 динара, пропише посебан поступак опорезивања који даје могућност добровољног подношења евиденционе пријаве са обавезом плаћања пореза на додату вредност у трајању од најмање две године (ст. 3. до 5.). Оспорене одредбе члана 33. Закона, не везују се за лична својства грађана утврђена чланом 13. Устава, већ се једнако односе на сва лица која у обављању делатности остварују или процењују остваривање одређеног обима промета, те стога не стоје наводи подносиоца иницијативе.

Суд је, такође, оценио да у односу на оспорене одредбе члана 63. Закона којима се у оквиру поглавља XIV. "Прелазне и завршне одредбе" утврђују рокови за подношење пореске, односно евиденционе пријаве за плаћање пореза на додату вредност као законске обавезе чије је подношење утврђено чланом 37. Закона, како за лица која су обвезници плаћања пореза на додату вредност, тако и за лица која у складу са чланом 33. став 3. имају могућност добровољног подношења евиденционе пријаве, да је одређивање краћих рокова примене појединих одредаба овог закона у односу на општи

режим примене Закона од 1. јануара 2005. године - утврђен чланом 68. Закона, саставни део овлашћења законодавца који на основу наведеног уставно-правног овлашћења уређује финансијски систем.

На основу изнетог, Уставни суд је на основу члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставном судом и правном дејству његових одлука («Службени гласник РС» бр. 32/91 и 67/93) донео решење као у изреци.

Решење Уставног суда
 ГУ-381/2004 од 10.11.2005. године

Закон о парничном поступку ("Службени гласник РС", број 125/04)

- члан 476. став 1.

Законско прописивање овлашћења суда да донесе пресуду којом се усваја тужбени захтев (пресуду због изостанка), ако тужени не дође на рочиште за главну расправу, а уредно је позван, није несагласно с Уставом.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 476. став 1. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", број 125/04).

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 476. став 1. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", број 125/04). У иницијативи се наводи да је оспорена законска одредба несагласна са чланом 22. Устава Републике Србије, као и да је у колизији са чл. 5. и 14. Закона о парничном поступку. Истиче се да законодавац није прецизно одредио на ком рочишту за јавну расправу се може донети пресуда због изостанка, па су редовни судови оспорену одредбу Закона тумачили као могућност да се на било ком рочишту у току трајања парничног поступка доноси пресуда због изостанка. Овакво тумачење и примена Закона, по оцени иницијатора, доводи у питање остваривање уставних и законских принципа на којима се темељи уређивање парничног поступка.

По спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да према оспореној одредби члана 476. став 1. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", број 125/04), ако тужени не дође на рочиште за главну расправу, а уредно је позван, донеће се пресуда којом се усваја тужбени захтев (пресуда због изостанка). Наведена законска одредба налази се у "Глави тридесет трећој" која уређује поступак у парницама о споровима мале вредности.

Законом о парничном поступку утврђено је да се рочиште одређује кад је то законом прописано или кад захтевају потребе поступка (члан 108. став 1.). Као обавезно рочиште Закон је предвидео припремно рочиште (уз изузетке који су законом изричито одређени - чл. 286. и 287.) и рочиште за

главну расправу (члан 294.). У парницама о споровима мале вредности (до 100.000 динара) не заказује се и не одржава се припремно рочиште (члан 471. став 1.), већ се заказује једно или више рочишта за главну расправу (члан 475.) Изостанак са рочишта за главну расправу повлачи одговарајуће последице за обе странке у овој парници. За туженог изостанак са рочишта за главну расправу има за последицу доношење пресуде којом се усваја тужбени захтев. Према оспореној одредби члана 476. став 1. Закона, пресуда због изостанка може бити донета на било ком рочишту за главну расправу. Ова законска одредба, односи се на сва лица која се нађу у истој правној ситуацији, па је Суд оценио да нема повреде члана 22. став 1. Устава Републике Србије, према коме свако има на за све једнаку заштиту својих права у поступку пред судом, другим државним или било којим органом или организацијом. Правни основ за доношење оспореног Закона садржан је у одредби члана 102. Устава, која утврђује овлашћење законодавца да уређује организацију, оснивање, надлежност и састав судова и поступак пред судовима, као и одредби члана 72. став 1. тачка 2. Устава, према којој Република Србија уређује и обезбеђује остваривање и заштиту слобода и права човека и грађанина; уставност и законитост.

Уставни суд је оценио да је оспорена одредба члана 476. став 1. Закона о парничном поступку у сагласности са наведеним уставним одредбама, па је одлучио да не прихвати иницијативу. О захтеву за оцену сагласности те законске одредбе са чл. 5. и 14. Закона о парничном поступку, као и о захтеву за оцену исправности тумачења и примене Закона није надлежан да одлучује Уставни суд, у смислу члана 125. Устава Републике Србије.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), Суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
 ГУ-287/2005 од 17.11.2005. године

Закон о играма на срећу ("Службени гласник РС", број 84/2004)

- чл. 6. ст. 2, чл. 7. ст. 1. и 2., чл. 10. ст. 3., чл. 54., чл. 68. ст. 1. и чл. 80. ст. 1.

Уставно је право Републике, односно уставно овлашћење законодавца, да уређује питања која се односе на појам и врсте игара на срећу, као и да утврђује услове и начин обављања ове делатности.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

1. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 6. став 2, члана 7. ст. 1. и 2, члана 10. став 3, члана 54, члана 68. став 1. и члана 80. став 1. Закона о играма на срећу ("Службени гласник РС", број 84/2004).

2. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачних аката, односно радњи предузетих на основу одредаба Закона из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за оцену уставности члана 6. став 2, члана 7. ст. 1. и 2., члана 10. став 3., члана 54, члана 68. став 1. и члана 80. став 1. Закона о играма на срећу ("Службени гласник РС", број 84/2004). У иницијативи се наводи да Република, по природи свог уставног положаја не може бити приређивач игара на срећу, нити може преносити то право на друге, већ је по Уставу овлашћена да законом уреди и пропише услове под којима се може обављати ова делатност, укључујући и одређивање накнаде за њено обављање. Стога, по мишљењу иницијатора, одредбе члана 6. став 2. и члана 7. став 1. и 2. нису у сагласности са одредбом члана 57. став 1. Устава Републике Србије, којом је прописано да се привредне и друге делатности обављају слободно и под једнаким условима у складу с Уставом и законом, као и са одредбом члана 64. став 2. Устава којом је прописано да се предузеће и друга организација слободно организују, да су самостални у обављању делатности, повезивању и удруживању, да имају исти положај у погледу општих услова привређивања и правне заштите, те да за своје обавезе у правном промету одговарају средствима којима располажу. Истиче се да Република преноси као своје, право на приређивање игара на срећу, за шта наплаћује накнаду (члан 54., члан 68. став 1. и члан 80 став 1.), на неуставан начин, јер Република ово право додељује вршећи своју функцију власти и примену Закона. Република је Уставом овлашћена да утврди само једну врсту накнаде, односно накнаду за приређивање игара на срећу, која би, у погледу висине, одговарала природи, циљевима и карактеру ове делатности, па отуда по мишљењу иницијатора утврђивање накнаде за пренос права приређивања игара на срећу није у сагласности с Уставом. Наводи се да су одредбом члана 10. став 3. Закона, повређене одредбе члана 57. став 1. и члана 64. став 2. Устава. Затражена је обустава извршења појединачних аката донетих на основу оспорених одредаба Закона.

Како Народна скупштина Републике Србије није доставила мишљење, Суд је, сагласно члану 16. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), наставио поступак.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да је оспореном одредбом члана 6. став 2. Закона, прописано да је приређивање игара на срећу право Републике, ако овим законом није друкчије предвиђено, а одредбом члана 7. ст. 1. и 2, да Република може у складу са законом, пренети право приређивања игара на срећу на правна лица са седиштем на територији Републике као приређиваче игара, те да се ово право, у складу са законом, преноси на основу дозволе, одобрења и сагласности. Чланом 10. став 3. Закона, утврђена је забрана коришћења речи: лутрија, лото, бинго и назива других врста класичних игара на срећу у називу правног лица или предузетника, осим Државне лутрије Србије. Оспореним одредбама члана 54. члана 68. став 1. и члана 80. став 1. прописана је обавеза уплате накнаде за добијену дозволу за приређивање посебних игара на срећу у играчницама, за добијено одобрење за приређивање посебних игара на срећу на аутоматима, као и за добијање одобрења за приређивање посебних игара на срећу - клађења.

Устав Републике Србије прописује: да се привредне и друге делатности обављају слободно и под једнаким условима, у складу с Уставом и законом (члан 57. став 1.); да се предузећа и друге организације слободно организују, самостални су у обављању делатности, повезивању и удруживању, имају исти положај у погледу општих услова приређивања и правне заштите и за своје обавезе у правном промету одговарају средствима којима располажу (члан 64. став 2); да се средства за остваривање Уставом зајамчених права грађана и законом утврђеног општег интереса у областима које су утврђене законом, обезбеђују у буџету Републике Србије (члан 68. став 1.); да се средства буџета обезбеђују из пореза и других законом утврђених прихода (члан 69. став 2.); да права и дужности Републике Србије, врше Уставом одређени републички органи, а да су слободе и права човека и грађанина, једнакост пред законом, самосталност и једнак положај предузећа и других организација, основа и мера овлашћења и одговорности републичких органа (члан 70. ст. 1. и 2.); да Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог и финансијски систем, друге економске и социјалне односе од општег интереса и друге односе од интереса за Републику Србију у складу с Уставом (члан 72. тач. 4. и 12.), као и то да се за обављање одређених послова државне управе образују органи у саставу министарстава (члан 94. став 4.).

Полазећи од тога да Устав не садржи одредбе које непосредно уређују питања појединих врста делатности, Уставни суд сматра да је уставни основ за уређивање односа у области ове делатности садржан у члану 72. став 1. тач. 4. и 12. Устава. Из наведених уставних одредаба, по оцени Суда, произлази право Републике да, преко свог законодавног органа, уреди питања која се односе на појам и врсте игара на срећу, као и да утврди услове и начин обављања ове делатности. Наиме, игре на срећу представљају област коју држава у општем интересу уводи у правне оквире, да би се приређивањем игара на срећу, остварила средства као приход буџета Републике за финансирање законом утврђеног општег интереса. У том смислу, утврђивање начина и услова вршења ове делатности, по схватању Суда, ствар је опредељења законодавца који је, у конкретном случају, задржао у надлежности државе приређивање класичних игара на срећу, а за приређивање посебних игара на срећу и наградних игара у роби или услугама, утврдио могућност преноса свог права на друге привредне субјекте, па је Суд оценио да нема основа за утврђивање неуставности члана 6. став 2. и члана 7. ст. 1. и 2. Закона. Такође, забрана коришћења назива класичних игара на срећу у називу правног лица или предузетника, осим Државне лутрије Србије, прописана оспореним чланом 10. Закона, по оцени Суда, није несагласна с одредбама члана 57. став 1. и члана 64. став 2. Устава, будући да се друга правна лица не могу бавити приређивањем класичних игара на срећу, које обавља једино Државна лутрија Србије.

Прикупљање средстава за задовољење потреба у одређеним областима од општег интереса путем приређивања игара на срећу, законом је уређено тако што се врши путем накнаде за приређивање игара на срећу коју плаћају сви приређивачи, и путем накнаде која је прописана за пренос права приређивања игара на срећу који држава врши преко својих органа, на начин и под условима који су законом одређени. С обзиром на то да је закон прописао две врсте накнаде које су различите по основу, јер се једна уводи за вршење делатности, а друга за пренос права коју државни орган утврђује у поступку вршења јавних овлашћења, те, будући да Устав не садржи ограничење за

законодавца да одреди врсту и предмет дажбине, то, по оцени Суда, нема уставних сметњи за прописивање обе врсте накнада. Оправданост и целисходност оваквог законског решења Уставни суд, у смислу члана 125. Устава, није надлежан да цени.

Предмет накнаде из члана 54, члана 68. став 1. и члана 80. став 1. Закона чија је уставност оспорена, јесте пренос права Републике на друго правно лице. Имајући у виду да ова накнада представља један од извора прихода буџета за обезбеђивање средстава за обављање послова од општег интереса утврђених законом, Суд је оценио да наведене одредбе члана 68. став 1., односно члана 69. став 2., члана 70. и члана 71. став 1. тачка 4. Устава, чине основ из којег произлази и право законодавца да обезбеди средства за остваривање циљева утврђених законом. Наиме, према Уставу, средства за остваривање законом утврђеног општег интереса обезбеђују се у буџету Републике, па, стога, није прихваћена иницијатива за утврђивање неуставности члана 54, члана 68. став 1. и члана 80. став 1. Закона. При том, треба имати у виду да се принцип једнакости односи на једнакост услова и положаја приређивача у оквиру приређивања сваке од појединачно наведених игара на срећу и то :игре на срећу у играчницама, игре на срећу на аутоматима и игре на срећу клађењем. У том смислу, оспорене одредбе Закона примењују се у прописаним правним ситуацијама на сва правна лица која желе да се баве делатношћу приређивања посебних игара на срећу, под једнаким условима, с тим што је законодавац ограничио и круг лица на која се може пренети право на приређивање посебних игара на срећу, тако што је утврдио да искључиво правна лица која су регистрована за обављање делатности коцке и клађења, могу да обављају делатност посебних игара на срећу.

С обзиром да је Суд донео коначну одлуку, захтев за обуставу извршења појединачних аката, односно радњи предузетих на основу оспорених одредаба Закона је одбацио, сагласно члану 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука.

На основу члана 47. тач. 2) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда

IУ-202/2005 од 29.12.2005. године

Закон о принудном поравнању, стечају и ликвидацији ("Службени лист СФРЈ", број 84/89 и "Службени лист СРЈ", бр. 37/93 и 28/96)

- члан 55.

Законско уређивање надлежности стечајног већа и свих битних елемената покретања и вођеног стечајног поступка није несагласно с Уставом.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

1. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 55. Закона о принудном поравнању,

стечају и ликвидацији ("Службени лист СФРЈ", број 84/89 и "Службени лист СРЈ", бр. 37/93 и 28/96).

2. Одбацује се захтев за оцењивање уставности одредбе члана 90. Закона из тачке 1.

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности одредаба чл. 55. и 90. Закона о принудном поравнању, стечају и ликвидацији ("Службени лист СФРЈ", број 84/89 и "Службени лист СРЈ", бр. 37/93 и 28/96). Подносилац иницијативе наводи да су оспорене одредбе Закона несагласне са чланом 34. Устава Републике Србије којим се јамчи право својине, јер начин обавештавања поверилаца о отварању стечајног поступка, предвиђен оспореним законским одредбама, онемогућава стечајне повериоце да сазнају чињеницу покретања стечајног поступка и с тим у вези да у законом одређеном року пријаве своје потраживање у стечајном поступку.

Уставом Републике Србије утврђено је да свако има право на за све једнаку заштиту својих права у поступку пред судом, другим државним или било којим органом или организацијом и да је свакоме зајемчено право на жалбу или друго правно средство против одлуке којом се решава о његовом праву или на закону заснованом интересу (члан 22.); да се јамчи право својине, у складу с Уставом и слобода предузетништва (члан 34. став 1); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине, правни положај предузећа и других организација, финансијски систем (члан 72. став 1. тачка 4); да се организација, оснивање, надлежност, састав судова и поступак пред судовима уређују законом (члан 102. став 1).

Закон о принудном поравнању, стечају и ликвидацији ("Службени лист СФРЈ", број 84/89 и "Службени лист СРЈ", бр. 37/93 и 28/96) према члану 64. став 2. Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени лист Србије и Црне Горе", број 1/2003), од ступања на снагу Уставне повеље примењује се као закон Републике Србије. Наведени Закон престао је да важи 1. фебруара 2005. године, даном почетка примене Закона о стечајном поступку ("Службени гласник РС", број 84/2004).

Оспореним одредбама члана 55. Закона таксативно су одређене надлежности стечајног већа, као органа стечајног поступка, између осталог, да одлучује о покретању претходног поступка за утврђивање постојања услова за стечај и спроводи тај поступак; да одлучује о отварању стечајног поступка; да одлучује о приговорима поверилаца против закључка стечајног судије; да одређује започете послове који се имају завршити у току стечајног поступка; да доноси решење о закључењу стечајног поступка. Одредбом члана 90. Закона прописана је садржина огласа о отварању стечајног поступка који, између осталог, садржи позив повериоцима да пријаве своја потраживања стечајном већу поднеском у два примерка, са доказима у року од 60 дана од дана објављивања огласа о отварању стечајног поступка у "Службеном листу СРЈ", и упозорење да ће се неблагоприятно поднесене пријаве одбацити.

Уставни суд је утврдио да из наведених уставних одредаба произилази да се поступак пред судовима уређује законом и да је законодавни орган овлашћен да уреди све битне елементе вођења стечајног поступка као поступка пред надлежним судом, па и питања која се односе на надлежност органа који води стечајни поступак, тако да су, по оцени Уставног суда,

оспореном одредбом члана 55. Закона којим је одређена надлежност стечајног већа, као једног од органа поступка стечаја, уређени односи на начин који није несагласан с Уставом.

У вези са оспоравањем члана 90. Закона, утврђено је да је Уставни суд на седници одржаној 16. јуна 2005. године, у предмету IY-391/2004 оцењивао наведену одредбу Закона и донео решење о неприхватању иницијативе за утврђивање њене неуставности. По оцени Уставног суда, уставно овлашћење за уређивање правила поступка пред судовима садржи и овлашћење законодавца да уреди начин предузимања појединих радњи, као и рокове у којима се одређене радње у том поступку могу предузети. Такође, по оцени Суда, одређивање рокова за пријављивање потраживања у стечајном поступку, као и прописивање начина обавештавања учесника, односно других заинтересованих лица о чињеници покретања стечајног поступка, на начин уређен оспореним одредбама закона, у оквиру је уставног овлашћења законодавног органа да уређује правила поступка пред судом или другим надлежним органом.

С обзиром на то да је о уставности члана 90. Закона Уставни суд већ одлучивао, а да из навода подносиоца захтева не произилази да има основа за поновно одлучивање, Суд је одбацио захтев за оцену уставности члана 90. Закона, на основу члана 47. став 1. тачка б) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука.

На основу изложеног и члана 47. став 1. тач. 3) и 6) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IY-226/2005 од 01.12.2005. године

Царински закон ("Службени гласник РС", број 73/03)

- члан 384.

У току поступка пред Уставним судом оспорени члан 384. Закона је престао да важи, па је Уставни суд обуставио поступак за оцену његове уставности.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

1. Обуставља се поступак за утврђивање неуставности одредаба члана 384. Царинског закона ("Службени гласник РС", број 73/03).

2. Одбацује се захтев за оцену међусобне сагласности одредаба члана 384. Царинског закона из тачке 1. са другим "процесним законима".

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднет је предлог за оцену уставности и "законитости" члана 384. Царинског закона наведеног у изреци. Предлагач сматра да је оспорени члан Закона супротан Уставу, процесним

законима и правним стандардима прихваћеним у тим законима, јер прописује казну за прекршај за случај подношења неуредног поднеска, без давања претходне могућности подносиоцу да у одређеном року исправи евентуалне недостатке. С обзиром на то да другим процесним законима нису прописане казне за прекршај за поступање по неуредном поднеску, без давања могућности на исправку, оспореном одредбама Закона, по мишљењу предлагача, декларанти се доводе у неравноправан положај са осталим професионалним подносиоцима захтева из других процесних закона, што оспорени члан Царинског закона чини несагласним с Уставом и другим процесним законима.

Предлог је на основу члана 64. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), достављен на одговор Народној скупштини Републике Србије. Како Народна скупштина у остављеном року није доставила одговор, Уставни суд је наставио поступак, сагласно члану 16. став 3. наведеног Закона.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је оспореним чланом 384. Царинског закона ("Службени гласник РС", број 73/03) било прописано: да ће се новчаном казном до 6.000. динара казнити декларант који учини пропуст или грешку у царинској документацији коју је лако могуће исправити, и која је очигледно учињена без намере или грубе непажње и ближе је одређено шта се сматра пропустима и грешкама у смислу наведене одредбе Закона. Такође, Уставни суд је утврдио да је оспорени члан 384. Царинског закона измењен одредбом члана 12. Закона о изменама и допунама Царинског закона ("Службени гласник РС", број 61/05), те да је у тексту који је оспорен, престао да важи даном ступања на снагу Закона о изменама и допунама Царинског закона 26. јула 2005. године. Чланом 384. Царинског закона који је на снази прописано је да ће се новчаном казном од 2.000 динара казнити на лицу места декларант који учини пропуст или грешку у декларацији, односно исправама приложеним уз декларацију (чл. 88 а), а обавеза за чију повреду се може изрећи предвиђена казна, одређена је новододатим чланом 88а Закона којим је прописана одговорност лица које декларише робу у царинском поступку за правилност предузетих радњи, односно за неизвршење радњи које је потребно извршити, као и за тачност података унесених у декларацију, односно исправе које се прилажу уз декларацију.

Уставом Републике Србије утврђено је: да нико не може бити кажњен за дело које, пре него што је учињено, није било предвиђено законом или прописом заснованим на закону као кажњиво дело, нити му се може изрећи казна која за то дело није била предвиђена (члан 23. став 1.); да се привредне и друге делатности обављају слободно и под једнаким условима у складу с Уставом и законом (члан 57. став 1.); да су слободни размена робе и услуга и кретање капитала и радника; да се предузеће и друга организација слободно организују, самостални су у обављању делатности, повезивању и удруживању, имају исти положај у погледу општих услова привређивања и правне заштите и за своје обавезе у правном промету одговарају средствима којима располажу (члан 64. ст. 1. и 2); да Република Србија, поред осталог, уређује и обезбеђује: финансијски систем, систем у областима економских односа са иностранством, организацију, надлежности и рад републичких органа (члан 72. став 1. тач 2, 4. и 11.).

Будући да је одредбом члана 23. став 1. Устава утврђено да нико не може бити кажњен за дело које, пре него што је учињено, није било предвиђено законом или прописом заснованим на закону као кажњиво дело, нити му се може изрећи казна која за то дело није била предвиђена, те да је важећим одредбама чл. 88а и 384. Царинског закона предвиђено кажњиво дело и казна која се за то дело може изрећи, по оцени Суда, законодавац је у уређивању тих питања поступио у границама Уставом утврђеног овлашћења. Која ће се правила понашања у одговарајућој области прописати као обавезна, као и које ће санкције бити одређене за њихову повреду, односно да ли ће одређено законом прописано чињење или нечињење имати обележје противправног поступања и с тим у вези да ли ће се законом такво понашање у одређеним правним ситуацијама санкционисати, а у другим неће имати значај противправног понашања, будући да Устав не садржи посебна ограничења у уређивању тих питања, по оцени Суда, ствар је целисходности, за чију оцену Уставни суд, на основу члана 125. Устава, није надлежан. Такође, Уставни суд сматра да се декларанти у царинском поступку не доводе у неједнак положај у односу на подносиоце захтева у осталим процесним законима, јер једнакост правних лица гарантована одредбама члана 64. Устава, по оцени Суда, претпоставља њихов једнак положај у истој правној ситуацији, а сви декларанти, према наведеним одредбама чл. 88а и 384. Царинског закона који је на снази, имају обавезу правилног исказивања података у декларацији, под претњом исте санкције у случају повреде те обавезе.

Полазећи од наведеног, а имајући у виду да је у току поступка пред Уставним судом оспорени члан престао да важи, Уставни суд је, на основу члана 25. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, обуставио поступак за оцену уставности члана 384. Царинског закона ("Службени гласник РС", број 73/03).

Уставни суд, на основу одредаба члана 125. Устава, није надлежан да оцењује међусобну сагласност републичких закона, као и закона који се на основу члана 64. став 2. Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора, примењују као републички закони.

На основу изложеног и члана 19. став 1. тачка 1) и члана 47. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
ГУ-453/2004 од 29.12.2005. године

2. АКТИ РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА

С обзиром да се поступак за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања не може уређивати актима ниже правне снаге од закона, то је оспорена Одлука несагласна с Уставом и законом.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Утврђује се да Одлука о поступку и начину усаглашавања износа пензије из матичне евиденције са износом пензије у исплати ("Службени гласник РС", број 21/2003), није у сагласности с Уставом и законом.

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости Одлуке о поступку и начину усаглашавања износа пензије из матичне евиденције са износом пензије у исплати, коју је донео Управни одбор Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање запослених на седници одржаној 26. фебруара 2003. године. У иницијативи се истиче да је оспорена Одлука незаконита и неуставна, јер се њоме оставља могућност самовоље и злоупотребе, као и могућност стварања неједнакости међу пензионерима, с обзиром да ће део пензионера добити решење о усаглашеном износу пензије одмах, а други пензионери много касније, а можда и никада. Стога, сматра иницијатор, исплата пензије усаглашене по основу оспорене Одлуке требало би да тече од дана доношења решења о стицању права на пензију или бар од дана доношења решења о усаглашавању износа пензије из матичне евиденције са износом пензије у исплати.

У одговору доносиоца оспорене Одлуке истиче се: да је оспорени акт донет из разлога што је вршењем контроле, односно упоређивањем базе података из матичне евиденције за кориснике права из пензијског и инвалидског осигурања и података из исплате пензија утврђено да код извесног броја корисника права постоје неслагања у износу пензије; да је до наведеног неслагања дошло и због тога што је до конституисања Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање запослених као целине 1992. године, исплата пензија и других права из пензијског и инвалидског осигурања спроводила преко три потпуно одвојена информациона система, што је довело до пропуста и неправилности у раду; да се износи пензија у исплати нису слагали с износима у матичној евиденцији за одређени број корисника најниже пензије, које су исплаћиване у складу с Уредбом о висини пензија у периоду економских санкција Савета безбедности ОУН ("Службени гласник РС", број 12/96); да је до неслагања у износу пензије дошло и због заокруживања обрачунатог усклађеног износа пензије, промена вредности динара, примене нове методологије праћења зарада и доношења уредби и одлука којима је мењан законом прописан начин усклађивања и исплате пензије. Због свега наведеног, наводи се у одговору, било је неопходно извршити свођење пензија у исплати на законски износ пензије, па је и донета оспорена Одлука.

Уставни суд је, у спроведеном поступку, утврдио да је оспореном Одлуком одређено: да се овом одлуком уређује поступак и начин усаглашавања износа пензија из матичне евиденције корисника права утврђених правоснажним решењем са износима пензија у исплати (тачка 1.); да ће се усаглашавање износа пензије извршити у поступку покренутом по службеној

дужности, доношењем решења о усклађивању пензије утврђене правоснажним решењем (тачка 2.); да ће се исплата пензије по решењу о усклађивању из тачке 2. ове одлуке, вршити од првог дана наредног месеца по доношењу решења (тачка 3.); да ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије" (тачка 4.).

Устав Републике Србије утврђује да: обавезним осигурањем, запослени, у складу са законом, обезбеђују себи, поред осталог, и права за случај смањења или губитка радне способности, незапослености и старости и права на друге облике социјалног осигурања (члан 40. став 1.); Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, и систем у области социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности (члан 72. став 1. тачка 4.); сваки други пропис и општи акт мора бити сагласан са законом и осталим републичким прописима (члан 119. став 3.).

Закон о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03, 64/04, 84/04 и 85/05) утврђује, поред осталог, да се права из пензијског и инвалидског осигурања остварују код фонда (члан 82.), као и да се права из пензијског и инвалидског осигурања која се остварују у фонду обезбеђују у поступку предвиђеном законом којим је уређен општи управни поступак, ако овим законом није друкчије уређено (члан 84.).

Полазећи од тога да се оспореном Одлуком уређује поступак и начин остваривања и коришћења права из пензијског и инвалидског осигурања, а да из наведене одредбе члана 84. Закона о пензијском и инвалидском осигурању произлази да се поступак за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања остварује по правилима општег управног поступка утврђеног Законом о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 33/97 и 31/01), односно, по правилима поступка утврђеним Законом о пензијском и инвалидском осигурању, као правилима посебног закона, то значи да се тај поступак не може уређивати актима ниже правне снаге од закона. Из тог разлога оспорена Одлука је, по оцени Уставног суда, у целости несагласна са законом.

С обзиром на то да је одредбом члана 119. став 3. Устава утврђено да сваки други пропис или општи акт мора бити сагласан са законом и осталим републичким прописима, то је оспорена Одлука за коју је Уставни суд утврдио да није у сагласности са законом, у несагласности и с Уставом.

На основу изложеног и члана 46. тач. 1) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава Републике Србије Одлука о поступку и начину усаглашавања износа пензије из матичне евиденције са износом пензије у исплати престаје да важи даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда
 ГУ-245/2004 од 01.12.2005. године

("Службени гласник РС", број 6/2006)

Оспорена Наредба у сагласности је са Законом о буџетском систему, којим је, између осталог, прописано да у индиректне кориснике буџетских средстава спадају јавна предузећа, дирекције и фондови основани од стране локалних власти које се финансирају из јавних прихода чија је намена утврђена посебним законом.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Одбија се предлог за утврђивање неуставности и незаконитости Наредбе о списку директних и индиректних корисника буџетских средстава Републике, односно локалних власти и организација обавезног социјалног осигурања, који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора ("Службени гласник РС, бр. 141/2004, 7/2005, 54/2005 и 67/2005), у делу који гласи: "ЈП "Дирекција за изградњу града Ниша" ".

Јавно предузеће "Дирекција за изградњу града Ниша" из Ниша, поднело је Уставном суду предлог за оцењивање уставности и законитости Наредбе наведене у изреци, у делу у коме су у ред индиректних корисника буџетских средстава уврштена и "јавна предузећа у области уређивања грађевинског земљишта". По мишљењу предлагача, наведена предузећа "ни по једном основу не спадају у ред правосудних организација, установа, нити организација обавезног социјалног осигурања" које Закон о буџетском систему сврстава у ред индиректних корисника буџетских средстава. Предлагач сматра да му је Наредбом фактички одузета пословна способност коју је стекао уписом у регистар привредних субјеката, наводећи да је до доношења Наредбе обављао делатност у складу са Законом о предузећима.

У одговору Министарства финансија Републике Србије се наводи да су јавна предузећа за уређивање и коришћење грађевинског земљишта обухваћена Списком буџетских корисника, јер врше послове уређивања и коришћења грађевинског земљишта, наплате накнаде за коришћење и уређивање грађевинског земљишта, а финансирају се искључиво или скоро искључиво из буџета локалне самоуправе.

У поступку пред Уставним судом утврђено је да је министар финансија Републике Србије донео оспорену Наредбу којом је у списак индиректних корисника буџетских средстава локалне власти, уврштено и Јавно предузеће "Дирекција за изградњу града Ниша". Статутом Дирекције утврђено је да је Дирекција основана од стране Скупштине града Ниша, са циљем обављања јавних делатности у области уређења грађевинског земљишта, као и да се средства за њен рад обезбеђују из буџета, самодоприноса и других средства која, према одредбама Закона о јавним приходима и јавним расходима ("Службени гласник РС", бр. 76/91, 41/92, 18/93, 22/93, 37/93, 67/93, 45/94, 42/98, 54/99, 22/2001, 33/2004 и 135/2004), имају карактер јавних прихода и воде се на посебном рачуну Скупштине града.

Уставом Републике Србије, утврђено је да Република Србија, између осталог, уређује и обезбеђује финансијски систем (члан 72. став 1. тачка 4.).

Одредбом члана 2. тачка 7. Закона о буџетском систему ("Службени гласник РС", бр. 9/2002, 87/2002, 61/2005 и 66/2005), утврђено је да

су индиректни корисници буџетских средстава правосудни органи, месне заједнице, јавна предузећа, дирекције и фондови основани од стране локалних власти који се финансирају из јавних прихода чија је намена утврђена посебним законом, установе основане од стране Републике, односно локалне власти, над којима оснивач, преко директних корисника буџетских средстава, врши законом утврђена права у погледу управљања и финансирања, као и буџетски фондови. Чланом 73е став 1. Закона прописано је да министар утврђује списак директних и индиректних корисника буџетских средстава Републике, односно локалне власти и организација обавезног социјалног осигурања, који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора.

Имајући у виду да је "Дирекција за изградњу града Ниша" основана од стране Скупштине града Ниша, као јавно предузеће са циљем обављања јавне делатности, те да се средства за рад овог предузећа обезбеђују из јавних прихода, Уставни суд је оценио да је Наредба у оспореном делу у сагласности са одредбом члана 2. тачка 7. Закона о буџетском систему, којом је, између осталог, прописано да у индиректне кориснике буџетских средстава спадају и јавна предузећа, дирекције и фондови основани од стране локалних власти који се финансирају из јавних прихода чија је намена утврђена посебним законом.

С обзиром на то да је одредбама члана 119. ст. 1. и 3. Устава прописано да закон, статут аутономне покрајине, други пропис или општи акт мора бити сагласан с Уставом, као и да сваки други пропис и општи акт мора бити сагласан са законом и осталим републичким прописима, Уставни суд је оценио да је, Наредба у оспореном делу у сагласности и с Уставом Републике Србије.

Полазећи од изнетог, а на основу члана 46. тачка 9) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 89/2005)
IУ-194/2005 од 15.09.2005. године

Оспореним одредбама Правилника ближе је уређен начин утврђивања основица пореза на имовину, чиме нису прекорачене границе уставних и законских овлашћења доносиоца акта, јер се не мењају законска решења у овој области, већ се та решења ближе разрађују ради адекватне примене у пракси.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Одбија се предлог за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба члана 2. став 1, члана 3, члана 5. ст. 1. до 3. и члана 6. став 1. Правилника о начину утврђивања основице пореза на имовину на права на непокретностима ("Службени гласник РС", бр. 38/01 и 45/04).

2. Одбацује се захтев за оцењивање уставности и законитости одредаба члана 4. Правилника из тачке 1.

3. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачних аката, односно радњи предузетих на основу одредаба Правилника из тачке 1.

Уставном суду Републике Србије поднет је предлог за утврђивање неуставности и незаконитости више одредаба Правилника наведеног у изреци. Предлагач износи мишљење да се тржишна вредност непокретности која, у складу са Законом, чини основицу пореза на имовину, не може одређивати применом одређене формуле, с обзиром на чињеницу да тржишна вредност "варира од непокретности до непокретности". Оспоравајући члан 3. Правилника којим се дефинише корисна површина стамбених и пословних зграда на основу прорачуна тржишне вредности непокретности, предлагач наводи да тржишна вредност зависи од понуде и тражње, односно да није прост збир квадрата и осталих фактора већ је могуће да буде знатно нижа од почетне цене због мале тражње на тржишту. У погледу члана 4. Правилника, предлагач наводи да просечна тржишна цена из става 1. овог члана не изражава цену на тржишту непокретности на коју се плаћа порез, те да се корективним елементима не може довести ни у приближну везу са тржишном ценом непокретности. У односу на став 2. овог члана, предлагач износи мишљење да не постоји начин да се утврди цена градског грађевинског земљишта јер није у промету, а у односу на став 4. сматра да земљиште у једној општини не треба упоређивати са земљиштем у другој општини (нпр. општине у центру и на периферији), те да би се применом овог става порез плаћао на погрешно утврђену вредност непокретности, а не на имовину коју грађанин стварно поседује. Оспоравајући члан 5. Правилника, предлагач сматра да се просечна цена непокретности увећава, односно умањује прописаним коефицијентима и да није израз реалне цене непокретности, чиме се грађани доводе у неравноправан положај. У вези става 1. овог члана, предлагач наводи да је такво опорезивање супротно члану 17. Устава којим је грађанима зајемчена слобода кретања и настањивања, јер има за последицу миграцију становништва. У погледу уставности и законитости ст. 2. и 3. овог члана, у предлогу се наводи да је плаћање накнаде за коришћење градског грађевинског земљишта регулисано у општинама, односно градовима на различит начин, те да применом критеријума "зоне" грађани плаћају другачији износ пореза на исте непокретности. Предлагач, с тим у вези, указује на одредбу члана 11. Устава којом је прописано да су слободе и права човека и грађанина ограничени само једнаким слободама и правима других и када је то Уставом утврђено, као и да Уставом није предвиђено да се код опорезивања прави разлика између грађана по месту становања. Оспоравајући члан 6. Правилника, предлагач наводи да тржишна цена није у директној вези са квалитетом објекта (као корективним фактором), јер цена објекта на једном месту може бити мања од цене објекта на другом месту, иако су истог квалитета (нпр. због садржаја који се налазе у околини објекта и др.), те да се тржишна вредност непокретности може утврдити само у зависности од понуде и тражње на тржишту. Од Уставног суда је затражено да обустави извршење појединачних аката, односно радњи предузетих на основу оспорених одредаба Правилника.

У одговору доносиоца Правилника истиче се да је одредбама чл. 5. и 8. Закона о порезима на имовину ("Службени гласник РС", бр. 26/01 и 80/02) дефинисана основица пореза на имовину као тржишна вредност непокретности односно права на капиталу, у оквиру уставног овлашћења из члана 72. став 1. тачка 4. Устава према коме Република уређује и обезбеђује финансијски систем. Истиче се да су наведеним Законом одређени елементи на основу којих се утврђује тржишна вредност непокретности, те да је просечна тржишна цена квадратног метра непокретности одређена као један од основних елемената који се у појединачним случајевима коригује применом осталих

прописаних критеријума. Доносилац Правилника наводи да је, у оквиру законског овлашћења, одредбама Правилника предвиђена комбинација различитих елемената да би се обезбедило што реалније утврђивање тржишне вредности сваке непокретности.

По спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да је оспорени Правилник донео Министар финансија на основу овлашћења из члана 9. Закона о порезима на имовину, по коме Министар финансија ближе уређује начин утврђивања пореске основице из чл. 5. до 8. Закона. Оспореним одредбама Правилника ближе су уређени елементи (основни и корективни) чијом применом се, у смислу одредбе члана 2. став 1. Правилника, утврђује основица пореза на имовину на права на непокретностима код пореског обвезника који не води пословне књиге а коју, у складу са Законом, чини њена тржишна вредност. У том смислу, ближе су уређени основни елементи (корисна површина и просечна тржишна цена квадратног метра објекта, односно градског грађевинског земљишта), као и корективни елементи (локација, квалитет објекта и други елементи који утичу на висину тржишне вредности непокретности).

Чланом 11. Устава прописано је да су слободе и права човека и грађанина ограничени само једнаким слободама и правима других и кад је то Уставом утврђено, а чланом 12. став 1. да се слободе и права остварују, а дужности испуњавају на основу Устава, осим кад је Уставом предвиђено да се услови за остваривање појединих слобода и права утврђују законом. Чланом 13. Устава загарантована је једнакост грађана у правима и дужностима без обзира на лична својства, а чланом 17. став 1. зајемчена је слобода кретања и настањивања. Чланом 52. Устава прописано је да је свако дужан да плаћа порезе и друге дажбине утврђене законом, чланом 69. став 3. одређено је да се обавеза плаћања пореза утврђује сразмерно економској снази обвезника, а чланом 72. став 1. тачка 4. Устава Република је овлашћена да уређује и обезбеђује финансијски систем. Одредбом члана 72. став 1. тачка 11. Устава утврђено је да Република уређује и обезбеђује организацију, надлежност и рад републичких органа, а одредбама члана 94. прописано је да послове државне управе обављају министарства, да министарства примењују законе и да се њихова надлежност утврђује законом.

Предмет уређивања оспорених одредаба Правилника је ближе уређивање начина утврђивања основице пореза на имовину, на основу изричитог овлашћења из члана 9. Закона о порезима на имовину. Садржином оспорених одредаба Правилника, према оцени Суда, нису прекорачене границе уставних и законских овлашћења доносиоца акта, јер се не мењају законска решења у овој области већ се та решења ближе разрађују ради адекватне примене у пракси. Избор одређених елемената који утичу на висину тржишне вредности непокретности су питања изван надлежности Уставног суда, у смислу члана 125. Устава. Оспорене одредбе Правилника, према оцени Суда, не могу се доводити у питање ни са становишта одредаба члана 11, члана 12. став 1, члана 13. и члана 17. став 1. Устава, јер су донете ради извршавања Закона, те се њима не уређују, нити мењају права и обавезе грађана установљене Уставом и законом. У наведеним уставним одредбама не постоје ограничења за прописивање начина на који би требало ближе уредити Законом прописане елементе који чине пореску основицу одређене врсте пореза (као што је то у конкретном случају основица пореза на имовину на права на непокретностима). Из наведених разлога, Уставни суд је одбио предлог за утврђивање

неуставности и незаконности одредаба члана 2. став 1, члана 3, члана 5. ст. 1. до 3. и члана 6. став 1. Правилника, а захтев за оцењивање уставности и законности оспореног члана 4. Правилника одбацио јер је Решењем IY-186/2004 од 9. децембра 2004. године већ одлучивао о уставности и законности овог члана, а из навода и разлога оспоравања не произлази да има основа за поновно одлучивање.

С обзиром на то да је донео коначну Одлуку, захтев за обуставу извршења акта, односно радње предузетих на основу оспорених одредаба Правилника Суд је одбацио, на основу члана 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93).

На основу изложеног, као и члана 46. тачка 9) и члана 47. тачка 6) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 100/2005)
IY-239/2004 од 15.09.2005. године

Прописивање обавезе достављања доказа о уплати доприноса за здравствену заштиту, као услова за остваривање права на заштиту здравља, односно права на здравствену заштиту, у сагласности је с Уставом и законом.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Одбија се предлог за утврђивање неуставности и незаконности одредбе члана 7. став 9. Правилника о условима и начину остваривања права из здравственог осигурања ("Службени гласник РС", бр. 44/99, 37/02, 62/03, 1/04, 43/04 и 44/05).

О б р а з л о ж е њ е

Скупштина општине Ражањ покренула је пред Уставним судом Републике Србије поступак за оцену уставности и законности одредбе члана 7. став 9. Правилника о условима и начину остваривања права из здравственог осигурања. У предлогу се наводи да се оспореном одредбом Правилника, супротно одредби члана 30. став 1. Устава Републике Србије, ограничава право осигураника земљорадника који се баве пољопривредом на оверу здравствених књижица тиме што се прописује обавеза доставе доказа о уплати доприноса за здравствену заштиту.

Уставни суд је предлог овлашћеног предлагача доставио Републичком заводу за здравствено осигурање, као доносиоцу оспореног Правилника, ради давања одговора. Доносилац оспореног акта у остављеном року није доставио тражени одговор па је Уставни суд, сагласно одредби члана 16. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), наставио поступак.

Уставни суд је, у спроведеном поступку, утврдио да је оспореном одредбом члана 7. став 9. Правилника о условима и начину остваривања права

из здравственог осигурања утврђено да земљорадницима здравствену књижицу оверава филијала Републичког завода за здравствено осигурање на рок од 3 месеца, уз доказ да је доспели допринос плаћен. Такође, Суд је утврдио да је оспорени Правилник, сагласно одредби члана 246. Закона о о здравственом осигурању ("Службени гласник РС", број 107/05), на снази и да се примењује.

Устав Републике Србије утврђује да: свако има право на заштиту здравља, а да деца, труднице и стара лица имају право на здравствену заштиту из јавних прихода, кад то право не остварују по неком другом основу, а друга лица под условима утврђеним законом (члан 30.); обавезним осигурањем, запослени, у складу са законом, обезбеђују себи, поред осталог, право на здравствену заштиту и друга права за случај болести, а за чланове своје породице, поред осталог, право на здравствену заштиту (члан 40. став 1.); средства за остваривање обавезног социјалног осигурања и за случај привремене незапослености обезбеђују запослени, други осигураници и послодавци, преко организације којом управљају осигураници и корисници, у складу са законом (члан 68. став 2.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, и систем у области социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности, као и систем у области здравства (члан 72. став 1. тач. 4. и 6.).

Закон о здравственом осигурању ("Службени гласник РС", број 107/05), поред осталог, утврђује: да се права из здравственог осигурања и то право на здравствену заштиту, право на накнаду зараде и право на накнаду трошкова превоза остварују под условом да је доспели допринос за здравствено осигурање плаћен, ако овим законом није друкчије одређено (члан 30. став 2.); да лицу којем је признато својство осигураног лица матична филијала издаје прописану исправу о здравственом осигурању (у даљем тексту: исправа о осигурању), као и да Републички завод за здравствено осигурање општим актом уређује садржај и облик исправе о осигурању, односно посебне исправе за коришћење здравствене заштите, њихову оверу и друга питања од значаја за коришћење тих исправа (члан 112. ст. 1. и 3.); да се права из здравственог осигурања остварују на основу оверене исправе о осигурању, односно посебне исправе о коришћењу здравствене заштите, да оверу исправе о осигурању врши матична филијала, на основу расположивих података, односно на основу доказа да је уплаћен доспели допринос, у складу са законом (члан 142. ст. 1. и 2.).

Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање ("Службени гласник РС", бр. 84/04 и 61/05), поред осталог, утврђује да су обвезници доприноса за здравствено осигурање осигураници у складу са законом који уређује систем обавезног здравственог осигурања, поред осталих, и пољопривредници, односно земљорадници (члан 8. став 1. тачка 8)) и да обвезници доприноса не могу бити ослобођени обавезе обрачунавања и плаћања доприноса (члан 64.).

Утврђујући да је доказ о плаћеном доспелом доприносу услов за оверу здравствене књижице земљорадника, оспореном одредбом Правилника није, по оцени Уставног суда, ускраћено или ограничено право на заштиту здравља утврђено одредбом члана 30. Устава, односно право на здравствену заштиту утврђено одредбом члана 40. став 1. Устава нити је повређена одредба члана 68. став 2. Устава, којом је утврђено да средства за остваривање обавезног социјалног осигурања обезбеђују, поред осталих, и други осигураници, дакле и пољопривредници (земљорадници), јер се наведена Уставом утврђена права

обезбеђују и остварују, у складу са законом, обавезним осигурањем за које средства обезбеђују и осигураници-пољопривредници.

Полазећи од одредаба Закона о здравственом осигурању и Закона о доприносима за обавезно здравствено осигурање, према којима се права из здравственог осигурања остварују под условом да је доспели допринос за здравствено осигурање плаћен, односно да се права из здравственог осигурања остварују на основу исправе о осигурању коју оверава матична филијала Завода на основу доказа да је уплаћен доспели допринос, доносилац оспореног Правилника, условљавајући оспореном одредбом оверу здравствене књижице земљорадника доказом о плаћеним доприносима, није изашао из граница законом утврђених овлашћења. Стога је оспорена одредба Правилника, по оцени Уставног суда, у сагласности с Уставом и законом.

На основу изложеног и члана 46. тачка 9) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда

("Службени гласник РС", број 12/2006)

IУ-233/2005 од 22.12.2005. године

Општа седница Врховног суда овлашћена је да Пословником регулише питања која се односе на састав већа и руковођење радом тог већа, а у оквиру тога и питање ко замењује председника већа у његовој одсутности.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости члана 13. став 3. Пословника о уређењу и раду Врховног суда Србије ("Службени гласник РС", бр. 5/02, 46/02 и 72/04).

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 13. став 3. Пословника наведеног у изреци. Иницијатор наводи да оспорена одредба Пословника, којом је прописано да први члан судијског већа замењује председника већа у његовој одсутности, није у сагласности са чланом 43. став 2. Закона о управним споровима, из разлога што одлуку, односно решење, које доноси судијско веће, треба да потпише председник већа, а не први члан већа. Иницијатор износи да су судијска већа увек састављена у "непарном саставу" да би се обезбедила већина при одлучивању, а која се може довести у питање у случају одсутности појединог члана већа. У вези са тим, иницијатор истиче да се оспорена одредба Пословника злоупотребљава и да потписивање првог члана већа уместо председника "представља кршење закона од стране судија".

С обзиром на то да Врховни суд Србије у остављеном року није доставио одговор на наводе из иницијативе, Уставни суд је, на основу одредбе члана 16. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству

његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) наставио поступак.

У спроведеном поступку пред Уставним судом утврђено је да је Општа седница Врховног суда Србије, донела Пословник о уређењу и раду Врховног суда Србије ("Службени гласник РС", бр. 5/02, 46/02 и 72/04). Одредбама члана 13. Пословника, поред осталог, прописано је: да судско веће одлучује о конкретним предметима из надлежности суда (став 1); да се годишњим распоредом послова Врховног суда утврђује број и састав већа у сваком одељењу и одређују председници већа (став 2.) и да председника већа замењује први члан већа који је овлашћен да врши све послове председника већа у његовој одсутности (став 3).

Одредбом члана 102. Устава Републике Србије утврђено је да се организација, оснивање, надлежност и састав судова и поступак пред судовима уређују законом.

Одредбом члана 31. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 63/01, 42/02 ... и 101/05) прописано је да годишњи распоред послова у Врховном суду Србије утврђује председник суда на општој седници. Одредбом члана 41. Закона прописано је да Општа седница Врховног суда Србије, поред осталог, доноси пословник о уређењу и раду Врховног суда Србије. Одредбама члана 47. ст. 1. и 2. Закона прописано је да Врховни суд Србије има пословник којим детаљније прописује унутрашње уређење и рад суда, као и да се пословник објављује у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одредбом члана 43. став 2. Закона о управним споровима ("Службени гласник СРЈ", број 46/96) прописано је да оригинал пресуде, односно решења потписује председник већа и записничар.

Полазећи од наведених одредаба Устава и Закона о уређењу судова, према оцени Уставног суда, произлази да је Општа седница Врховног суда овлашћена да у оквиру уређивања унутрашњег уређења и рада Суда, Пословником регулише питања која се односе на састав већа и руковођење радом тог већа, а у оквиру тога и питање ко замењује председника већа у његовој одсутности. Поред тога, Уставни суд је оценио, да оспорена одредба Пословника није у супротности са одредбом члана 43. став 2. Закона о управним споровима, јер се оспореном одредбом Пословника не доводи у питање остваривање законом прописаног броја чланова већа који ће одлучивати у конкретним предметима из надлежности суда, као ни питање потписивања од стране председника већа пресуда односно решења донетих у тим предметима. Наиме, у случају одсутности председника већа, први члан већа је према Пословнику овлашћен да врши све послове председника већа, што значи и да председава већем када веће одлучује о конкретним предметима, као и да потписује оригинал пресуде, односно решења донетог у тим предметима.

У вези са наводима иницијатора да се оспорена одредба члана 13. став 3. Пословника злоупотребљава од стране судија, Уставни суд је оценио да је то питање примене Пословника о чему Суд, сагласно члану 125. Устава, није надлежан да одлучује.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда

IУ-155/2004 од 08.12.2005. године

3. ПРОПИСИ ОПШТИНА И ГРАДОВА

а) Општина и град

Није сагласно закону уређивање одлуком скупштине месне заједнице начина одлучивања о образовању, подручју за које се образују и укидају месне заједнице и о другим облицима месне самоуправе, јер се та питања уређују законом и статутом јединице локалне самоуправе.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредбе члана 7. Одлуке о месној самоуправи ("Службени лист града Крагујевца", број 5/2005) нису у сагласности са законом.
2. Обуставља се поступак за оцену законитости одредаба члана 47. Одлуке из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду поднета је иницијатива за покретање поступка за оцењивање законитости чл. 7. и 47. Одлуке о месној самоуправи, коју је донела Скупштина града Крагујевца, на седници одржаној 18. марта 2005. године. Иницијатор наводи да члан 7. Одлуке, којим је прописано да о образовању нове, спајању, подели и укидању месне заједнице одлучују грађани на референдуму који расписује Скупштина града, није у сагласности са одредбом члана 71. став 1. Закона о локалној самоуправи, према којој одлучивање о наведеним питањима спада у надлежност скупштине јединице локалне самоуправе. Одредбе члана 47. Одлуке, којима је уређено питање решавања спорова који настају између грађана и правних лица са територије месне заједнице, по мишљењу иницијатора, нису у сагласности са одредбама Закона о посредовању-медијацији којима је то питање уређено.

У одговору Скупштине града Крагујевца на наводе из иницијативе истиче се, поред осталог, да се оспорене одредбе члана 7. Одлуке заснивају на одредби члана 68. став 1. Закона о локалној самоуправи којом је прописано да скупштина јединице локалне самоуправе може на сопствену иницијативу да распише референдум по питањима из свог делокруга, па тако и у вези са питањима образовања и укидања месних заједница и других облика месне самоуправе. У вези са оспореним чланом 47. Одлуке, у одговору се наводи да је тај члан укинут Одлуком о изменама и допунама Одлуке о месној самоуправи ("Службени лист града Крагујевца", број 16/2005), а да мировна већа до тада нису ни формирана.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је оспореним чланом 7. Одлуке прописано да о образовању нове, спајању, подели и укидању месне заједнице одлучују грађани на референдуму који расписује Скупштина Града, а да се предлог за расписивање референдума подноси у складу са Законом и Статутом Града. Оспореним чланом 47. Одлуке који је престао да важи ступањем на снагу Одлуке о изменама и допунама Одлуке о месној самоуправи ("Службени лист града Крагујевца", број 16/2005) било је прописано: да за решавање међусобних спорова који настану између грађана и грађана и правних лица са територије месне заједнице, Савети грађана могу формирати мировна већа (став 1.); да мировна већа решавају спорове

усаглашавањем и посредовањем (став 2.); да су одлуке донете на мировном већу обавезујуће за учеснике у мирном решавању спора (став 3.); да се актом о образовању мировног већа утврђује: назив, седиште и надлежност мировног већа, број чланова, начин њиховог избора и разрешења, период на који се бирају, обезбеђење средстава и услови рада, поступак пред мировним већем и друга питања од значаја за његов рад (став 4.).

Уставом Републике Србије утврђено је: да је општина територијална јединица у којој се остварује локална самоуправа (члан 7. став 1.) и да се систем локалне самоуправе уређује законом (члан 113. став 2.).

Законом о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/2002, 33/2004 и 135/2004) прописано је: да ради задовољавања општих, заједничких и свакодневних потреба становништва на одређеном подручју, јединица локалне самоуправе може да образује месну заједницу или други облик месне самоуправе, у складу са законом и статутом (члан 7.); да су облици непосредног учешћа грађана у остваривању локалне самоуправе: грађанска иницијатива, збор грађана и референдум, и да се облици непосредне самоуправе грађана уређују законом и статутом (члан 65.); да скупштина јединице локалне самоуправе може на сопствену иницијативу да распише референдум о питањима из свог делокруга, а да је дужна да распише референдум о питању из свог делокруга на захтев грађана у јединици локалне самоуправе, на начин утврђен законом и статутом (члан 68. ст. 1. и 2.); да скупштина јединице локалне самоуправе одлучује о образовању, подручју за које се образује и укидању месних заједница и других облика месне самоуправе и да одлуку доноси већином гласова од укупног броја одборника (члан 71.).

Статутом града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца", број 3/2002) одређено је: да скупштина може расписати референдум о питањима из свог делокруга на предлог најмање једне трећине од укупног броја одборника, градоначелника или усвајањем грађанске иницијативе (члан 72. став 1.), као и да је скупштина дужна да распише референдум о питањима из свог делокруга на захтев најмање 20% бирача који су уписани у бирачки списак на дан предаје захтева грађана Скупштини, о питањима која се тичу: промена граница Града, промене граница градских општина, образовању, укидању, спајању и припајању месних заједница и увођењу самодоприноса (члан 73. став 1.); да Скупштина доноси одлуку о образовању, подручју за које се образује и укидању месних заједница или других облика месне самоуправе већином гласова од укупног броја одборника (члан 77. став 1.).

Имајући у виду да је Уставом утврђено да се систем локалне самоуправе уређује законом, те да је Законом о локалној самоуправи прописано да скупштина јединице локалне самоуправе одлучује о образовању, подручју за које се образује и укидању месних заједница и других облика месне самоуправе, и да се питања непосредне самоуправе грађана, а то значи и питање референдума, уређују законом и статутом јединице локалне самоуправе, Уставни суд је оценио да оспорене одредбе члана 7. Одлуке, којима је прописано да о наведеним питањима одлучују грађани на референдуму, нису у сагласности са законом. Наиме, Закон о локалној самоуправи, по схватању Суда, непосредно одређује надлежност скупштине јединице локалне самоуправе за доношење одлуке ове врсте, односно не оставља могућност друкчијег одређивања поступка доношења актима јединице локалне самоуправе. Такође, скупштина општине, односно града, по схватању Суда, овлашћена је у складу са законом и статутом да о питањима из своје надлежности организује референдум

грађана ради претходног изјашњавања или потврђивања аката које доноси, али не и да мења законом утврђену надлежност за њихово доношење, како је то прописано оспореним чланом 7. Одлуке о месној самоуправи.

Уставни суд је утврдио да су у току поступка пред Уставним судом, оспорене одредбе члана 47. Одлуке престале да важе и да до образовања мировних већа предвиђеног наведеним одредбама Одлуке није дошло, те је, сагласно члану 25. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), обуставио поступак за оцену законитости наведених одредаба Одлуке.

Имајући у виду изнето, а на основу одредаба члана 46. тачка 3) и члана 47. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава Републике Србије, одредбе члана 7. Одлуке наведене у тачки 1. изреке, престају да важе даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 12/2006)
IУ-355/2005 од 29.12.2005. године

Није у сагласности са законом одређивање актом локалне самоуправе да главни стручњаци који се у општинској управи постављају имају статус помоћника председника општине, јер се вршење извршне власти у општини, на основу уставног овлашћења уређује законом, а не актом јединица локалне самоуправе.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Утврђује се да одредбе члана 24. став 2. у деловима који гласе: "помоћници председника Општине" и "помоћници", став 3, став 4. у делу који гласи: "и помоћника", став 5, став 6. у делу који гласи: "и помоћника", члана 26, члана 27. став 1. у делу који гласи: "и помоћнике" и ст. 2. и 3. у деловима који гласе: "и помоћници" Одлуке о општинској управи општине Крушевац ("Службени лист општине Крушевац", број 11/2004), нису у сагласности са законом.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду поднета је иницијатива за покретање поступка за оцењивање законитости одредаба члана 24. Одлуке наведене у изреци, у делу којим је предвиђено да се у општинској управи могу поставити помоћници председника општине за поједине области, као општински функционери. Иницијатор сматра да су оспорене одредбе Одлуке у супротности са одредбама члана 54. Закона о локалној самоуправи, којима је предвиђено да председник општине може да поставља главне стручњаке за поједине области, али да они немају статус функционера општине.

У одговору Скупштине општине Крушевац се наводи да се главни стручњаци – помоћници председника општине за поједине области, постављају у општинској управи за обављање одређених стручних послова и да нису

носиоци извршне власти у општини, нити обављају послове из надлежности председника општине, већ да статус постављених лица на јавну функцију имају само у погледу остваривања права и обавеза која се стичу на раду и по основу рада (мировање радног односа и др.).

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да је одредбама члана 24. Одлуке прописано: да се у Општинској управи поставља главни архитекта општине, а да се у Општинској управи могу поставити и други главни стручњаци – помоћници председника Општине за поједине области (ст. 1. и 2.); да број помоћника и области за које се постављају одређује председник Општине (став 3.); да главног архитекту и помоћника поставља и разрешава председник Општине (став 4.); да главни архитекта и помоћници имају статус постављеног лица на јавну функцију (став 5.); да председник општине утврђује коефицијенте за обрачун и исплату плата главног архитекте и помоћника, а о другим правима ових лица решава начелник Општинске управе (став 6.).

Такође, увидом у одредбе Одлуке у целини, Суд је утврдио да је чланом 26. Одлуке прописано да помоћник врши послове из делокруга председника општине, а нарочито: 1. прати, усмерава и координира рад надлежних органа и организација на извршавању послова општине и предлаже мере за унапређење рада; 2. покреће иницијативе и даје упутства надлежним органима и организацијама за израду програма и планова и исте обједињава пре утврђивања предлога; 3. покреће иницијативе и даје упутства надлежним организационим јединицама за израду прописа из одређене области; 4. разматра нацрте аката које председник општине доноси или предлаже Скупштини; 5. сарађује са државним органима, општинама, предузећима и установама и другим организацијама у земљи и иностранству у интересу општине, а да је одредбама члана 27. Одлуке одређено да административне послове за главног архитекту и помоћнике обавља Кабинет председника општине односно одговарајућа организациона јединица општинске управе (став 1.); да главни архитекта и помоћници могу преко руководиоца организационих јединица или непосредно да наложе запосленима у општинској управи извршавање одговарајућег радног задатка (став 2.); да главни архитекта општине и помоћници могу да ангажују стручњаке из јавних предузећа и установа чији је оснивач општина за израду одређеног предлога, анализе и слично (члан 3.).

Полазећи од тога да су наведеним чланом 26., као и одредбама члана 27. Одлуке у одговарајућим деловима, уређена питања која су, по оцени Суда, у непосредној вези са оспореним одредбама члана 24. Одлуке, Уставни суд је, на основу члана 23. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), по сопственој иницијативи, извршио оцену законитости и тих одредаба Одлуке.

Уставом Републике Србије је утврђено: да је општина територијална јединица у којој се остварује локална самоуправа (члан 7. став 1.); да општина, образује органе, организације и службе за потребе општине и уређује њихову организацију и рад, као и да се систем локалне самоуправе уређује законом (члан 113. став 1. тачка 7. и став 2.).

Законом о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04) прописано је: да су органи општине скупштина општине, председник општине и општинско веће (члан 25.); да извршну функцију у општини врши председник општине, који има заменика који га замењује у случају његове одсутности и спречености да обавља своју дужност (члан 40. ст. 1. и 5.); да општинско веће помаже председнику општине у вршењу других

послова из његове надлежности (члан 44. тачка 4.); да се у општинској управи може поставити главни архитекта, кога поставља и разрешава председник општине, а да се могу, у складу са законом, поставити и други главни стручњаци за поједине области (примарна здравствена заштита, заштита животне средине, пољопривреда и др. - члан 54.).

Имајући у виду да је систем локалне самоуправе, сагласно Уставу, уређен Законом о локалној самоуправи, којим је, између осталог, прописано да извршну власт у општини врши председник општине и, под одређеним условима, његов заменик, а да се за обављање стручних послова за потребе извршне власти, у општинској управи могу поставити главни архитекта, односно други главни стручњаци за поједине области, Уставни суд је оценио да одредбе чл. 24, 26. и 27. Одлуке, у деловима којима је одређено да други главни стручњаци који се у општинској управи постављају, имају статус помоћника председника општине и врше послове из делокруга председника општине, нису у сагласности са Законом. Наиме, наведеним одредбама Одлуке, по оцени Суда, проширен је појам носилаца функције извршне власти у општини, односно уређено је вршење извршне власти у општини, које се на основу уставног овлашћења уређује законом а не актима јединице локалне самоуправе.

Полазећи од изложеног, а на основу члана 46. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава Републике Србије, одредбе Одлуке о општинској управи општине Крушевац, у деловима назначеним у изреци, престају да важе даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 12/2006)
 ГУ-319/2005 од 29.12.2005. године

Уређивање организације вршења локалне власти, а у том оквиру и извршне, по својој природи и значају представљају питања система локалне самоуправе, која се на основу уставног овлашћења уређују законом, што оспорене одредбе чини несагласним са законом.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Утврђује се да одредбе члана 4. став 2., чл. 14, 19, 20. и 23. Одлуке о Општинском већу општине Нови Пазар, број 112-7 од 26. јануара 2005. године, нису у сагласности са законом.

Пред Уставним судом Републике Србије покренут је поступак за оцену законитости одредаба чл. 4, 14, 19, 20. и 23. Одлуке о Општинском већу општине Нови Пазар, коју је Скупштина општине Нови Пазар донела на седници од 26. јануара 2005. године. У предлогу се, поред осталог, наводи да Скупштина општине Нови Пазар, при доношењу оспорене Одлуке, није узела у обзир одредбу члана 30. тачка 9) Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04) према којој скупштина општине бира општинско веће на предлог председника општине, да Закон о локалној самоуправи не даје овлашћење скупштини општине да доноси акт о

надлежностима и начину рада општинског већа, као и да су се односи уређени оспореним одредбама Одлуке могли уредити само законом.

У одговору Комисије за статутарна, организациона и нормативна питања Скупштине општине Нови Пазар се, поред осталог, наводи: да је оспорена Одлука донета у циљу што ефикаснијег рада општинског већа, с обзиром да су одредбама чл. 43. и 44. Закона о локалној самоуправи прописани само начин избора и задаци општинског већа, те да су одлуком уређена питања која нису уређена Законом о локалној самоуправи и Статутом општине: да одредба члана 4. став 2. Одлуке према којој Веће из својих редова бира члана који ће представљати Веће није несагласна са законом, јер је чланом 40. став 7. Закона о локалној самоуправи прописано да председник општине председава општинским већем, али да закон не уређује ко представља овај орган; да је у члану 14. Одлуке прописана могућност "да Општинским већем, поред председника општине, у изузетним случајевима, председава и члан Већа", те да се не спори председнику општине право да сазива седнице Већа и њима председава, али се сматра да председник општине нема право да спречава одржавање седница Општинског већа, па је из тих разлога, поред осталог, предвиђена могућност да послове председавања Већем обавља и члан Већа, као и да се одредбама чл. 19, 20. и 23. оспорене Одлуке само прецизира начин обављања послова од стране Општинског већа који су прописани чланом 43. став 1. и чланом 60. став 2. Закона о локалној самоуправи.

Оспореним одредбама Одлуке је прописано: да Веће из реда својих чланова одређује члана који ће представљати Веће (члан 4. став 2.); да је председник општине дужан да у року од три дана сазове седницу Већа на предлог једне трећине чланова Већа или председника Скупштине општине, да уколико председник општине, односно заменик председника општине не сазову седницу, седницу може сазвати члан Већа одређен од стране предлагача, при чему Веће јавним гласањем одређује члана који ће председавати седницом (члан 14.); да, када дође до немогућности у остваривању функција Скупштине општине и председника општине у вршењу послова из надлежности органа општине, председник општине, председник скупштине општине или најмање једна трећина чланова Већа су дужни да покрену поступак пред Већем за отклањање узрока који су довели до те немогућности. У случају да поступак предложи председник Скупштине општине или једна трећина чланова Већа председник је дужан да сазове седницу Већа у року који не може бити дужи од седам дана од дана достављања предлога, а уколико председник општине не сазове седницу у утврђеном року, седницу Већа може сазвати заменик председника општине, председник Скупштине општине или члан Већа одређен од стране предлагача, уколико се поступак покреће по предлогу најмање једне трећине чланова Већа (члан 19.); да седници Већа у случају из члана 19. Одлуке, поред чланова Већа и председника општине, обавезно присуствују и могу учествовати у раду, без права одлучивања: председник Скупштине општине, представници одборничких група, политичких странака, политичких организација и група грађана које су освојиле мандате у Скупштини (члан 20.) и да о поднетом захтеву за решавање сукоба надлежности између општинске управе и других предузећа, организација и установа, када на основу одлуке Скупштине општине, одлучују о појединим правима грађана, правних лица и других субјеката, Веће без одлагања, а најкасније у року од три дана обавештава председника општине, који сазива седницу Већа, односно седницу надлежног

радног тела Већа, а уколико председник општине не сазове седницу Већа, седница се сазива у складу са одредбама члана 19. Одлуке (члан 23.).

Чланом 113. став 2. Устава Републике Србије је утврђено да се систем локалне самоуправе уређује законом.

Законом о локалној самоуправи прописано је: да извршну функцију у општини врши председник општине, да председник општине има заменика који га замењује у случају његове одсутности и спречености да обавља своју дужност и да председник општине председава општинским већем (члан 40. ст. 1, 5. и 7.); да је општинско веће орган који усклађује остваривање функција председника општине и скупштине општине и врши контролну и надзорну функцију над радом општинске управе, да општинско веће чини до 11 чланова које, на предлог председника општине, бира скупштина општине, већином гласова од укупног броја одборника, на период од четири године и да је заменик председника општине члан општинског већа по функцији (члан 43. ст. 1, 2. и 3.). Одредбама чл. 41. и 42. Закона утврђене су функције и престанак мандата председника општине, а одредбама члана 44. Закона послови општинског већа.

По оцени Уставног суда, уређивање система локалне самоуправе обухвата, као његов битан део, поред осталог, и уређивање организације, овлашћења и надлежности органа јединице локалне самоуправе, као и њихових међусобних односа у вршењу послова локалне самоуправе. Закон о локалној самоуправи је ова питања уредио једнако и на исти начин за све јединице локалне самоуправе, сем изузетака утврђених самим Законом, с обзиром на потребу да грађани у свакој једници локалне самоуправе остварују право на локалну самоуправу под истим и равноправним условима, када су у питању овлашћења и организација основних органа јединице локалне самоуправе. Такође, одредбама чл. 40. до 44. Закон је уредио положај, улогу и односе председника општине и општинског већа, као носиоца извршне функције, и начин и облик њеног вршења на системски и јединствен начин.

Оспореним одредбама члана 4. став 2. и чл. 14, 19, 20. и 23. Одлуке, по оцени Уставног суда, мењају се односи председника општине и општинског већа утврђени у одредбама чл. 40. до 44. Закона о локалној самоуправи. Наиме, оспореним одредбама Одлуке ограничава се функција председнику општине да представља Веће, утврђује обавеза поступања председника општине у појединим случајевима на основу захтева председника скупштине општине и једне трећине чланова Већа и ван случајева предвиђених Законом о локалној самоуправи и одређује посебан састав седнице Већа у случају одлучивања о несагласности у раду органа јединице локалне самоуправе. Како се, по оцени Уставног суда, ради о уређивању организације вршења локалне власти, и у том оквиру и извршне, а што, по својој природи и значају представља питање система локалне самоуправе које се, на основу уставног овлашћења, уређује законом, то оспорене одредбе члана 4. став 2. и чл. 14, 19, 20. и 23. Одлуке нису у сагласности са Законом о локалној самоуправи.

Полазећи од изложеног и на основу члана 46. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава Републике Србије, одредбе Одлуке о Општинском већу општине Нови Пазар наведене у изреци престају да важе

даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 111/2005)
 ГУ-52/2005 од 03.11.2005. године

Оспорене одредбе у деловима у којима је прописано да општинско веће одлучује о коришћењу средстава сталне и текуће резерве, преносу средстава на одређене позиције у буџету и промени у апропријацијама нису у сагласности са законом.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредбе чл. 6, 7, 14, 16. и 26, у деловима који гласе: "Општинско веће" и одредба члана 22. став 2. Одлуке о буџету општине Нови Пазар за 2005. годину ("Службени лист општине Нови Пазар", број 4/2005), нису у сагласности с Уставом и законом.

2. Одбија се предлог за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 13. Одлуке из тачке 1.

Уставном суду поднет је предлог за оцењивање уставности и законитости одредаба Одлуке о буџету општине Нови Пазар за 2005. годину наведених у изреци. Предлагач наводи да одредбе чл. 6, 7, 16. и 26. Одлуке, којима је утврђено да одлуке о коришћењу сталне и текуће буџетске резерве, промени у апропријацијама и задуживању за капиталне инвестиције, доноси општинско веће, нису у сагласности са одредбама Закона о локалној самоуправи и Закона о буџетском систему према којима наведене одлуке доноси извршни орган локалне власти, односно председник општине. Оспоравајући члан 13. Одлуке, предлагач наводи да износ утврђен том одредбом није довољан за покриће расхода по основу субвенција јавним нефинансијским субјектима, а у погледу одредбе члана 14. став 2. Одлуке наводи да "позиција 123, на коју се та одредба односи, није садржана у табеларном приказу буџета". Законитост одредбе члана 22. став 2. Одлуке којом је прописано да се набавком мале вредности сматра набавка чија је процењена вредност од 100.000 динара до 600.000 динара, предлагач оспорава у односу на одредбу члана 17. став 2. Закона о буџету Републике Србије за 2005. годину којом је утврђено да је горњи износ јавне набавке мале вредности 1.500.000 динара. Предлагач оспорава и поступак доношења Одлуке, наводећи да је Скупштина усвојила Предлог одлуке, "а да Одлука о буџету формално правно није донета", те да коначни текст Одлуке "није у сагласности са усвојеним Предлогом одлуке и два усвојена амандмана".

У одговору Скупштине општине Нови Пазар наводи се да општинско веће, сагласно одредбама члана 44. Закона о локалној самоуправи, има улогу извршног органа у вези са извршењем буџета општине, те да су стога оспорене одредбе Одлуке у сагласности са законом. У вези са поступком доношења Одлуке, наводи се да је усвајајући Предлог одлуке, Скупштина општине Нови Пазар донела Одлуку о буџету за 2005. годину, након чега је извршена правно-техничка редакција Одлуке.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је оспореним одредбама Одлуке о буџету општине Нови Пазар за 2005. годину ("Службени лист општине Нови Пазар", број 4/2005) утврђено: да општинско веће одлучује о коришћењу средстава сталне резерве буџета за намене утврђене у члану 49. Закона о буџетском систему, у појединачним случајевима до износа од 10% планираног, сталне буџетске резерве у Одлуци о буџету (члан 6. став 2.); да одлуку о коришћењу средстава текуће буџетске резерве доноси општинско веће (члан 7. став 3.); да ће се субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама преносити из: самодоприноса, годишње накнаде за друмска моторна возила, тракторе и прикључна возила, накнаде за коришћење градског грађевинског земљишта, прихода од давања у закуп, односно на коришћење непокретности у државној својини које користе органи и организације општине и које користе установе које се финансирају из буџета и накнада за уређивање грађевинског земљишта (члан 13.); да ће се средства планирана "на позицији 119-Зграде и грађевински објекти, глава 2.1" преносити на основу одлуке општинског већа. Средства планирана "на позицији 123 -Текуће субвенције за пољопривреду, глава 2.12-средства за остале потребе" преносиће се на основу одлуке општинског већа (члан 14.); да општинско веће може донети одлуку о промени у апропријацијама у складу са чл. 41. Закона о буџетском систему до 5% апсолутног износа апропријације (члан 16.); да се набавком мале вредности сматра набавка чија је процењена вредност од 100.000 динара до 600.000 динара (члан 22. став 2.); да општинско веће доноси одлуку о задуживању за капиталне инвестиције до износа који не може бити већи од 20% укупно остварених прихода у 2004. години (члан 26.).

Уставом Републике Србије је утврђено: да је општина територијална јединица у којој се остварује локална самоуправа (члан 7. став 1.); да општине имају буџете у којима се исказују сви њихови приходи и расходи (члан 69. став 1.); да Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, финансијски систем (члан 72. став 1. тачка 4.); да општина, преко својих органа, у складу са законом, доноси буџет и завршни рачун и да се систем локалне самоуправе уређује законом (члан 113. став 1. тачка 1. и став 2.).

Законом о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04) прописано је: да скупштина општине, у складу са законом, доноси буџет и завршни рачун општине, као и акт о јавном задуживању општине (члан 30. тач. 2. и 14.); да извршну функцију у општини врши председник општине, који је наредбодавац за извршење буџета (члан 40. став 1. и члан 41. тачка 7.), те да је општинско веће орган који усклађује остваривање функција председника општине и скупштине општине (члан 43. став 1.) и утврђује предлог одлуке о буџету општине (члан 44. тачка 1.).

Законом о буџетском систему ("Службени гласник РС", бр. 9/2002, 87/2002, 61/2005 и 66/2005) прописано је да надлежни извршни орган локалне власти: одговара локалној скупштини за извршење буџета локалне власти (члан 7. став 2.); доставља локалној скупштини предлог буџета локалне власти (члан 15. став 2. тачка 1.), доноси одлуку о промени у апропријацијама и коришћењу средстава текуће буџетске резерве (члан 41. став 6.); доноси, на предлог локалног органа управе надлежног за финансије, одлуку о употреби текуће буџетске резерве (члан 48. став 3.) и решење о употреби средстава сталне буџетске резерве (члан 49. став 3.).

Имајући у виду да је Законом о локалној самоуправи прописано да општинско веће утврђује предлог одлуке о буџету општине, да скупштина

општине усваја одлуку о буџету општине, а да председник општине врши извршну функцију у општини и да је наредбодавац за извршење буџета, као и да је Законом о буџетском систему прописано да је извршење буџета општине у надлежности извршног органа локалне власти, Уставни суд је оценио да одредбе чл. 6, 7, 14. и 16. Одлуке у деловима у којима је прописано да општинско веће одлучује о коришћењу средстава сталне и текуће резерве, преносу средстава на одређене позиције у буџету и промени у апропријацијама, нису у сагласности са законом. Одредба члана 26. Одлуке, према којој општинско веће доноси одлуку о задуживању за капиталне инвестиције, по оцени Уставног суда, није у сагласности са одредбом члана 33. став 1. Закона о јавном дугу ("Службени гласник РС", број 61/2005), према којој одлуку о задуживању локалне власти доноси надлежни орган локалне власти и одредбом члана 30. тачка 14) Закона о локалној самоуправи којом је утврђено да скупштина општине, у складу са законом, доноси акт о јавном задуживању општине. Оцењујући законитост оспорене одредбе члана 22. став 2. Одлуке, којом је утврђено да се набавком мале вредности сматра набавка чија је процењена вредност од 100.000 динара до 600.000 динара, Уставни суд је утврдио да је одредбом члана 123. став 1. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 39/02, 43/03 и 55/04) прописано да јавна набавка мале вредности, у смислу овог закона, јесте набавка чија је процењена вредност на годишњем нивоу нижа од вредности одређене у закону којим се уређује годишњи буџет Републике, а и да је, с тим у вези, одредбом члана 17. став 2. Закона о буџету Републике Србије за 2005. годину ("Службени гласник РС", број 127/04) утврђено да се набавком мале вредности, у смислу Закона о јавним набавкама, сматра набавка чија је процењена вредност од 100.000 до 1.500.000 динара. С обзиром да из наведеног следи да је појам јавне набавке мале вредности уређен законским нормама које су императивног карактера и не могу се мењати актима наручилаца, Уставни суд је оценио да оспорена одредба члана 22. став 2. Одлуке није у сагласности са законом.

Полазећи од одредаба члана 119. Устава Републике Србије, којима је утврђено да закон, статут аутономне покрајине, други пропис или општи акт мора бити сагласан с Уставом, као и да сваки други пропис и општи акт мора бити сагласан са законом и осталим републичким прописима (ст. 1. и 3.), Уставни суд је оценио да одредбе чл. 6, 7, 14, 16, члана 22. став 2. и члана 26. Одлуке, у деловима који нису у сагласности са законом, нису у сагласности ни с Уставом.

У погледу оспореног члана 13. Одлуке, којим су утврђени приходи општине из којих ће се преносити субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама, Уставни суд је, полазећи од одредаба Устава, којима је утврђено да општина, преко својих органа, у складу са законом, доноси буџет и завршни рачун и да општини за обављање Уставом и законом утврђених послова припадају приходи утврђени законом (члан 113. став 1. тачка 1. и члан 114. став 1.), као и од одредбе члана 102. Закона о локалној самоуправи којом је прописано да јединица локалне самоуправе, у складу са законом, одлучује о висини средстава за обављање својих послова, оценио да је одредба члана 13. Одлуке у сагласности с Уставом и законом.

Разматрајући наводе предлагача у вези са поступком доношења Одлуке, Уставни суд је оценио да, сагласно одредбама члана 125. Устава, није надлежан да одлучује о повредама поступка доношења Одлуке на које указује

предлагач, нити о међусобној сагласности одредаба чл. 13. и 14. Одлуке са садржином табеларног дела Одлуке.

Имајући у виду изнето, а на основу основу члана 46. тач. 1), 3) и 9) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава Републике Србије одредбе Одлуке наведене у тачки 1. изреке престају да важе даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 109/2005)
 ГУ-235/2005 од 13.10.2005. године

Поверавање вршења послова из области заштите права и интереса општине Одељењу за општу управу и заједничке послове, као организационој јединици општинске управе на начин како је то утврђено оспореном одредбом Одлуке, у границама је уставних и законских овлашћења општина.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Одбија се предлог за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 11. став 1. Одлуке о општинској управи ("Службени лист општине Прибој" број 2/2004) у делу који гласи: "пружање правне помоћи грађанима, врши послове из области заштите права и интереса Општине".

Пред Уставним судом Републике Србије покренут је поступак за оцену уставности и законитости одредбе члана 11. став 1. Одлуке о општинској управи у делу који прописује да Одељење за општу управу и заједничке послове, поред осталог, врши пружање правне помоћи грађанима и послове из области заштите права и интереса Општине. Предлагач сматра да је оспорени део става 1. члана 11. Одлуке супротан члану 18. тач. 24. и 27. Закона о локалној самоуправи. Предлагач такође сматра да су послови општинске управе уређени у члану 48. тог закона и да се у те послове не могу "сврстати послови организовања вршења послова правне заштите и интереса општине нити послови пружања правне помоћи грађанима", те да Закон о јавном правобранилаштву предвиђа да послове правне заштите имовинских права и интереса Републике, аутономне покрајине, града и општине, обавља јавно правобранилаштво.

У одговору доносиоца оспореног акта наводи се да је амандманима на члан 11. Одлуке који су уграђени у текст Одлуке прописано да Одељење за општу управу и заједничке послове врши послове из области заштите права и интереса општине и да је Одлука објављена у "Службеном листу општине Прибој".

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је Одлуку о општинској управи донела Скупштина општине Прибој на основу члана 57. став 1. Закона о локалној самоуправи и члана 51. Статута општине Прибој ("Службени лист општине Прибој", број 11/02). Према оспореном члану 11.

став 1. Одлуке, Одељење за општу управу и заједничке послове, поред осталог, врши послове који се односе на пружање правне помоћи грађанима и послове из области заштите права и интереса Општине.

Уставом Републике Србије утврђено је да општина преко својих органа, у складу са законом, поред осталог, образује органе, организације и службе за потребе општине и уређује њихову организацију и рад (члан 113. став 1. тачка 7.), те да општина има статут којим се, на основу Устава и закона утврђују послови општине и организација и рад органа општине, као и друга питања од интереса за општину (члан 115. став 1.).

Законом о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 34/04 и 135/04), утврђено је: да је општина одговорна да поред осталог, преко својих органа, у складу с Уставом и законом, организује вршење послова правне заштите својих права и интереса; образује органе, организације и службе за послове општине и уређује њихову организацију и рад и организује, по потреби, службу правне помоћи грађанима (члан 18. став 1. тач. 24, 25. и 27.). Према члану 48. Закона, општинска управа поред законом одређених послова обавља и стручне и друге послове које утврди скупштина општине и председник општине. Чланом 57. став 1. Закона, прописано је да акт о организацији општинске управе доноси скупштина општине на предлог председника општине.

Законом о јавном правобранилаштву ("Службени гласник РС", број 43/91) у члану 1. утврђено је да послове правне заштите имовинских права и интереса Републике Србије, аутономне покрајине, града и општине обавља јавно правобранилаштво, ако законом или одлуком аутономне покрајине, града или општине није другачије одређено. Јавно првобранилаштво је законски заступник Републике, аутономне покрајине, града и општине.

Статутом општине Прибој у члану 13. тачка 24. утврђено је да општина организује вршење послова правне заштите својих права и интереса. Према члану 51. став 3. Статута, организацију, делокруг и начин рада општинске управе утврђује Скупштина општине својом одлуком, која се доноси на предлог председника општине, у складу са законом. Одредбом члана 55. Статута утврђено је да послове правне заштите имовинско правних интереса општине врши општински јавни првобранилац.

Полазећи од наведених уставних и законских овлашћења, општина Прибој је наведеном Одлуком уредила организацију и делокруг рада органа општинске управе. Поверавање вршења послова из области заштите права и интереса општине Одељењу, као организационој јединици општинске управе на начин, како је то утврђено у члану 11. став 1. Одлуке, по оцени Уставног суда, у границама је уставних и законских овлашћења општине из члана 113. став 1. тачка 7. Устава, члана 18. тач. 24. и 25. и члана 48. Закона о локалној самоуправи као и члана 1. Закона о јавном правобранилаштву. Наиме, скупштина општине је према Уставу овлашћена да у складу са законом образује органе, организације и службе и уређује њихову организацију и рад, а према Закону о локалној самоуправи одговорна је да организује вршење послова правне заштите својих права и интереса и образује органе и организације за потребе општине и уређује њихов рад и организацију и по потреби образује службу правне помоћи грађанима. У оспореном делу Одлуке, сагласно члану 48. тачка б) Закона о локалној самоуправи, одређени су поред осталог и послови из области заштите права и интереса општине и правне помоћи грађанима, као

делокруг општинске управе, што није супротно ни са овлашћењем општине из члана 1. Закона о јавном правобранилаштву.

Закон о јавном правобранилаштву није определио положај јавних правобранилаштава у општини, него само одредио послове које они обављају, а општина је овлашћена да у складу с Уставом и законом, уреди унутрашњу организацију и рад органа општине, што је оспореном одредбом члана 11. став 1. Одлуке и учињено.

На основу изложеног и члана 46. став 1. тачка 9) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 89/2005)
ГУ-147/2004 од 08.09.2005. године

Скупштина града је овлашћена да доноси буџет града и да у оквиру буџета утврђује и распоређује средства буџета корисницима, по одређеним наменама и одређеним износима, на начин прописан општим актом.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 7. Одлуке о буџету града Ниша за 2005. годину ("Службени лист града Ниша", број 99/04), у разделу 3, број позиције 81 и 82, економска класификација 463.

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 7. Одлуке наведене у изреци. Иницијатор наводи да су оспореном Одлуком планирана средства за превоз запослених у образовању, а "која се на основу договора директора основних и средњих школа исплаћују запосленима на нејединствен начин, тако да се запосленима са територије града Ниша врши исплата стварних трошкова у висини цене аутобуске карте, односно 100 %, а запосленима који станују ван територије града Ниша до висине цене аутобуске карте, али само за територију града". Иницијатор истиче да се на тај начин запослени који раде у истој школи доводе у неравноправан положај у погледу накнаде трошкова превоза и сматра да је тиме повређено Уставом зајамчено право грађана на једнакост.

У одговору Скупштине града Ниша наводи се да су оспореном Одлуком, у складу са одговарајућим законским одредбама, планирана средства за превоз запослених у основном и средњем образовању на буџетској позицији 81 и 82 са економском класификацијом 463 – Донације и трансфери осталим нивоима власти. Поред тога, у одговору се наводи и да се Одлуком о буџету не утврђује право на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада, већ се само обезбеђују средства за те намене.

У спроведеном поступку пред Уставним судом утврђено је да је Скупштина града Ниша, на седници одржаној дана 23. децембра 2004. године, позивајући се на члан 18. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02 и 33/04), члан 25. став 1. Закона о буџетском систему ("Службени гласник РС", бр. 9/02 и 87/02) и члан 34. став 1. тачка 2. Статута града Ниша ("Службени лист града Ниша", број 26/02), донела Одлуку о буџету града Ниша за 2005. годину ("Службени лист града Ниша", број 99/2004). Одредбом члана 7. Одлуке прописано је да се средства утврђена чланом 6. ове одлуке распоређују по функционалној, економској и организационој класификацији и то на начин прописан Одлуком. У оквиру члана 7. Одлуке у разделу 3, број позиције 81 и 82, економска класификација 463 – Донације и трансфери осталим нивоима власти, распоређена су, поред осталог, и средства за текуће расходе (накнаде за запослене, стални трошкови, трошкови путовања и др.) и то за основно образовање (на позицији 81) и средње образовање (на позицији 82).

Уставом Републике Србије утврђено је: да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да општина, преко својих органа, у складу са законом, доноси програм развоја, урбанистички план, буџет и завршни рачун (члан 113. став 1. тачка 1.).

Законом о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04) прописано је: да је општина одговорна да, преко својих органа, у складу с Уставом и законом доноси буџет и завршни рачун (члан 18. став 1. тачка 3)); да скупштина општине, у складу са законом доноси буџет и завршни рачун општине (члан 30. тачка 2)); да органи града обављају послове предвиђене тим законом за органе општине као и друге послове утврђене законом и статутом града (члан 46. став 1.). Законом о буџетском систему ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 87/02 ... и 101/05) прописано је да Народна скупштина, односно локална скупштина доноси буџет Републике, односно буџет локалне власти (члан 25. став 1.). Законом о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 62/03, 64/03 ... и 101/05) прописано је да се у буџету јединице локалне самоуправе у области основног и средњег образовања и васпитања обезбеђују средства за превоз запослених (члан 143. став 2. тачка 2)). Законом о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05 и 61/05) прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу с општим актом и уговором о раду, и то за долазак и одлазак са рада, у висини цене превозне карте у јавном саобраћају (члан 118. став 1. тачка 1)).

Полазећи од наведених уставних и законских одредаба, произлази да је Скупштина града Ниша овлашћена да донесе буџет града Ниша и да у оквиру буџета утврди и распоређивање средстава буџета по корисницима, по одређеним наменама и у одређеним износима, на начин прописан оспореним делом Одлуке. У погледу навода иницијатора о неједнаком третману запослених у погледу утврђивања права на накнаду трошкова превоза, Уставни суд је оценио да се оспореним делом Одлуке не утврђује право на накнаду трошкова превоза, већ се само распоређују средства за те намене. Наиме, право на накнаду трошкова превоза за одлазак и долазак са рада, према члану 118. став 1. тачка 1) Закона о раду утврђује се у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, у складу с општим актом и уговором о раду, док се у буџету јединице локалне самоуправе, према одредби члана 143. став 2. тачка 2) Закона о основама

система образовања и васпитања обезбеђују средства за превоз запослених у области основног и средњег образовања.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је решио као у изреци.

Решење

IY-210/2005 од 22.12.2005. године

б) Планирање и изградња насеља и простора

Општина нема законско овлашћење да ближе уређује услове и начин изградње објеката, односно извођења радова за које се не издаје одобрење за изградњу, стога је оспорена Одлука несагласна са законом.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Утврђује се да Одлука о изградњи објеката и извођењу радова за које се не издаје одобрење за изградњу ("Службени лист Пчињског округа", број 27/03), коју је донела Скупштина општине Врање, није у сагласности са законом.

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање незаконитости Одлуке наведене у изреци. У иницијативи се наводи да је оспорена Одлука у целини несагласна са одредбама члана 2. тач. 22. и 29. Закона о планирању и изградњи, при чему се посебно указује на незаконитост одредаба члана 3. и члана 7. ст. 2. и 5. Одлуке. Такође се указује на непрецизност оспорених одредаба Одлуке, последице које могу да произведу, као и на непостојање одговарајућих правних средстава за заштиту права корисника суседних парцела, јер се спорни објекти граде само на основу пријаве. Иницијатор сматра да је оспорена Одлука незаконита и због тога што се у уводу не позива на законски основ, већ на овлашћење утврђено Статутом општине Врање.

У одговору Скупштине општине Врање наводи се да Законом о планирању и изградњи није предвиђено овлашћење општине да ближе уређује услове изградње објеката и извођења радова за које се не издаје одобрење за изградњу, али је доношење овакве Одлуке било неопходно да би се величина и висина помоћних објеката, одстојање од суседне парцеле и изградња ових објеката "довела у нормалне оквире". Истиче се да је, у погледу прописаних услова, оспорена Одлука у сагласности са Правилником о општим условима о парцелацији, изградњи и садржини, условима и поступку издавања акта о урбанистичким условима за објекте за које одобрење за изградњу издаје општинска, односно градска управа ("Службени гласник РС", број 75/03).

По спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је Одлуком о изградњи објеката и извођењу радова за које се не издаје одобрење за изградњу ("Службени лист Пчињског округа", број 27/03) Скупштина општине Врање утврдила начин и услове изградње објеката и извођења радова за које се не издаје одобрење за изградњу (члан 1.) и ближе одредила који су то објекти и радови (члан 2.). Према оспореном члану 3. Одлуке, помоћни објекат јесте

објекат који служи коришћењу стамбеног и другог објекта, а гради се на истој грађевинској парцели (остава - шупа, надстрешница, гаража, котларница, септичка јама, бунари, ограде, појединачни електродистрибутивни стубови, типске трафо-станице 16.04 кв). Одлука упућује на одговарајуће одредбе Закона о планирању и изградњи, које ближе дефинишу радове на адаптацији, санацији, текућем одржавању и промени намене објекта (члан 5.), као и на одговарајуће одредбе Правилника у вези са објектима, који нису обухваћени овом одлуком (чл. 8. и 9.). За одређене помоћне објекте (шупе, оставе, надстрешнице, гараже, котларнице и др.), Одлуком је одређена локација на грађевинској парцели и површина објекта зависно од типа насељеног места у коме се граде (члан 6.), утврђени су спратност, удаљеност и положај помоћног објекта у односу на суседну парцелу (члан 7.) и одређен је начин пријаве, као и документација на основу које се врши изградња помоћног објекта и извођење радова за које се не издаје одобрење за изградњу (члан 10.).

Законом о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 47/03) уређују се, поред осталог, услови и начин планирања и уређења простора, уређивања и коришћења грађевинског земљишта и изградње објеката (члан 1.) и одређује значење појмова: "идејни пројекат", "адаптација", "санација" и "помоћни објекат" (члан 2. тач. 18, 27, 28 и 30).

Одредбама чл. 88 до 127. Закона уређена је материја која се односи на изградњу објеката. Прама члану 88. Закона, изградња објекта врши се на основу одобрења за изградњу, а према техничкој документацији за изградњу објекта, која се израђује као генерални пројекат, идејни пројекат, главни пројекат, извођачки пројекат и пројекат изведеног објекта. Законодавац је предвидео могућност да се одређени објекти граде и поједини радови изводе без грађевинске дозволе и такву могућност је уредио одредбама члана 97. Закона, према коме се, изградња помоћних објеката, извођење радова на инвестиционом одржавању објеката и радова на уклањању препрека за инвалидна лица врши на основу идејног пројекта, а адаптација и санација на основу главног пројекта. Изградња објекта и извођење радова врши се на основу пријаве, уз коју се подноси идејни, односно главни пројекат и доказ о праву својине, односно праву коришћења. На основу пријаве врши се такође и промена намене објекта, односно делова објекта, без извођења радова. Пријаве потврђује орган надлежан за издавање одобрења за изградњу у року од седам дана. Уколико надлежни орган утврди да уз пријаву није поднета прописана документација и докази, односно да је промена намене објекта у супротности са урбанистичким планом или да је за радове наведене у пријави потребно издавање одобрења за изградњу, обавестиће о томе инвеститора без одлагања, а најкасније у року од седам дана од дана подношења пријаве.

Наведеним законским одредбама одређени су објекти и радови за које се не издаје одобрење за изградњу и уређени услови и поступак изградње таквих објеката и извођења тих радова. Закон није оставио могућност да се поједина питања из ове материје регулишу општим актима општине, па пошто општина нема законско овлашћење да ближе уређује услове и начин изградње објеката, односно извођења радова за које се не издаје одобрење за изградњу, Суд је утврдио да је оспорена Одлука Скупштине општине Врање несагласна са Законом. Суд је такође, констатовао да се Правилник о општим условима о парцелацији и изградњи и садржини, условима и поступку издавања аката о урбанистичким условима за објекте за које одобрење за изградњу издаје општинска, односно градска управа ("Службени гласник РС", број 75/03), који је

донео министар урбанизма и грађевина, не односи на објекте и радове за које се не издаје одобрење за изградњу већ, напротив, на објекте за које одобрење за изградњу издаје општинска, односно градска управа, па стога он не може бити основ за доношење оспорене Одлуке. Наведени Правилник представља општи акт који се непосредно примењује на подручјима одређеним чланом 1. Правилника, па позивање доносиоца оспорене Одлуке на чињеницу да је Одлука у сагласности са Правилником, није релевантна за одлучивање Уставног суда у овом предмету.

На основу изложеног и члана 46. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр.32/91 и 67/93), Суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава, Одлука Скупштине општине Врање наведена у изреци, престаје да важи даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 114/2005)
 IУ-331/2005 од 24.11.2005. године

Оспореном Одлуком скупштина општине је у оквиру уставног и законског овлашћења предвидела препарцелацију одређених катастарских парцела, утврдила намену простора и услове за уређење површина обухваћених планом.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости Одлуке о доношењу Плана детаљне регулације за део четири месне заједнице у Власотинцу под бр. 1 - измена и допуна ("Службени гласник општине Лесковац", број 9/05).

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости Одлуке о доношењу Плана детаљне регулације за део четири месне заједнице у Власотинцу под бр. 1 (измена и допуна), коју је донела Скупштина општине Власотинце 1. јула 2005. године. У иницијативи се наводи да је оспорена Одлука незаконита, јер предвиђа препарцелацију одређених катастарских парцела на штету грађевинске парцеле коју користи иницијатор. Истиче се да спорно урбанистичко решење, које предвиђа пролаз преко средине грађевинске парцеле, доводи у питање "функционалност куће и осталих помоћних зграда", односно онемогућава редовно коришћење легално изграђених објеката.

У одговору се, наводи да је оспореном Одлуком извршена препарцелација катастарске парцеле бр. 1352/2 како би се омогућио прилаз улици за друге катастарске парцеле, на којима су саграђени објекти. Такође се наводи да је оспорени План детаљне регулације у сагласности са Законом о планирању и изградњи и Правилником о садржини и изради урбанистичког плана ("Службени гласник РС", број 33/99).

Уставни суд је утврдио да је Одлуком о доношењу плана детаљне регулације за део четири месне заједнице у Власотинцу под бр. 1. (измена и допуна), Скупштина општине Власотинце одредила циљ и правни основ за

доношење оспореног Плана (чл. 1. и 2.), подручје које обухвата План и уредила препарцелацију одређених катастарских парцела ради отварања прилаза до КП бр. 1313 КО Власотинце (члан 3.). Одлуком је утврђена садржина текстуалног и графичког дела, који су приказани у елаборату плана, а предвиђен је и простор за јавну површину (чл. 4. и 5.). Такође су одређени органи који оверавају елаборат Плана, органи који се старају о његовом спровођењу, објављивање и ступање на снагу Одлуке (чл. 6. 7. и 8).

Према члану 113. став 1. тачка 1. Устава Републике Србије, општина, преко својих органа, у складу са законом доноси програм развоја, урбанистички план, буџет и завршни рачун.

Одредбама чл. 33. до 66. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 47/03) одређене су врсте урбанистичких планова, њихова садржина, поступак доношења и друга питања урбанистичког планирања. Одредбама члана 39. Закона уређена су питања која се односе на план детаљне регулације, тако што је прописано да се ова врста урбанистичких аката доноси за делове насеља у складу са генералним планом, односно планом генералне регулације (став 1.). План детаљне регулације може да се донесе и за цело насеље, у ком случају се не доноси план генералне регулације (став 2.). Поменути планским актом, поред елемената предвиђених у члану 38. став 4. Закона, одређују се, односно ближе се разрађују, нарочито: 1) границе јавног грађевинског земљишта са елементима за обележавање на катастарској подлози; 2) регулационе линије улица и јавних површина и грађевинске линије; 3) нивелационе коте улица и јавних површина (нивелациони план - став 5.). Према члану 54. Закона, урбанистички план доноси скупштина општине, односно града, односно града Београда, уз прибављено мишљење Комисије (став 1.), а према члану 55. Закона, измене и допуне плана врше се на начин и по поступку прописаном за његово доношење (став 2.). Одредбом члана 170. став 3. Закона, прописано је да ће се поступак израде и доношења просторног, односно урбанистичког плана започет пре ступања на снагу овог закона, наставити по одредбама овог закона.

Уставни суд је оценио да је оспореном Одлуком Скупштина општине Власотинце, у оквиру уставног и законског овлашћења општине предвидела препарцелацију одређених катастарских парцела, утврдила намену простора и услове за уређење површина обухваћених Планом, па стога нема основа за прихватање иницијативе. О захтеву за оцену целисходности, оправданости и правичности урбанистичких решења утврђених оспореном Одлуком није надлежан да одлучује Уставни суд, у смислу члана 125. Устава Републике Србије.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), Суд је решио као у изреци .

Решење Уставног суда

IУ-313/2005 од 27.10.2005. године

Општина је на основу Устава и закона овлашћена да у поступку доношења плана, у зависности од врсте плана, утврђује услове за уређење простора према специфичностима и потребама насеља, а који ће услови, законом одређени, бити уграђени у план, ствар је процене доносиоца акта.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

1. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости Плана детаљне регулације за К.П. 132/17 КО Ариље ("Службени гласник општине Ариље", број 2/04) и Одлуке о исправци грешке и измени Плана детаљне регулације за К.П. 132/17 КО Ариље ("Службени гласник општине Ариље", број 5/04).

2. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачних аката, односно радњи предузетих на основу Плана из тачке 1.

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости аката наведених у тачки 1. изреке. У иницијативи се наводи да оспорени План није у складу са Генералним планом из разлога што је предметна катастарска парцела оспореним Планом предвиђена за изградњу слободностојећег пословног објекта, а Генералним планом намењена је за јавну зелену површину. Такође се наводи да правила грађења утврђена у оспореном Плану не садрже све елементе побројане у члану 42. став 2. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 47/2003), односно да у конкретном случају не садрже услове за образовање грађевинске парцеле, услове заштите суседних објеката, као ни најмању међусобну удаљеност објеката. Истиче се да је параметар о најмањој међусобној удаљености објеката, Одлуком о исправци и измени Плана детаљне регулације избрисан, чиме је омогућено инвеститору да настави изградњу бесправно започетог објекта. Затражена је привремена мера обуставе аката и радњи предузетих на основу оспорених одлука.

У одговору доносиоца акта наводи се: да је, на основу Урбанистичког пројекта за катастарску парцелу број 132/1 КО Ариље ("Општински службени гласник", број 1/2001), наведена парцела подељена на две грађевинске парцеле, од којих је за новоформирану грађевинску парцелу бр. 132/17 издата урбанистичка и грађевинска дозвола за изградњу пословног објекта; да је изградња објекта започета од границе према суседу у складу са Урбанистичким пројектом, али је у погледу спратности и грађевинских линија, одступљено од Урбанистичког пројекта; да је из наведеног разлога Скупштина општине Ариље, на седници од 29. новембра 2002. године, донела Одлуку о приступању изради измене Урбанистичког пројекта за КП бр. 132/1 КО Ариље; да је у току израде Плана ступио на снагу Закон о планирању и изградњи, те да је поступак израде плана настављен по новом Закону, с тим што је и назив плана, уз консултацију Министарства урбанизма и грађевине, усаглашен са Законом. Изложен је и документован поступак доношења оспореног Плана према коме је Комисија за планове СО Ариље извршила стручну контролу плана пре излагања на јавни увид. Истиче се да је један од закључака Комисије био да се из плана брише удаљеност између објеката, управо имајући у виду

чињеницу да је изградња објекта започета пре измена и допуна плана на основу урбанистичких услова утврђених урбанистичким пројектом. Такође се истиче, да обрађивач плана "Инфоплан", својом грешком, није поступио по закључку Комисије за планове, па је Скупштина општине Ариље, накнадно, по доношењу Плана, донела Одлуку о исправци грешке и измени Плана детаљне регулације. Напомиње се да су у поступку јавног увида на Нацрт Плана, као и на самој седници Скупштине општине Ариље, путем амандмана, у великој мери усвојене примедбе подносиоца иницијативе, као и то да, према Генералном плану "Ариље 2015", парцела обухваћена Планом није предвиђена за зелену површину.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је Одлуку о приступању изради измене Урбанистичког пројекта за К.П. бр. 132/1, КО Ариље донела Скупштина општине Ариље 9. децембра 2002. године ("Службени гласник општине Ариље", број 8/2002), на основу тада важећег Закона о планирању и уређењу простора и насеља; да је у току поступка израде измена и допуна, ступио на снагу Закон о планирању и изградњи, да је Комисија за планове на седници од 17. септембра 2003. године, уз консултацију Министарства урбанизма и грађевине, констатовала да се поступак измене и допуне наставља по Закону о планирању и изградњи, а назив плана усаглашава са Законом; да је Комисија за планове на седници 11. фебруара 2004. године извршила стручну контролу оспореног Плана и да је записником констатовала примедбе од којих и да из плана треба брисати удаљеност између објеката; да је оглашен и спроведен јавни увид о Нацрту плана у периоду од 16. фебруара до 2. марта 2004. године; да је, поводом примедби из јавног увида, Комисија за планове на седници од 4. марта 2004. године сачинила извештај који чини саставни део образложења плана; да је Скупштина општине Ариље на седници одржаној 16. марта 2004. године донела План детаљне регулације у тексту који обрађивач Плана није исправио по записнику Комисије за планове, због чега је уследила Одлука о исправци грешке и измени Плана детаљне регулације.

Одредбом члана 113. став 1. тачка 1. Устава Републике Србије, утврђена је надлежност општине да, преко својих органа, у складу са законом доноси, између осталог и урбанистички план.

Законом о планирању и изградњи утврђене су врсте урбанистичких планова (члан 35.); садржина плана детаљне регулације (члан 39.); саставни делови урбанистичких планова и њихов садржај (чл. 40. до 43.); поступак за израду и доношење урбанистичког плана (чл. 45. до 54.), као и однос према започетим поступцима израде и доношења урбанистичких планова (члан 170. став 3.).

Уставни суд је оценио да садржај оспореног Плана није несагласан са одредбама чл. 39. и 42. Закона, које ближе одређују појам плана детаљне регулације, елементе плана и подручје за које се може донети, из разлога што је општина, на основу Устава и закона овлашћена да у поступку доношења плана, у зависности од врсте плана, утврђује услове за уређење простора према специфичностима и потребама насеља, а који ће услови побројани у оквиру правила из члана 42. став 2. Закона, бити уграђени у план, ствар је процене доносиоца плана, односно Комисије за планове која врши проверу оправданости планских решења.

Уставни суд, у смислу члана 125. Устава Републике Србије није надлежан да одлучује о међусобној сагласности Плана детаљне регулације и

Генералног урбанистичког плана, јер се ради о општим актима исте правне снаге.

Према Закону о планирању и изградњи, поступак израде урбанистичког плана обухвата и стручну контролу плана коју, сагласно члану 34. Закона, врши Комисија за планове образована од стране органа надлежног за доношење плана. Стручна контрола, према члану 52. Закона, обухвата проверу оправданости планског решења, проверу усклађености урбанистичког плана са законом и другим прописима донетим на основу закона, усклађеност плана са просторним планом општине, односно урбанистичким планом насеља, урбанистичким стандардима и нормативима и одлуком о приступању изради урбанистичког плана, о чему се саставља извештај. Извештај о извршеној контроли са свим примедбама доставља се предузећу, односно другом правном лицу које је израдило урбанистички план, а које је, према члану 52. став 5. Закона дужно да, у року од 30 дана од дана достављања извештаја поступи по датим примедбама. Према изложеним одредбама Закона, Суд је оценио да, у конкретном случају, предузеће које је израдило План није поступило по примедби која је изнета у записнику Комисије за планове са седнице од 11. фебруара 2004. године, а што је било у обавези да учини. Како је доносилац Плана Одлуком донетом на седници од 14. септембра 2004. године ту грешку исправио, Суд је оценио да није у питању повреда поступка доношења урбанистичког плана, већ исправка текстуалног дела Плана.

На основу изложеног, Суд је закључио да нема основа за прихватање иницијативе, за оцењивање уставности и законитости оспорених аката.

С обзиром на то да је Суд донео коначну одлуку, захтев за обуставу извршења појединачног акта, односно радње је одбацио, сагласно члану 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93).

Уставни суд је, на основу члана 47. тач. 2) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, донео Решење као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-404/2004 од 29.09.2005. године

Скупштина града Београда донела је оспорени План на начин и по поступку који је прописан Уставом када је у питању надлежност за доношење плана, и законом када су у питању овлашћење за доношење, садржај и поступак доношења плана.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости Плана детаљне регулације пет блокова између улица Узун Миркове, Краља Петра, Господар Јевремове и Тадеуша Кошћушка на територији општине Стари Град ("Службени лист града Београда", број 15/2004), у делу који се односи на тачку 2.7. алинеја 10.

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости Плана наведеног у изреци, који је донела Скупштина града Београда на седници одржаној 21. јула 2004. године. Уставност и законитост Плана оспорава се у делу који се односи на тачку 2.7. алинеја 10 Плана, према којој је предвиђено уклањање започете изградње ради формирања сквера - пјачете. Према наводима иницијатора, изградња објекта који се, према оспореном Плану уклања, легализована је на основу раније важећих прописа, те представља стечену обавезу за доносиоца Плана. Напомиње се да је у поступку јавног увида стављена примедба на наведено решење "али без резултата", те да доносилац Плана није овлашћен да својим актом уређује поступак издавања одобрења за изградњу, нити да прописује разлоге за уклањање објекта, јер је то законска материја. Мишљења је да се оспореним Планом, угрожавају стечена права и обавезе према раније донетим урбанистичким плановима.

У одговору доносиоца Плана, детаљно је изложен и документован поступак припреме и доношења оспореног Плана. Наводи се да је Одлуком о припремању, започета измена и допуна Детаљног урбанистичког плана пет блокова на Старом Граду из 1990. године; да је чланом 8. Одлуке било прописано да се, до доношења измена и допуна Плана не могу градити објекти, нити утврђивати услови за уређење простора на подручју које се иницијативом оспорава, те да је, из наведених разлога, за предметни бесправно подигнут објекат издата привремена грађевинска дозвола у којој је наведено да је спорни објекат привременог карактера, за који, у случају рушења објекта ради привођења земљишта планираној намени, власник нема права на накнаду вредности тог објекта. Имајући у виду да се ради о бесправно изграђеном објекту привременог карактера који је делом изграђен на јавној површини, то он, по мишљењу доносиоца Плана није представљао стечену обавезу у поступку доношења Плана. Приложен је елаборат службе заштите (акт Завода за заштиту споменика културе града Београда, број 05-350-4571/03 од 26. јануара 2004. године), према коме постојећи незавршени објекат на углу улица Цара Уроша, Змаја од Ноћаја и Цинцар Јанкове треба уклонити, а уместо њега формирати пјачету као посебан микро амбијент без физичке структуре која се наслања на калкан суседа.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио: да се изради оспореног Плана приступило на основу Одлуке о припремању измена и допуна Детаљног урбанистичког плана пет блокова између улица Узун Миркове, 7 јула, Господар Јевремове и Тадеуша Кошћушка у Београду ("Службени лист града Београда", број 4/95), те да је у складу са тада важећим Законом о планирању и уређењу простора, чланом 8. Одлуке било прописано да се, до доношења измена и допуна Плана, не могу градити објекти нити утврђивати услови за уређење простора на подручју између улица: 7 јула, Змаја од Ноћаја, Цара Уроша и Господар Јевремове (блок 2), као и на скверу улица: Цинцар Јанка и Змаја од Ноћаја у оквиру блока 4; да је, у току поступка израде Плана, бесправно изграђени пословно стамбени објекат у улици Цара Уроша број 9а, привремено легализован до привођења земљишта планираној намени, односно "до утврђивања испуњености услова за њихово усклађивање са прописаним урбанистичким и другим условима, по доношењу одговарајућег урбанистичког плана (решење XXI број: 351.2/97 од 26.10.2001. године); да је у току поступка израде Нацрта Плана, ступио на снагу Закон о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 47/2003), те да је сагласно одредби члана 170 став

3 Закона, поступак израде и доношења Плана настављен по одредбама овог Закона; да је Комисија за планове Скупштине града Београда извршила стручну контролу Нацрта оспореног Плана и да је извршен јавни увид о Нацрту Плана, о чему је сачињен Извештај о јавном увиду. Извештај садржи све примедбе и одговоре на примедбе које су стављене у току трајања јавног увида, укључујући примедбу и одговор на примедбу подносиоца иницијативе. Након спроведеног поступка, Скупштина града Београда је на седници одржаној 21. јула 2004. године, донела оспорени План.

Према члану 113. став 1. тачка 1. Устава Републике Србије, општина, преко својих органа, у складу са законом доноси, између осталог и урбанистички план.

Законом о планирању и изградњи, уређена је материја просторног и урбанистичког планирања, а према одредби члана 170. став 3. Закона, поступак израде и доношења просторног, односно урбанистичког плана започет пре ступања на снагу овог закона, наставиће, се по одредбама овог закона. Одредбом члана 35. став 3. Закона, план детаљне регулације је утврђен као врста урбанистичког плана; чланом 39. Закона, утврђен је садржај овог урбанистичког плана, а чл. 40. до 44. Закона, утврђени су и ближе разрађени саставни делови урбанистичких планова. Поступак за израду и доношење урбанистичког плана прописан је у одредбама чл. 45. до 54. Закона. Према члану 52. Закона, пре подношења предлога урбанистичког плана органу надлежном за његово доношење, урбанистички план подлеже стручној контроли и излаже се на јавни увид. Стручна контрола обухвата проверу оправданости планског решења, проверу усклађености урбанистичког плана са законом и другим прописима донетим на основу закона, усклађеност плана са просторним планом општине, односно урбанистичким стандардима и нормативима и одлуком о приступању изради урбанистичког плана. Комисију за планове која пружа стручну помоћ и даје стручно мишљење у поступку израде и доношења урбанистичких планова, према члану 34. Закона, чине угледни стручњаци за област просторног планирања и урбанизма и других области које су од значаја за обављање стручних послова у области планирања и уређења простора и изградње.

На основу изложеног, Уставни суд је оценио да је Скупштина града Београда донела План на начин и по поступку који је прописан Уставом, када је у питању надлежност за доношење плана, и законом када су у питању овлашћење за доношење, садржај и поступак доношења плана. У смислу члана 125. Устава Републике Србије, Уставни суд није надлажан да оцењује оправданост и целисходност конкретних урбанистичких решења утврђених Планом. Према Закону о планирању и изградњи, за та питања је надлежна Комисија за планове, која у поступку израде и доношења плана врши стручну контролу и даје своју стручну оцену и мишљење.

У погледу осталих навода из иницијативе Суд је оценио да су неосновани из разлога што доносилац плана, на основу Устава и закона, има овлашћење да, у поступку планирања и уређења простора, утврђује услове за уређивање и коришћење грађевинског земљишта и изградњу објеката. На основу тих овлашћења, право је доносиоца плана и да измени услове за уређење простора, иако су на том простору већ изграђени објекти (са или без одобрења за изградњу). Права трећих лица у току спровођења плана утврђују се у посебним поступцима који, у смислу члана 125. Устава Републике Србије нису у надлежности Уставног суда.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/01 и 67/93), Суд је донео Решење као у изреци.

Решење Уставног суда
 ГУ-347/2004 од 29.09.2005. године

Поступак јавног увида у оспорени План, који је започет по раније важећим прописима, спроведен је у складу са Законом о планирању и изградњи. Оспорени План је у сагласности и са одредбама члана 39. Закона које ближе одређују појам плана детаљне регулације, подручје за које се доноси и његову садржину.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

1. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости Плана детаљне регулације блока "Центар" у Сокобањи ("Службени лист општина", број 3/2005).

2. Одбацује се захтев за оцену уставности и законитости Одлуке о приступању изради Регулационог плана блока "Центар" ("Службени лист општина", број 8/2002).

3. Одбацује се захтев за оцену сагласности Плана из тачке 1. са Генералним урбанистичким планом Сокобање ("Службени лист општина", бр. 11/92 и 16/02).

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости Плана детаљне регулације блока "Центар" у Сокобањи, који је донела Скупштина општине Сокобања 9. фебруара 2005. године. Подносилац иницијативе наводи да је поступак доношења оспореног Плана несагласан са Законом о планирању и изградњи и Правилником о садржини, начину израде, начину вршења стручне контроле урбанистичког плана, као и условима и начину стављања плана на јавни увид, јер Одлука о приступању изради Плана није објављена у "Службеном листу општина", заинтересованим лицима нису пружене потребне информације и стручна помоћ у току јавног увида, орган управе није дао сопствено мишљење о примедбама на плански акт, нити су те примедбе образложене приликом усвајања Плана. Истиче се да План није јавно изложен ради увида, као и да овај акт неоправдано уситњава КП број 4800 и КП број 4799, мења им облик и величину на штету корисника и без правног основа мења трасу постојеће и уводи нову улицу. Указује се на недостатке у тексту Плана и на његову несагласност са Генералним урбанистичким планом и другим урбанистичким актима које је донела Скупштина општине Сокобања.

У одговору се, уз детаљно образложење поступка доношења оспореног Плана, истиче да је поступак започет по раније важећим прописима и настављен по Закону о планирању и изградњи, да урбанистичко решење усвојено Планом одваја зону становања од зоне хотела и да стручно тумачење и мишљење о доношењу Плана даје надлежно Министарство, као и да заинтересована лица могу извршити увид у тај акт у просторијама урбанистичке службе.

По спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је Одлуку о приступању изради Регулационог плана блока "Центар" донела Скупштина општине Сокобања 29. марта 2002. године, на основу Закона о планирању и уређењу простора и насеља ("Службени гласник РС", бр. 44/95, 16/97 и 46/98). Нацрт Регулационог плана блока "Центар" донет је 20. марта 2003. године, а његово излагање на јавни увид оглашено у листу "Тимок" при чему је одређен рок јавног увида, место и време излагања Плана, начин информисања и стављања примедба заинтересованих лица. У Извештају Комисије за планове општине Сокобања од 12. новембра 2004. године образложен је поступак доношења оспореног Плана и констатовано да је поступак настављен по Закону о планирању и изградњи који је у међувремену ступио на снагу, као и да је у складу са овим законом измењен назив урбанистичког плана. У Извештају су изнете примедбе и приговори које су дали грађани на јавној расправи одржаној 20. октобра 2003. године, одговори обрађивача и ставови Комисије о спорним питањима. Оспореним Планом детаљне регулације блока "Центар" у Сокобањи утврђене су границе подручја који план обухвата (члан 2.), садржина плана (члан 4.) и сврха доношења плана (чл. 3. и 5.), као и питања која се односе на израду Плана, његово спровођење, оверу и ступање на снагу (чл. 6. до 9.).

Према члану 113. став 1. тачка 1. Устава Републике Србије, општина, преко својих органа, у складу са законом доноси програм развоја, урбанистички план, буџет и завршни рачун.

Одредбама чл. 33. до 66. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 47/03) одређене су врсте урбанистичких планова, њихова садржина, поступак доношења и друга питања урбанистичког планирања. Према одредби члана 170. став 3. Закона, поступак израде и доношења просторног, односно урбанистичког плана започет пре ступања на снагу овог закона, наставиће се по одредбама овог закона.

Правилником о садржини, начину израде, начину вршења стручне контроле урбанистичког плана, као и условима и начину стављања плана на јавни увид ("Службени гласник РС", број 12/04), који је донео Министар урбанизма и грађевина, прописано је да се урбанистички план чија је израда започела пре ступања на снагу овог правилника, а за који није обављен јавни увид, завршавају у складу са одредбама овог правилника (члан 42.). Одредбама члана 37. Правилника утврђена су права и обавезе заинтересованих правних и физичких лица која врше увид у изложени план, као и обавезе службе надлежне за послове урбанизма у току спровођења јавног увида.

Уставни суд је оценио да је поступак јавног увида у оспорени План, који је започет по раније важећим прописима, спроведена у складу са чланом 53. Закона о планирању и изградњи и чланом 37. Правилника, који су у међувремену ступили на снагу. Оспорени План је у сагласности и са одредбама члана 39. Закона о планирању и изградњи које ближе одређују појам плана детаљне регулације, подручје за које се доноси и његову садржину, па је Суд одлучио као у тачки 1. изреке.

Непрецизност појединих елемената оспореног Плана, односно непостојање одређених урбанистичких решења, које иницијатор сматра неопходним, не може бити предмет оцене Уставног суда, у смислу члана 125. Устава. Уставни суд такође, није надлежан да одлучује о законитости рада надлежних општинских органа и исправности примене Закона и Правилника, нити да оцењује целисходност и оправданост урбанистичких решења која се односе на промену граница катастарских парцела и одређивање трасе

саобраћајница, јер се ради о питањима о којима одлучује општина у оквиру уставних и законских овлашћења у области урбанистичког планирања.

Уставни суд је утврдио да је доношење оспорене Одлуке о приступању изradi регулационог плана блока "Центар" у Сокобањи представљало једну фазу у поступку усвајања Плана, да је њена примена исцрпљена доношењем Нацрта плана, као и да се након усвајања Плана наведена Одлука не може ценити као самостални акт, па су се стекли услови за одбацивање захтева, у смислу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93).

Према члану 125. Устава, Уставни суд није надлежан да оцењује сагласност оспореног Плана са Генералним урбанистичким планом Сокобање и другим планским актима које доноси Скупштина општине Сокобања.

На основу изложеног, члана 19. став 1. тачка 1) и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда

IY-246/2005 од 08.09.2005. године

Скупштина града Београда је донела оспорени План на начин који је прописан Уставом, када је у питању надлежност за доношење плана, односно у складу са Законом када је у питању овлашћење за доношење, садржај и поступак доношења плана.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости Плана детаљне регулације саобраћајног потеза Славија-Жичка ("Службени лист града Београда", број 15/2004).

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за оцењивање уставности и законитости Плана наведеног у изреци. У иницијативи се наводи да је повређено право грађана да, путем амандмана, како је то прописано Статутом града Београда, ставе примедбу на предлог Плана, пре његовог доношења на седници Скупштине града Београда, будући да на седници Комисије за планове након јавног увида, примедбе на План нису усвојене, о чему су иницијатори обавештени писменим путем. Такође се наводи да је оспореним Планом промењена траса саобраћајног потеза Славија-Жичка, формирањем јавног грађевинског земљишта у ширини од преко двадесет метара, док је Одлуком о приступању изradi овог Плана, донетом на основу раније важећег Генералног плана Београда, било предвиђено само проширење Жичке улице. Према мишљењу подносиоца иницијативе, напуштањем старе трасе саобраћајнице, ствара се слободни простор за грађење, услед чега интересне групе долазе до јефтених локација на којима се остварују велики профити без прибављања земљишта од стране власника по тржишним условима. У вези са тим истиче се да оспорени План не садржи план парцелације, већ само правила парцелације и попис парцела које се одређују за јавно грађевинско

земљиште, на основу чега грађани не могу поуздано да утврде за који део парцеле, односно објекта може бити спроведен поступак експропријације. На тај начин, по мишљењу иницијатора, проглашавају се јавним грађевинским земљиштем и делови парцела који нису у функцији изградње саобраћајнице.

У одговору доносиоца Плана изложен је и документован поступак припреме и доношења оспореног Плана, и наводи се да је Одлука о припремању Регулационог плана за изградњу саобраћајнице на потезу Славија-Жичка ("Службени лист града Београда", број 16/96) донета на основу раније важећег Генералног урбанистичког плана Београда, којим је било предвиђено проширење улице; да је у току израде оспореног Плана донет Генерални план Београда 2021 ("Службени лист града Београда", број 27/03), на основу кога је предметна саобраћајница добила ранг саобраћајнице првог реда, па је тако и третирана у оспореном Плану; да оспорени План садржи све елементе прописане чланом 39. став 5. и чланом 40. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 47/03), а с тим у вези и Приказ јавног грађевинског земљишта са аналитичко-геодетским елементима за обележавање, као саставни део графичког дела Плана, из кога се може јасно и прецизно утврдити које парцеле односно, делови парцела за проширење Жичке улице могу бити предмет експропријације; да се Статутом града Београда не уређује поступак доношења урбанистичких планова, па стога тада важећи Статут Града није имао одредбе те садржине; да се Статутом Града не утврђују рокови за достављање материјала за седницу Скупштине, ни рокови за подношење амандмана на предложене одлуке, као и то да је Комисија за планове Скупштине града извршила стручну контролу Плана која обухвата проверу оправданости овог решења у складу са законом и позитивно га оценила.

Уставни суд је у спроведеном поступку утврдио: да је Скупштина града Београда донела Одлуку о припремању Регулационог плана за изградњу саобраћајнице на потезу Славија-Жичка ("Службени лист града Београда", број 16/96); да је у току израде Нацрта Плана, усвојен Генерални урбанистички план Београда 2021, према коме саобраћајница која представља предмет разраде у оспореном Плану има ранг саобраћајнице првог реда, што је условило усаглашавање концепта оспореног Плана са Генералним планом као планом вишег реда; да је поступак израде и доношења оспореног Плана, сагласно члану 170. Закона о планирању и изградњи, који је у међувремену ступио на снагу, настављен по одредбама овог закона; да је Комисија за планове Скупштине града Београда на седницама одржаним 17. и 24. децембра 2003. године и 6. априла 2004. године, извршила стручну контролу Плана и оценила да План може да се упути на јавни увид; да је јавни увид, о коме је јавност информисана путем дневних листова, обављен у периоду од 29. маја до 18. јуна 2004. године, а јавна седница је одржана 6. јула 2004. године; да је Комисија за планове на јавној седници разматрала примедбе достављене у току јавног увида и да је, по свакој примедби, заузела став, након чега је сачињен Извештај о јавном увиду као саставни део Плана; да су подносиоци примедби писмено обавештени о ставу Комисије заузетом поводом датих примедба на План; да је Извршни одбор Скупштине града Београда на седници одржаној 16 јула 2004. године утврдио Предлог оспореног Плана и са Извештајем о јавном увиду упутио га Скупштини на усвајање, те да је Скупштина града Београда, на седници одржаној 21. јула 2004. године, донела оспорени План.

Одредбом члана 113. став 1. тачка 1. и члана 118. став 1. Устава Републике Србије, утврђена је надлежност општине, односно града Београда да, преко својих органа, у складу са законом, доноси урбанистички план.

Законом о планирању и изградњи, уређена је материја просторног и урбанистичког планирања и утврђен је поступак припреме и доношења урбанистичког плана, а према одредби члана 170. став 3. Закона, поступак израде и доношења просторног, односно урбанистичког плана започет пре ступања на снагу овог закона, наставиће, се по одредбама овог закона. Одредбом члана 35. став 3. Закона, план детаљне регулације је утврђен као врста урбанистичког плана; чланом 39. Закона, утврђен је садржај наведеног плана, а одредбама чл. 40. до 44. Закона, утврђени су и ближе разрађени саставни делови урбанистичких планова. Поступак за израду и доношење урбанистичког плана прописан је одредбама чл. 45. до 54. Закона. Према члану 52. Закона, пре подношења предлога урбанистичког плана органу надлежном за његово доношење, урбанистички план подлеже стручној контроли и излаже се на јавни увид. Стручна контрола обухвата проверу оправданости планског решења, проверу усклађености урбанистичког плана са законом и другим прописима донетих на основу закона, усклађеност плана са просторним планом општине, односно урбанистичким стандардима и нормативима и одлуком о приступању изради урбанистичког плана. Комисију за планове која пружа стручну помоћ и даје стручно мишљење у поступку израде и доношења урбанистичких планова, према члану 34. Закона, чине угледни стручњаци за област просторног планирања и урбанизма и других области које су од значаја за обављање стручних послова у области планирања и уређења простора и изградње.

На основу наведених прописа и изложеног и документованог поступка доношења оспореног Плана, Суд је оценио да је Скупштина града Београда донела План на начин који је прописан Уставом, када је у питању надлежност за доношење плана, односно, у складу са законом, када је у питању овлашћење за доношење, садржај и поступак доношења плана. Наиме, чланом 54. став 1. Закона прописано је да урбанистички план доноси скупштина општине, односно града, односно града Београда, уз прибављено мишљење Комисије за планове, па стога Статут града Београда није релевантан пропис за оцењивање уставности и законитости урбанистичког плана, јер не уређује поступак за доношење урбанистичког плана. Суд је утврдио да оспорени План садржи све елементе прописане одредбама чл. 39. до 44. Закона, у погледу саставних делова плана који чине текстуални и графички део плана, па је оценио да оспорени План, у погледу садржаја, није несагласан са одредбама чл. 39 до 44. Закона.

У смислу члана 125. Устава Републике Србије, Уставни суд није надлажан да оцењује оправданост и целисходност конкретних урбанистичких решења утврђених Планом.

Будући да је поступак припреме и доношења оспореног Плана од стране доносиоца Плана спроведен сагласно Закону о планирању и изградњи на који упућује и одредба члана 113. Устава, те да је у току поступка Комисија за планове извршила проверу оправданости усвојеног планског решења и проверу усклађености оспореног Плана са плановима вишег реда, Суд је оценио да нема основа за прихватање иницијативе.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), Суд је донео Решење као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-406/2004 од 03.11.2005. године

Скупштина општине је у оквиру уставног и законског овлашћења одредила локацију за гробље, као и урбанистичко техничке услове за уређење простора и изградњу објеката на њему.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости Одлуке о усвајању Плана детаљне регулације "Југозападнoг гробља" у Лукову ("Службени лист општина", број 16/03), коју је донела Скупштина општине Бољевац.

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости Одлуке наведене у изреци. У иницијативи се наводи да је оспорена Одлука несагласна са чланом 31. Устава Републике Србије, због тога што је локација новог гробља одређена у центру насеља Луково, на удаљености од 100 метара од стамбених зграда, узводно од села, што доводи до загађења воде за пиће. Истиче се да су потврде надлежних органа и организација о погодности локације новог гробља "кабинетски и формално" издате, без увида на терену и указује да је локација предвиђена за ново гробље непогодна за уређивање прилазних стаза и гробница, па је због тога Комунални инспектор општине Бољевац забранио даље сахрањивање на тој локацији.

У одговору Скупштине општине Бољевац се наводи да је оспорена Одлука донета у оквиру овлашћења општине утврђеног Законом о планирању и изградњи. Истиче се да су у поступку израде наведеног Плана прибављени услови и сагласности посебних организација, као и да је Републичка урбанистичка инспекција извршила надзор, па пошто је установила да је оспорена Одлука донета у складу са Законом, наложила је стриктну примену донетог Плана. У поступку реализације оспореног Плана Комунални инспектор је, по службеној дужности, извршио надзор и установио да гробље није уређено према Плану детаљне регулације, због чега је забранио његово коришћење до уређења гробља у складу са урбанистичким актом.

По спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је оспореном Одлуком о усвајању Плана детаљне регулације "Југозападнoг гробља" у Лукову ("Службени лист општина", број 16/03) одређена површина коју План обухвата (члан 2.), његова садржина (члан 3.), као и садржина: "Правила уређења" (члан 4.); "Правила грађења" (члан 5.) и елементи Графичког прилога (члан 6.). Саставни део оспорене Одлуке је Програм за израду Плана детаљне регулације из члана 1. ове одлуке (члан 8.). Одлуком је одређен број примерака у који се израђује План детаљне регулације (члан 7.), начин овере (члан 9.), органи који га спроводе (члан 10.), начин објављивања и ступање на снагу (члан 11.).

Према члану 113. став 1. тачка 1. Устава Републике Србије, општина, преко својих органа, у складу са законом, доноси програм развоја, урбанистички план, буџет и завршни рачун.

Одредбама члана 39. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 47/03) прописано је да се план детаљне регулације, доноси за делове насеља у складу са генералним планом, односно планом генералне регулације (став 1.), као и да се такав акт може донети и за цело насеље, у ком случају се не доноси план генералне регулације (став 2.). Поменути планским актом се (поред оних елемената који су у члану 38. став 4. Закона предвиђени за план генералне регулације) одређују, односно ближе се разрађују, нарочито: 1) границе јавног грађевинског земљишта са елементима за обележавање на катастарској подлози; 2) регулационе линије улица и јавних површина и грађевинске линије; 3) нивелационе коте улица и јавних површина (нивелациони план) - став 5. Према члану 54. Закона, урбанистички план, доноси скупштина општине, односно града, односно града Београда, уз прибављено мишљење Комисије за планове (став 1.).

Законом о сахрањивању и гробљима ("Службени гласник СРС", бр. 20/77, 24/85 и "Службени гласник РС", бр. 53/93, 67/93 и 48/94), у члану 4. утврђено је да се гробљем, у смислу овог закона, сматра земљиште које је одговарајућим урбанистичким планом или одлуком скупштине општине одређено за сахрањивање умрлих (став 1.). Урбанистичким планом или одлуком, утврђују се локација и урбанистичко-технички услови за подизање објеката неопходних за вршење погребне делатности (мртвачнице, продавнице и други објекти), комуналних уређаја и инсталација, спољних и унутрашњих саобраћајница, за одређивање гробних места, за изградњу гробница, других спомен објеката и за подизање споменика (став 2.). Приликом одређивања земљишта за гробље мора се водити рачуна о заштити изворишта за снабдевање водом, објеката за снабдевање водом за пиће, геолошком саставу тла, као и о санитарним и другим условима прописаним за подизање гробља (став 3.).

Оспореним Планом детаљне регулације, Скупштина општине Бољевац је, у оквиру наведеног уставног и законског овлашћења општине, одредила локацију за гробље, као и урбанистичко техничке услове за уређење простора и изградњу објеката на њему, па је Суд оценио да нема основа за прихватање иницијативе. У поступку израде оспореног Плана прикупљене су одговарајуће сагласности и мишљења овлашћених посебних организација, што је константовано у Записнику Одељења урбанистичке инспекције Зајечарског округа о извршеном ванредном инспекцијском надзору у општинској управи Бољевац дана 11. маја 2005. године. Неосновани су наводи из иницијативе који се односе на налаз Комуналне инспекције општине Бољевац, због тога што се Решењем Комуналног инспектора број 355-15/2005-III -02 од 13. маја 2005. године не доводи у питање законитост оспореног Плана детаљне регулације, већ се забрањује коришћење локације до њеног уређења у складу са Планом.

О захтеву иницијатора за оцену оправданости формирања новог, поред постојећег гробља у селу Лукову, као и о наводима који доводе у питање целисходност и исправност усвојених урбанистичких решења, није надлежан да одлучује Уставни суд, у смислу члана 125. Устава Републике Србије.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Суд је решио као у изреци

Решење Уставног суда
 ГУ-317/2005 од 08.12.2005. године

в) Локални јавни приходи

Скупштина општине је, уводећи као критеријуме за одређивање различите висине таксе за истицање фирме, број запослених и облик унутрашњег организовања таксеног обвезника, односно организационе делове предузећа, прекорачила законска овлашћења.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредба члана 3. Одлуке о изменама и допунама Одлуке о локалним комуналним таксама, Скупштине општине Сурдулица ("Службени гласник Пчињског округа", број 21/01), у делу који гласи "а примењиваће се од 1. јануара 2001. године", у време важења, није била у сагласности с Уставом.

2. Утврђује се да одредба Тарифног броја 4. тачка 1. из члана 1. Одлуке о изменама и допунама Одлуке о локалним комуналним таксама, Скупштине општине Сурдулица ("Службени гласник Пчињског округа", број 30/01), у време важења, није била у сагласности са законом.

3. Утврђује се да одредбе Тарифног броја 4. тачка 3. и одредбе тачке 7. Напомене уз Тарифни број 4. из члана 2. Одлуке о изменама и допунама Одлуке о локалним комуналним таксама, Скупштине општине Сурдулица ("Службени гласник Пчињског округа", број 32/1/02), у време важења, нису биле у сагласности са законом.

4. Одбацује се иницијатива за покретање поступка за утврђивање незаконитости одредбе Тарифног броја 4. став 1. тачка 28. из члана 1. Одлуке из тачке 1.

5. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачног акта, односно радње предузете на основу одредаба Одлуке из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднети су иницијатива и предлог за оцену уставности и законитости одлука о локалним комуналним таксама Скупштине општине Сурдулица наведених у изреци. Иницијативом је оспорена уставност и законитост одредбе Тарифног броја 4. став 1. тачка 28. из члана 1. и одредбе члана 3. Одлуке наведене у тачки 1. изреке, са наводом да прописују неоправдано висок износ таксе за истицање фирме адвоката, односно да одређују повратно дејство Одлуке. Поред тога, иницијатор захтева да Уставни суд привремено обустави примену оспорених одредби до окончања поступка оцене законитости оспорене Одлуке. Предлогом овлашћеног предлагача покренут је поступак за оцену законитости одредбе Тарифног броја

4. тачка 1. из члана 1. Одлуке наведене у тачки 2. изреке и одредбе Тарифног броја 4. тачка 3. и одредбе тачке 7. Напомене уз Тарифни број 4. из члана 2. Одлуке наведене у тачки 3. изреке. Предлагач наводи да су оспорене одредбе у супротности са одредбама Закона о локалној самоуправи, које прописују критеријуме за утврђивање висине локалне комуналне таксе и одређују појам обвезника таксе.

У одговору на наводе из представки Скупштина општине Сурдулица истиче да је оспорена Одлука о локалним комуналним таксама Скупштине општине Сурдулица у складу са Законом о локалној самоуправи, као и да је висина прописаних локалних комуналних такси "потпуно реална". У одговору се наводи и да је оспорена Одлука престала да важи доношењем Одлуке о локалним комуналним таксама Скупштине општине Сурдулица ("Службени гласник Пчињског округа", број 5/05).

У поступку пред Уставним судом утврђено је:

- Одлуку о изменама и допунама Одлуке о локалним комуналним таксама Скупштине општине Сурдулица, донела је Скупштина општине Сурдулица на седници одржаној 2. октобра 2001. године, а објављена је у "Службеном гласнику Пчињског округа", број 21/01, дана 16. октобра 2001. године. Овом одлуком измењен је Тарифни број 4. у Таксеној тарифи Одлуке о локалним комуналним таксама ("Службени гласник Пчињског округа", број 8/01). Оспореним Тарифним бројем 4. став 1. тачка 28. из члана 1. Одлуке прописано је да се за истицање фирме на пословним просторијама такса утврђује у годишњем износу и то: "Адвокати 7.800,00 дин.". Одредбом члана 3. Одлуке прописано је да ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Пчињског округа", а примењиваће се од 1. јануара 2001. године. Ова одлука донета је у време важења Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 49/99 и 27/01), који је престао да важи ступањем на снагу Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04), а престала је да важи ступањем на снагу Одлуке о изменама и допунама Одлуке о локалним комуналним таксама Скупштине општине Сурдулица ("Службени гласник Пчињског округа", број 30/01).

- Одлуку о изменама и допунама Одлуке о локалним комуналним таксама Скупштине општине Сурдулица ("Службени гласник Пчињског округа", број 30/01) донела је Скупштина општине Сурдулица, на седници одржаној 26. децембра 2001. године. Ступањем на снагу ове одлуке 8. јануара 2002. године, престала је да важи Таксена тарифа у Одлуци о локалним комуналним таксама Скупштине општине Сурдулица ("Службени гласник Пчињског округа", бр. 8/01 и 21/01). Одредбом Тарифног броја 4. тачка 1. из члана 1. Одлуке прописано је да се за истицање фирми на пословним просторијама такса утврђује у годишњем износу и то: "Предузеће које запошљава: до 5 радника 9.400,00 дин.; од 6 до 10 радника 19.000,00 дин; ... преко 2.000,00 радника 382.000,00 дин."

- Одлуку о изменама и допунама Одлуке о локалним комуналним таксама Скупштине општине Сурдулица ("Службени гласник Пчињског округа", број 32/1/02) донела је Скупштина општине Сурдулица, на седници одржаној 27. децембра 2002. године. Одлука је донета на основу одговарајућих одредаба важећег Закона о локалној самоуправи. Одредбом Тарифног броја 4. тачка 3. из члана 2. Одлуке прописано је да се за истицање фирми на пословним просторијама такса утврђује у годишњем износу и то: Делови јавног предузећа за производњу електричне енергије, односно други организациони делови

предузећа 860.000,00 динара. Одредбом тачке 7. Напомене уз Тарифни број 4. из члана 2. Одлуке прописано је да се обвезнику из тач. 2, 3, 4, 30. и 31. такса утврђује независно од броја радника.

- Одлука о локалним комуналним таксама Скупштине општине Сурдулица ("Службени гласник Пчињског округа", бр. 8/01, 21/01, 30/01 и 32/1/02) престала је да важи ступањем на снагу Одлуке о локалним комуналним таксама Скупштине општине Сурдулица ("Службени гласник Пчињског округа", број 5/05).

Уставом Републике Србије утврђено је: да се систем локалне самоуправе уређује законом (члан 113. став 2.); да за обављање Уставом и законом утврђених послова, општини припадају приходи утврђени законом (члан 114. став 1.); да закон, други пропис или општи акт не може имати повратно дејство, као и да се само законом може одредити да поједине његове одредбе, ако то захтева општи интерес утврђен у поступку доношења закона, имају повратно дејство (члан 121.).

Законом о јавним приходима и јавним расходима ("Службени гласник РС", бр. 76/91, 18/93, 22/93, 37/93, 67/93, 45/94, 42/98, 54/99, 22/01 и 33/04) прописано је, да се висина јавних прихода утврђује законом, односно актом надлежног органа у складу са законом (члан 8.), установљени су локални јавни приходи и локална комунална такса, као локални јавни приход и прописано је да се елементи система локалних јавних прихода уређују законом (чл. 9. и 16.).

Законом о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04) прописано је: да јединици локалне самоуправе припадају изворни јавни приходи остварени на њеној територији, и то, поред осталог, локалне комуналне таксе (члан 78. тачка 2)); да се локалне комуналне таксе могу уводити и за истицање фирми на пословном простору (члан 83. став 1. тачка 8)); да се ова такса утврђује у годишњем износу (члан 83. став 2.); да се фирмом, у смислу овог закона, сматра сваки истакнути назив или име које упућује на то да правно или физичко лице обавља одређену делатност (члан 84. став 1.); да општина може утврдити локалне комуналне таксе у различитој висини зависно од врсте делатности, површине и техничко употребних карактеристика објеката и по деловима територије, односно у зонама у којима се налазе објекти, предмети или врше услуге за које се плаћају таксе (члан 85.); да се актом скупштине општине, којим се уводи локална комунална такса, утврђује висина, олакшице, рокови и начин плаћања локалне комуналне таксе (члан 86.).

Имајући у виду да је ступањем на снагу Одлуке о изменама и допунама Одлуке о локалним комуналним таксама Скупштине општине Сурдулица ("Службени гласник Пчињског округа", број 30/01) престала да важи Таксена тарифа у Одлуци о локалним комуналним таксама Скупштине општине Сурдулица ("Службени гласник Пчињског округа", бр. 8/01 и 21/01), као и да је престао да важи Закон о локалној самоуправи који је био правни основ за њено доношење и у односу на који се тражи оцена, Уставни суд је оценио да нису испуњене процесне претпоставке за вођење поступка и одлучивање Уставног суда о законитости оспорене одредбе Тарифног броја 4. став 1. тачка 28. Таксене тарифе из члана 1. Одлуке, те је у овом делу одбацио иницијативу.

У погледу оспорене одредбе члана 3. Одлуке, којом је прописано да се Одлука примењује од 1. јануара 2001. године, односно пре њеног ступања на снагу, Уставни суд је оценио да је такво одређивање примене прописа супротно одредбама члана 121. Устава, па је у складу са тим Уставни суд

утврдио да одредба члана 3. Одлуке у наведеном делу, у време важења, није била у сагласности с Уставом.

У односу на оспоравање законитости одредаба Тарифног броја 4. тачка 1. из члана 1. Одлуке о изменама и допунама Одлуке о локалним комуналним таксама Скупштине општине Сурдулица ("Службени гласник Пчињског округа", број 30/01) и одредбе Тарифног броја 4. тачка 3. и одредбе тачке 7. Напомене уз Тарифни број 4. из члана 2. Одлуке о изменама и допунама Одлуке о локалним комуналним таксама Скупштине општине Сурдулица ("Службени гласник Пчињског округа", број 32/1/02), Уставни суд је оценио да је Скупштина општине Сурдулица уводећи као критеријуме за одређивање различите висине таксе за истицање фирме, број запослених и облик унутрашњег организовања таксеног обвезника, односно организационе делове предузећа, прекорачила законска овлашћења. Наиме, сва овлашћења у уређивању односа из области јавних прихода, општина је дужна да врши у оквиру закона. Како су одредбом члана 87. Закона о локалној самоуправи дефинисани критеријуми за одређивање различите висине локалне комуналне таксе, а то су: врста делатности таксеног обвезника, површина и техничко употребне карактеристике објеката, као и делови територије, односно зоне у којима се налазе објекти, предмети или врше услуге за које се плаћају таксе, скупштина општине не може прописивати различиту висину таксе на основу других критеријума које самостално утврди. Из наведених разлога Уставни суд је утврдио да оспорене одредбе одлука из тачке 2. и 3. изреке, у време важења, нису биле у сагласности са законом.

Захтев за обуставу извршења појединачног акта, односно радње предузете на основу одредаба Одлуке из тачке 1. изреке, Уставни суд је одбацио, на основу члана 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, јер је донео коначну Одлуку.

На основу изложеног, члана 19. став 1. тачка 4), члана 46. тач. 1) и 3) и члана 47. тачка 2) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 6/2006)
 ГУ-9/2002 од 24.11.2005. године

г) Комуналне делатности

Одлука о чистоћи, одржавању и уређењу паркова, зелених и рекреационих површина и одржавању гробаља и сахрањивању није несагласна са законом.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Одбија се предлог за утврђивање незаконитости одредбе члана 14. став 1. Одлуке о чистоћи, одржавању и уређењу паркова, зелених и рекреационих површина и одржавању гробаља и сахрањивању ("Службени лист општина Срема", број 2/98), коју је донела Скупштина општине Беочин.

Образложење

Предлогом је покренут поступак за оцењивање законитости члана 14. став 1. Одлуке о чистоћи, одржавању и уређењу паркова, zelenih и рекреационих површина и одржавању гробља и сахрањивању, коју је донела Скупштина општине Беочин. Предлагач сматра да је оспорена одредба наведене Одлуке несагласна са одредбама чл. 22., 23. и 24. Закона о комуналним делатностима, јер се цена за изношење смећа утврђује по квадратном метру стамбеног и пословног простора, што закон иначе не утврђује, а изостало је утврђивање осталих елемената за утврђивање цене ове услуге, као што су обим, врста и квалитет комуналне услуге, те стандарди и нормативи за њихово утврђивање, уложени рад, материјална средства и утрошак енергије и други елементи за формирање цене.

У одговору Скупштине општине Беочин, поред осталог, се наводи да квадратни метар није обрачунска јединица у структури цене комуналне услуге изношења смећа, већ је цена комуналних услуга, па и изношења смећа, заснована искључиво на члану 24. Закона о комуналним делатностима и у својој структури садржи све елементе прописане овим чланом. Квадратни метар је, у овом случају, јединица мере која омогућава да се законски формирана цена примени на конкретан случај и наплати у мери и обиму који је адекватан пруженој услузи.

Уставни суд је утврдио да је оспореним чланом 14. став 1. Одлуке прописано да се цена за изношење смећа утврђује по нето квадратном метру стамбеног и пословног простора и према врсти делатности која се обавља у пословном простору и плаћа месечно.

Устав Републике Србије у члану 113. став 1. тачка 2. утврђује да општина, преко својих органа у складу са законом, уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности, а иста надлежност општине утврђена је и чланом 18. став 1. тачка 4. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 9/02, 33/04 и 135/04).

Законом о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", бр. 16/97 и 42/98), прописано је: да општина, односно град Београд, у складу са законом уређује и обезбеђује услове обављања комуналних делатности и њихов развој (члан 2.); да је комунална делатност и одржавање чистоће у градовима и насељима у општини, које чини сакупљање смећа и других природних и вештачких отпадака из стамбених, пословних и других објеката, осим индустријског отпада и опасних материја, њихово одвожење и одлагање, уклањање отпада из посуда за отпатке на јавним местима, као и смећа и другог отпада са улица и јавних површина, чишћење и прање улица, тргова, паркиралишта и других јавних површина (чл. 4. и 5.); да скупштина општине утврђује услове и начин организовања послова у вршењу комуналних делатности и услове коришћења комуналних производа, комуналних услуга, па између осталог, и начин наплате цене за комуналне производе, односно за коришћење комуналних услуга (члан 13. став 1.); да се средства за обављање и развој комуналних делатности обезбеђују, поред осталог, из прихода од продаје комуналних производа, односно услуга (члан 22.); да јавно комунално предузеће одлучује, уз сагласност скупштине општине, односно органа општине који скупштина одреди о цени комуналних услуга коју плаћају непосредни корисници (члан 23.) и да елементе за образовање цене комуналне услуге чине: врста, обим и квалитет комуналних услуга који се утврђују стандардима и

нормативима које пропише општина, вредност средстава ангажованих у пружању услуга, обим и квалитет уложеног рада, висина материјалних трошкова у обављању комуналних услуга и други елементи у зависности од услова на тржишту и специфичности појединих комуналних услуга (члан 24.).

Полазећи од одредаба закона, које утврђују овлашћења скупштине општине у погледу прописивања услова за обављање комуналних делатности, Уставни суд је оценио да одредба члана 14. став 1. Одлуке, која утврђује начин наплате комуналне услуге, не садржи прекорачење наведених овлашћења општине. У оквиру је наведених законских овлашћења и право на избор критеријума по коме ће се обрачунавати наплата услуге изношења смећа, применом цене услуге која се формира на основу елемената утврђених чланом 24. Закона о комуналним делатностима, и то у поступку и на начин прописан чланом 23. Закона.

На основу изложеног и члана 46. тачка 9) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 12/2006)
 ГУ-285/2005 од 15.12.2005. године

Доношење одлуке о утврђивању накнаде за заштиту и унапређење животне средине од стране градске општине супротно је одредбама Статута града, што наведену Одлуку чини несагласном с Уставом и законом.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да Одлука о утврђивању накнаде за заштиту и унапређење животне средине ("Службени лист града Београда", број 16/04) коју је донела Скупштина општине Гроцка, није у сагласности с Уставом и законом.

2. Одбацује се захтев за обуставу извршења Решења број: 432-1015/2005, од 27. септембра 2005. године, које је донело Министарство финансија - Пореска управа - Филијала Гроцка.

Уставном суду Републике Србије поднет је предлог Градске управе - града Београда за оцену законитости Одлуке о утврђивању накнаде за заштиту и унапређење животне средине ("Службени лист града Београда", број 16/04), коју је донела Скупштина општине Гроцка. Предлагач сматра да је Скупштина општине Гроцка оспорену Одлуку донела без овлашћења, тј. супротно закону и Статуту града Београда ("Службени лист града Београда", бр. 14/04 и 30/04), а као разлоге за то наводи да је одредбом члана 23. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02 и 33/04) прописано да се статутом града утврђују послови које обавља град, а које градска општина. У складу са наведеном одредбом Закона, Статутом града Београда прописано је да се Град стара о заштити животне средине, односно да утврђује посебну накнаду за заштиту и унапређење животне средине, те да је Скупштина града Београда донела Одлуку о посебној наканди за заштиту и унапређење животне средине ("Службени лист града Београда", бр. 22/99 и 6/01) која се примењује на

територији града Београда, што значи на подручјима свих градских општина, које добијају и користе у целости средства остварена од ове накнаде на њеним територијама. Суду је предложено да донесе одлуку којом ће одредити начин отклањања последица које настану применом оспорене Одлуке, као и да до доношења коначне одлуке о законитости оспорене Одлуке обустави извршење појединачног акта који је донет на основу оспорене Одлуке, и то Решења број: 432-1015/2005 од 27. септембра 2005. године, које је донело Министарство финансија - Пореска управа - Филијала Гроцка.

У одговору Општинске управе Гроцка наводи се да је Скупштина општине Гроцка донела оспорену Одлуку у складу са законом и Статутом града Београда и истиче да Скупштина града Београда својом Одлуком о посебној накнади за заштиту и унапређење животне средине ("Службени лист града Београда", бр. 22/99 и 6/01) није уредила обавезу плаћања накнаде за заштиту и унапређење животне средине за услугу одлагања смећа и отпада на депонији "Винча" тако да је најопасније, најтеже и најобимније загађивање, које проузрокује употреба депоније "Винча", остало ван регулативе те Одлуке. Како су одредбама члана 10. тачка 8. и члана 12. став 1. тачка 12. Статута града Београда одређене надлежности градских органа и органа градских општина у погледу заштите и унапређења животне средине, а на градске општине у извесној мери пренети послови заштите и унапређења животне средине то значи да општина штити и унапређује животну средину у свим случајевима у којима градска скупштина није непосредно уредила ту материју и има право да нормативно уређује те односе и да одређује накнаду, као финансијску основу за извршавање својих права и обавеза у свим случајевима у којима то није уредио, односно одредио као своје послове град Београд.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је Одлуку о утврђивању накнаде за заштиту и унапређење животне средине ("Службени лист града Београда", број 16/2004) донела Скупштина општине Гроцка с позивом на члан 88. став 2. Закона о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 66/91, 53/93, 67/93, 48/94, 44/95 и 53/95), члан 18. тачка 9. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 9/02) и члан 17. Одлуке о организацији органа општине Гроцка ("Службени лист града Београда", бр. 20/91, 15/93, 9/94, 22/97, 18/99, 23/99, 10/00, 13/01 и 28/03). Оспореном Одлуком утврђује се висина, начин и рокови плаћања накнаде, чији је обавезник "ЖП Градска чистоћа" за услугу одлагања смећа и отпада на депонији "Винча".

Устав Републике Србије утврђује: право човека на здраву животну средину, и дужност сваког, да у складу са законом штити и унапређује животну средину (члан 31.); да се општина, преко својих органа, у складу са законом између осталог стара о задовољавању одређених потреба грађана, које укључују и област заштите и унапређења животне средине (члан 113. став 1. тачка 5); да за обављање Уставом и законом утврђених послова општини припадају приходи утврђени законом (члан 114. став 1.); да град Београд обавља послове општине утврђене Уставом, да граду Београду припадају приходи утврђени законом, да град Београд има статут којим се одређује које послове општине врши град Београд, а које градска општина у његовом саставу и уређују организација и рад органа Града, као и друга питања од интереса за град Београд (члан 118. ст.1, 3. и 4.).

Закон о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04) прописује: да је општина одговорна да се, преко својих органа у

складу с Уставом и законом, између осталог, стара о заштити животне средине, као и да утврђује посебну накнаду за заштиту и унапређење животне средине (члан 18. тачка 9.); да је град територијална јединица локалне самоуправе утврђена законом на чијој територији се оснивају две или више градских општина (члан 21. став 1.); да град обавља изворне послове општине (члан 22.); да се статутом града одређују градске општине и утврђује које послове обавља град, а које градска општина, утврђују органи градских општина, уређују односи органа града и органа градских општина и друга питања од значаја за функционисање града (члан 23.); да органи града обављају послове предвиђене овим законом за органе општине, као и друге послове утврђене законом и статутом града (члан 46. став 1.); да јединици локалне самоуправе припадају изворни јавни приходи остварени на њеној територији, између осталих, и накнада за заштиту и унапређење животне средине (члан 78.).

Законом о заштити животне средине ("Службени гласник РС", број 135/04) је утврђено да Република, односно аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, у оквиру својих овлашћења обезбеђују финансирање и остваривање циљева заштите животне средине, у складу са овим законом (члан 83.) и да јединица локалне самоуправе може, из оквира својих права и дужности, прописати накнаду за заштиту и унапређење животне средине у складу са својим потребама и специфичностима. Висину накнаде, начин плаћања, као и олакшице за одређене категорије обвезника плаћања, прописује јединица локалне самоуправе. Средства прикупљена преко тих накнада морају се наменски искористити у заштити или унапређењу животне средине (члан 87.). Чланом 128. Закона је утврђено да ће се до доношења прописа на основу овлашћења из овог закона примењивати прописи донети на основу Закона о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 66/91, 83/92, 53/93, 67/93, 48/94 и 53/95). Према члану 129. Закона даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закона о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 66/91, 83/92, 53/93, 67/93, 48/94 и 53/95), осим одредаба којима се уређује заштита ваздуха, заштита природних добара и заштита од буке.

Закон о јавним приходима и јавним расходима ("Службени гласник РС", бр. 76/91, 41/92, 18/93, 22/93, 37/93, 67/93, 45/94, 42/98, 54/99, 22/2001, 33/2004 и 135/2004) прописује да висину јавних прихода утврђује скупштина општине, односно града, у складу са законом (члан 8); одређује локалне јавне приходе као врсту јавних прихода (члан 9), а накнаду за заштиту и унапређење животне средине одређује као врсту локалних јавних прихода, те утврђује да се елементи система локалних јавних прихода уређују законом (члан 16).

Статутом града Београда ("Службени лист града Београда", бр. 14/04 и 30/04) утврђено је: да су у граду Београду градске општине: Барајево, Вождовац, Врачар, Гроцка, Звездара, Земун, Лазаревац, Младеновац, Нови Београд, Обреновац, Палилула, Раковица, Савски венац, Сопот, Стари град, Сурчин и Чукарица (члан 3.); да је Град одговоран да се преко својих органа, у складу с Уставом и законом стара о заштити животне средине, доноси програме коришћења и заштите природних вредности и програме заштите животне средине, односно локалне акционе и санационе планове, у складу са стратешким документима и својим интересима и специфичностима и утврђује посебну накнаду за заштиту и унапређење животне средине (члан 10. тачка 8.); да је градска општина део територије града у којој се врше одређени послови локалне

самоуправе утврђени овим статутом (члан 11. став 1.); да градска општина у складу са овим статутом, преко својих органа штити и унапређује животну средину и стара се и обезбеђује услове за очување, коришћење и унапређење подручја са лековитим природним својствима (члан 12. став 1. тачка 12.); да граду припадају приходи и примања утврђени законом као и средства за обављање поверених послова из оквира права и дужности Републике као и да се за остваривање послова утврђених овим статутом део прихода распоређује градским општинама посебном градском одлуком којом се може предвидети да градска општина има изворне приходе (члан 20.).

Из одредаба Устава и наведених закона следи да је јединица локалне самоуправе дужна да се стара о заштити и унапређењу животне средине и да је овлашћена да ради обезбеђивања средстава за ту сврху уведе посебну накнаду као локални јавни приход. Како Устав и закон прописује да се статутом града утврђује које послове обавља град, а које градска општина и с обзиром на то да је Статутом града Београда прописано да град Београд преко својих органа утврђује посебну накнаду за заштиту и унапређење животне средине то по оцени Уставног суда, градска општина није овлашћена да утврђује посебну накнаду за заштиту и унапређење животне средине. Из наведених одредаба Устава и Закона о локалној самоуправи следи да распоред послова између града и градске општине који се изврши одредбама статута града има обавезујуће дејство према општини у саставу града што искључује могућност да градска општина самостално одређује сопствена овлашћења, односно послове који су законом одређени као домен локалне самоуправе. На основу изложеног Уставни суд је утврдио да доношење оспорене Одлуке од стране градске општине противно одредбама Статута Града, чини наведени пропис несагласним с Уставом и законом.

Одредбом члана 58. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), предвиђена је могућност да Уставни суд својом одлуком одреди начин отклањања последица које су настале услед примене општег акта за који је одлуком Уставног суда утврђено да није у сагласности с Уставом или законом. Такву могућност наведена одредба Закона условљава наступањем, односно утврђивањем чињенице да се изменом појединачног акта који је донет на основу општег акта за који је одлуком Уставног суда утврђено да није у сагласности с Уставом или законом, не могу отклонити последице примене тог акта. У смислу изнетог за одлучивање по захтеву предлагача, да Уставни суд истовремено са доношењем одлуке о законитости оспореног акта одлучи и о начину отклањања последица које су настале његовом применом, нису испуњене процесне претпоставке из члана 58. Закона.

Суд је одбацио захтев предлагача за обуставу извршења Решења број: 432-1015/2005, од 27. септембра 2005. године, које је донело Министарство финансија - Пореска управа - Филијала Гроцка, сагласно члану 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, с обзиром на то да је донео коначну одлуку.

На основу изнетог и члана 46. тач.1) и 3) и члана 47. тачка 2) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава Републике Србије, Одлука из тачке 1. изреке престаје да важи даном објављивања Одлуке Уставног суда Републике Србије у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 95/2005)
 ГУ-466/2004 од 27.10.2005. године

Скупштина општине је оспореном одлуком утврдила плаћање накнаде за заштиту и унапређење животне средине, односно одредила обвезнике те накнаде, висину, начин обрачуна и наплате те накнаде у границама уставних и законских овлашћења.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Одбија се предлог за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба члана 3. став 2. тачка 4. и члана 4. ст. 2. до 4. Одлуке о утврђивању накнаде за заштиту и унапређивање животне средине општине Ковин ("Службени лист општине Ковин" број 2/2005).

2. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачног акта или радње предузете на основу Одлуке из тачке 1.

Предлогом Предузећа "Еурокомпост", Београд, покренут је поступак за оцењивање уставности и законитости члана 3. став 2. тачка 4. и члана 4. ст. 2. до 4. Одлуке наведене у изреци. Предлагач сматра да је одређивање висине накнаде за заштиту и унапређивање животне средине оспореним чланом 3. став 2. тачка 4. у зависности од вредности прихода који остварује обвезник супротно члану 69. став 3. Устава Републике Србије, према коме се обавеза плаћања пореза и других дажбина утврђује према економској снази обвезника. Тачком 4. став 2. оспорене Одлуке наводе се поједине делатности које обављају правна лица, предузетници и физичка лица - обвезници плаћања накнаде, чиме су одређена правна лица стављена у неповољнији положај, јер ову накнаду треба да плаћају сви, а не само они који обављају одређене делатности, а чланом 4. тач. 2. до 4. Одлуке одређен је начин обрачунавања и наплате накнаде, који је супротан важећим законским прописима. Предлагач је поставио и захтев за обуставу извршења оспорених одредби Одлуке, односно појединачног акта донетог применом оспорених одредаба Одлуке.

У одговору Скупштине општине Ковин, поред осталог, се наводи да је правни основ и овлашћење за доношење оспорене Одлуке садржан у одредбама члана 87. Закона о заштити животне средине. Одредбама члана 3. став 2. Одлуке наведени су обвезници плаћања накнаде, које је Скупштина општине Ковин утврдила у складу са својим потребама и специфичностима. Висина и начин плаћања накнаде утврђени оспореним одредбама Одлуке одређени су у складу са чланом 87. став 3. наведеног Закона, па предлаже Суду да овај захтев одбије.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да је Одлуку о утврђивању накнаде за заштиту и унапређивање животне средине Општине Ковин ("Службени лист општине Ковин", број 2/2005) донела Скупштина општине Ковин, 10. фебруара 2005. године. Чланом 3. Одлуке утврђена је

накнада за заштиту и унапређивање животне средине, а оспореном тачком 4. став 2. члана 3. Одлуке утврђено је да правна лица, предузетници и физичка лица када обављају таксативно наведене делатности (експлоатација угља и шљунка, производња компоста, алкохола и алкохолних пића и др.) плаћају ову накнаду у висини 1% на тржишну, односно продајну цену. Оспореним чланом 4. ст. 2. до 4. утврђено је да наведени обвезници плаћања накнаде, ову накнаду обрачунавају истовремено са наплатом производа односно робе (став 2.); обвезници су дужни да на рачуну за испоручену робу посебно искажу износ накнаде који преносе на рачун буџета општине Ковин, најкасније у року од 5 дана од дана извршене наплате (став 3.); обавезник који не изврши обрачун накнаде исту је дужан да уплати на свој терет (став 4.).

Устав Републике Србије утврђује: право човека на здраву животну средину, и дужност сваког, да у складу са законом, штити и унапређује животну средину (члан 31.); да се општина, преко својих органа, у складу са законом између осталог, стара о задовољавању одређених потреба грађана у области заштите и унапређења животне средине (члан 113. став 1. тачка 5)); да за обављање Уставом и законом утврђених послова општини припадају приходи утврђени законом (члан 114. став 2.).

Према члану 18. став 1. тачка 9) Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04), општина у свом изворном делокругу, преко својих органа, у складу с Уставом и законом, стара се о заштити животне средине, доноси програме коришћења и заштите природних вредности и програме заштите животне средине, односно локалне акционе и санационе планове, у складу са стратешким документима и својим интересима и специфичностима и утврђује посебну накнаду за заштиту и унапређење животне средине. Чланом 78. Закона је утврђено да јединици локалне самоуправе припадају изворни јавни приходи остварени на њеној територији, између осталих, и накнада за заштиту и унапређење животне средине.

Закон о заштити животне средине ("Службени гласник РС", број 135/04) утврђује: да јединица локалне самоуправе може, у оквиру својих права и дужности, прописати накнаду за заштиту и унапређење животне средине у складу са својим потребама и специфичностима, да висину накнаде, начин плаћања као и олакшице за одређене категорије обвезника плаћања, прописује јединица локалне самоуправе, и да се средства прикупљена преко тих накнада морају наменски искористити у заштити или унапређењу животне средине (члан 87.); да ће се до доношења прописа на основу овлашћења из овог закона примењивати прописи донети на основу Закона о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 66/91, 83/92, 53/93, 67/93, 48/94 и 53/95 - члан 128.); да даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 66/91, 83/92, 53/93, 67/93, 48/94 и 53/95), осим одредаба којима се уређује заштита ваздуха, заштита природних добара и заштита од буке (члан 129.).

Закон о јавним приходима и јавним расходима ("Службени гласник РС", бр. 76/91, 41/92, 18/93, 22/93, 37/93, 67/93, 45/94, 42/98, 54/99, 22/2001, 33/2004 и 135/2004) прописује: да висину јавних прихода утврђује скупштина општине, односно града, у складу са законом (члан 8); одређује локалне јавне приходе као врсту јавних прихода (члан 9) и накнаду за заштиту и унапређење животне средине као врсту локалних јавних прихода (члан 16).

Из наведених уставних и законских одредаба произлази да се за заштиту и унапређивање животне средине, поред средстава која се по закону

обезбеђују у Републици, могу обезбеђивати и средства на нивоу локалне самоуправе. Општина ја на основу Устава и закона овлашћена да у оквиру својих права и дужности, утврђује и локалне јавне приходе у које спада и новчана накнада за заштиту и унапређење животне средине за обавезнике који се баве одређеном делатношћу. По оцени Уставног суда, Скупштина општине Ковин је оспореном Одлуком утврдила плаћање накнаде за заштиту и унапређење животне средине, односно одредила обавезнике те накнаде, висину, начин обрачуна и наплате те накнаде у границама уставних и законских овлашћења.

Захтев за обуставу извршења појединачних аката или радње предузете на основу оспорених одредаба Одлуке, Суд је одбацио на основу члана 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), с обзиром да је у овој уставно-правној ствари донео коначну одлуку.

На основу изложеног, члана 46. тачка 9) и члана 47. тачка 2) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 100/2005)
 ГУ-269/2005 од 06.10.2005. године

Скупштина општине прекорачила је овлашћење из Устава и закона када је оспореном одлуком пренела надлежност за измене и допуне те одлуке на извршни одбор скупштине општине као свој извршни орган.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредба члана 8. Одлуке о утврђивању посебне накнаде за заштиту животне средине ("Службени гласник општине Лајковац", број 7/2003), у делу који гласи: "...а примењиваће се од 1. септембра 2003. године", није у сагласности с Уставом.

2. Утврђује се да одредба члана 7. Одлуке из тачке 1. није у сагласности с Уставом и законом.

3. Утврђује се да Одлука о измени Одлуке о утврђивању посебне накнаде за заштиту животне средине ("Службени гласник општине Лајковац", број 9/2004), није у сагласности с Уставом и законом.

4. Не прихватају се иницијативе за покретање поступка за утврђивање незаконитости одредаба члана 2. тачка 4. ал. 8. и 17. Одлуке из тачке 1.

Уставном суду Републике Србије поднете су иницијативе за покретање поступка за оцењивање законитости одредаба члана 2. тачка 4. ал. 8. и 17. Одлуке о утврђивању посебне накнаде за заштиту животне средине ("Службени гласник општине Лајковац", број 7/2003). Према мишљењима иницијатора, оспорене одредбе наведене Одлуке којима је прописана обавеза плаћања посебне накнаде за заштиту животне средине за млинове и за угоститељске објекте, противне су одредбама члана 88. Закона о заштити животне средине који је представљао основ за доношење Одлуке, јер ове законске одредбе дају овлашћење општини да накнаду за заштиту животне

средине уводи само за оне субјекте који обављањем своје делатности угрожавају животну средину, у које не спадају наведени објекти чија делатност не штети животној средини.

У одговору Скупштине општине Лајковац као доносиоца оспорене Одлуке, истиче се да су Одлуком о измени Одлуке о утврђивању посебне накнаде за заштиту животне средине ("Службени гласник општине Лајковац", број 9/2004), коју је донео Извршни одбор Скупштине општине Лајковац, стављене ван снаге, поред других и оспорене одредбе члана 2. тачка 4. ал. 8. и 17. оспорене Одлуке о утврђивању посебне накнаде за заштиту животне средине ("Службени гласник општине Лајковац", број 7/2003).

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да је оспорену Одлуку донела Скупштина општине Лајковац, на основу одредаба чл. 18. и 78. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 9/2002), чл. 11, 88. и 89. Закона о заштити животне средине ("Службени гласник РС", број 66/91) и члана 17. Статута општине Лајковац, и да Одлука уређује изворе, односно обвезнике, висину и начин плаћања накнаде за заштиту животне средине на територији општине Лајковац. У члану 2. тачка 4. Одлуке утврђено је да предузећа и друга правна лица која обављају делатност на територији општине плаћају ову накнаду у одређеном годишњем износу према врсти њихове делатности, поред осталог и млинови – у износу од 30.000,00 динара (оспорена алинеја 8.) и угоститељски објекти – у износу од 12.000,00 динара (оспорена алинеја 17.). Одредбом члана 7. Одлуке овлашћује се Извршни одбор Скупштине општине Лајковац да врши измену и допуну ове одлуке на основу указаних потреба.

Одлуком о измени Одлуке о утврђивању посебне накнаде за заштиту животне средине ("Службени гласник општине Лајковац", број 9/2004), коју је донео Извршни одбор Скупштине општине Лајковац, с позивом на одредбе Закона о локалној самоуправи и Закона о заштити животне средине, као и члан 7. Одлуке о утврђивању посебне накнаде за заштиту животне средине, стављају се ван снаге одредбе члана 2. тач. 4. и 5. Одлуке Скупштине општине, које обухватају и оспорене одредбе ал. 8. и 17. садржане у тачки 4. те Одлуке.

Уставом Републике Србије прокламовано је право на здраву животну средину и дужност сваког да, у складу са законом, штити и унапређује животну средину (члан 31.); утврђен је принцип обавезности плаћања пореза и других дажбина утврђених законом (члан 52.); утврђено је да се општина, преко својих органа, у складу са законом, стара о задовољавању одређених потреба грађана, поред осталог и у области заштите и унапређења животне средине, да извршава законе, друге прописе и опште акте Републике Србије чије јој је извршавање поверено и обезбеђује извршавање прописа и општих аката општине (члан 113. став 1. тач. 5. и 6.), као и да за обављање Уставом и законом утврђених послова, општини припадају приходи утврђени законом (члан 114.).

Одредбом члана 18. тачка 9. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/2002, 33/2004 и 135/2004), прописано је да се општина, у складу с Уставом и законом, стара о заштити животне средине, доноси програме коришћења и заштите природних вредности и заштите животне средине, у складу са стратешким документима, интересима и специфичностима општине, и утврђује посебну накнаду за заштиту и унапређење животне средине. Чланом 30. тачка 12) Закона прописано је да скупштина општине, у складу са законом, утврђује општинске таксе и друге локалне јавне приходе који јој по овом закону припадају, а чланом 78. тачка 7)

Закона утврђено је да општини припада накнада за заштиту и унапређење животне средине, као један од општинских изворних јавних прихода остварених на њеној територији.

Законом о јавним приходима и јавним расходима ("Службени гласник РС", бр. 76/91, 41/92, 18/93, 22/93, 67/93, 45/94, 42/98, 54/99 и 22/2001) прописано је да се висина јавних прихода утврђује законом, односно актом надлежног органа у складу са законом, а локални јавни приходи утврђени су као врста јавних прихода, чији је један од облика и накнада за заштиту и унапређење животне средине предвиђена овим законом (чл. 8, 9. и 16.).

Закон о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 66/91, 83/92, 53/93, 67/93, 48/94 и 53/95), који је (осим одредаба које уређују заштиту ваздуха и природних добара и заштиту од буке) престао да важи ступањем на снагу Закона о заштити животне средине ("Службени гласник РС", број 135/2004), прописивао је да се материјални и други услови за заштиту животне средине у Републици обезбеђују из средстава утврђених овим законом и да град и општина могу за заштиту и унапређивање животне средине, из оквира својих права и дужности, обезбеђивати посебна средства (члан 88. Закона), али није ближе уредио начин и критеријуме за обезбеђивање тих средстава. Важећи Закон изричито даје овлашћење општини да у оквиру надлежности утврђених законом, обезбеђује систем заштите животне средине и доноси своје планове и програме управљања природним ресурсима и добрима у складу са стратешким документима у овој области и својим специфичностима, да обезбеђује континуирану контролу и праћење стања животне средине, као и да, из оквира својих права и дужности, прописује накнаду за заштиту и унапређење животне средине у складу са потребама и специфичностима општине, висину ове накнаде, начин плаћања и олакшице за одређене категорије обвезника плаћања (чл. 4, 13, 69. и 87. Закона).

Уставни суд Србије сматра да из одредаба члана 113. Устава и члана 30. тачка 12) Закона о локалној самоуправи произлази да доношење прописа о утврђивању накнаде за заштиту и унапређење животне средине као локалног јавног прихода, као и измена и допуна тих прописа, јесте надлежност скупштине општине, и да она то своје овлашћење не може преносити на друге органе. Стога је Суд оценио да је Скупштина општине Лајковац прекорачила овлашћење из Устава и закона када је чланом 7. оспорене Одлуке пренела надлежност за измене и допуне ове одлуке на Извршни одбор Скупштине општине Лајковац као свој извршни орган, као и да Одлука о измени Одлуке о утврђивању посебне накнаде за заштиту животне средине, коју је донео Извршни одбор, такође није сагласна с Уставом и законом, будући да је донета од ненадлежног органа.

Суд је утврдио и да део одредбе члана 8. оспорене Одлуке на неуставан начин прописује примену ове одлуке. Наиме, према члану 8. Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику општине Лајковац", "а примењиваће се од 1. септембра 2003. године". С обзиром на то да је Одлука објављена 16. септембра 2003. године и ступила на снагу 24. септембра 2003. године, то је, по оцени Суда, односним делом наведене одредбе Одлуци дато повратно дејство, супротно члану 121. став 1. Устава према коме подзаконски пропис и други општи акт не може имати повратно дејство.

Уставни суд је из тих разлога, сагласно одредабама члана 4. тачка 5) и члана 23. став 2. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству

његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), проширио поступак оцене уставности и законитости и на одредбе чл. 7. и 8. оспорене Одлуке, као и на Одлуку Извршног одбора наведену у тачки 3. изреке, која је са оспореном Одлуком у непосредној правној вези, и донео одлуку о утврђивању њихове несагласности с Уставом и законом.

Имајући у виду чињенице да Одлука о измени Одлуке о утврђивању посебне накнаде за заштиту животне средине није донета од надлежног органа и да, самим тим, не може производити валидно правно дејство, Уставни суд је утврдио да су оспорене одредбе члана 2. тачка 4. ал. 8. и 17. Одлуке о утврђивању посебне накнаде за заштиту животне средине и даље у правном поретку и да се оцена њихове законитости може вршити у односу на закон који је на снази.

Полазећи од наведених одредаба важећих Закона о заштити животне средине, Закона о локалној самоуправи и Закона о јавним приходима и јавним расходима, према којима је општина као јединица локалне самоуправе овлашћена да уређује накнаду за заштиту и унапређење животне средине као локални јавни приход, Уставни суд је оценио да је Скупштина општине Лајковац оспореним одредбама Одлуке којима је утврдила висину и начин плаћања накнаде за заштиту животне средине за предузећа и предузетнике који обављају привредну делатност на територији општине као обвезнике ове накнаде, поступила у оквиру законских овлашћења, те стога није прихватио иницијативу за покретање поступка за утврђивање незаконитости оспорених одредаба члана 2. тачка 4. ал. 8. и 17. Одлуке.

На основу изложеног и члана 46. тач. 1) и 3) и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава, одредбе Одлуке наведене у тач. 1. и 2. и Одлука наведена у тачки 3. изреке престају да важе даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 114/2005)
IУ-135/2004 од 17.11.2005. године

Прописивање да изградњу гробница и њихово опремање обавља предузеће коме су поверени послови из оквира ове комуналне делатности, није несагласно с Уставом и законом.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости члана 7. Одлуке о уређивању и одржавању гробаља и сахрањивању ("Службени лист града Новог Сада", бр. 13/98, 13/2000, 23/2001 и 22/2002).

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за оцену уставности и законитости Одлуке наведене у изреци, из разлога што је Одлуком

утврђено искључиво право Јавног предузећа да поставља надгробне споменике на гробљима која су у надлежности Јавног предузећа. Иницијатор сматра да је неуставно и незаконито поступање Јавног предузећа које, поред закупа гробнице наплаћеног за 30 година унапред, наплаћује и коришћење два гробна места у истој гробници где је извршена једна сахрана.

У одговору доносиоца аката, наводи се да је оспорена Одлука донета у складу са овлашћењем општине да утврди опште услове и начин обављања комуналних делатности који су прописани Законом о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", бр. 16/97 и 42/98), те у складу са Законом о сахрањивању и гробљима ("Службени гласник СРС", бр. 20/77, 24/85, 6/89 и "Службени гласник РС", бр. 53/93, 67/93 и 48/94), којим је прописано да се уређивање и одржавање гробаља врши сагласно условима које одлуком утврђује скупштина општине, као и да се изградња односно реконструкција гробнице, или другог спомен обележја, подизање, преправка, или уклањање споменика и другог предмета на гробу, може вршити ако је за то претходно прибављено одобрење надлежног општинског органа. Истиче се да је оспорена Одлука престала да важи, доношењем нове Одлуке о уређивању и одржавању гробаља и сахрањивању. Уз одговор је достављен и извештај Јавног комуналног предузећа "Лисје" из Новог Сада.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да се оспорава уставност и законитост члана 7. Одлуке, којим је прописано да изградњу гробница и њихово опремање на гробљима из члана 3. став 1. ове одлуке, обавља предузеће.

Одредбом члана 64. став 3. Устава Републике Србије, прописано је да је противуставан сваки акт и свака радња којима се ствара или подстиче монополски положај, односно на други начин ограничава тржиште; чланом 65. Устава, утврђено је да се законом утврђују услови и начин обављања делатности, односно послова за које се образују јавне службе, а према члану 113. став 1. тачка 2. односно 117. Устава, општина односно град, преко својих органа у складу са законом, уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности.

Законом о комуналним делатностима, уређивање и одржавање гробаља и сахрањивање, одређено је као комунална делатност од општег интереса у коју спада: опремање простора за сахрањивање, изградња и одржавање стаза, уређивање, опремање и одржавање објеката за погребне услуге и крематоријума, одржавање гробова, укуп или кремирање умрлих њихов превоз и пренос и пружање других погребних услуга (члан 3. став 1., члан 4. став 1. тачка 9) и члан 5. тачка 9) Закона). Према члану 8. Закона, за обављање комуналних делатности општина оснива јавна комунална предузећа, или њихово обављање поверава другом предузећу, односно предузетнику, у складу са законом и прописом скупштине општине, а према члану 13. став 2. Закона, општина прописује начин организовања послова на уређивању и одржавању гробаља, гробова и крематоријума и друге услове везане за обављање погребних услуга.

Оснивање и пословање јавних предузећа и других облика предузећа која обављају делатност од општег интереса, уређено је Законом о јавним предузећима и обављању делатности од општег интереса ("Службени гласник РС", бр. 25/2000 и 25/2002). Чланом 4. став 2. Закона, утврђено је да јединица локалне самоуправе може да оснује јавно предузеће, актом који доноси скупштина јединице локалне самоуправе.

Према члану 18. став 1. Закона о сахрањивању и гробљима, посмртни остаци сахрањених морају да почивају у гробном месту најмање 10 година од дана сахрањивања. Према члану 21. Закона, уређивање и одржавање гробаља врши се сагласно условима које одлуком утврђује скупштина општине, а који садрже нарочито: услове за уређивање и одржавање гробаља (санитарно-технички услови за уређење гробног места, одржавање зеленила, уређивање и одржавање прилазних путева и стаза, одржавање објеката на гробљу сл.), одржавање реда на гробљу, одређивање времена вршења сахрањивања и др. Према одредби члана 22. Закона, изградња односно реконструкција гробнице или другог спомен обележја, као и подизање, преправка или уклањање споменика, може се вршити ако су испуњени услови из члана 21. овог закона и ако је за то претходно прибављено одобрење надлежног општинског органа (став 1.), при чему се, лице које тражи одобрење за изградњу обавезује да поднесе: скицу објекта, односно споменика и потврду да је обезбеђено коришћење гробног места - парцеле (став 2.).

По оцени Уставног суда, Скупштина града Новог Сада је оспорену Одлуку донела сагласно уставном овлашћењу да, у складу са законом, уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности коју, између осталих, чини и уређивање гробаља и сахрањивање. Како Закон о комуналним делатностима, садржи овлашћење за општину, односно град, да прописује услове и начин организовања ове комуналне делатности, Уставни суд је оценио да није несагласно са законом прописивање да изградњу гробница и њихово опремање обавља предузеће коме су поверени послови из оквира ове комуналне делатности. Када су у питању гробна места, Уставни суд је утврдио да су одредбама чл. 9. до 11. Одлуке, уређени начин и услови извођења радова у вези са подизањем споменика и спомен обележја на гробљима, и утврђене обавезе извођача радова, па је оценио да нема повреде уставних принципа из чл. 64. и 65. Устава Републике Србије, јер су према Одлуци и друга лица могла да изводе радове на подизању споменика и спомен обележја, на гробним местима.

Уставни суд, у смислу члана 125. Устава Републике Србије, није надлежан да оцењује примену оспорене Одлуке, јер су наводи из иницијативе којима се указује на двоструку наплату (закупа гробнице и коришћење гробних места), према рачуну издатом поводом сахрањивања, предмет поступка пред судом опште надлежности.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), Суд је донео Решење као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-416/2004 од 13.10.2005. године

Скупштина града Новог Сада је у оквиру законом прописаног овлашћења одредила као комуналне делатности од локалног интереса и преузимање, превоз и смештај и чување умрлог лица.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 2. тачка 15. Одлуке о одређивању

делатности које се сматрају комуналним делатностима од локалног интереса ("Службени лист Града Новог Сада", број 19/03).

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости одредбе члана 2. тачка 15. Одлуке наведене у изреци. Иницијатор сматра да су оспореном Одлуком повређена уставна и законска права грађана, јер "привилеговано предузеће које је Град одредио, без сагласности породице улази у стан и односи покојника или га из установе у којој је преминуло одвози на место о коме сам одлучује". Такође, истиче да се радњама предузетим на основу оспорене Одлуке врши повреда Уставом зајмченог права на неповредивост стана, повреда личног достојанства, сигурности и права одлучивања, будући да породица нема могућности избора на који ће начин поступати са умрлим лицем.

У одговору Комисије за прописе Скупштине Града Новог Сада наводи се да је оспорена Одлука донета на основу Закона о комуналним делатностима којим су одређене комуналне делатности од општег интереса и начин њиховог обављања (чл. 3. и 5) и прописано овлашћење општине да за обављање тих делатности оснива јавна комунална предузећа или њихово обављање поверава другом предузећу или предузетнику (члан 8). Даље се наводи да је чланом 4. став 2. Закона о комуналним делатностима прописано да скупштина општине може, као комуналне делатности, одредити и друге делатности од локалног интереса и да је чланом 13. став 2. Закона дато овлашћење скупштини општине да прописује начин организовања послова на одржавању гробаља и друге послове везане за обављање погребних услуга, те да је оспорена Одлука донета у складу са Законом прописаним овлашћењем општине за уређивање односа у овој области. Такође се наводи и да је Скупштина града Новог Сада, на основу овлашћења садржаног у Закону о комуналним делатностима и Закону о сахрањивању и гробљима, донела Одлуку о уређивању и одржавању гробаља и сахрањивању ("Службени лист Града Новог Сада", број 16/04), те да је том, а не оспореном Одлуком, уређен начин организовања послова на уређивању и одржавању гробаља, начин преузимања, превоза, смештаја и сахрањивања умрлих лица и други услови за обављање погребне делатности.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је Одлуку о уређивању делатности које се сматрају комуналним делатностима од локалног интереса ("Службени лист Града Новог Сада", број 19/03), Скупштина Града Новог Сада донела позивом на одредбу члана 4. став 2. Закона о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", бр. 16/97 и 42/98) и да је оспореном одредбом члана 2. тачка 15. Одлуке одређено да се комуналном делатношћу од локалног интереса, сматра и преузимање, превоз и смештај-чување умрлих лица.

Уставом Републике Србије утврђено је да општина, преко својих органа, у складу са законом, уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности (члан 113. став 1. тачка 2), да се законом поједина општина може утврдити као град на чијој територији се образују две или више градских општина, а да се статутом града одређује које послове врши град, а које градска општина (члан 117.)

Законом о комуналним делатностима одређене су комуналне делатности и уређени општи услови и начин њиховог обављања (члан 1). Одредбом члана 4. став 1. тачка 9) Закона прописано је да је комунална делатност у смислу тог Закона, поред осталог, уређење и одржавање гробаља и

сахрањивање, а одредбом члана 5. тачка 9) Закона ближе је одређено шта се сматра том делатношћу (опремање простора за сахрањивање, изградња и одржавање стаза, уређивање, опремање и одржавање објеката за погребне услуге и крематоријума, одржавање гробова, укуп или кремирање умрлих, њихов превоз и пренос и пружање других погребних услуга). На основу члана 4. став 2. наведеног Закона, скупштина општине може, као комуналне делатности, одредити и друге делатности од локалног интереса и прописати услове и начин њиховог обављања, а одредбом члана 13. став 2. Закона одређено је да скупштина општине прописује начин организовања послова на уређивању и одржавању гробља, гробова и крематоријума и друге услове везане за обављање погребних услуга.

С обзиром на то да је општина на основу Закона о комуналним делатностима овлашћена да, поред Законом утврђених, одреди и друге комуналне делатности као делатности од локалног интереса и да пропише услове и начин њиховог обављања, Уставни суд је оценио да је скупштина Града Новог Сада Одлуком у оспореном делу, одређивањем као комуналне делатности од локалног интереса и преузимање, превоз, и смештај-чување умрлог лица, уредила односе у оквиру законом прописаног овлашћења. Полазећи од тога да је општина на основу Устава надлежна да, у складу са законом, уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности, као и да су оспореном одредбом уређени односи у оквиру Законом прописаног овлашћења општине, по оцени Суда, оспорена одредба Одлуке у складу је с Уставом. Наводи иницијатора да на основу оспорене Одлуке привилеговано предузеће одређено од стране Града, без сагласности улази у туђ стан или установе и односи покојнике, по схватању Суда, нису од утицаја на оцену уставности и законитости с обзиром на то да оспореном Одлуком није уређен начин обављања те делатности већ је, сагласно Законом прописаном овлашћењу, извршено само одређивање ове делатности као делатности од локалног интереса. Такође, Уставни суд, на основу члана 125. Устава, није надлежан да оцењује примену општих аката и с тим у вези законитост поступања правних лица у примени аката којим су одређени односи уређени.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/01 и 67/93), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-491/2003 од 15.09.2005. године

д) Самодопринос и месне заједнице

Није сагласно с Уставом и законом утврђивање одлуком о увођењу самодоприноса органа надлежног за контролу обрачуна, наплате и уплате самодоприноса, јер се надлежност државних органа и организација уређује законом.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредба члана 1. Одлуке о увођењу месног самодоприноса за подручје Месне заједнице Криваја за период 2001-2006.

године ("Службени лист општине Бачка Топола", број 8/2001), у делу који гласи: "од 01.06.2001. године" није у сагласности с Уставом.

2. Утврђује се да одредбе члана 9. став 3. и члана 11. став 2. Одлуке из тачке 1. нису у сагласности с Уставом и законом.

3. Окончава се поступак за оцену уставности и законитости поступка доношења и одредаба члана 7. алинеја 2. и чл. 10. и 21. Одлуке из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости Одлуке о увођењу месног самодоприноса за подручје Месне заједнице Криваја за период 2001-2006. године ("Службени лист општине Бачка Топола", број 8/2001). Иницијативом се оспорава поступак доношења Одлуке, тврдњом да се за увођење месног самодоприноса на подручју месне заједнице Криваја није изјаснила већина од укупног броја грађана који су имали право да се изјашњавају, односно што је супротно Закону о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 49/99 и 27/01) и Закону о референдуму и народној иницијативи ("Службени гласник РС", бр. 48/94 и 11/98) изјашњавање грађана спроведено путем писмених изјава, а не тајно како је прописано законом, а такође се из истог разлога, оспорава и члан 21. Одлуке, којим се констатује начин изјашњавања грађана месне заједнице Криваја о увођењу самодоприноса. У погледу појединих одредаба оспорене Одлуке иницијатор истиче да је члан 1. Одлуке несагласан члану 121. Устава Републике Србије, јер предвиђа могућност ретроактивне примене оспорене Одлуке; да је одредба члан 7. алинеја 2. Одлуке незаконита, самим тим и неуставна, с обзиром на то да пензионери не могу бити обвезници самодоприноса; да су одредбе члана 9. став 3, члана 10. и члана 11. став 2. Одлуке неуставне и незаконите, имајући у виду да се стварна надлежност односно делокруг послова посебне организације, каква је била Републичка управа јавних прихода, а сада Пореска управа, као орган управе у саставу Министарства финансија не може утврђивати одлуком о увођењу самодоприноса, већ само законом. У току поступка, иницијатор је обавестио Суд да је одустао од поднете иницијативе.

У одговору месне заједнице Криваја се истиче да је Одлука о увођењу месног самодоприноса донета у складу са тада важећим законским прописима, Статутом месне заједнице Криваја и одлукама Скупштине општине Бачка Топола.

Имајући у виду да је подносилац одустао од иницијативе, а да одредба члана 24. став 2. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр.32/91 и 67/93) предвиђа да ће у таквим ситуацијама Суд наставити поступак ако за то нађе основа, Уставни суд је у спроведеном поступку утврдио да је Одлука донета с позивом на члан 68. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 49/99) писменим изјашњавањем од стране грађана месне заједнице Криваја. Оспореним одредбама Одлуке утврђено је: да се у циљу обезбеђења средстава ради задовољавања заједничких интереса и потреба у Месној заједници Криваја, а у складу са планом развоја Месне заједнице Криваја, установљава месни самодопринос за период од 1.6.2001. до 31.5.2006. године, на примања и рад грађана (члан 1.); да обвезници плаћају самодопринос у новцу за намене

утврђене Одлуком и то 2% на пензију остварену у земљи и иностранству (члан 7. алинеја 2.); да разрез и наплату самодоприноса из катастарског прихода, на зараде лица која самостално обављају делатност личним радом у својини грађана и на остале приходе врши Републичка управа јавних прихода, подручна јединица Б. Топола у складу са одредбама закона којим се уређује порез на доходак грађана (члан 9. став 3.); да ће се, ако обвезник не изврши уплату самодоприноса у року, наплата извршити принудним путем, с тим да ће се у погледу принудне наплате, камате, трошкова, повраћаја и других питања наплате самодоприноса сходно примењивати прописи који важе за доприносе и порезе грађана (члан 10.); да контролу обрачуна наплате и уплате самодоприноса врши Републичка управа јавних прихода (члан 11. став 2.); да су се о прихватању ове одлуке грађани изјаснили давањем писмене изјаве непосредно (члан 21).

Устав Републике Србије утврђује: да се за задовољавање потреба грађана у општини средства могу прикупљати на основу непосредног изјашњавања грађана, у складу са законом (члан 114. став 2.); да закон, други пропис или општи акт не може имати повратно дејство, односно да се само законом може одредити да поједине његове одредбе, ако то захтева општи интерес утврђен у поступку доношења закона, имају повратно дејство (члан 121. ст. 1. и 2.).

На основу наведених одредби члана 121. Устава, и чињенице да је Одлука ступила на снагу 8. септембра 2005. године, Уставни суд је оценио, да одредба члана 1. Одлуке у делу који гласи: "од 01.06.2001. године" уводи обавезе и за период пре ступања на снагу Одлуке, што односни део члана 1. Одлуке чини несагласним с Уставом.

Полазећи од тога да се надлежност државних органа и организација уређује законом и да се не може уређивати одлуком о увођењу самодоприноса, Уставни суд је оценио да одредбе члана 9. став 3. и члана 11. став 2., у којима је утврђено да разрез и наплату самодоприноса на приходе, односно да контролу обрачуна наплате и уплате самодоприноса врши Републичка управа јавних прихода, нису сагласне Уставу и закону.

У погледу преосталог дела иницијативе од које је иницијатор одустао, Суд није нашао основа за даље вођење поступка по сопственој иницијативи, јер је утврдио да поступак доношења и одредбе оспорене Одлуке наведене у тачки 3. изреке не садрже повреду Устава и закона.

На основу изложеног и члана 46. тач. 1) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93) и члана 35. став 1. тачка 10. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), Уставни суд је донео Одлуку као у изреци.

На основу члана 130. Устава Републике Србије одредба члана 1. у делу који гласи: "од 01.06.2001. године", одредба члана 9. став 3. и одредба члана 11. став 2. Одлуке наведене у изреци престају да важе даном објављивања Одлуке Уставног суда Републике Србије у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда
 ГУ-329/2004 од 10.11.2005. године

("Службени гласник РС", број 114/2005)

Није сагласно Уставу и закону уређивање обрачуна и исплате пензија по основу рада одлуком о увођењу самодоприноса јер је за уређивање тих питања надлежан Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање запослених, чија се надлежност одређује законом.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредба члана 1. у делу који гласи: "и то од 1. јануара 2002." и одредба члана 7. у делу који гласи: " а примењиваће се од 1. јануара 2002. године" Одлуке о увођењу самодоприноса за подручје МЗ Горња Мутница, општина Параћин ("Општински службени гласник ", број 3/2002), нису у сагласности с Уставом.

2. Утврђује се да одредба члана 6. став 1. у делу који гласи: "и пензија" Одлуке из тачке 1, није у сагласности с Уставом и законом .

3. Не прихвата се иницијатива за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 2. став 1. тачка 2. Одлуке из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности одредаба чл. 1 и 7. као и за оцену уставности и законитости одредаба члана 2. став 1. тачка 2. и члана 6. став 1. Одлуке наведене у изреци. Иницијатор сматра да су одредбе чл. 1. и 7. Одлуке неуставне, јер предвиђају могућност ретроактивне примене оспорене Одлуке. Према наводима иницијатора, одредба члан 2. став 1. тачка 2. Одлуке је незаконита, самим тим и неуставна, с обзиром на то да пензионери не могу бити обвезници самодоприноса. Иницијативом се оспорава и уставност и законитост одредбе члана 6. став 1. Одлуке, имајући у виду да Месна заједница није овлашћена да утврђује стварну надлежност исплатиоца пензија.

У одговору Скупштине општине Параћин се истиче да се оспорена Одлука почела примањивати осмог дана од дана објављивања у "Општинском службеном гласнику". Такође се наводи да су оспореном Одлуком пензионери утврђени као обвезници самодоприноса у складу са чл. 72. и 73. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 49/99). Даље се истиче да је по захтеву пензионера Републички фонд за пензијско инвалидско осигурање запослених - филијала Туприја престала пензионерима да одбија самодопринос.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је оспорена Одлука донета писменим изјашњавањем грађана месне заједнице Горња Мутница с позивом на члан 69. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 49/99). Одредбом члана 1. Одлуке је утврђено да се самодопринос уводи за подручје МЗ Горња Мутница за период од четири године, и то од 1. јануара 2002. до 1. јануара 2006. године. Одредбом члана 2. став 1. тачка 2. Одлуке је утврђено да се самодопринос уводи у новцу, и то на пензије остварене у земљи и иностранству по стопи од 3%. Одредбом члана 6. став 1. Одлуке је утврђено да ће се извршење самодоприноса вршити на начин и у роковима прописаним за порез грађана. Обрачун и наплату самодоприноса од плата, зарада и пензија дужни су да врше исплатиоци тих средстава истовремено са уплатом одговарајућих пореза и доприноса. Одредбом члана 7.

Одлуке је утврђено да ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Општинском службеном гласнику", а примењиваће се од 1. јануара 2002. године.

Устав Републике Србије утврђује: да се законом уређује организација и надлежност министарстава, органа управе у њиховом саставу и посебних организација (члан 94. став 5.); да се за задовољавање потреба грађана у општини средства могу прикупљати на основу непосредног изјашњавања грађана, у складу са законом (члан 114. став 2.); да закон, други пропис или општи акт не може имати повратно дејство, односно да се само законом може одредити да поједине његове одредбе, ако то захтева општи интерес утврђен у поступку доношења закона, имају повратно дејство (члан 121. ст. 1. и 2.).

Имајући у виду одредбе члана 121. Устава, као и чињенице да је Одлука објављена 15. марта 2002. године, и да је одређивањем почетка примене пре дана објављивања Одлуци дато повратно дејство, Уставни суд је оценио да одредбе члана 1. у делу који гласи: "и то од 1. јануара 2002." и члана 7. у делу који гласи: " а примењиваће се од 1. јануара 2002. године" Одлуке нису сагласне Уставу.

Чланом 73. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 49/99 и 27/01) било је прописано да се самодопринос у новцу не може уводити на примања која се према одредбама закона којима се уређује порез на доходак грађана изузимају из дохотка грађана, осим на пензије остварене у земљи и иностранству. С обзиром на то да је оспорена Одлука донета у време важења Закона о локалној самоуправи из 1999. године и да је оспореном одредбом члана 2. став 1. тачка 2. Одлуке, утврђена новчана обавеза сагласно члану 73. тада важећег закона, а да се сагласно одредби члана 9. Закона о изменама и допунама Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 135/04), права и обавезе грађана који су до дана ступања на снагу овог закона утврђене одлукама о увођењу самодоприноса, у складу са чланом 73. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 49/99 и 27/01) извршавају у складу са тим одлукама, Уставни суд је утврдио да оспорена одредба члана 2. став 1. тачка 2. Одлуке, није несагласна Уставу и закону.

Закон о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 9/02, 33/04 и 135/04), утврђује: да одлука о увођењу самодоприноса, поред осталог, садржи податке који се односе на обвезнике, начин и рокове извршавања самодоприноса, као и лица која се ослобађају те обавезе (члан 88. тачка 5)); да се обрачун и наплата самодоприноса врши на начин и у роковима одређеним одлуком, осим у случају када се обрачун врши системом пореза по одбитку, а у случају када се обрачун врши системом пореза по одбитку, обавеза је исплатиоца да приликом сваке исплате одговарајућих прихода, обрачуна и уплати самодопринос на тај приход (члан 94.).

Чланом 99. тач. 1) и 8) Закона о порезу на доходак грађана ("Службени гласник РС", бр. 24/01, 80/02 и 135/04) је утврђено да се по одбитку од сваког појединачног оствареног прихода утврђују и плаћају порези на зараде и остале приходе, ако исплатилац прихода води пословне књиге.

С обзиром на то да обрачун и исплату пензија по основу рада врши Републики фонд за пензијско и инвалидско осигурање запослених, који има статус посебне републичке организације чија се надлежност према члану 94. став 5. Устава одређује законом и да се надлежност правних субјеката уређена законом, не може одређивати одлуком о увођењу самодоприноса, Уставни суд је утврдио да одредба члана 6. став 1. у делу који гласи: "и пензија"

није сагласна Уставу и закону. Имајући у виду да је наведеном одредбом Закона о порезу на доходак грађана прописано да је исплатилац прихода на које се обрачун пореза врши по одбитку дужан да приликом сваке исплате тих прихода, обрачуна, наплати и уплати самодопринос и да у наведене приходе између осталог спадају и зараде (плате), Уставни суд није прихватио иницијативу за покретање поступка за оцену уставности и законитости преосталог дела одредбе члана 6. став 1. Одлуке.

На основу изложеног и члана 46. тач. 1) и 3) и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93) Уставни суд је донео Одлуку као у изреци.

На основу члана 130. Устава Републике Србије одредба члана 1. у делу који гласи: "и то од 1. јануара 2002.", одредба члана 6. у делу који гласи: "и пензија" и одредба члана 7. у делу који гласи: "а примењиваће се од 1. јануара 2002. године" Одлуке наведене у изреци престају да важе даном објављивања Одлуке Уставног суда Републике Србије у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 114/2005)
 ГУ-82/2004 од 03.11.2005. године

Није у сагласности с Уставом и законом уређивање одлуком месне заједнице питања поступка избора, организације и рада органа месне заједнице, јер се та питања према закону уређују статутом месне заједнице.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредбе чл. 8. до 12. Одлуке о привременом утврђивању броја, подручја, назива, послова, средстава за рад и органа месних заједница на територији општине Звездара ("Службени лист града Београда", бр. 1/96, 20/00 и 16/05), нису у сагласности с Уставом и законом.

2. Одбацује се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости Одлуке о избору одбора месних заједница општине Звездара од 28. јуна 2005. године.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду поднета је иницијатива за покретање поступка за оцењивање уставности и законитости одлука наведених у изреци. Иницијатор наводи да су оспореним одредбама чл. 8. до 12. Одлуке наведене у тачки 1. изреке уређена питања организације и рада органа месних заједница општине Звездара, на начин супротан одредбама Закона о локалној самоуправи и Статута града Београда, којима је прописано да се наведена питања уређују статутом месне заједнице, односно другог облика месне самоуправе. Оспоравајући Одлуку о избору одбора месних заједница општине Звездара, иницијатор наводи да је донета без учешћа грађана, што је по његовом мишљењу у супротности с уставним одредбама "које дефинишу сувереност грађана, слободу, организовање и деловање као и право одлучивања грађана о пословима општине".

У одговору Скупштине општине Звездара се, поред осталог, наводи да је у периоду од 1996. до 2004. и даље, остало нерегулисано питање начина образовања и рада месних заједница на територији града Београда, с обзиром на то да је било у надлежности Скупштине града Београда, која га није уредила својом одлуком. Након доношења Закона о локалној самоуправи и Статута града Београда, градска општина Звездара је "извршила неопходне измене постојеће Одлуке о привременом утврђивању броја, подручја, назива, послова, средстава за рад и органа месних заједница на територији општине Звездара, у делу који се тиче преласка са већинског на пропорционални систем избора на локалном нивоу и неопходног усклађивања са Законом о локалној самоуправи и већ донетим актима". У вези са оспореном Одлуком о избору одбора месних заједница општине Звездара истакнуто је да је Одлука донета "како би се конституисали одбори месних заједница" и том приликом "није мењан број месних заједница, ни опис подручја за које су образоване".

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је оспореним одредбама чл. 8. до 12. Одлуке о привременом утврђивању броја, подручја, назива, послова, средстава за рад и органа месних заједница на територији општине Звездара ("Службени лист града Београда", бр. 1/96, 20/00 и 16/05), одређено: да је орган месне заједнице одбор месне заједнице, а чланови Одбора су грађани, који имају пребивалиште на територији месне заједнице, које изабере Скупштина општине Звездара на предлог Савета за месне заједнице и локалну самоуправу, да одборници постају чланови одбора уз њихову писмену сагласност и да се одбор бира за период трајања мандата Скупштине општине Звездара (члан 8.); да члан одбора може поднети оставку и да се оставка прихвата без расправе и важи од дана подношења, да члану одбора изабраном из реда грађана може престати мандат пре истека времена на које је биран и одлуком о опозиву који доноси Скупштина општине Звездара на предлог Савета за месне заједнице и локалну самоуправу (члан 9.); да одбори свих месних заједница имају по 9 чланова (члан 10.); да се одбор стара о извршењу послова утврђених у члану 3. ове одлуке (члан 11.); да одбор има председника и заменика председника које именује и разрешава Скупштина општине Звездара из реда чланова одбора на предлог Савета за месне заједнице и локалну самоуправу (члан 12.).

Оспореном Одлуком о избору одбора месних заједница општине Звездара од 28. јуна 2005. године, извршен је избор председника, заменика председника и чланова одбора месних заједница општине Звездара за 17. месних заједница општине Звездара (тачка 1.) који имају права и обавезе утврђене законом (тачка 2.).

Уставом Републике Србије утврђено је: да је општина територијална јединица у којој се остварује локална самоуправа (члан 7. став 1.) и да се систем локалне самоуправе уређује законом (члан 113. став 2.).

Законом о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/2002, 33/2004 и 135/2004) прописано је да ради задовољавања општих, заједничких и свакодневних потреба становништва на одређеном подручју, јединица локалне самоуправе може да образује месну заједницу или други облик месне самоуправе, у складу са законом и статутом (члан 7.), да скупштина јединице локалне самоуправе одлучује о образовању, подручју за које се образује и укидању месних заједница и других облика месне самоуправе (члан 71. став 1.), а да се статутом месне заједнице односно другог облика месне самоуправе, у складу са статутом јединице локалне самоуправе и актом о

оснивању, утврђују послови које врши, органи и поступак избора, организација и рад органа, начин одлучивања и друга питања од значаја за рад месне заједнице, односно облика месне самоуправе (члан 72.).

Одредбом члана 75. став 2. Статута града Београда ("Службени лист града Београда", бр. 14/2004, 30/2004 и 19/2005) и одредбом члана 67. став 2. Одлуке о организацији органа градске општине Звездара ("Службени лист града Београда", број 16/2005) утврђено је да месна заједница, односно други облик месне самоуправе има статут којим се утврђују послови које она врши, органи и поступак њиховог избора, организација и рад органа, начин одлучивања и друга питања од значаја за рад месне заједнице, односно другог облика месне самоуправе.

Имајући у виду да је Уставом утврђено да се систем локалне самоуправе уређује законом, те да је одредбом члана 72. Закона о локалној самоуправи прописано да се питања поступка избора, организације и рада органа месне заједнице уређују статутом месне заједнице, Уставни суд је оценио да оспорене одредбе чл. 8. до 12. Одлуке наведене у тачки 1. изреке, којима су уређена питања састава, поступка избора и рада органа месних заједница на територији општине Звездара, нису у сагласности са законом. С обзиром да је одредбама члана 119. ст. 1. и 3. Устава прописано да закон, статут аутономне покрајине, други пропис или општи акт мора бити сагласан с Уставом, те да сваки други пропис и општи акт мора бити сагласан и са законом и осталим републичким прописима, Суд је оценио да оспорене одредбе Одлуке нису у сагласности ни с Уставом.

Оспорена Одлука о избору одбора месних заједница општине Звездара од 28. јуна 2005. године, по оцени Уставног суда, не представља општи акт у смислу одредба члана 125. Устава, те сходно томе Суд није надлежан за оцену уставности и законитости наведене Одлуке, нити је надлежан за разматрање питања поступка доношења оспорене Одлуке, на које иницијатор указује.

На основу изложеног и члана 19. став 1. тачка 1) и члана 46. тач. 1) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава Републике Србије одредбе чл. 8. до 12. Одлуке наведене у тачки 1. изреке престају да важе даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 12/2006)
 ГУ-315/2005 од 29.12.2005. године

Председник скупштине општине није законом овлашћен да својом одлуком утврди поступак кандидовања за чланове савета месне заједнице.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Утврђује се да одредбе тач. 3. до 5. Одлуке о расписивању избора за савете месних заједница на територији општине Бела Црква, број 06-2/2005-01, од 17. јануара 2004. године, нису у сагласности са законом.

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за оцену законитости тачке 4. Одлуке наведене у изреци. У иницијативи се наводи да је одредбама члана 72. Закона о локалној самоуправи, члана 69. Статута општине Бела Црква и члана 7. став 2. Одлуке о образовању месних заједница на територији општине Бела Црква, предвиђено да се статутом месне заједнице, у складу са статутом јединице локалне самоуправе, односно општине и актом о оснивању, утврђују и послови које врши месна заједница, органи и поступак избора, организација и рад органа месне заједнице и др. Наведене одредбе Закона, Статута и Одлуке, како иницијатор даље наводи, не утврђују да се кандидовање за чланове савета врши на начин како је то прописано у тачки 4. Одлуке. Иницијатор такође сматра, да је тачка 4. Одлуке незаконита, јер се њоме од стране председника Скупштине општине утврђује начин избора чланова савета месних заједница, уместо да се то питање уреди статутом који доноси савет месне заједнице.

Скупштина општине Бела Црква у одговору наводи да су Одлуком о образовању месних заједница на територији општине Бела Црква прописани услови за расписивање избора, а да су статутима месних заједница прописани органи и поступак избора за чланове савета месних заједница. У одговору се даље истиче да је председник скупштине, као овлашћено лице, у складу са чланом 4. Одлуке о образовању месних заједница на територији општине Бела Црква и одредбама статута месних заједница, оспореном Одлуком, као појединачним актом, расписао наведене изборе, као и да су чланови савета месних заједница, сходно њиховим статутима, бирани на зборовима грађана.

У поступку пред Уставним судом утврђено је да је председник Скупштине општине Бела Црква, позивајући се на члан 4. Одлуке о образовању месних заједница на територији општине Бела Црква ("Службени лист општине Бела Црква", број 1/04) донео Одлуку о расписивању избора за савете месних заједница на територији општине Бела Црква, број 06-2/2005-01, дана 17. јануара 2004. године. Одлуком су расписани наведени избори и одређен временски период у коме ће се ти избори спровести (тач. 1. и 2.). Поред тога, Одлуком је прописано да су савети дужни да претходно донесу нове статуте месних заједница, а уколико они то не учине статуте ће донети зборови грађана (тачка 3.). Оспореном одредбом тачке 4. Одлуке прописано је да се кандидовање за чланове савета врши путем листа кандидата са потписом најмање 30 грађана који подржавају листу кандидата, а избор се врши на збору грађана јавним гласањем, дизањем руку, док је одредбом тачке 5. Одлуке прописано да избор спроводи радно тело које се бира на збору грађана.

Одредбама члана 71. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04) прописано је да скупштина јединице локалне самоуправе одлучује о образовању, подручју за које се образује и укидању месних заједница и других облика месне самоуправе. Одредбом члана 72. Закона прописано је да се статутом месне заједнице, односно другог облика месне самоуправе, у складу са статутом јединице локалне самоуправе и актом о оснивању, утврђују послови које врши, органи и поступак избора, организација и рад органа, начин одлучивања и друга питања од значаја за рад месне заједнице, односно другог облика месне самоуправе.

Статутом општине Бела Црква ("Службени лист општине Бела Црква", број 3/02) прописано је да се статутом месне заједнице, односно другог

облика месне самоуправе, у складу са Статутом општине и актом о оснивању, поред осталог, утврђују послови које врши, органи и поступак избора, организација и рад органа и др (члан 69.). Одлуком о образовању месних заједница на територији општине Бела Црква ("Службени лист општине Бела Црква", бр. 1/04 и 2/04) прописано је: да изборе за Савет месне заједнице расписује председник Скупштине општине, а у складу са статутом месне заједнице и Статутом општине Бела Црква (члан 4.); да се статутом месне заједнице, у складу са Статутом општине и актом о оснивању месних заједница, поред осталог, утврђују послови које она врши, органи и поступак избора, организација и рад органа и др. (члан 7. став 2.); да ће уколико савет месне заједнице није заседао или не заседа дуже од 90 дана, председник Скупштине општине Бела Црква расписати изборе за чланове савета месних заједница, а на основу статута усвојених на зборовима грађана месних заједница (члан 7. став 3.); да ће савети месних заједница донети своје статуте у складу са Законом о локалној самоуправи и овом одлуком у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове одлуке и да ће се на основу донетих статута, избори за савет месних заједница спровести након истека мандата члановима савета (члан 10.).

Према оцени Уставног суда оспорена Одлука, у делу у којем су расписани избори за савет месних заједница на територији општине Бела Црква, одређено време одржавања тих избора и ступање на снагу и начин објављивања Одлуке, по својој форми и садржини не представља општи правни акт за чију оцену уставности и законитости је, према члану 125. Устава Републике Србије, надлежан Уставни суд. Међутим, оспорена одредба тачке 4. Одлуке којом је утврђен начин кандидовања за избор чланова савета месних заједница, по својој садржини представља општу правну норму, којом се на општи начин уређује питање кандидовања за чланове савета месних заједница, а које представља саставни део поступка избора за органе месних заједница. Полазећи од одредбе члана 72. Закона о локалној самоуправи, Уставни суд је оценио да председник скупштине општине није законом овлашћен да својом одлуком утврди поступак кандидовања за чланове савета месне заједнице. Наиме, према наведеној одредби Закона, питање поступка избора органа месне заједнице уређује се статутом месне заједнице, у складу са статутом јединице локалне самоуправе и актом о оснивању. Председник Скупштине је једино овлашћен, у складу са одредбом члана 4. Одлуке о образовању месних заједница на територији општине Бела Црква, да донесе одлуку о расписивању избора за савете месних заједница, при чему то његово овлашћење не обухвата и питање уређивања поступка избора за чланове савета месних заједница.

Имајући у виду садржину одредаба тач. 3. и 5. оспорене Одлуке, које су по својој правној природи такође опште правне норме, Уставни суд је по сопственој иницијативи, сагласно члану 23. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), проширио поступак оцене законитости и на те одредбе. У погледу одредбе тачке 3. Одлуке, којом је прописана обавеза доношења статута месних заједница пре спровођења наведених избора, Уставни суд је оценио да то питање такође не спада у питања за која је председник Скупштине овлашћен да их уређује својим актом. Наиме, обавеза доношења статута месне заједнице произлази из наведене одредбе члана 72. Закона о локалној самоуправи, а конкретизована је и одредбом члана 10. Одлуке о образовању месних заједница на територији општине Бела Црква, као и одредбом члана 7. став 3. Одлуке. Поред тога, према оцени Суда, председник Скупштине није овлашћен ни да

утврђује органе за спровођење избора за савете месних заједница и начин избора тих органа, како је то предвиђено тачком 5. оспорене Одлуке, јер се и та питања на основу закона, уређује статутом месне заједнице.

На основу изложеног и члана 46. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава Републике Србије, одредбе тач. 3. до 5. Одлуке наведене у изреци, престају да важе даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 6/2006)
IY-178/2005 од 10.11.2005. године

Како се према одредби члана 9. Закона о изменама и допунама Закона о локалној самоуправи, права и обавезе грађана која су до дана ступања на снагу овог закона утврђена одлукама о увођењу самодоприноса у складу са чланом 73. Закона о локалној самоуправи извршавају у складу са тим одлукама, оспорена одредба није несагласна са законом.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

1. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање незаконитости одредбе члана 5. алинеја 2 Одлуке о увођењу самодоприноса на територији Месне заједнице Сечањ за период од 1. 03. 2002. године до 28. 02. 2007. године ("Службени лист општине Сечањ", број 2/2002).

2. Одбацује се иницијатива за оцену законитости поступка доношења Одлуке из тачке 1.

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање незаконитости одредбе члана 5. алинеја 2 Одлуке наведене у изреци. Оспоравајући члан 5. алинеју 2 Одлуке којом је одређено да обвезници плаћају самодопринос у новцу по стопи од 4% на старосне, породичне и инвалидске пензије, иницијатор наводи да је чланом 93. став 3. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 9/2002) одређено, поред осталог, да се самодопринос не може уводити на примања која су законом изузета од опорезивања, а да су чланом 9. став 1. тачка 17) Закона о порезу на доходак грађана ("Службени гласник РС", број 24/2001) у ова примања увршћене и пензије. Стога, иницијатор сматра да пензије не могу бити оптерећене самодоприносом и у прилог томе наводи Одлуку Уставног суда број IY-190/2000 - објављену у "Службеном гласнику РС", број 46/2002. Такође, иницијатор истиче да је Закон о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 49/99) у члану 73. предвиђао и такву могућност, с тим што сматра да то није било у складу с Уставом. Поред овога, у иницијативи се наводи да је Скупштина општине Сечањ прогласила оспорену Одлуку коју су донели грађани Месне заједнице Сечањ личним изјашњавањем - давањем писмених изјава што је, према мишљењу иницијатора, у супротности са Законом о локалној самоуправи и Законом о референдуму и народној иницијативи који налажу тајно гласање на референдуму при доношењу одлуке о увођењу самодоприноса. Иницијатор истиче да је оспорена Одлука објављена 2.

фебруара 2002. године, а ступила је на снагу 27. марта 2002. године (тј. дан после ступања на снагу важећег Закона о локалној самоуправи).

У одговору доносиоца оспореног акта наводи се да је Скупштина општине Сечањ на седници одржаној 26. фебруара 2002. године донела Одлуку о проглашењу Одлуке о увођењу самодоприноса на територији Месне заједнице Сечањ за период од 1. 03. 2002. године до 28. 02. 2007. године, а коју су донели радни људи, пензионери и грађани Месне заједнице личним изјашњавањем 26. јануара 2002. године. Такође, наводи се да је чланом 5. Одлуке одређено да су обвезници плаћања доприноса и пензионери, што је било предвиђено Законом о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 49/99) који је важио у време доношења оспорене Одлуке. Истиче се да је чланом 66. наведеног закона било прописано да одлуку о самодоприносу грађани доносе референдумом или давањем писмене изјаве, у складу са прописима којима је уређен поступак непосредног изјашњавања грађана, ако овим законом није другачије одређено, да о облику и начину непосредног изјашњавања грађана одлучује скупштина општине.

По спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да су Одлуку о увођењу самодоприноса на територији Месне заједнице Сечањ за период од 1. 03. 2002. године до 28. 02. 2007. године донели, на основу одредаба чл. 66. и 68. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 49/99), грађани Месне заједнице Сечањ непосредним изјашњавањем, давањем писмених изјава, у периоду од 19. јануара 2002. године до 28. јануара 2002. године. Одлука је објављена у "Службеном листу општине Сечањ", број 2 од 27. фебруара 2002. године, а ступила је на снагу осмог дана од дана објављивања. Оспореном одредбом члана 5. алинеја 2 Одлуке прописано је да обвезници плаћају самодопринос у новцу за намене из члана 2. ове одлуке по стопима и то: "4,00% на старосне, породичне и инвалидске пензије".

Одредбом члана 114. став 2. Устава Републике Србије утврђено је да се за задовољавање потреба грађана у општини средства могу прикупљати на основу непосредног изјашњавања грађана, у складу са законом, а одредбом члана 119. став 3. Устава прописано је да сваки други пропис и општи акт мора бити сагласан са законом и осталим републичким прописима. Чланом 73. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 49/99 и 27/01) било је прописано да се самодопринос у новцу не може уводити на примања која се, према одредбама закона којима се уређује порез на доходак грађана, изузимају из дохотка грађана, осим на пензије остварене у земљи и иностранству. С обзиром на то да је оспорена Одлука донета у време важења Закона о локалној самоуправи из 1999. године и да је оспореном одредбом члана 5. алинеја 2 Одлуке утврђена новчана обавеза сагласно члану 73. тада важећег закона, а да се према одредби члана 9. Закона о изменама и допунама Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 135/04) права и обавезе грађана која су до дана ступања на снагу овог закона утврђена одлукама о увођењу самодоприноса, у складу са чланом 73. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 49/99 и 27/01) извршавају у складу са тим одлукама, Уставни суд је оценио да оспорена одредба члана 2. алинеја 2 Одлуке није несагласна закону.

Законом о локалној самоуправи, који је био на снази у време доношења оспорене Одлуке и на основу кога је донета, било је, поред осталог, утврђено: да одлуку о самодоприносу грађани доносе референдумом или давањем писмене изјаве, у складу са прописима којима је уређен поступак

непосредног изјашњавања грађана, ако овим законом није друкчије одређено, као и да о облику и начину непосредног изјашњавања грађана одлучује скупштина општине (члан 66.); да одлука, ако се доноси давањем писмене изјаве грађана, садржи и рок до кога се те изјаве могу дати (члан 67.); да скупштина општине утврђује предлог одлуке на начин и у поступку предвиђеним за доношење статута општине; да иницијативу за доношење одлуке грађани, односно одборници подносе у складу са статутом, као и да се уз иницијативу подноси и програм којим се утврђују извори и начин обезбеђивања укупних финансијских средстава за реализацију пројекта који је предмет одлуке (члан 68.), да се одлука објављује на начин на који се објављују прописи општине (члан 70. став 1.). Наведени закон престао је да важи 6. марта 2002. године, даном ступања на снагу Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04). Имајући у виду да се, у конкретном случају, тражи и оцена законитости поступка доношења оспорене Одлуке, а полазећи од чињенице да је донета на основу закона који је престао да важи, Уставни суд је оценио да нема процесних услова за оцену законитости поступка доношења Одлуке, па је у том делу иницијативу одбацио.

На основу изложеног, као и на основу члана 19. став 1. тачка 4) и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда

IУ-330/2004 од 01.12.2005. године

**4. ОПШТИ АКТИ ПРЕДУЗЕЋА, ЈАВНИХ ПРЕДУЗЕЋА, УСТАНОВА И
ОРГАНИЗАЦИЈА**

а) Радни односи

Објављивање прописа је услов за његово ступање на снагу, па је ступање на снагу општег акта даном његовог доношења несагасно Уставу.

Кад Уставни суд донесе коначу одлуку о уставности оспореног општег акта, одбациће захтев за обуставу извршења појединчаног акта или радње која је предузета на основу оспорене одлуке.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредба тачке 2. Одлуке о допуни Одлуке о платама, накнадама и осталим примањима функционера општине Шид, одборника Скупштине општине Шид и чланова радних тела Скупштине општине Шид ("Службени лист општина Срема", број 10/2005) није у сагласности с Уставом.

2. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачног акта или радње која је предузета на основу Одлуке из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности тачке 2. Одлуке наведене у изреци. Иницијатор наводи да је оспореном тачком 2. Одлуке предвиђено да Одлука ступа на снагу даном доношења, чиме је, по његовом мишљењу, прекршен члан 120. Устава Републике Србије. Истовремено иницијатор предлаже да Уставни суд, до доношења коначне одлуке, обустави извршење појединачних аката или радњи донетих на основу Одлуке.

Скупштина општине Шид у свом одговору наводи разлоге за доношење Одлуке и истиче да је правни основ за прописивање одредбе о ступању на снагу даном доношења садржан у члану 120. Устава Републике Србије и одредби члана 106. став 2. Статута општине Шид, којом је прописано да општи акти "...ступају на снагу осмог дана од дана објављивања, осим ако доносилац у поступку доношења не утврди да постоје оправдани разлози да ступају на снагу раније". Одредба о ступању на снагу, по наводима доносиоца оспореног акта, мотивисана је потребом да предвиђена накнада одборницима може одмах бити "реализована".

Уставни суд је утврдио да је Одлука о допуни Одлуке о платама, накнадама и осталим примањима функционера општине Шид, одборника Скупштине општине Шид и чланова радних тела Скупштине општине Шид донета на седници Скупштине општине Шид, 11. априла 2005. године, а објављена 15. априла 2005. године у "Службеном листу општина Срема", број 10/2005. Тачком 2. Одлуке прописано је да Одлука ступа на снагу даном доношења и да ће се објавити у "Службеном листу општина Срема", што је, по оцени Уставног суда, несагласно с одредбом члана 120. Устава Републике Србије, према којој закон, други пропис или општи акт ступа на снагу најраније осмог дана од дана објављивања, осим ако, из нарочито оправданих разлога,

није предвиђено да раније ступи на снагу. Наиме, из наведене одредбе Устава следи да је објављивање прописа услов за његово ступање на снагу, те је тачка 2. Одлуке којом је одређено ступање на снагу Одлуке даном доношења, несагласна с Уставом.

С обзиром на то да је Уставни суд донео коначну одлуку, захтев за обуставу извршења појединачног акта или радње која је предузета на основу Одлуке, одбачен је, сагласно одредби члана 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник Републике Србије", бр. 32/91, 67/93 и 101/05).

На основу члана 46. тачка 1) и члана 47. тачка 2) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава Републике Србије, тачка 2. Одлуке наведене у тачки 1. изреке престаје да важи даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 12/2006)
IУ-330/2005 од 22.12.2005. године

Утврђивање да ли је оспорени општи акт у пракси примењиван пре његовог ступања на снагу није у надлежности Уставног суда.

Кад је престао да важи закон који је био правни основ за доношење оспореног општег акта, као и оспорени општи акт, а Устав не уређује спорна правна питања, већ упућује на закон и други општи акт, не постоје процесне претпоставке за покретање и вођење поступка пред Уставним судом за оцену уставности и законитости поступка доношења оспореног општег акта.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредба члана 50. став 1. Правилника о раду Предузећа за прераду алуминијума "NISSAL" а.д. Ниш, од 29. априла 2004. године, у време важења није била у сагласности с Уставом.

2. Одбацује се иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости поступка доношења и одредаба члана 44. Правилника из тачке 1.

3. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачног акта или радње која је предузета на основу Правилника из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости поступка доношења и одредаба чл. 44. и 50. Правилника о раду Предузећа за прераду алуминијума "NISSAL" а.д. Ниш, број 25/2-2004, од 29. априла 2004. године. Иницијатор сматра да је директор Предузећа неовлашћено донео оспорени Правилник, с обзиром да у Предузећу постоји репрезентативни синдикат, а да су радни

односи запослених у складу са Законом о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01), били уређени Појединачним колективним уговором из 1997. године. Уставност члана 44. Правилника оспорава тврдњом да је Послодавац дао мања права запосленима него што то предвиђа закон, с обзиром на то да је само формално затражио мишљење од репрезентативног синдиката на Предлог програма о вишку запослених, чиме је повређен члан 119. став 3. Устава Републике Србије. Такође, иницијатор истиче да је чланом 50. став 1. оспореног Правилника повређено начело објављивања, односно да исти није објављен на огласној табли Предузећа, те да је прописивањем почетка примене пре датума његовог објављивања и ступања на снагу оспореном Правилнику дато ретроактивно дејство. Имајући у виду наведено иницијатор предлаже да Уставни суд до доношења коначне одлуке обустави извршење појединачних аката донетих на основу оспореног Правилника.

У одговору директора Предузећа се наводи да репрезентативни синдикати и поред поднете иницијативе од стране Послодавца за закључење појединачног колективног уговора, нису формирали одбор за преговоре - као и да се нису одазвали преговорима, те да њиховом кривицом није дошло до закључења новог појединачног колективног уговора којим би се регулисао радно-правни статус запослених. Даље се истиче да је у време доношења оспореног Правилника на снази био Појединачни колективни уговор од 11. новембра 1997. године, који је донет у складу са тада важећим Законом о радним односима и који није до дана доношења оспореног Правилника био усаглашен са новим Законом о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01), те да Послодавац није смео, нити могао да непосредно са запосленима закључује уговор о раду, а да пре тога не донесе општи акт у складу са важећим законом. У одговору се наводе разлози хитности за ступање на снагу Правилника даном доношења и истиче да је објављен на огласним таблама Предузећа, те да ступањем на снагу Правилника даном доношења није дошло до наступања штетних последица по запослене. У погледу оспореног члана 44. Правилника директор наводи да је спорно правно питање у оспореном члану Правилника регулисано у складу са Законом о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01).

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је оспорени Правилник донео директор Предузећа с позивом на члан 3. став 3. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01) и члан 35. Статута Предузећа. Правилник је престао да важи закључивањем Појединачног колективног уговора Предузећа за прераду алуминијума "NISSAL" а.д. Ниш, број 619 од 31. маја 2005. године, који у члану 91. утврђује да закључивањем овог Колективног уговора, престаје да важи Правилник о раду број 25/2-2004 од 29. априла 2004. године. Одредбама члана 44. Правилника била је утврђена висина отпремнине коју је, у случају отказа уговора о раду због престанка потребе за обављањем одређеног посла, Послодавац дужан да исплати запосленом. Оспореном одредбом члана 50. став 1. Правилника било је утврђено да "овај правилник ступа на снагу даном доношења, тј. 29. априла 2004. године."

Устав Републике Србије утврђује да запосленима може престати радни однос против њихове воље, под условима и на начин утврђен законом и колективним уговором (члан 35. став 2.), а да закон, други пропис и општи акт ступа на снагу најраније осмог дана од дана објављивања, осим ако, из нарочито оправданих разлога није предвиђено да раније ступи на снагу (члан 120.).

Имајући у виду да оспорена одредба члана 50. став 1. Правилника противно наведеној одредби члана 120. Устава, одређује ступање на снагу Правилника даном доношења, Уставни суд је утврдио да одредба члана 50. став 1. Правилника у време важења није била у сагласности с Уставом.

У вези са наводима да је оспорени Правилник ретроактивно примењиван, према члану 125. Устава, утврђивање да ли је Правилник у пракси примењиван пре његовог ступања на снагу не спада у надлежност Уставног суда

Чланом 286. Закона о раду ("Службени гласник РС", број 24/2005) је предвиђено да даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01). С обзиром на то да је престао да важи Закон о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01) који је био правни основ доношења оспореног Правилника и да је престао да важи оспорени Правилник, као и да Устав не уређује спорна правна питања, већ упућује на закон и колективни уговор, то не постоје процесне претпоставке за покретање и вођење поступка пред Уставним судом за оцену уставности и законитости поступка доношења оспореног Правилника. Из истих разлога не постоје процесне претпоставке за покретање и вођење поступка пред Уставним судом за оцену уставности и законитости одредаба члана 44. Правилника, па је Уставни суд, сагласно члану 19. став 1. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), у том делу одбацио иницијативу.

Суд је одбацио захтев иницијатора за обуставу извршења појединачног акта, односно радње која је предузета на основу оспореног Правилника, сагласно члану 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, с обзиром на то да је донео коначну одлуку.

На основу изнетог и члана 19. став 1. тачка 4), члана 46. тачка 1) и члана 47. тачка 2) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука Уставни суд је донео Одлуку као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 100/2005)
IУ-32/2005 од 6.10.2005. године

Оспорена одредба према којој су запослени који учествују у штрајку имали право на материјалну накнаду за време проведено у штрајку, у време важења, није била сагласна с Уставом и законом.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Утврђује се да одредба члана 69. Појединачног колективног уговора ДП "Тривит-пек", Врбас, од 9. августа. 2002. године, у време важења није била у сагласности с Уставом и законом.

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 69. Појединачног колективног уговора наведеног у изреци. Иницијатор сматра да оспорена одредба Колективног уговора која утврђује право запосленог на зараду за време трајања штрајка, није сагласна са одредбама члана 14. Закона о штрајку, којим је прописано да запослени за време штрајка остварује основна права из радног односа, осим права на зараду.

У одговору Предузећа који је достављен Уставном суду наводи се да је оспорени члан 69. Појединачног колективног уговора ДП "Тривит-пек", Врбас, престао да важи на основу измена Колективног уговора које су извршене 4. маја 2004. године.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је оспореном одредбом члана 69. Појединачног колективног уговора ДП "Тривит-пек", Врбас, од 9. августа 2002. године, било предвиђено да запосленима који учествују у штрајку припада материјална накнада за време проведено у штрајку у висини цене рада послова на које су распоређени, када одлуку о спровођењу у штрајк донесе Одбор репрезентативне организације синдиката код послодавца, као и да је оспорени члан престао да важи ступањем на снагу Измена и допуна Појединачног колективног уговора "Тривит-пек" пекарска индустрија а.д. из Врбаса, које су закључене 4. маја 2004. године.

Уставом Републике Србије утврђено је да запослени имају право на штрајк, у складу са законом (члан 37), а начин остваривања Уставом зајемченог права запослених на штрајк уређено је Законом о штрајку ("Службени лист СРЈ", број 29/96). Одредбама члана 14. Закона о штрајку прописано је да организовање штрајка, односно учешће у штрајку под условима утврђеним тим законом не представља повреду радне обавезе, не може бити основ за покретање поступка за утврђивање дисциплинске и материјалне одговорности и не може за последицу имати престанак радног односа запосленог (став 1), а да запослени који учествује у штрајку остварује основна права из радног односа, осим права на зараду, а права из социјалног осигурања у складу с прописима о социјалном осигурању (став 2). С обзиром на то да према наведеној одредби члана 14. Закона о штрајку запослени који учествује у штрајку не остварује право на зараду, као и да том или другим одредбама Закона није предвиђена могућност да се ово питање колективним уговором уреди на другачији начин, по оцени Суда, оспорена одредба члана 69. Појединачног колективног уговора према којој су запослени који учествују у штрајку имали право на материјалну накнаду за време проведено у штрајку, у време важења, није била сагласна са Законом. Несагласност оспорене одредбе члана 69. Колективног уговора са законом, на основу члана 119. став 3. Устава, истовремено чини ту одредбу несагласном и с Уставом.

Уставни суд, на основу члана 46. тач. 1) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93) одлучио је као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 100/05)
 IY-115/2004 од 22.09.2005. године

Кад су престале да важе одредбе закона, у односу на које се тражи оцена законитости оспореног општег акта, Уставни суд ће одбацити иницијативу за оцену законитости поступка доношења општег акта.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

1. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности II измена и допуна Правилника о унутрашњој

организацији и систематизацији радних места у Трговинско-друштвеном предузећу "Звезда", са п.о., Нови Сад, од 8. октобра 2004. године.

2. Одбацује се иницијатива за оцењивање законитости поступка доношења Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Трговинско-друштвеном предузећу "Звезда", са п.о., Нови Сад, од 18. јуна 2004. године са изменама и допунама Правилника од 8. октобра 2004. године .

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости поступка доношења правилника наведених у изреци. Подносилац иницијативе оспорава II измене и допуне Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места од 18. јуна 2004. године и наводи да их је донео директор Предузећа, 8. октобра 2004. године, а према службеној белешци, која је стављена на самом акту, ове измене Правилника су ступиле на снагу истог дана када је и објављен - 16.10.2004. године. Сматра да директор Предузећа, према одредбама чл. 61. до 63. Закона о предузећима, који је важио на дан усвајања Правилника, као и његових измена и допуна, није овлашћен за доношење овог акта, јер директор предузећа не може уређивати права, обавезе и одговорности запослених, па је Правилник, као и његове измене и допуне, донет од стране ненадлежног органа. Из наведених разлога, подносилац иницијативе предлаже да Уставни суд утврди да је оспорени Правилник са свим изменама и допунама неуставан и незаконит.

У одговору, доносилац оспореног Правилника истиче да су наводи подносиоца иницијативе нетачни. Поводом истицања на огласну таблу и ступања на снагу оспорених II измена и допуна Правилника наводи се да су донете 8. октобра 2004. године и да су истог дана истакнуте на огласној табли, а да су ступиле на снагу 16. октобра 2004. године, када су "скинуте" са огласне табле, што је учињено од стране комисије која се формира у те сврхе и што је записнички констатовано, па су наводи да је овај акт ступио на снагу даном објављивања потпуно нетачни. Такође, су неосновани наводи да директор није био овлашћен за доношење оспореног Правилника и његових измена и допуна, јер је такво овлашћење садржано у чл. 59. и 120. Статута овог предузећа. Сматра да је поднета иницијатива у целини неоснована и да је Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места и његове измене и допуне у складу са Уставом.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места (пречишћен текст) Трговинско-друштвеног предузећа "Звезда", Нови Сад, донео директор предузећа, 18. 6.2004. године, на основу члана 59. Статута овог предузећа, као и његове касније измене и допуне. II измене и допуне Правилника, донете су 8.10.2004. године. Према приложеном записнику комисије оглашене су 8.10.2004. године, а 16.10.2004. године су, према службеној белешци, ступиле на снагу. Према члану 9. овог правилника, измене и допуне Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места ступају на снагу и примењују се осмог дана од дана објављивања на огласној табли предузећа.

Оспорени Правилник и његове II измене и допуне донете су за време важења Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01) који је

престао да важи 23. марта 2005. године, ступањем на снагу Закона о раду ("Службени гласник РС", број 24/05) на основу члана 286. овог закона.

Сада важећим Законом о раду ("Службени гласник РС", број 24/05) прописано је да радни однос може да се заснује са лицем које има најмање 15 година живота и испуњава друге услове за рад на одређеним пословима, утврђене законом, односно правилником о организацији и систематизацији послова (члан 24. став 1.); да се правилником утврђују организациони делови код послодавца, врста послова, врста и степен стручне спреме и други посебни услови за рад на тим пословима (члана 24. став 2.) и да правилник доноси директор, односно предузетник (члан 24. став 3.).

Одредбе чл. 61, 62. и 63. Закона о предузећима ("Службени лист СРЈ", број 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99, 9/01и 36/02), у односу на које је подносилац иницијативе тражио оцену законитости оспорених аката престале су да важе 30. новембра 2004. године, ступањем на снагу Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС", број 125/04) на основу члана 456. овог закона.

Полазећи од изложеног, навода из одговора доносиоца оспореног акта и достављене документације, Уставни суд је оценио, да су оспорене II измене и допуне Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Трговинско-друштвеном предузећу "Звезда", са п.о., Нови Сад, од 8.10.2004. године, објављене и ступиле на снагу сагласно члану 120. Устава Републике Србије, према коме закон, други пропис или општи акт ступа на снагу најраније осмог дана од дана објављивања, осим ако из нарочито оправданих разлога није предвиђено да раније ступи на снагу, па је решио да не прихвати иницијативу за оцењивање уставности овог правилника, с обзиром да је оспорени акт ступио на снагу 16.10.2004. године, односно осмог дана од дана објављивања.

Имајући у виду да су престале да важе одредбе Закона о предузећима, у односу на које је тражена оцена законитости оспореног Правилника и његових измена и допуна, као и Закон о раду, који је важио у време доношења оспорених аката, Уставни суд је одбацио иницијативу за оцену законитости поступка доношења Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у предузећу ТДП "Звезда", са п.о., Нови Сад, 18.06.2004. године са изменама и допунама.

На основу изложеног и члана 19. став 1. тачка 4), члана 45. и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93) Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда

IУ-279/2005 од 20.10.2005. године

Оспорена одредба Колективног уговора којом је утврђено право запосленог на додатак на зараду за исхрану у току рада (за дане проведене на раду) није несагласна с Уставом и законом.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 94. став 3. алинеја 5. Колективног

уговора Предузећа за водне путеве "Иван Милутиновић"-ПИМ, д.о.о., од 1. новембра 2001. године.

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 94. став 2. алинеја 5. Колективног уговора наведеног у изреци. Иницијатор није навео одредбе Устава које су повређене оспореном одредбом Колективног уговора, а оцену законитости тражи у односу на Закон о радним односима, јер оспорена одредба, по његовом мишљењу, није била у сагласности са законом до доношења Закона о раду. Сматра да према Закону о радним односима и Општем колективном уговору запосленом, када је на годишњем одмору, припадају додаци на зараду, поред осталог, и додатак за исхрану у висини као да је радио, као део зараде, а да је оспореном одредбом то право искључено.

Предузеће чији је Колективни уговор оспорен није доставило одговор на наведену иницијативу.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да се иницијативом оспорава одредба члана 94. став 3. алинеја 5. Колективног уговора Предузећа за водне путеве "Иван Милутиновић"- ПИМ, д.о.о., од 1. новембра 2001. године, којом је предвиђено да запослени има право на додатак на зараду за исхрану у току рада (за дане проведене на раду) и да је оспорени Колективни уговор донет на основу Закона о радним односима ("Службени гласник РС", број 55/96), који је престао да важи даном ступања на снагу Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01). Такође, Уставни суд је утврдио да је одредбом члана 176. ранијег Закона о раду, као и одредбом члана 284. став 1. Закона о раду ("Службени гласник РС", број 24/05), који је на снази, прописано да одредбе колективног уговора који је на снази на дан ступања на снагу закона, а које нису у супротности са законом, остају на снази до закључивања колективног уговора у складу са законом.

Уставом Републике Србије утврђено је да запослени имају право на одговарајућу зараду (члан 36. став 1), као и право на ограничено радно време, на дневни и недељни одмор и на плаћени годишњи одмор и одсуство, у складу са законом, односно колективним уговором (члан 38. став 1). Наведене одредбе Устава којима се јамче права на одговарајућа примања по основу рада, по схватању Суда, не примењују се непосредно, већ се та права, сагласно Уставу, уређују законом и колективним уговором.

Како је иницијатор тражио оцену законитости оспорене одредбе Колективног уговора "са Законом о радним односима", Уставни суд је оценио да не постоје процесне претпоставке за оцену сагласности оспореног акта са законом који је престао да важи, те да се оцена законитости може вршити само у односу на Закон о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05 и 61/05), који је на снази.

Законом о раду прописано је: да се општим актом, односно уговором о раду може утврдити право на накнаду за исхрану у току рада (члан 120. тачка 2); да запослени има право на накнаду зараде у висини просечне зараде у претходна три месеца, у складу са општим актом и уговором о раду, за време одсуствовања са рада, поред осталог, на дан годишњег одмора (члан 114. став 1) и да се под зарадом сматрају и примања из члана 120. тачка 2. Закона (члан 105. став 3).

Одредбама члана 94. став 3. Колективног уговора одређени су додаци на зараду на које запослени имају право, а оспореном алинејом пет утврђено је право запосленог на "додатак на зараду за исхрану у току рада (за

дане проведене на раду)". Полазећи од тога да је одредбом члана 120. тачка 2. Закона о раду, која се на основу члана 12. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о раду ("Службени гласник РС", број 61/05) примењује до 1. јануара 2006. године, прописано да се општим актом, односно уговором о раду може утврдити право на накнаду за исхрану у току рада, оспорена одредба Колективног уговора, будући да утврђује то право, по оцени Суда, у складу је са законом. С обзиром на то да се оспореном одредбом Колективног уговора не уређује висина накнаде зараде за време коришћења годишњег одмора, односно која примања улазе у зараду која служи као основ за обрачун накнаде зараде за време коришћења годишњег одмора, нити се утврђује да се из те зараде искључују примања исплаћена по основу накнаде за исхрану у току рада, оспорена одредба из разлога којим се оспорава, по оцени Суда, није несагласна са законом. Сагласност оспорене одредбе Колективног уговора са законом, на основу члана 119. Устава, по оцени Суда, чини ту одредбу Колективног уговора сагласном и с Уставом.

Примену оспорене одредбе Колективног уговора, односно да ли се исплаћена примања по основу накнаде за исхрану у току рада урачунавају у основицу за обрачун накнаде зараде за време коришћења годишњег одмора Уставни суд, на основу члана 125. Устава, није надлежан да оцењује.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), Суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда

IУ-321/2004 од 27.10.2005. године

Школски одбор је, на основу законских овлашћења да уређује унутрашњу организацију и рад стручних служби, оспореном одредбом Правилника уредио послове и задатке координатора практичне наставе и прописао услове за обављање тих послова.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивње неуставности и незаконитости одредбе члана 18. Правилника о систематизацији радних места у Техничкој школи Лозница, од 11. јуна 2004. године.

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 18. Правилника наведеног у изреци. По мишљењу иницијатора оспореном одредбом Правилника повређено је право на равноправност и једнакост грађана при запошљавању, јер су за радно место координатора практичне наставе прописани само одређени образовни профили.

Доносилац оспореног Правилника у одговору наводи да Законом о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 62/03 и 58/04), Законом о средњој школи ("Службени гласник РС", бр. 50/92, 53/93, 67/93, 48/94, 24/96, 23/02, 25/02, 62/03 и 64/03) и Правилником о педагошкој норми свих облика образовно-васпитног рада наставника, васпитача и стручних сарадника у средњој школи ("Просветни гласник", бр. 1/92, 23/97 и 2/00) радно

место координатора практичне наставе није прописано, па самим тим ни услови за то радно место. Кординатори практичне наставе, немају статус наставника, васпитача или стручног сарадника те је школа у складу са природом своје делатности, систематизовала наведено радно место у складу са чланом 43. Закона о основама система образовања и васпитања.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је Правилник о систематизацији радних места у Техничкој школи Лозница, донео школски одбор Школе на седници одржаној 11. јуна 2004. године.

Оспореном одредбом члана 18. Правилника, прописано је да координатор практичне наставе обавља послове и радне задатке координације наставника практичне наставе у подручју рада машинство и обрада метала, електротехника и грађевинарство, врши координацију организације практичне наставе у односима између школе, предузећа и других установа, има одговорност у пословима везаним за рад свих радионица и врши обилазак ученика на практичној настави како у радионицама тако и у предузећима и другим установама. Као услове за обављање тих послова оспореном одредбом Правилника прописани су сви услови као за практичну наставу за подручје рада машинство и обрада метала, електротехника и грађевинарство, а за лице које испуњава услове за наставника теоретске наставе или стручног предмета услов да је стекло најмање трогодишње образовање за један од образовних профила за који је школа верификована.

Устав Републике Србије прописује да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.).

Законом о радним односима у државним органима ("Службени гласник РС" бр. 48/91, 66/91, 44/98, 49/99, 34/01 и 39/02) прописано је: да се број и структура запослених у државном органу и постављених лица утврђују актом којим се систематизују радна места у органу (члан 5.).

Законом о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 62/03 и 58/04) прописана је аутономија установе, под којом се, између осталог, подразумева право на избор запослених и представника запослених у орган управљања и стручни орган и уређивање унутрашње организације и рада стручних органа (члан 43. тач. 3. и 4); да је орган управљања у школи школски одбор (члан 52. став 2.); да орган управљања доноси статут, правила понашања у установи и друге опште акте и да разматра задатке образовања и васпитања и предузима мере за побољшање услова рада и остваривање образовно-васпитног рада (члан 56. став 1. тач. 1. и 7). У члану 107. Закона утврђени су послови наставника, васпитача и стручних сарадника. Према ставу 2. овог члана Закона, наставу и друге облике образовно-васпитног рада у школи остварује наставник, а према ставу 7. послове припреме лабораторијских вежби, извођења и демонстрирања поступка, техничко-технолошке припреме, извођења дела практичне наставе и других послова, под непосредним руководством наставника, обавља помоћни наставник.

Законом о средњој школи ("Службени гласник РС", бр. 50/92, 53/93, 67/93, 48/94, 24/96, 23/02, 25/02, 62/03 и 64/03) прописано је: да су обавезни облици образовно-васпитног рада настава-теоријска, практична и вежбе, додатни рад, допунски рад, пракса и практични рад када су одређени наставним планом и програмом; припремни и друштвено-корисни рад ако се у

току школске године укаже потреба за њим (члан 27. став 1.); практичну наставу и праксу школа може да остварује у сарадњи са предузећем, установом или другом организацијом; време, начин и услови за остваривање практичне наставе и праксе утврђују се уговором (члан 32.).

Чланом 13. став 2. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01) који је престао да важи на основу члана 286. Закона о раду ("Службени гласник РС", број 24/05), било је прописано да се одговарајућим актом послодавца утврђује врста посла, стручна спрема и други посебни услови за рад на тим пословима, Законом о раду који је на снази прописано је да се правилником утврђују организациони делови код послодавца, врста и степен стручне спреме и други посебни услови за рад на тим пословима (члан 24. став 2.)

Полазећи од наведених одредаба Устава и закона Уставни суд је оценио да је школски одбор на основу овлашћења из закона да уређује унутрашњу организацију и рад стручних служби, оспореном одредбом члана 18. Правилника уредио послове и задатке координатора практичне наставе и прописао услове за обављање тих послова. По оцени Уставног суда прописивање радног места координатора практичне наставе не представља законску обавезу школе, већ је аутономно право школе да систематизује наведено радно место и пропише услове, радно време, обавезе и одговорности за то радно место. Прописујући оспореном одредбом Правилника услове за координатора практичне наставе, школски одбор, као орган управљања у школи није, по оцени Суда, повредио уставна начела из члана 13. Устава о једнакости грађана у правима и дужностима, јер се услови који су прописани оспореном одредбом Правилника подједнако односе на сва лица која се нађу у истој правној ситуацији односно која испуњавају прописане услове.

Оцена оправданости и целисходности услова које координатор практичне наставе треба да испуњава, није у надлежности Уставног суда, утврђеној у члану 125. Устава.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-58/2005 од 13.10.2005. године

Кад је у току поступка пред Уставним судом, престао да важи закон у односу на који се захтева оцена законитости оспореног општег акта, Уставни суд ће обуставити поступак за утврђивање незаконитости оспореног општег акта.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Обуставља се поступак за утврђивање незаконитости Правилника о изменама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова радних места у "НИС - Нафтагас" Нови Сад, број 40/02 од 25. фебруара 2002. године.

Образложење

Предлогом Јединствене синдикалне организације "НИС Нафтагас" Нови Сад, покренут је поступак за оцењивање законитости Правилника о изменама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова радних места "НИС Нафтагас" Нови Сад, од 25. фебруара 2002. године. Предлагач, поред осталог, наводи да је унутрашња организација и систематизација послова радних места уређена Правилником који датира још из 1990. године, чији је текстуални део стављен ван снаге оспореним Правилником о изменама и допунама Правилника од 25. фебруара 2002. године, а да је остао на снази само табеларни део Правилника о организацији и систематизацији "НИС - Нафтагас", што због бројних измена и допуна овог акта изазива конфузију и правну несигурност, а може довести и до злоупотреба, па сматра да је овакав начин уређивања наведених питања незаконит, односно да је поступак доношења оспореног Правилника несагласан с одредбама Закона о раду.

У одговору доносиоца оспореног Правилника, поред осталог, се наводи, да је текстуални део Правилника из 1990. године стављен ван снаге, јер су односи које је уређивао регулисани колективним уговором, док је део одредаба постао "анахрон". Табеларни део који је остао на снази је управо акт који садржи оно што, у складу са Законом о радним односима, односно Законом о раду, треба да садржи акт којим се утврђују радна места, а то је: врста и степен стручне спреме и други услови за рад на одређеном радном месту.

Уставни суд је утврдио да је оспорени Правилник о изменама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова радних места у "НИС - Нафтагас", број 40/2 Нови Сад донео в.д. генералног директора "НИС - Нафтне индустрије Србије", 25. фебруара 2002. године. У садржинском смислу оспореним Правилником стављен је ван снаге текстуални део Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова радних места "НИС - Нафтагас", донет под бројем 01-1/129 од 2. марта 1993. године, а остављен на снази Табеларни део овог Правилника, са свим изменама и допунама под новим називом, који гласи: "Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији "НИС - Нафтагас".

Чланом 13. став 2. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01) било је прописано да се актом послодавца утврђују: врста послова, стручна спрема и други посебни услови за рад на тим пословима. Закон о раду из 2001. године у односу на који је тражена оцена законитости престао је да важи на основу члана 286. Закона о раду ("Службени гласник РС", број 24/05) 23. марта 2005. године, даном ступања на снагу овог закона.

Законом о престанку важења Закона о оснивању Јавног предузећа за истраживање, производњу, прераду и промет нафте и природног гаса ("Службени гласник РС", број 74/2005), утврђено је да даном његовог ступања на снагу - 1. октобра 2005. године престаје да постоји Јавно предузеће "Нафтна индустрија Србије", а његова права, обавезе, средства, запослене, документацију и предмете преузимају друга јавна предузећа, чиме су престали да важе и општи акти овог предузећа

Полазећи од изложеног, а имајући у виду чињеницу да је у току поступка пред Уставним судом, престао да важи Закон о раду у односу на који је захтевана оцена законитости оспореног општег акта, као и да је престао да важи оспорени Правилник, Уставни суд је утврдио да су се, у конкретној

правној ствари, стекли процесни услови из члана 25. тачка 2) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 33/91 и 67/93) да Уставни суд обустави поступак за утврђивање незаконитости оспореног Правилника.

На основу изложеног и одредаба члана 47. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IY-386/2004 од 06.10.2005. године

Кад је престао да важи оспорени општи акт, као и закон у односу на који се захтева оцена сагласности у поступку доношења оспореног општег акта, Уставни суд ће обуставити поступак за утврђивање незаконитости поступка доношења општег акта.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Обуставља се поступак за утврђивање незаконитости Правилника о организацији и ситематизацији радних места ЈКП "Полет" - Ваљево, од 6.јула 2001. године.

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднет је предлог директора ЈКП "Полет" - Ваљево за оцену законитости Правилника о организацији и ситематизацији радних места ЈКП "Полет" - Ваљево, број 1711 од 6.јула 2001. године. Предлагач истиче да је Одлуком Уставног суда Републике Србије број IY-382/2003 од 25. марта 2004. године, утврђено да је Одлука о усвајању Правилника о организацији и ситематизацији радних места ЈКП "Полет" - Ваљево, од 6. фебруара 2002. године, незаконита, с обзиром на то да директор Предузећа није био законом овлашћен за доношење наведене Одлуке. Како је оспорени Правилник стављен ван снаге одредбом члана 30. наведене Одлуке о усвајању Правилника из 2002. године, предлагач сматра да је објављивањем наведене Одлуке Уставног суда престала да важи и одредба члана 30. Одлуке о усвајању Правилника из 2002. године и да је тиме оснажен, односно поново ступио на снагу оспорени Правилник. Имајући у виду наведено предлагач је мишљења да је и оспорени Правилник незаконит, јер је такође неовлашћено донет од стране директора Предузећа. Предлагач даље наводи да је у поступку извршења наведене Одлуке Уставног суда, Управни одбор Предузећа донео Одлуку о усвајању Правилника о организацији и ситематизацији радних места, број 683 од 27. маја 2004. године.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је Правилник о организацији и ситематизацији радних места ЈКП "Полет" - Ваљево, број 1711 од 6. јула 2001. године, с позивом на члан 7. став 3. и члан 137. Закона о радним односима (Службени гласник РС", број 55/96) и члан 47. Статута ЈКП "Полет" - Ваљево, донео в.д. директор Предузећа. Оспорени Правилник је био стављен ван снаге ступањем на снагу Правилника о организацији и ситематизацији

радних места ЈКП "Полет" - Ваљево од 6. фебруара 2002. године. Такође, Закон о радним односима ("Службени гласник РС", број 55/96), који је био правни основ доношења оспореног Правилника, престао је да важи ступањем на снагу Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01). Одлуком Уставног суда број IУ-382/2003 од 25. марта 2004. године, која је објављена у "Службеном гласнику РС", број 51, дана 7. маја 2004. године, утврђена је несагласност са законом Одлуке о усвајању Правилника о организацији и ситематизацији радних места ЈКП "Полет" - Ваљево од 6. фебруара 2002. године. Наиме, полазећи од одредбе члана 13. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01) и одредаба чл. 62. и 63. Закона о предузећима ("Службени лист СРЈ", бр. 33/96, 29/96, 29/97, 59/98, 74/99, 9/01 и 36/02), којима је утврђена надлежност Управног одбора и директора предузећа, Уставни суд је оценио да директор Предузећа није био законом овлашћен за доношење наведене Одлуке. У поступку извршења наведене Одлуке Уставног суда, Управни одбор Предузећа донео је Одлуку о усвајању Правилника о организацији и ситематизацији радних места, број 683 од 27. маја 2004. године, који ставља ван снаге оспорени Правилник.

С обзиром на то да је престао да важи Закон о радним односима ("Службени гласник РС", број 55/96) који је био правни основ доношења оспореног Правилника и да је престао да важи оспорени Правилник, то не постоје процесне претпоставке за оцену законитости општег акта са законом који је престао да важи, па је Уставни суд на основу члана 25. тачка 2) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), обуставио поступак за утврђивање незаконитости поступка доношења оспореног Правилника.

На основу изложеног и члана 47. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је донео Решење као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-413/2004 од 10.11.2005. године

Оспорене одредбе колективног уговора које не уређују права запослених на зараду, већ начин остваривања права утврђених колективним уговором нису несагласне са законом.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

1. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба члана 61. став 2. и члана 103. Колективног уговора Јавног предузећа за производњу целулозе и папира "Милан Степановић- Матроз" А.Д. Сремска Митровица, из августа 2002. године.

2. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачних аката и радњи предузетих на основу оспорених одредаба Колективног уговора из тачке 1.

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости одредаба члана 61. став

2. и члана 103. Колективног уговора наведеног у изреци. Према наводима подносиоца иницијативе одредба члана 61. став 2. Колективног уговора, којом је предвиђено да ће комисија за израду нових коефицијената почети са радом по стицању услова за примену нових коефицијената и исплату увећане зараде, несагласна је са одредбама чл. 81. и 82. Закона о раду, с обзиром на то да Законом није предвиђено условљавање права запослених на зараду на начин како је то предвиђено у Колективном уговору. Из истих разлога се оспорава и члан 103. Колективног уговора, којим је предвиђено да ће се одредба о увећаној заради примењивати када се за то стекну услови. Предложено је, такође, да Уставни суд обустави од извршења све појединачне акте донете на основу неуставних и незаконитих одредаба Колективног уговора.

У одговору доносиоца акта наведено је, поред осталог, да је свеукупна финансијска ситуација у предузећу утицала да се одложи примена нових коефицијената, које би комисија утврдила на основу члана 61. Колективног уговора.

Уставни суд је утврдио да је оспореном одредбом члана 61. став 2. Колективног уговора предвиђено да ће Комисија за израду нових коефицијената почети са радом по стицању услова за њихову примену и исплату увећане зараде за сменски рад и рад викендом, док је чланом 103. Колективног уговора предвиђено да ће се одредбе о увећаној заради за сменски рад и рад викендом примењивати по стицању услова.

Уставом Републике Србије утврђено је: да запослени има право на одговарајућу зараду и право на материјално обезбеђење за време привремене незапослености, под условима утврђеним законом (члан 36.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, систем у области радних односа (члан 72. став 1. тачка 4.); да сваки други пропис и општи акт мора бити сагласан са законом и осталим републичким прописима (члан 119. став 3.); да закон, други пропис или општи акт ступа на снагу најраније осмог дана од дана објављивања, осим ако, из нарочито оправданих разлога, није предвиђено да раније ступи на снагу (члан 120.).

Законом о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05 и 61/05), утврђено је: да се зарада за обављени рад и време проведено на раду састоји од основне зараде, дела зараде за радни учинак и увећане зараде (члан 106.); да се радни учинак одређује на основу квалитета и обима обављеног посла, као и односа запосленог према радним обавезама, а општим актом се утврђују елементи за обрачун и исплату основне зараде и зараде по основу радног учинка (члан 107. ст. 2. и 3.); да запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду, и то: 1) за рад на дан празника који је нерадан дан- најмање 110% од основице; 2) за рад ноћу и рад у сменама, ако такав рад није вреднован при утврђивању основне зараде - најмање 26% од основице; 3) за прековремени рад- најмање 26% од основице; 4) по основу времена проведеног на раду за сваку пуну годину рада остварену у радном односу- 0,5% од основице (члан 108. став 1.).

Полазећи од изложеног, Уставни суд је оценио да се оспореним одредбама Колективног уговора не доводи у питање зајемчено право запосленог на зараду из члана 36. Устава Републике Србије, као и право запослених на зараду и право на увећану зараду из чл. 106. до 108. Закона о раду, с обзиром на то да се оспореним одредбама не уређују права запослених на зараду, већ се уређује начин остваривања права утврђених колективним уговором. Такође,

Уставни суд, на основу члана 125. Устава, није надлежан да оцењује разлоге за одложу примену појединих одредаба оспореног општег акта.

С обзиром на то да је Уставни суд донео коначну одлуку поводом оцене уставности и законитости одредаба члана 61. став 2. и члана 103. Колективног уговора, одбацио је захтев за обуставу извршења појединачних аката и радњи предузетих на основу оспорених одредаба, сагласно члану 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05).

На основу изложеног и одредаба члана 47. тач. 2) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-30/2005 од 15.12.2005. године

Директор установе је овлашћен да донесе Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места, на који је Влада дала сагласност, по пробављеном мишљењу надлежних министарстава.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

1. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање незаконитости Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Музеју историје Југославије, Београд, 02 бр. 80/11 од 28. новембра 2003. године.

2. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачних аката, или радњи који су предузети на основу Правилника из тачке 1.

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену законитости Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Музеју историје Југославије, Београд, 02 бр. 80/11 од 28. новембра 2003. године и захтев за обуставу извршења појединачних аката донетих применом оспореног Правилника.

Према наводима иницијатора, оспорени акт није у складу са чланом 5. и чл. 26. до 31. Закона о радним односима у државним органима јер не предвиђа критеријуме за стицање звања и број извршилаца послова из делокруга Музеја историје Југославије и стога је могућа произвољна примена Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата именованих и постављених лица и запослених у државним органима, а то доводи до нарушавања уставних начела којима се јемчи правна сигурност и једнакост. Иницијатори сматрају да директор Музеја није био овлашћен, односно надлежан за доношење оспореног Правилника.

Музеј историје Југославије је у одговору Суду истакао да је образован Уредбом о образовању Музеја историје Југославије ("Службени лист СРЈ", бр. 43/96, 64/99, 67/00 и 41/01), као самостална савезна организација ван

састава савезних министарстава. Уредбом Савезне владе утврђен је, поред осталог, и начин руковођења Музејом као савезном организацијом, дужности и одговорност директора Музеја, као функционера који руководи савезном организацијом, што по важећим прописима не може бити предмет општег акта о унутрашњој организацији и систематизацији радних места који доноси функционер, као старешина савезног органа, односно савезне организације. У оквиру савезних органа, као самостална савезна организација, Музеј је био до априла 2003. године, када је постао републичка организација која наставља рад у складу са прописима на основу којих је образован до доношења одговарајућег прописа.

У спроведеном поступку утврђено је да је Савезна влада Уредбом о образовању Музеја историје Југославије ("Службени лист СРЈ", бр. 43/96, 64/99, 67/2000 и 41/2001) основала 15. септембра 1996. године Музеј. Уредбом је утврђен делокруг послова Музеја (прикупља, чува, одржава историјско-културна добра од значаја за Савезну Републику Југославију, врши обезбеђивање коришћења, истраживања историјско-културних добара и др.).

Чланом 15. Закона за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени лист Србије и Црне Горе", број 1/2003) одређени су органи и организације који настављају да обављају послове до дефинисања њиховог коначног статуса. Одредбом тачке 14. члана 15. Закона, међу наведеним органима и организацијама, одређен је и Музеј историје Југославије.

Народна скупштина Републике Србије донела је 2. априла 2003. године Одлуку о прихватању споразума држава чланица о дефинисању коначног статуса органа и организација из члана 15. Закона за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени гласник Републике Србије", број 35/2003). Тачком 6. Одлуке прописано је да Музеј историје Југославије постаје организација државе чланице Србије и наставља рад, односно обавља послове из делокруга у складу са прописима на основу којих је образован, а који ће се примењивати на територији чланице државе Србије до доношења одговарајућих прописа државе чланице Србије. Тиме је, Одлуком о прихватању споразума држава чланица о дефинисању коначног статуса органа и организација из члана 15. Закона за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора Музеј постао посебна републичка организација. Из тачке 6. Одлуке произлази да ће се Уредба о образовању Музеја историје Југославије примењивати на делокруг и организацију Музеја до доношења одговарајућих прописа државе чланице. По Уредби о образовању Музеја историје Југославије, Влада поставља директора Музеја, који, поред осталог, организује и руководи радом Музеја (члан 5.) Директор Музеја доноси, уз сагласност Владе, општи акт о унутрашњој организацији и систематизацији радних места (члан 9. Уредбе).

Из наведеног, по оцени Суда, произлази да је директор био овлашћен да донесе оспорени Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Музеју историје Југославије, а на који је Влада Републике Србије Закључком 05 бр. 110-7614/2003 дала сагласност, по прибављању мишљења Министарства за финансије и економију и Министарства за државну управу и локалну самоуправу.

Законом о радним односима у државним органима, ("Службени гласник РС" бр. 48/91, 66/91, 44/98, 49/99, 34/01 и 39/02), у односу на који је тражена оцена законитости, прописано је: да се број и структура запослених у

државним органима и постављених лица утврђују актом којим се систематизују радна места у органу (члан 5.); звања, занимања запослених у државним органима (чл. 26. до 32.) и напредовање запослених (чл. 33. до 36.). По оцени Суда, Правилником су, сагласно наведеним члановима Закона, утврђена звања, занимања и број извршилаца у Музеју.

С обзиром да је донета коначна одлука у овој уставно-правној ствари, захтев за обуставу извршења појединачних аката, односно радњи предузетих на основу оспореног Правилника Суд је одбацио, сагласно члану 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05).

На основу члана 47. тач. 2) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука Суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-443/2004 од 15.12.2005. године

б) Стамбени односи

Није несагласно с Уставом и законом прописивање општим актом услова и начина остваривања права првенства на решавање стамбених потреба запослених, нити прописивање упућујућих правних норми, које подразумевају сходну примену одредби другог акта на поједина питања која нису уређена овим актом.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредба члана 84. Правилника о решавању стамбених потреба запослених у Друштвеном предузећу "ИРМОВО"–Кисач, од 16. априла 2002. године, у време важења није била у сагласности с Уставом.

2. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба члана 21. тачка 1) алинеја 7. и члана 83. Правилника из тачке 1.

3. Одбацује се захтев за доношење одлуке о начину отклањања последица које су настале услед примене одредаба Правилника из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости одредаба члана 21. тачка 1) алинеја 7. и чл. 83. и 84. Правилника наведеног у изреци. Подносилац иницијативе сматра да су оспорене одредбе Правилника противне одредбама чл. 13. и 120. Устава Републике Србије и незаконите због тога што: одредба члана 21. утврђује да запосленом који користи стан по основу закупа на одређено време припада мање бодова него запосленом који станује као подстанар и у истом је правном положају; одредба члана 83. утврђује примену одредаба Закона о становању за све што Правилником није предвиђено, а тим законом нису уређене затечене ситуације запослених лица која су стекла одређена права пре доношења овог правилника, у конкретном случају лица које "поседује

уговор о закупу стана на одређено време до коначног стамбеног решења"; одредба члана 84. одређује ступање на снагу Правилника даном објављивања. Предложено је да Уставни суд "обавеже доносиоца оспореног акта да отклони последице проистекле применом наведеног општег акта, укидајући све појединачне акте донете на основу оваквог акта".

У одговору А.Д. "ИРМОВО"–Кисач, који је правни следбеник доносиоца оспореног Правилника, истакнуто је: да је на основу Статута који је донела Скупштина Акционарског друштва 17. маја 2004. године, престала примена Статута и других општих аката правног претходника, па и оспореног Правилника; да нови Правилник о решавању стамбених потреба запослених није донет, јер важећим Статутом и другим актима није предвиђено издвајање средстава из којих би се финансирао задовољавање стамбених потреба запослених у предузећу.

У спроведеном поступку пред Уставним судом утврђено је да је оспорени Правилник, који је донео Управни одбор Друштвеног предузећа "ИРМОВО"–Кисач, 16. априла 2002. године, с позивом на одредбе чл. 27. и 47. Закона о становању ("Службени гласник РС", бр. 50/92, 76/92, 84/92, 33/93, 67/93, 46/94, 47/94, 48/94, 44/95, 49/95, 16/97, 46/98 и 26/01), члана 62. тада важећег Закона о предузећима ("Службени лист СРЈ", бр. 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99, 9/01 и 36/02) и члана 24. Статута Друштвеног предузећа "ИРМОВО"–Кисач, од 14. децембра 2000. године, престао да важи ступањем на снагу Статута А.Д. "ИРМОВО"–Кисач, донетог 17. маја 2004. године.

Чланом 21. Правилника била је уређена "стамбена ситуација запосленог" као један од основа и мерила за утврђивање реда првенства решавања стамбених потреба запослених, тако да је у зависности од околности непоседовања стана или поседовања неодговарајућег стана био прописан одређен број бодова, према условима становања, и поред осталог, у тачки 1. било утврђено да запосленом који станује као подстанар припада 40 бодова (алинеја 1.), а запосленом који станује по основу закупа на одређено време припада 20 бодова (оспорена алинеја 7.). Осталим оспореним одредбама Правилника било је уређено: да се за све што није предвиђено овим правилником примењују одговарајуће одредбе Закона о становању (члан 83.); да Правилник ступа на снагу даном истицања на огласној табли Предузећа (члан 84.).

Уставом Републике Србије утврђено је: да су грађани једнаки у правима и дужностима и да имају једнаку заштиту пред државним и другим органима, без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко и друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да Република Србија уређује, поред осталог, својинске и облигационе односе, и друге економске и социјалне односе од општег интереса (члан 72. став 1. тачка 4.).

Чланом 27. став 3. и чланом 47. став 2. Закона о становању прописано је да носилац права располагања својим општим актом уређује услове, критеријуме и поступак давања зајмова, као и да предузећа и установе могу, у складу са својим општим актом о решавању стамбених потреба, да дају станове у закуп запосленим лицима. Из наведених одредаба Закона произлази да је доносилац акта овлашћен да, уз поштовање Уставом и законом утврђених принципа, при уређивању односа у општем акту изврши слободан избор критеријума за утврђивање реда првенства и начина њиховог вредновања, тако

да у складу са својом стамбеном политиком предвиђеном критеријуму да одређени значај и утицај на решавање стамбених потреба.

Полазећи од одредаба Устава и закона, Уставни суд је оценио да је доносилац оспореног акта био овлашћен да уређујући критеријум за решавање стамбених потреба "стамбена ситуација запосленог", утврди и становање у подстанараском статусу, као и становање у стану или породичној кући по основу закупа на одређено време, и да ове стамбене ситуације (као различите) вреднује одговарајућим бројем бодова на начин из оспорене одредбе члана 21. Правилника, чиме нису прекорачени законски оквири прописивања конкретизованих и објективизираних услова и мерила ради решавања стамбених потреба запослених. Суд сматра да нису основани наводи подносиоца иницијативе којима се ова одредба Правилника оспорава са становишта правне природе уговора о закупу стана. Наиме, закуп стана у смислу Закона о становању, као посебног закона који уређује коришћење станова, није идентичан закупу у смислу Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", бр. 29/78, 39/85, 45/89 и 57/89 и "Службени лист СРЈ", број 31/93), због чега се садржина и правно дејство уговора о закупу стана на одређено време не могу изједначавати са уговором о закупу ствари закљученим на одређено време из тог закона.

Суд је оценио да ни прописивање завршне одредбе члана 83. Правилника о супсидијерној примени одредаба Закона о становању на питања која нису посебно уређена овим правилником, не излази из оквира законских овлашћења носиоца права располагања да уређује решавање стамбених потреба запослених лица јер се општим правним актом одређена питања могу уређивати и упућујућим правним нормама, које подразумевају сходну примену одредби другог акта на поједина питања која нису уређена овим актом.

Оспореним одредбама чл. 21. и 83. Правилника, по оцени Уставног суда, није повређено уставно начело правне једнакости грађана из члана 13. Устава, јер се под једнаким условима односе на све запослене који се налазе у истим правним ситуацијама, а овај уставни принцип не подразумева једнакост грађана у апсолутном смислу, већ гарантује једнакост у начину и условима остваривања права, у идентичним правним ситуацијама уређеним општим актом.

У вези са оспореним чланом 84. Правилника, Уставни суд је утврдио да је чланом 120. Устава прописано да закон, други пропис или општи акт ступа на снагу најраније осмог дана од дана објављивања, осим ако, из нарочито оправданих разлога, није предвиђено да раније ступи на снагу. Имајући у виду да доносилац оспореног акта није доставио доказе о постојању нарочито оправданих разлога за ступање на снагу Правилника пре истека рока од осам дана од дана објављивања, утврђених у поступку доношења, то је Суд оценио да ова одредба Правилника у време важења није била у сагласности с Уставом.

О оправданости, целисходности, међусобној сагласности и потпуности уређивања одредаба Правилника, Уставни суд, према члану 125. Устава, није надлежан да одлучује. Такође, није у надлежности овог Суда ни оцена законитости примене оспореног Правилника и на основу њега донетих одлука, обзиром да се ради о питањима из надлежности редовног суда.

Поводом захтева који се односи на доношење одлуке о начину отклањања последица насталих услед примене оспореног Правилника, Суд је нашао да нису испуњене процесно-правне претпоставке из чл. 57. и 58. Закона о

поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93) за тражено одлучивање, јер иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости материјално-правних одредби чл. 21. и 83. Правилника није прихваћена, па је због тога овај захтев одбацио.

На основу изложеног и члана 19. став 1. тачка 4), члана 46. тачка 1) и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 114/2005)
IУ-359/2004 од 03.11.2005. године

Оспореним одредбама Правилника доводи се у питање објективност утврђивања посебног значаја неког радног места, односно дефицитарност одређеног кадра и ствара се могућност арбитрерног и неједнаког поступања, што је у супротности с Уставом и законом.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредбе члана 50. тач. 3, 5, 6. и 7. и чл. 51. и 52. Правилника о решавању стамбених потреба Предузећа "ПРВА ИСКРА–ФИМ" д.о.о. Барич–Београд, од 19. новембра 2004. године, нису у сагласности с Уставом и законом.

2. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба члана 12. став 1. алинеја 1. и став 4., члана 14., члана 20. став 1., члана 21. став 2., члана 43. став 1. и члана 50. тач. 1, 2. и 4. Правилника из тачке 1.

3. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачног акта или радње предузете на основу одредаба Правилника из тач. 1. и 2.

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости одредаба члана 12. став 1. алинеја 1. и став 4., члана 14., члана 20. став 1., члана 21. став 2., члана 43. став 1. и члана 50. Правилника наведеног у изреци. Подносилац иницијативе сматра да оспорене одредбе Правилника нису сагласне с Уставом и Законом о становању, из разлога што: дискриминишу лица која су дужи период подстанари, као и запослене који су често мењали услове становања (члан 12.); изједначавају запослене без стана и оне са неадекватно решеном стамбеном потребом (члан 14.); доводе у неједнак положај запослене који одсуствују са рада из оправданих разлога (члан 20.); умањују права запослених, односно њихових брачних другова који раде у другим предузећима у саставу Холдинг предузећа "ПРВА ИСКРА" а.д. Барич–Београд (члан 21.); фаворизују запослене који нису остварили право на стан по одлукама из претходних расподела (члан 43.); омогућавају доделу станова свим руководећим радницима у предузећу, без критеријума за одређивање дефицитарности ових кадрова у решавању стамбених потреба (члан 50.). Предложено је да Уставни суд до доношења коначне одлуке обустави извршење појединачних аката и радњи предузетих на основу оспорених одредаба Правилника.

Предузеће "ПРВА ИСКРА–ФИМ" д.о.о. Барич–Београд доставило је оспорени Правилник, а о наводима иницијативе није се изјашњавало.

У спроведеном поступку пред Уставним судом утврђено је да је оспореним одредбама Правилника уређено: да се број бодова по основу "степенa стамбене угрожености" као основа за утврђивање реда првенства у решавању стамбених потреба, одређује према постојећим условима становања запосленог (односно пензионисаног радника предузећа), и то, између осталог, ако је без стана – припада му 440 бодова (члан 12. став 1. алинеја 1.); да запосленом који је у последњих 5 година мењао услове становања припада одговарајући број бодова према најбољим условима становања (члан 12. став 4.); да се лицем без стана тј. лицем које нема адекватно решену стамбену потребу у смислу одредаба Правилника сматра запослени (односно пензионисани радник предузећа) ако је, са члановима породичног домаћинства, подстанар, ако није носилац станарског права, закупац, сустанар, власник или сувласник стана, односно куће, ако станује у бесправно подигнутом стамбеном објекту или нужном смештају, ако користи стан тј. породичну кућу која не одговара стамбеним стандардима утврђеним овим правилником или је неподобна за становање (члан 14.); да се "радни допринос", као основ за утврђивање реда првенства, одређује на основу оствареног ефективног радног времена у односу на могуће радно време и припадајућим бодовима према проценту остварења радног времена (члан 20. став 1.); да се по основу радног стажа брачног друга запосленог (односно брачног друга пензионисаног радника) који ради у предузећу, утврђује право на 1 бод за сваку целу годину радног стажа (члан 21. став 2.); да запосленом који није регулисао право на доделу стана по коначној и правноснажној одлуци из претходне расподеле Комисија за стамбене односе додељује стан приоритетно, без ранг листе (члан 43. став 1.); да су дефицитарни кадрови они кадрови који су од изузетног значаја за рад, развој и пословање предузећа, и то: 1. директор предузећа, 2. директори служби или сектора, 3. лица са посебним овлашћењима и одговорностима, 4. руководиоци сектора, служби, погона и смена, 5. високостручни дефицитарни кадрови, 6. дефицитирани кадрови више и средње стручне спреме, и 7. пословође, предрадници, ВК и КВ радници дефицитарних струка (члан 50.). Одредбама чл. 51. и 52. Правилника који се заједно са чланом 50. налазе у поглављу: "Решавање стамбених потреба дефицитарних кадрова", прописано је: да се дефицитарном кадру коме се решава стамбена потреба, на предлог директора предузећа стан даје у закуп на одређено време до 4 године, за које време треба да докаже своје стручне квалитете, као и да је у случају да по оцени директора (или лица које директор овласти) не покаже одговарајуће резултате у раду, дефицитарни кадар дужан да се исели из стана пре истека закупног рока, а у случају да напусти предузеће дужан је да врати стан пре раскида радног односа (члан 51.); да на основу постигнутих резултата у раду дефицитарног кадра, директор може у току трајања закупа донети одлуку о додели стана овом лицу на неодређено време (члан 52.).

Уставом Републике Србије прописано је: да су грађани једнаки у правима и дужностима и да имају једнаку заштиту пред државним и другим органима, без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко и друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да се јамчи право на рад, слобода рада, слободан избор занимања, запослења и учешће у управљању, као и доступност свакоме, под једнаким условима, радног места и функције (члан 35. ст. 1. и 2.); да Република Србија уређује, поред осталог, и својинске и облигационе односе и друге економске и социјалне односе од општег интереса (члан 72. став 1.).

Чланом 27. став 3. и чланом 47. став 2. Закона о становању ("Службени гласник РС", бр. 50/92, 76/92, 84/92, 33/93, 67/93, 46/94, 47/94, 48/94, 44/95, 49/95, 16/97, 46/98 и 26/01) прописано је да носилац права располагања својим општим актом уређује услове, критеријуме и поступак давања зајмова за стамбену изградњу, као и да предузећа и установе могу, у складу са својим општим актом о решавању стамбених потреба, да дају станове у закуп запосленим лицима. Из ових одредаба произлази да законом нису уређени услови и поступак доделе станова и стамбених зајмова и да је доносилац акта овлашћен да та питања уређује самостално, уз поштовање Уставом и законом утврђених принципа и објективизацију предвиђених услова ради њихове једнаке примене.

Полазећи од одредаба Устава и закона, Уставни суд је оценио да је доносилац оспореног акта на основу законског овлашћења да врши слободан избор критеријума за утврђивање реда првенства решавања стамбених потреба запослених и начина њиховог вредновања, у складу са својом стамбеном политиком и могућностима, био овлашћен да уреди и вреднује одговарајућим бројем бодова критеријум "степен стамбене угрожености" према (различитим) условима становања запосленог, као и да утврди садржину овог критеријума, односно да дефинише статус лица без стана, на начин предвиђен оспореним одредбама чл. 12. и 14. Правилника.

Уставни суд је оценио да су у оквиру наведених законских овлашћења и одредбе чл. 20. и 21. Правилника којима је доносилац уредио "радни допринос" као критеријум за утврђивање реда првенства у решавању стамбених потреба запослених и вредновао га не само према оствареној заради већ и према оствареном радном времену тј. ефективном раду, одређујући начин примене овог критеријума ради постизања правичности у случајевима радника који дуже одсуствују са рада из оправданих разлога, и којима је утврдио могућност да се запосленом лицу – конкуренту за решавање стамбене потребе додају бодови које је његов брачни друг остварио по основу радног стажа, уколико је запослен у истом предузећу.

Такође, Суд сматра да оспорена одредба члана 43. Правилника која уређује начин решавања стамбене потребе радника који има право на стан по коначној и правноснажној одлуци о додели стана из претходне расподеле, није несагласна са законом, пошто се ради о извршавању обавезе даваоца стана по правноснажној одлуци његовог надлежног органа у случајевима када та одлука није могла бити одмах извршена, односно о праву које је запослени стекао према оствареном месту на листи реда првенства у раније спроведеном поступку доделе станова, када се овом лицу стан може дати у закуп приоритетно ради реализације стеченог права.

Према оцени Уставног суда, оспорене одредбе чл. 12, 14, 20, 21. и 43. Правилника нису несагласне с Уставом. Ове норме не повређују начело правне једнакости грађана из члана 13. Устава, јер под једнаким условима важе за сва лица на која се односе и која се налазе у истим правним ситуацијама уређеним оспореним актом, нити повређују одредбе члана 35. Устава, јер не ограничавају право на рад и права која из тога проистичу.

Уставни суд је утврдио да су одредбама члана 50. тач. 1, 2. и 4. Правилника дефицитарни кадрови утврђени таксативно, као запослени који раде на одређеним радним местима у предузећу који су због њихове везаности за управљачке и руководеће послове и дефинисани као кадрови од изузетног значаја за пословање предузећа, а што, по оцени Суда, не излази из оквира уставних и законских овлашћења. Међутим, осталим одредбама члана 50. Правилника нису

предвиђена конкретна радна места кадрова који се у смислу овог акта сматрају дефицитарним, већ су набројане групе послова са појединим својствима неких радних места. Како ове одредбе не садрже услове чијом применом би могла да се одреде конкретна радна места кадрова од изузетног значаја за предузеће, оспореним одредбама, по схватању Суда, нису дефинисани дефицитарни кадрови ни објективизирани услови за решавање њихових стамбених потреба. Наиме, уређивање значаја радног места подразумева објективизацију услова који би радна места од посебног значаја за предузеће одређивали према врсти послова, условима рада, степену стручне спреме, безбедности, повећаној одговорности, или допириносу у остваривању пословних резултата, тако да се полазећи од овако разрађених критеријума долази до одређивања појединачних радних места. Стога је Уставни суд оценио да се одредбама члана 50. тач. 3, 5, 6. и 7. Правилника доводи у питање објективност утврђивања посебног значаја неког радног места, односно дефицитарности одређеног кадра, и ствара се могућност арбитрерног и неједнаког поступања, а то је у супротности са начелом једнакости грађана у правима и дужностима из члана 13. Устава и одредбама чл. 27. и 47. Закона о становању.

Суд је утврдио да су одредбе чл. 51. и 52. Правилника у материјалном смислу повезане са оспореним чланом 50. Правилника, па је, на основу члана 23. став 2. и члана 24. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), проширио поступак оцене уставности и законитости и на ове одредбе. Наиме, из одредаба чл. 50, 51. и 52. следи да Правилником није на општи начин уређено која се све запослена лица сматрају дефицитарним кадровима, док је директор овлашћен да по слободној оцени одлучује о резултатима рада и на основу тога доноси одлуке о додели станова дефицитарним кадровима и утврђује разлоге отказа уговора о закупу стана, а да нису утврђени критеријуми и мерила који би обавезивали наведени орган при реализацији тих овлашћења. Према оцени Уставног суда, овим одредбама не обезбеђује се објективно процењивање услова за једнаку примену Правилника на све запослене у истим правним ситуацијама и ствара се могућност за неједнако поступање при утврђивању реда првенства решавања стамбених потреба запослених, а ти недостаци имају за последицу правну несигурност у погледу остваривања права запослених и повреду законских и принципа из члана 13. Устава.

О оправданости, целисходности, међусобној сагласности, прецизности и потреби измене одредаба Правилника, Уставни суд, према члану 125. Устава, није надлежан да одлучује.

Како је донео коначну одлуку, захтев за обуставу извршења појединачног акта, односно радње која је предузета на основу оспорених одредби Правилника Суд је одбацио, сагласно члану 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука.

На основу изложеног и члана 46. тач. 1) и 3) и члана 47. тач. 2) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава, одредбе Правилника наведене у тачки 1. изреке престају да важе даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Прописивање продужења важења појединих одредаба прописа који је престао да важи на основу оспореног статута до доношења, односно ступања на снагу новог прописа, није несагласно са законом.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости члана 25. Статута Фонда за финансирање изградње и расподелу станова солидарности ("Службени лист општине Панчево", број 8/2004).

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости члана 25. Статута наведеног у изреци. По мишљењу иницијатора, оспорена одредба Статута противправно задржава примену одредаба ранијег нормативног акта, јер предвиђа да ступањем на снагу овог статута престаје да важи Статут Фонда од 1. септембра 1993. године, осим поглавља које уређује критеријуме, мерила и поступак за расподелу станова и кредита за стамбену изградњу које остаје на снази до доношења акта којим ће се уредити ова питања. Истом иницијативом тражена је и оцена уставности и законитости више одредаба Статута Фонда из 1993. године које се односе на критеријуме и поступак за утврђивање листе реда првенства у расподели станова солидарности.

У достављеном одговору истакнуто је: да је општина Панчево одржала у функцији солидарну стамбену изградњу иако важећим прописима није више регулисана обавеза издвајања средстава за ову намену, јер локалне самоуправе имају право да из својих извора прихода издвајају средства за изградњу станова солидарности; да је Управни одбор Фонда за финансирање изградње и расподелу станова солидарности општине Панчево поступио према обавези предвиђеној оспореном одредбом Статута и донео нови акт под називом: "Критеријуми, мерила и поступак за расподелу станова солидарности и кредита за стамбену изградњу", који треба да ступи на снагу након добијања сагласности Скупштине општине Панчево и објављивања у "Службеном листу општине Панчево".

У спроведеном поступку утврђено је да оспорени Статут Фонда за финансирање изградње и расподелу станова солидарности ("Службени лист општине Панчево", број 8/2004) уређује послове, овлашћења, одговорности и начин рада органа Фонда и друга питања од значаја за његов рад. Оспореним чланом 25. Статута, који је у саставу поглавља: "6. Прелазне и завршне одредбе", прописано је да ступањем на снагу овог статута престаје да важи Статут усвојен 1. септембра 1993. године, са изменама и допунама од 13. октобра 1998. године, осим поглавља: "Критеријуми, мерила и поступак за расподелу станова и кредита за стамбену изградњу" (које чине одредбе чл. 23. до 38. тог Статута), а које важи до доношења општег акта Фонда којим ће ова област бити регулисана.

Уставом Републике Србије утврђено је: да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим

органима, без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко и друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да општина, преко својих органа, у складу са законом, обавља послове утврђене Уставом и законом, као и статутом општине (члан 113. став 1.).

У смислу одредба члана 27. став 3. и члана 47. став 2. Закона о становању ("Службени гласник РС", бр. 50/92, 76/92, 84/92, 33/93, 67/93, 46/94, 47/94, 48/94, 44/95, 49/95, 16/97, 46/98 и 26/2001), носилац права располагања својим општим актом уређује услове, критеријуме и поступак давања зајмова, и у складу са тим актом, односно прописом о решавању стамбених потреба, може да даје станове у закуп запосленим лицима. Чланом 28. Закона утврђено је да се средства од станова продатих путем откупа, чији је власник и општина, користе, поред осталог, и за решавање стамбених потреба лица која су остварила право на материјално обезбеђење по прописима о социјалној заштити и обезбеђивању социјалне сигурности грађана, као и за решавање стамбених потреба других лица, у складу са прописом општине.

Законска обавеза издвајања средстава за солидарну стамбену изградњу ради решавања стамбених потреба запослених у предузећима, установама и државним органима који за ову намену не располажу довољним средствима била је предвиђена најпре одредбама Закона о становању (члан 44.), а затим Закона о порезу на фонд зарада ("Службени гласник РС", број 27/2001), које су престале да важе на основу Закона о измени Закона о становању ("Службени гласник РС" број 26/2001) и Закона о престанку важења Закона о порезу на фонд зарада ("Службени гласник РС", број 33/2004). Након престанка важења тих одредаба, у позитивно-правном поретку не постоји закон који посебно уређује финансирање солидарне стамбене изградње, али се овај облик решавања стамбених потреба може вршити и из јавних прихода општине који им припадају према одредбама Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/2002, 33/2004 и 135/2004), на начин и у оквиру овлашћења општине да располаже средствима буџета и да доноси прописе из оквира законом и статутом утврђених послова (чл. 18, 30. и 78. Закона).

Суд је утврдио да оспорена одредба Статута по свом карактеру представља прелазну одредбу која уређује ступање на снагу овог статута и престанак важења ранијег Статута и, истовремено, предвиђа наставак важења дела одредаба ранијег акта које се односе на критеријуме и поступак расподеле станова и кредита за солидарну стамбену изградњу на територији општине Панчево, и то до доношења акта којим ће се ова питања уредити. Полазећи од наведених одредаба закона из којих произлази овлашћење општине, односно општинског Фонда основаног за обављање послова финансирања, изградње и расподеле станова солидарности да својим општим актом уређује питања солидарне стамбене изградње и да самостално прописује услове и поступак доделе ових станова и стамбених зајмова, као и чињенице да се прелазним одредбама општег правног акта уређује временско важење новог акта, укључујући и питање почетка важења тог акта и његове примене на затечене односе настале у време акта који је престао да важи, Уставни суд је оценио да није несагласно са законом то што се чланом 25. Статута прописује продужетак важења појединих одредаба прописа који је престао да важи на основу овог статута, до доношења тј. ступања на снагу новог прописа који треба да уреди питања која су предмет уређивања тих одредаба.

Према оцени Уставног суда, оспорена одредба Статута није несагласна с одредбама Устава и њоме није повређено уставно начело правне једнакости грађана из члана 13. Устава, обзиром да је то општа норма која се под једнаким условима примењује на сва лица на која се односи оспорени акт.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), Суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-236/2005 од 15.09.2005. године

Доносилац оспореног акта је у оквиру законског овлашћења предвидео сложеност послова као један од критеријума за одређивање реда првенства у решавању стамбених потреба радника, а његово вредновање извршио узимајући као мерило потребну школску спрему за обављање послова радног места.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба члана 22. Правилника о решавању стамбених потреба радника Војвођанске банке а.д. Нови Сад, од 18. новембра 1992. године.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба члана 22. Правилника наведеног у изреци. По мишљењу иницијатора одредбе члана 22. "противправне су" јер се критеријум сложеност послова које радник обавља вреднује на основу школске спреме а да се при том не узима у обзир и радни допринос.

У одговору, доносилац Правилника, је дао податке о поступку доношења, изменама и допунама као и примени Правилника док се о разлозима оспоравања није изјашњавао.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да су Правилником предвиђени критеријуми за утврђивање реда првенства: стамбена ситуација, дужина радног стажа, број чланова породичног домаћинства, здравствено стање запосленог или члана његовог породичног домаћинства, инвалидност или телесно оштећење запосленог односно члана његовог породичног домаћинства, услови рада (сложеност послова) и социјално-економски услови.

Одредбама оспореног члана 22. Правилника уређено је вредновање критеријума сложеност послова и то зависно од школске спреме која се захтева општим актом о систематизацији за обављање послова одређеног радног места.

Чланом 27. став 3. и чланом 47. став 2. Закона о становању ("Службени гласник РС", бр. 50/92, 76/92, 84/92, 33/93, 67/93, 46/94, 47/94, 48/94,

44/95, 49/95, 16/97, 46/98 и 26/01) прописано је да носилац права располагања својим општим актом уређује услове, критеријуме и поступак давања зајмова, и да предузећа и установе могу, у складу са својим општим актом о решавању стамбених потреба, да дају станове у закуп запосленим лицима. Из законских одредаба произлази да законом нису уређени начин, услови и поступак за доделу станова у закуп и давање стамбених зајмова на начин који би ограничавао доносиоца акта у погледу избора и вредновања критеријума. По оцени Уставног суда, доносилац оспореног акта је одредбама члана 22. Правилника, у оквиру законског овлашћења, у складу са својом стамбеном политиком и могућностима, предвидео сложеност послова као један од критеријума за одређивање реда првенства у решавању стамбених потреба радника, а његово вредновање извршио узимајући као мерило потребну школску спрему за обављање послова радног места.

По оцени Уставног суда, оспореним одредбама Правилника није повређен уставни принцип једнакости грађана пред законом и једнаке заштите права под једнаким условима из члана 13. Устава, јер се сложеност послова као један од критеријума за одређивање реда првенства у решавању стамбених потреба радника, под истим условима, односи подједнако на све запослене који решавају стамбене потребе у предузећу и у истим су правним ситуацијама.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), Суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-475/2004 од 06.10.2005. године

в) Предузећа, јавна предузећа и установе

Нису испуњени услови за оцену уставности и законитости оспорених одредаба општег акта, кад је законом предвиђена обавеза њиховог усклађивања са законом, а нису истекли рокови за њихово усклађивање.

Нема услова за оцену законитости поступка доношења општег акта у односу на закон који је престао да важи.

Нема основа за оцену уставности и законитости материјалноправних одредаба и поступка доношења општег акта, који није објављен у складу са Уставом.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

1. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба чл. 11, 15. и 18. Статута Производно прометног предузећа "АЛТАМЕД" д.о.о., од 28. октобра 2003. године.

2. Одбацује се иницијатива за оцену законитости поступка доношења Статута из тачке 1.

3. Одбацује се иницијатива за оцену уставности и законитости поступка доношења, као и одредаба чл. 11. и 16. Пословника о раду Управног

одбора Производно прометног предузећа "Алтамед" д.о.о., Београд од 28. октобра 2003. године, јер Пословник није објављен, није ступио на снагу у складу с Уставом и не производи правно дејство.

4. Одбацује се иницијатива за оцену уставности и законитости члана 14. став 3., чл. 18, 19, 22, 24, 33, 34. и 35. Уговора о преношењу оснивачких права и организовању АЛТАМЕД, д.о.о., Београд у складу са Законом о предузећима, оверен код Петог општинског суда у Београду под пословним бројем Ов. Бр. 4059/98 од 10. јуна 1998. године.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба чл. 11, 15. и 18. Статута из тачке 1. изреке, као и законитости поступка доношења Статута; поступка доношења, као и одредаба чл. 11. и 16. Пословника из тачке 3. изреке; и одредаба члана 14. став 3., чл. 18, 19, 22, 24, 33, 34. и 35. Уговора из тачке 4. изреке. У иницијативи се наводи да оспорени Статут није у сагласности с оспореним Уговором, а самим тим ни с Уставом и позитивним законским прописима, да није донет у складу с одредбом члана 334. Закона о предузећима, као и да оспорене одредбе чл. 11, 15. и 18. Статута нису у складу са позитивним законским прописима. Даље се наводи да оспорени Пословник о раду није донет у складу с оспореним Уговором и оспореним Статутом, а тиме ни у складу с Уставом и позитивним законским прописима, док оспорене одредбе чл. 11. и 16. Пословника, којима је утврђено да се седнице Управног одбора сазивају најмање три дана пре одржавања седнице, нису у сагласности с одредбом члана 367. Закона о предузећима, која би се у конкретном случају аналогно требала примењивати с обзиром да Друштво нема Скупштину. Оспорене одредбе Уговора нису, по мишљењу иницијатора, у сагласности с Уставом Републике Србије и Законом о предузећима. Оспорена одредба члана 14. став 3. Уговора није у сагласности с одредбама члана 11. тачка 5. и члана 55. Закона о предузећима, а оспорене одредбе чл. 33. и 34. Уговора, којима се утврђује начин одлучивања и гласања у Управном одбору сразмерно укупном новчаном уделу Друштва, нису у сагласности с одредбом члана 264. став 1. Закона о предузећима, јер та одредба закона не утврђује кворум за рад управног одбора по броју гласова његових чланова, већ по броју присутних чланова, што значи да сваки члан управног одбора има само један глас. Такође, наводи се у иницијативи, оспорена одредба члана 35. Уговора није у сагласности с одредбом члана 83. став 4. Закона о предузећима, јер не омогућава учешће запослених у управљању Друштвом.

У одговору доносиоца оспорених аката истиче се: да оспорени Уговор не спада у категорију аката чија се оцена уставности и законитости може тражити пред Уставним судом; да није тачно да у Управном одбору нема представника запослених, јер су два члана Управног одбора у радном односу у предузећу; да је оспорени Статут донет у складу са Законом о предузећима, и да је оспорена одредба члана 11. Статута у складу са законом, као и да су одредбе чл. 15. и 18. Статута сагласне са одредбом члана 55. Закона о предузећима према којој оснивачи и чланови Друштва учествују у управљању сразмерно својим уделима; да Законом о предузећима није прописан обавезан рок у коме се сазива седница Управног одбора нити је прописана аналогна примена прописаног рока за сазивање Скупштине друштва; да је оспорени Статут

објављен на огласној табли у седишту Предузећа дан након усвајања, а да оспорени Пословник није објављен већ су са истим упознати чланови Управног одбора.

Уставни суд је, у спроведеном поступку, утврдио да је оспореним одредбама члана 11. Статута утврђено: да чланови Друштва учествују у деоби добити и сношењу ризика пословања сразмерно и у висини својих улога (став 1.); да се члановима Друштва који су посебно допринели остваривању добити Друштва може, поред учешћа у расподели добити сразмерно њиховом уделу, утврдити и посебан износ од добити Друштва, који може износити највише 50% од дела добити који им припада по основу удела у Друштву (став 2.); да се добит Друштва утврђује и исплаћује члановима у складу са важећим прописима, Статутом Друштва и одлукама Управног одбора Друштва (став 3.); да се исплата добити која припада члановима Друштва може, у складу са прописима, вршити аконтационо у месечним ратама, на основу периодичних обрачуна и једнократно на основу годишњег обрачуна и да одлуку о начину исплате добити доноси Управни одбор (став 4.); да ће Управни одбор Друштва извршити анализу завршног рачуна и донети одлуку о расподели утврђене добити, а у складу са Уговором о оснивању, да добит која се може исплатити члановима Друштва представља само нето добит, као и да је нето добит резултат пословања Друштва у току пословне године после одбитка свих трошкова пословања, пореза, доприноса и других фискалних терета, као и обавезних 5% за резерве, у складу са важећим прописима (став 5.); да пословне књиге и састављање обрачуна Друштво води сходно важећим прописима, самостално или вођење тих књига поверава другом правном лицу или овлашћеном стручном лицу, на основу одлуке директора (став 6.). Оспореним одредбама члана 15. Статута утврђено је: да се Управни одбор састоји од три члана Друштва (став 1.); да сваки члан има право гласа приликом одлучивања сразмерно свом уделу (став 2.); да власништво на сваких 20% од укупног новчаног удела Друштва даје право том члану Друштва на један глас и да чланови Друштва могу имати само цео број гласова (тако да члан који има више од 20%, а мање од 40% има само један глас - став 3.); да су у складу са Уговором о оснивању чланови Управног одбора: Витомир Живковић, који има 1 глас, Биљана Чорни, која има 1 глас, Драган Мијановић, који има 3 гласа (став 4.); да је председник Управног одбора већински власник (став 5.). Оспореним одредбама члана 18. Статута утврђено је: да Управни одбор може одлучивати ако седници присуствују чланови који имају више од половине укупног броја гласова (став 1.); да члан Управног одбора може у случају спречености писменим путем именовати заступника за одређену седницу Управног одбора (став 2.); да Управни одбор одлучује већином укупног броја гласова (став 3.); да Управни одбор одлучује тропетинском већином гласова присутних чланова о изменама и допунама Уговора о оснивању Друштва, Статута, повећању и смањењу основног капитала, статусним променама, променама облика и престанку Друштва (став 4.); да је за пуноважност одлуке којом се члановима Друштва налажу додатне обавезе или смањују права утврђена законом и уговором о оснивању потребна сагласност свих чланова Друштва, уколико законом није другачије прописано (став 5.).

Устав Републике Србије не уређује питања деобе добити, врсте, састав и начин одлучивања органа привредног друштва већ се та питања, сагласно одредби члана 57. став 1. и члана 72. став 1. тачка 4. Устава, уређују законом.

Одредбом члана 456. Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС", број 125/2004) утврђено је да даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о предузећима ("Службени лист СРЈ", бр. 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99, 9/01 и 36/02), осим чл. 392 до 399. и чл. 400а, 400б, 400в и 421а који остају на снази до истека рокова за приватизацију утврђених законом којим се уређује приватизација. Одредбама члана 452. Закона о привредним друштвима утврђено је да даном ступања на снагу овог закона, постојећа привредна друштва, предузетници и други облици повезивања и организовања за обављање привредне делатности, настављају да раде на начин и под условима под којима су уписани у регистар (став 1.), као и да су привредна друштва, предузетници и други облици повезивања и организовања за обављање привредне делатности дужни да своју правну форму, органе, акционаре и чланове, основни капитал, акције и уделе, пословно име, меморандуме, делове предузећа са одређеним овлашћењима у правном промету, као и своје опште акте и оснивачке уговоре, ускладе са одредбама овог закона у року од две године од дана ступања на снагу овог закона, ако овим законом није друкчије одређено (став 2.).

Оспорене одредбе Статута су, по оцени Суда, одредбе за које је чланом 452. став 2. Закона о привредним друштвима утврђена обавеза усклађивања с одредбама тог Закона, у року од две године од дана његовог ступања на снагу. Како се оцена законитости материјално-правних одредаба оспореног акта може вршити само у односу на закон који је на снази, али тек по истеку рока за усклађивање акта са законом, нису се, по оцени Уставног суда, стекли услови да се прихвати иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости оспорених одредаба Статута док тече рок за њихово усаглашавање са законом. С обзиром да је престао да важи Закон о предузећима у односу на који се тражи оцена законитости поступка доношења оспореног Статута, то не постоје процесни услови за оцену законитости поступка доношења тог акта са законом који је престао да важи. Стога је Уставни суд одбацио иницијативу у делу којим се тражи оцена законитости поступка доношења оспореног Статута.

Уставни суд је, у спроведеном поступку, утврдио да Пословник о раду Управног одбора, чији су поступак доношења, као и одредбе чл. 11. и 16. оспорени, није објављен.

Устав Републике Србије утврђује да закон, други пропис или општи акт ступа на снагу најраније осмог дана од дана објављивања, осим ако, из нарочито оправданих разлога, није предвиђено да раније ступи на снагу (члан 120.).

Полазећи од тога да оспорени акт није објављен и да, у смислу члана 120. Устава, није ступио на снагу и не производи правно дејство, као и да је Уставни суд према одредби члана 125. Устава надлежан да оцењује уставност и законитост општих аката који су на снази, као и општих аката који су престали да важе ако од престанка важења до покретања поступка није протекло више од једне године, то нису испуњене процесне претпоставке да Уставни суд оцењује сагласност поступка доношења, као и садржине оспореног акта с Уставом и законом. Стога је Уставни суд одбацио иницијативу у делу којим се тражи оцена уставности и законитости поступка доношења, као и одредаба чл. 11. и 16. Пословника.

Оспореним Уговором уређена су међусобна права и обавезе њихових потписника, те наведени акт, по оцени Уставног суда, није општи

правни акт из члана 125. Устава Републике Србије, па је Уставни суд одбацио иницијативу у делу којим се тражи оцена уставности и законитости оспореног Уговора.

На основу изложеног, члана 19. став 1. тач. 1) и 4) и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
 ГУ-259/2004 од 24.11.2005. године

Кад утврди да оспорене одредбе статута привредног друштва уређују питања за која је прописана обавеза усклађивања са одредбама новог закона и да рок за усклађивање још увек тече, Уставни суд неће прихватити иницијативу за оцењивање уставности и законитости оспорених одредаба статута.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба чл. 9, 10, 27, 28. и 40. Статута Акционарског друштва "Кобаоник", Београд од 17. маја 2000. године.

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је представка за оцену уставности и законитости чл. 9, 10, 27, 28. и 40. Статута наведеног у изреци. Одредба члана 9. Статута, по мишљењу иницијатора, није усклађена са променом акција акцијског и друштвеног капитала, а члан 10. Статута није мењан и поред тога што је право прече куповине укинута Законом о изменама и допуна Закона о својинској трансформацији ("Службени гласник РС", број 38/01). Такође, иницијативом се за члан 27. Статута предлаже "боље решење", одредба члана 28. Статута се оспорава зато што није прописана могућност промене представљања броја акција од стране чланова скупштине акционара, а члан 40. Статута је незаконит, јер су чланови Управног одбора уједно и директори делова предузећа.

У одговору и допуни одговора, доносилац акта истиче да оспорене одредбе Статута имају основ у чл. 19, 66, 69, 70, 82, 228. и 261. Закона о предузећима; да се већи део представке односи на целисходност и сврсисходност појединих питања и да утврђено право прече куповине акција не задире у интересе акционара да својим акцијама располажу по својој вољи, те да је Статут мењан и допуњаван 15. августа 2002. и 25. новембра 2004. године.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је оспореним одредбама чл. 9. и 10. Статута, које су систематизоване под одредницом "V Акције", уређено распоређивање акционарског капитала друштва; утврђена номинална вредност, те прописано да у одлучивању свака акција даје право на један глас и да се акције на име могу преносити само уз сагласност Управног одбора друштва и уз обавезну примену права прече куповине од стране осталих акционара. Такође је прописан и рок у коме акционари и Друштво могу

користити право прече куповине. Одредбе чл. 27, 28. и 40. Статута, систематизоване су, под одредницом "IX Органи друштва", и њима је утврђен састав скупштине, време на које се бирају чланови скупштине, опозив и разлози опозива, те начин избора чланова скупштине; састав управног одбора, избор и мандат чланова одбора.

Одредбом члана 72. став 1. тачка 4. Устава Републике Србије, утврђено је да Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог и својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине и правни положај предузећа.

Оспорени Статут Акционарског друштва "Копаоник", Београд, донет је на основу Закона о предузећима ("Службени лист СРЈ", бр. 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99, 9/01 и 36/02), који је, осим чл. 392. до 399. и чл. 400а, 400б, 400в и 421а, престао да важи ступањем на снагу Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС", број 125/04). Имајући у виду да је одредбом члана 452. ст. 1. и 2. Закона о привредним друштвима прописано да даном ступања на снагу овог закона, тј. 30. новембра 2004. године, постојећа привредна друштва, предузетници и други облици повезивања и организовања за обављање привредне делатности, настављају да раде на начин и под условима под којима су уписани у регистар; да су привредна друштва, предузетници и други облици повезивања организовања за обављање привредне делатности дужни, поред осталог, да органе, акционаре и чланове, основни капитал, акције и уделе, као и своје опште акте и оснивачке уговоре, ускладе са одредбама овог закона у року од две године од дана његовог ступања на снагу, Уставни суд је оценио да оспорене одредбе чл. 9, 10, 27, 28. и 40. Статута уређују питања за која је прописана обавеза усклађивања са одредбама тог Закона и да рок још увек тече, те су се стога стекли услови за неприхватање иницијативе за оцену уставности и законитости наведених одредаба Статута.

На основу изложеног и члана 19. тачка 4) и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Суд је донео решење као у изреци.

Решење Уставног суда
IУ-296/2003 од 15.12.2005. године

г) Коморе, удружења и друге организације

Нема законског основа према коме је Савез самосталних синдиката био овлашћен да пружа правну помоћ уз новчану накнаду.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредба члана 3. Одлуке о оснивању и раду Службе правне помоћи, број 01-176/8, коју је донело Градско веће Савеза самосталних синдиката града Новог Сада и општина, од 23. марта 2004. године, није у сагласности с Уставом и законом.

2. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачног акта, односно радње предузетих на основу оспорене одредбе Одлуке из тачке 1.

Предлогом Јавног градског саобраћајног предузећа Нови Сад покренут је поступак пред Уставним судом Републике Србије за оцену уставности и законитости одредбе члана 3. Одлуке наведене у изреци. Подносилац предлога наводи да оспорена одредба, којом је прописано да Служба правне помоћи, између осталог, заступа чланове Савеза самосталних синдиката града Новог Сада и општина и да може преко својих пуномоћника за своје чланове вршити све процесно-правне радње за које послове се висина накнаде одређује у износу од 100% предвиђене накнаде и награде за рад адвоката из Адвокатске тарифе Адвокатске коморе Србије, одређује посебан режим правне заштите и заступања чланова Савеза самосталних синдиката града Новог Сада и општина, што је противно начелу правне једнакости из члана 13. Устава, као и одредби члана 25. Закона о адвокатури према коме Адвокатска комора може организовати бесплатно пружање правне помоћи грађанима на територији општинског, односно основног суда. Такође, предлагач је поднео и захтев за обуставу извршења појединачног акта односно радње предузетих на основу оспорене одредбе Одлуке.

У одговору Градског већа Савеза самосталних синдиката Новог Сада, наводи се да је Одлука о раду Службе правне помоћи, бр. 02-323, Председништва Савеза самосталних синдиката града Новог Сада, од 28. октобра 1996. године била предмет оцене Уставног суда. Између осталих одредаба, предмет оцене је била и одредба члана 3. став 2. Одлуке према којој се висина накнаде за послове Службе правне помоћи одређивала на основу тарифе о накнадама за рад адвоката и износила 50% од утврђеног ценовника. У том предмету, у тачки 3. Одлуке Уставног суда одбијен је предлог за утврђивање неуставности и незаконитости наведене одредбе Одлуке тако да давалац одговора сматра да та одлука Уставног суда представља већ заузети став Уставног суда и у овом предмету. У одговору се такође наводи да се у погледу одређивања накнаде, оспореном одредбом Одлуке успоставља равноправан однос између адвокатуре и службе правне помоћи будући да се прописује једнака накнада за исту услугу.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је Одлуку о оснивању и раду Службе правне помоћи, број 01-176/8 донело Градско веће Савеза самосталних синдиката града Новог Сада и општина на седници од 23. марта 2004. године. Оспореним чланом 3. Одлуке прописано је, између осталог, да Служба правне помоћи: заступа своје чланове у грађанско правним и другим споровима пред свим државним и судским органима и може преко својих пуномоћника за своје чланове вршити све процесно-правне радње; односно да има право чинити све радње преко својих појединачних пуномоћника прописаних члановима 95. и 96. Закона о парничном поступку, везано за рад пуномоћника у складу с Законом о адвокатури и раду службе правне помоћи уз одређену накнаду; да се висина накнаде за послове из става 1. ове одлуке одређује у износу од 100% предвиђене накнаде и награде за рад адвоката из Адвокатске Тарифе Адвокатске коморе Србије; да се накнада са обрачунатим порезом уплаћује на рачун Градског већа Савеза самосталних синдиката Новог Сада и општина. Уставни суд је такође утврдио да је у предмету IУ-80/98 Уставни суд Републике Србије на седници од 21. маја 1998. године оцењивао Одлуку о раду Службе правне помоћи, број 02-323 коју је донело Председништво Савеза самосталних синдиката града Новог Сада 28.10.1996. године и донео Одлуку у којој се, између осталог, у тачки 3. одбија предлог за утврђивање неуставности и незаконитости члана 3. став 2. оспорене Одлуке.

Наведена Одлука Уставног суда донета је 21. маја 1998. године у време важења Закона о адвокатури и Служби правне помоћи ("Службени гласник СРС", бр. 27/77 и 1/88). Тим Законом, између осталог, било је одређено да се актом о организовању службе правне помоћи одређују ближи задаци и послови, унутрашња организација и случајеви у којима може да се пружи правна помоћ, као и случајеви у којима се она пружа без накнаде; да висина накнаде за услуге које пружа служба правне помоћи не може бити већа од висине награде прописане Тарифом о наградама за рад и накнадама трошкова адвоката (члан 80.); да Синдикат може образовати посебну или заједничку службу правне помоћи за своје чланове, у складу с тим законом (члан 81.). Наведени Закон престао је да важи 26. новембра 1998. године, ступањем на снагу Закона о престанку важења Закона о адвокатури и служби правне помоћи ("Службени гласник РС", број 42/98).

Закон о адвокатури ("Службени лист СРЈ", бр. 24/98, 26/98, 69/00, 11/02 и 72/02) према члану 64. став 2. Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени лист Србије и Црне Горе", број 1/2003), од ступања на снагу Уставне повеље примењује се као закон Републике Србије. Наведеним Законом одређена је адвокатура као независна и самостална професионална делатност пружања правне помоћи у остваривању и заштити уставом утврђених слобода и права и других законом утврђених права и интереса домаћих и страних физичких и правних лица (члан 1.); прописано је да адвокат има право на награду за свој рад и накнаду трошкова у вези са радом према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката (члан 23. став 1.); да Адвокатска комора може организовати пружање бесплатне правне помоћи грађанима на територији општинског, односно основног суда (члан 25.).

Одредбом члана 18. тачка 27) Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04) прописано је да је општина одговорна да, преко својих органа, у складу са Уставом и законом организује, по потреби, службу правне помоћи грађанима.

Одредбама чл. 206. до 239. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05 и 61/05) уређено је оснивање, репрезентативност, правна и пословна способност синдиката запослених, који представља самосталну, демократску и независну организацију запослених у коју се запослени добровољно удружују ради заступања, представљања, унапређења и заштите својих професионалних, радних, економских, социјалних, културних и других појединачних и колективних интереса.

По оцени Уставног Суда, престанком важења Закона о адвокатури и служби правне помоћи којим је било уређено, између осталог и пружање правне помоћи уз накнаду као и висина накнаде за услуге које пружа служба правне помоћи, престао је законски основ према коме је Савез самосталних синдиката био овлашћен да пружа правну помоћ уз новчану накнаду. Такође, Уставни суд је утврдио да несагласност оспорене одредбе Одлуке са законом исту чини и несагласном са одредбом члана 119. став 3. Устава Републике Србије, према којој, између осталог, општи акт мора бити сагласан са законом и осталим републичким прописима.

Захтев за обуставу извршења појединачног акта, односно радње предузетих на основу оспорене одредбе Одлуке, је одбачен смислу одредбе члана 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), према којој ће

Уставни суд одбацити захтев за обуставу извршења појединачног акта, односно радње, кад доноси коначну одлуку.

Имајући у виду изложено, а на основу одредаба члана 46. тач. 1) до 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава Републике Србије оспорена одредба Одлуке из тачке 1. изреке престаје да важи даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 109/2005)
IУ-168/2005 од 27.10.2005. године

Прописивање да члан странке може бити искључен из странке на основу одлуке надлежног органа ако износи у јавности расправе, закључке и писани материјал са седнице органа странке, а није за то овлашћен, није несагласно с Уставом и законом.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 9. став 1. тачка 4. Статута Народне радикалне странке, од 7. септембра 2002. године.

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 9. став 1. тачка 4. Статута Народне радикалне странке. Према мишљењу иницијатора оспорена одредба Статута, којом је прописано да члан Народне радикалне странке може бити искључен из Странке на основу одлуке надлежног органа ако износи у јавности расправе, закључке и писани материјал са седнице органа Странке, у супротности је са чл. 22. и 97. Устава Републике Србије. Образлажући иницијативу, иницијатор наводи да је искључен из Странке, из разлога што је против функционера Странке поднео тужбу због кривичног дела наношења телесних повреда и што је доставио суду записник са седнице општинског одбора, на којој је, према његовим наводима, и дошло до наношења телесних повреда. Због подношења тужбе и достављања записника суду, како даље наводи иницијатор, Општински одбор Странке је позивајући се на оспорену одредбу Статута, донео одлуку о његовом искључењу из Странке. Иницијатор сматра да то практично значи да свако обраћање члана Странке редовном суду, везано за дешавања у странци, а сходно оспореној одредби Статута, може бити разлог за искључење из чланства Странке.

Народна радикална странка у одговору није изнела своје мишљење о оспореној одредби Статута, већ је само навела да није упозната са случајем који иницијатор наводи и да Странка у Зајечару има само повереника, односно иницијативни одбор.

У спроведеном поступку пред Уставним судом утврђено је да је оспореном одредбом члана 9. став 1. тачка 4. Статута Народне радикалне странке, од 7. септембра 2002. године, прописано да члан Народне радикалне странке може бити искључен из Странке на основу одлуке надлежног органа ако износи у јавности расправе, закључке и писани материјал са седнице органа Странке, а није за то овлашћен.

Одредбом члана 44. став 1. Устава Републике Србије јамчи се слобода политичког, синдикалног и другог организовања и деловања и без одобрења, уз упис у регистар код надлежног органа, а одредбом члана 12. став 2. Устава утврђено је да се законом може прописати начин остваривања појединих слобода и права када је то неопходно за њихово остваривање. Одредбом члана 22. став 1. Устава утврђено је да свако има право на за све једнаку заштиту својих права у поступку пред судом, другим државним или било којим органом или организацијом, а одредбом члана 97. став 1. Устава утврђено је да је расправљање пред судом јавно.

Законом о политичким организацијама ("Службени гласник РС", бр. 37/90, 30/92, 53/93, 67/93 и 48/94) грађанима се јамчи удруживање у политичке организације, на начин утврђен овим законом (члан 1.), утврђује да је политичка организација самостална и добровољна организација грађана образована ради остваривања политичких циљева (члан 2.) и прописује да политичка организација основним општим актом на демократским принципима уређује своје програмске циљеве и унутрашњу организацију (члан 6.).

Из наведених одредаба Устава и Закона, произлази да је грађанима зајемчено право на политичко организовање и деловање, да је политичка организација самостална и добровољна организација и да она, на начелу самоорганизовања, својим општим актом уређује своје програмске циљеве и унутрашњу организацију. У складу са тим, Народна радикална странка донела је Статут којим је, поред осталог, уредила и услове и начин учлањивања и престанка чланства, као и права, обавезе и одговорности чланова Странке. Према оцени Уставног суда, оспореном одредбом члана 9. став 1. тачка 4. Статута, којом је прописан један од случајева у којем може доћи до искључења из чланства Странке, није повређено право зајамчено чланом 22. Устава, као ни начело јавности суђења утврђено чланом 97. став 1. Устава. Наиме, одредбом члана 22. Устава јамчи се право човека и грађанина на једнаку заштиту својих права у поступку пред судом, другим државним органом или било којим органом или организацијом, а у одредби члана 97. став 1. садржано је начело јавности суђења, које представља једно од основних уставних начела о судовима. По схватању Уставног суда наведене уставне одредбе не могу се доводити у везу са оспореном одредбом Статута, јер се њоме ни на који начин не ограничавају право на правично суђење и начело јавности расправљања пред судом. Оспореном одредбом Статута ограничава се само право чланова Странке да расправе, закључке и писани материјал са седнице органа Странке изнесе у јавност, ако за то нису овлашћени. Странка, као добровољна и самостална организација, по схватању Уставног суда, има право да одреди која су то лица, односно чланови странке који ће јавно износити и заступати политичке ставове и интересе странке.

О питањима правилности примене оспорене одредбе Статута, која се иницијативом покрећу, Уставни суд сагласно члану 125. Устава није надлежан да одлучује.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда

IУ-439/2004 од 27.10.2005. године

Сагласно законским овлашћењима оспореним статутом уређена су питања унутрашње организације удружења, органи и њихов избор, надлежност и трајање мандата, као и права, обавезе и одговорности чланова удружења.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба члана 5, члана 14. став 2. и члана 23. став 7. Статута Ловачког удружења "Суботичка пешчара" из Суботице од 18. августа 1998. године и одредбе члана 8. став 1. Правилника о дисциплинској и материјалној одговорности чланова Ловачког удружења "Суботичка пешчара" из Суботице од 18. априла 2002. године.

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости члана 5., члана 14. став 2. и члана 23. став 7. Статута Ловачког удружења и члана 8. став 1. Правилника наведених у изреци. Подносилац иницијативе тражи оцену уставности и законитости наведених одредаба Статута, јер сматра да нису регулисана права и обавезе организационих делова Ловачког удружења и да се прописивањем могућности реизбора чланова органа и Председника Удружења, њихов мандат може продужавати у "бескочност". По мишљењу подносиоца иницијативе одредбом члана 8. став 1. оспореног Правилника је одговорно лице унапред "повлашћено" у односу на друге чланове у дисциплинском поступку.

У одговору Ловачког удружења "Суботичка пешчара" се наводи да се у оспореном члану 5. Статута регулише организација, права и дужности ловачких друштава као организационих јединица Ловачког удружења, а не као засебних субјеката удружених у Ловачко друштво. Статутом се регулишу права и обавезе чланова Ловачког удружења, органи и трајање њихових мандата са могућношћу опозива, као и могућност реизбора. Такође наводе да се чланом 8. став 1. оспореног Правилника одговорно лице не ставља у повлашћен положај у дисциплинском поступку, "јер је ова мера намењена за случајеве који су очигледни, а сама процедура поступка може омогућити окривљеном да остварује своја права и обавезе", односно да поступак може да траје и 6 месеци, а "окривљени" може да лови у тој ловној сезони.

Уставни суд Републике Србије утврдио је да је Статутом Ловачког удружења "Суботичка пешчара" из Суботице предвиђено да је Ловачко удружење "Суботичка пешчара" основна организација удруживања и рада ловаца на територији општине, односно на подручју установљеног ловишта. У оспореном члану 5. Статута предвиђено је да Ловачко удружење има организационе делове - ловачка друштва, која су формирана на територијалном принципу са правима и дужностима из оквира права и обавеза Ловачког удружења која су одређена овим Статутом и прописано да у ревиру, ловачко друштво мора да се у свему придржава одредаба јединствене ловне основе и годишњег плана газдовања ловиштем као и одлука Ловачког удружења. Статутом су предвиђени органи Ловачког удружења, а према оспореном члану 14. став 2. органе удружења бира Скупштина на период од 4 године, са могућношћу реизбора. У ставу 3. овог члана Статута предвиђено је да мандат члановима органа може престати пре рока на који су изабрани подношењем

оставке, опозивом од стране изборног тела које га је изабрало и напуштањем Ловачког удружења. У члану 23. Статута утврђена је надлежност Председника Ловачког удружења и његов избор, а у оспореном ставу 7. овог члана предвиђено је да се Председник бира на мандатни период од 4 године са могућношћу реизбора. Статутом је уређено чланство у Ловачком удружењу, права, дужности и одговорности чланова Ловачког удружења. Поред осталог, у члану 26. предвиђена је и Дисциплинска комисија, њен састав, надлежност и начин рада, као и да се Правилником о дисциплинској и материјалној одговорности чланова Ловачког удружења ближе одређује рад и поступак ове Комисије.

Правилником о дисциплинској и материјалној одговорности чланова Ловачког удружења регулишу се питања одговорности чланова Ловачког удружења, начин вођења дисциплинског поступка и дисциплинске мере. У оспореном члану 8. став 1. Правилника предвиђено је да Дисциплинска комисија може по хитном поступку на предлог одговорног лица у Ловачком удружењу, да изрекне меру привременог удаљења лица са функције коју обавља и забрану лова до окончања поступка и утврђивања материјалне истине. У ставу 2. овог члана Правилника прописано је да се ова заштитна мера може изрећи и у случају када би се вршење даље функције, односно права могло штетно да одрази на поступак утврђивања доказа, а у ставу 3. да се против ове мере може поднети жалба Управном одбору Ловачког удружења у року од 8 дана од дана уручења решења, и да је Управни одбор дужан да у року од 8 дана од подношења жалбе донесе решење које је коначно.

Уставом Републике Србије јамчи се слобода политичког, синдикалног и другог организовања и деловања и без одобрења уз упис у регистар код надлежног органа (члан 44. став 1.), а Република Србија, сагласно члану 72. став 1. тачка 2. Устава уређује и обезбеђује остваривање и заштиту слобода и права човека и грађанина.

Законом о друштвеним организацијама и удружењима грађана ("Службени гласник СРС", бр. 24/82, 17/84 и 50/84), утврђен је поступак оснивања и престанка друштвених организација и удружења грађана. Према члану 21. став 1. овог Закона друштвене организације и удружења грађана имају статуте, а могу имати и друге опште акте којим се уређују питања унутрашње организације, рада и међусобни односи чланова организације односно удружења. Статутом друштвене организације, односно удружења грађана према ставу 2. наведеног члана Закона уређују се, поред осталог: облици и начин организовања; чланство у организацији, односно удружењу грађана; права, дужности и одговорности чланова; органи у организацији, односно удружењу грађана, њихова права, дужности и одговорности, начин избора и трајање мандата чланова органа и носилаца функција у организацији односно удружењу грађана и начин доношења других општих аката. У члану 14. Закона предвиђено је да се у оквиру друштвене организације, односно удружења грађана могу организовати одређени облици унутрашње организације, ради што потпунијег остваривања циљева и задатака и непосреднијег остваривања права и обавеза.

Питања унутрашњег облика и начин организовања друштвених организација, односно удружења грађана, органи у организацији, њихов избор и трајање мандата члановима органа и носиоцима функција, као и права, дужности и одговорности чланова нису предмет законског уређивања, већ је одлучивање о тим питањима препуштено аутономији друштвених организација, односно удружења, која они уређују својим актом, односно статутом и другим

актима. По оцени Уставног суда, сагласно овлашћењима из Закона, Статутом Ловачког удружења "Суботичка пешчара" уређена су питања унутрашње организације Удружења, органи и њихов избор и надлежност и трајање мандата, као и права, обавезе и одговорности чланова Удружења на начин који је израз воље чланова Удружења која је исказана непосредно личним изјашњавањем чланова при доношењу Статута. Наиме, Статутом је прописано да је Ловачко удружење "Суботичка пешчара" основна организација удруживања са статусом правног лица која, према оспореном члану 5. има организационе делове - ловачка друштва, која се формирају на територијалном принципу и преко којих се остварују одређени послови и активности Ловачког удружења, да према оспореном члану 14. став 2. органе бира Скупштина са мандатом од 4 године и могућношћу реизбора, као и да се према оспореном члану 23. став 7. Председник Ловачког удружења бира на период од 4 године са могућношћу реизбора, што је по оцени Уставног суда у оквиру законских овлашћења, а о целисходности таквог уређивања наведених питања није надлежан да одлучује Уставни суд према члану 125. Устава.

Оспореном одредбом члана 8. став 1. Правилника о дисциплинској и материјалној одговорности, којом је предвиђена мера привременог удаљења лица са функције коју обавља и забрана лова до окончања дисциплинског поступка, по оцени Уставног суда, није повређено начело једнакости утврђено у члану 13. Устава, јер се прописана мера односи на сва лица која се налазе у истој правној ситуацији, а уставни принцип једнакости из члана 13. Устава не подразумева једнакост грађана у апсолутном смислу.

Оспорена одредба Правилника, по оцени Уставног суда, није несагласна ни са Законом о друштвеним организацијама и удружењима грађана, јер се према одредбама члана 21. ст. 1. и 2. Закона, статутом и другим актима уређују међусобни односи чланова организације, односно удружења и права, обавезе и одговорности чланова. Које ће дисциплинске мере утврдити и који ће начин рада дисциплинских органа предвидети питање је опредељења доносиоца оспореног Правилника и о томе, према члану 125. Устава, није надлежан да одлучује Уставни суд.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда

IУ-307/2004 од 01.12.2005. године

5. РЕШЕЊА О ПОКРЕТАЊУ ПОСТУПКА

Решења о покретању поступка:

1) Закон о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 84/04 и 85/05)

- члан 257. став 3.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

1. Покреће се поступак за оцењивање уставности одредбе члана 257. став 3. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03, 64/04, 84/04 и 85/05), у делу који гласи: "најраније од почетка примене овог закона,".

2. Решење доставити Народној скупштини Републике Србије, ради давања одговора.

3. Рок за давање одговорра је 60 дана од дана пријема решења.

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднете су иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 257. став 3. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03, 64/04, 84/04 и 85/05), у делу који гласи: "најраније од почетка примене овог закона,". Оспорена одредба Закона, по мишљењу иницијатора, противно начелу правне једнакости из члана 13. Устава, доводи грађане у неравноправан положај с обзиром да примену института кориговања личних бодова накнадно оствареним стажом осигурања органишава само на стаж остварен од почетка примене овог закона, што значи да стаж остварен пре ступања на снагу Закона не служи као основ за повећање пензије, вез обзира што је и за тај стаж плаћен допринос. При таквом законском уређивању односа, један од иницијатора је предложио да Суд наложи обуставу даље наплате заосталих и репрограмираних доприноса од лица и организација на које се оспорена одредба Закона односи, односно да у случају да се не утврди неуставност оспорене одредбе, Суд донесе одлуку о враћању уплаћених доприноса.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да је одредбом члана 62. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", број 85/05) која ће се примењивати од 1. јануара 2006. године, оспорени део одредбе члана 257. став 3. Закона стављен ван снаге, али и то да се основано поставља питање сагласности оспорене одредбе Закона с Уставом.

Устав Републике Србије утврђује: да обавезним осигурањем, запослени, у складу са законом, обезбеђују себи, поред осталог, и права за случај смањења или губитка радне способности, незапослености и старости и права на друге облике социјалног осигурања (члан 40. став 1.); да средства за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања и за случај привремене незапослености обезбеђују запослени, други осигураници и послодавци, преко организације којом управљају осигураници и корисници, у складу са законом (члан 68. став 2.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, и систем у области социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности (члан 72. став 1. тачка 4.).

Одредбама члана 257. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, уређен је пралазни режим за поновно одређивање пензија корисника којима је висина права одређена по прописима који су се примењивали до дана ступања на снагу овог закона (став 1.) тако што се утврђује да се затечени номинални износ пензије претходно своди на личне бодове корисника (став 2.), који се коригују накнадно оствареним стажом осигурања, зарадама, накнадама зараде, као и основицама осигурања и уговореним накнадама на који је плаћен допринос, "најраније од почетка примене овог закона", а у складу са одредбама овог закона (став 3.); утврђује се да су лични бодови, утврђени са наведеним корекцијама, основ за одређивање новог износа пензије (став 4.) и прописује правило да се кориснику права утврђује повољнији износ пензије (став 5.). Наведеним одредбама Закона право на поновно одређивање висине пензије признато је и корисницима старосне пензије који испуњавају услове из члана 121. став 1. овог закона, тј. оним корисницима старосне пензије који се запослен на територији Републике, односно обављају самосталну делатност по основу које су обавезно осигурани на територији Републике и то по престанку тог запослења, односно обављања те самосталне делатности, ако су били у осигурању најмање годину дана. Такође, одредбом члана 260. Закона утврђено је да се одредба члана 121. став 1. овог закона односи и на кориснике који су право на пензију остварили до дана почетка примене овог закона, што значи да је наведеним одредбама чл. 121. и 260. Закона корисницима пензије остварене до дана почетка примене овог закона признато право на поновно одређивање пензије, под условима утврђеним чланом 121. став 1. овог закона. Полазећи од тога да се оспореном одредбом Закона, у делу који гласи: "најраније од почетка примене овог закона,", право на поновно одређивање пензије ограничава само на кориснике који су накнани стаж осигурања остварили по ступању на снагу овог закона, дакле након 10. априла 2003. године, основано се, по оцени Уставног суда, може поставити питање да ли се оспореном одредбом Закона, противно одредби 40. став 1. Устава која установљава обавезно осигурање и која сврху осигурања одређује као стварање материјалне основе за остваривање права за случај старости ускраћује, односно ограничава право на поновно одређивање пензије корисницима који су накнадни стаж осигурања остварили до дана почетка примене овог закона. Такво значење оспорене норме отвара питање да ли се њоме, у виду прописивања посебног правила остваривања законом утврђеног права на поновно одређивање пензије, одређеним корисницима то право ускраћује, противно самом Уставом утврђеном циљу обавезног осигурања.

Полазећи од изложених разлога, Уставни суд је оценио да су се стекли услови да, сагласно одредби члана 23. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), покрене поступак за оцењивање уставности оспорене одредбе члана 257. став 3. Закона, у делу који гласи: "најраније од почетка примене овог закона,".

На основу изложеног, члана 47. тачка 1) и члана 64. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
ГУ-5/2005 од 29.12.2005. године

2) Одлука о изменама и допунама Статута општине Суботица ("Службени лист општине Суботица", број 59/2004)

- чл. 6. и 7.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

1. Покреће се поступак за оцену уставности и законитости одредаба чл. 6. и 7. Одлуке о изменама и допунама Статута општине Суботица ("Службени лист општине Суботица", број 59/2004).

2. Решење доставити Скупштини општине Суботица, ради давања одговора.

3. Рок за давање одговора је 30 дана од дана пријема Решења Уставног суда.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за оцену уставности и законитости одредаба чл. 6. и 7. Одлуке о изменама и допунама Статута општине Суботица ("Службени лист општине Суботица", број 59/2004). Подносиоци иницијативе сматрају да су оспорене одредбе Одлуке супротне члану 40. став 5. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/2002, 33/2004 и 135/2004) јер уведе два заменика председника општине. Предлажу да Уставни суд донесе "привремену меру забране извршења решења о именовану два заменика председника општине Суботица."

Скупштина општине Суботица у одговору износи да је доношењем Статута општине извршено "конкретизовање вишег правног акта (Закона о локалној самоуправи)" и да иако правни акт нижег ранга мора да буде "у складу са вишим актом, приликом конкретизовања садржине вишег акта постоји одређена слобода јер садржина тог акта не може бити потпуно одређена вишим актом". Истичу да је предлог за измену и допуну Статута општине Суботица поднела група одборника Скупштине општине Суботица припадници разних националних заједница са образложењем "да повећање броја функционера у локалној самоуправи значи постизање целисходнијег рада Скупштине општине" и да су доношењем оспорене Одлуке створени услови за учествовање представника свих националних заједница за одлучивање од значаја за функционисање општине и у извршавању одлука донетих од стране Скупштине општине и да је "институција два заменика председника општине утврђена и регулисана Статутом општине Суботица из разлога како би националне заједнице које деценијама живе у миру на овим просторима, биле подједнако заступљене и у вођењу општине".

Уставни суд је утврдио да је оспореном одредбом члана 6. Одлуке о изменама и допунама Статута општине Суботица ("Службени лист општине Суботица", број 59/2004) прописано да председник општине има два заменика који га замењују у случају његове одсутности и спречености да обавља своју дужност, а оспореном одредбом члана 7. Одлуке, да су заменици председника општине чланови општинског већа по функцији.

Уставом Републике Србије утврђено је да се систем локалне самоуправе уређује законом (члан 113. став 2.).

Законом о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04) којим је уређен систем локалне самоуправе, у одредбама чл. 25.

до 42. Закона, као део тог система, поред осталог, утврђени су органи општине као јединице локалне самоуправе, њихов делокруг, односно функције, начин избора и престанак мандата тих органа, начин њиховог рада и одлучивања. Сагласно одредби члана 25. Закона, органи општине су: скупштина општине, председник општине и општинско веће. Скупштина општине је одређена као представнички орган који врши основне функције локалне власти, утврђене Уставом, законом и статутом и коју чине одборници, које бирају грађани на непосредним изборима, тајним гласањем, у складу са законом и статутом општине (члан 26. Закона). Извршна функција је према члану 41. ст. 1. и 2. Закона, поверена председнику општине који се бира на време од четири године, непосредним и тајним гласањем. Одредбама чл. 40. до 44. Закона, уређени су начин избора председника општине и његов положај, као и начин вршења извршне функције. Поред наведеног, Законом о локалној самоуправи утврђена је и функција заменика председника општине. Наиме, према члану 40. став 1. Закона извршну функцију у општини врши председник општине, а према ст. 5. и 6. тог члана председник општине има заменика који "га замењује у случају његове одсутности и спречености да обавља своју дужност". Заменика председника именује и разрешава председник општине уз сагласност скупштине општине, с тим што престанак мандата председника општине повлачи и престанак мандата заменика председника општине (члан 42. став 3. Закона). Према члану 43. став 3. Закона, заменик председника општине је члан општинског већа по функцији, које чини до 11 чланова.

Имајући у виду да су положај и функције заменика председника општине уређени Законом, основано се, по оцени Уставног суда, поставља питање да ли се односи који су, сагласно Уставу, уређени Законом као део система локалне самоуправе, могу уређивати актом јединице локалне самоуправе на другачији начин. Такође, полазећи од одредаба члана 40. ст. 5. и 6. Закона о локалној самоуправи према којима председник општине, коме је поверена извршна функција, има "заменика", који га замењује у случају његове одсутности и спречености да обавља своју дужност, као и Законом утврђеног положаја председника и других органа општине као јединице локалне самоуправе, основано се поставља питање да ли се актом локалне самоуправе може одредити да функцију заменика председника општине, као извршног органа врше два или више лица, или ту функцију, сагласно наведеним одредбама Закона, може да врши само једно лице.

Уставни суд је оценио да наведени разлози упућују на то да има основа за покретање поступка за оцену уставности и законитости одредаба чл. 6. и 7. Одлуке о изменама и допунама Статута општине Суботица.

У погледу захтева да се, до доношења коначне одлуке, обустави извршење појединачних аката и радњи предузетих на основу оспорене Одлуке, по оцени Уставног суда, нису испуњени услови из члана 42. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), за одлучивање по захтеву за одређивање такве мере.

На основу члана 23. став 1. и члана 47. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда
 ГУ-54/2005 од 10.11.2005. године

6. СУКОБ НАДЛЕЖНОСТИ

За одлучивање по захтеву за утврђење права својине надлежан је редовни суд.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

По захтеву Поповић Велибора и Поповић Радмиле из Београда, за утврђење да лица која су 22. августа 2002. године учествовала у образовању Савета зграде у улици Андре Николића 8 у Београду, нису имала право својине које је услов за одлучивање према члану 13. Закона о одржавању стамбених зграда, надлежан је Други општински суд у Београду.

О б р а з л о ж е њ е

Поповић Велибор и Поповић Радмила поднели су Уставном суду Републике Србије, захтев за решавање сукоба надлежности који је, по њиховом мишљењу настао између Другог општинског суда у Београду и Одељења за имовинско-правне и стамбене послове општине Савски Венац у Београду. Према наводима у захтеву, дана 22. августа 2002. године одржана је седница за конституисање Савета стамбене зграде у улици Андре Николића 8 у Београду, на којој је донета Одлука о образовању Савета зграде и Одлука о избору председника и заменика председника Савета зграде. Спорећи да су одлуке о избору органа управљања законите у смислу одредби чл. 12. и 13. Закона о одржавању стамбених зграда, јер лица која су присуствовала седници нису била и земљишно-књижни власници, Поповић Велибор и Поповић Радмила су поднели тужбу ради утврђења ништавости наведених одлука. Други општински суд у Београду се решењем XXXI П. 3858/04 од 14. септембра 2004. године огласио апсолутно ненадлежним за решавање и одбацио тужбу. То решење је потврђено решењем Округног суда у Београду Гж бр. 4304/05 од 26. маја 2005. године. Како је претходно исти захтев одбацило и Одељење за имовинско-правне и стамбене послове општине Савски Венац у Београду, ставом I закључка број 360-140/2002-IV-02 од 11. фебруара 2004. године, као поднет ненадлежном органу, а другостепени орган, Секретаријат за имовинско-правне послове и грађевинску инспекцију града Београда - Сектор за управно-правне послове- Одељење за управно-правне послове решењем XXI 14 број 360.1-73/2004 од 20. априла 2004. године одбило жалбу у том делу захтева, по мишљењу подносиоца захтева постоји негативан сукоб надлежности суда и органа управе.

У одговору Уставном суду, Други општински суд у Београду се није изјаснио поводом захтева за решавање сукоба надлежности, већ је изнео чињенично стање у предмету.

Општина Савски Венац је, такође без посебног изјашњења о захтеву, доставила списе предмета.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио:

Одељење за имовинско-правне и стамбене послове општине Савски Венац у Београду, у поступку по захтеву Савета зграде у улици Андре Николића 8 у Београду, ради отварања жиро рачуна код банке и ради овере уговора код суда, на основу члана 161. Закона о општем управном поступку, издало је уверење бр. 360-140/2002-IV-02 од 3. септембра 2002. године, и

уверење бр. 360-140/02-IV-02 од 31. октобра 2002. године, којима се утврђује да су станари зграде у ул. Андре Николића 8 у Београду обавестили то одељење да су дана 22. августа 2002. године формирали Савет зграде у улици Андре Николића 8 у Београду и изабрали председника и заменика председника Савета зграде. Исто одељење је, поступајући по захтеву Поповић Велибора и Поповић Радмиле, власника станова бр. 1. и 2. у Андре Николића 8 у Београду, за "преиспитивање уписа у регистар Савета стамбене зграде у улици Андре Николића 8 у Београду" и по захтеву за поништај уверења од 3. септембра и 31. октобра 2002. године, закључком бр. 360-140/2002-IV-02 од 11. фебруара 2004. године, у ставу I одбацило захтев Поповић Велибора и Радмиле за оцену законитости избора органа управљања стамбене зграде Андре Николића 8 у Београду, као поднет ненадлежном органу, а у ставу II, одбацило захтев за поништај уверења тог Одељења бр. 360-140/2002-IV-02 од 3. септембра 2002. године и уверења бр. 360-140/2002-IV-02 од 31. октобра 2002. године као поднет ненадлежном органу, оценивши да се такав захтев у суштини односи на оцену да ли је избор органа управљања, извршен у складу са Законом о одржавању стамбених зграда и Уредбом о одржавању стамбених зграда. У поступку по жалби, Секретаријат за имовинско-правне послове и грађевинску инспекцију града Београда - Сектор за управно-правне послове - Одељење за управно-правне послове решењем XXI-14 број 360.1-73/2004 од 20. априла 2004. године, је одбило жалбу Поповић Велибора и Радмиле из Београда, против става I диспозитива закључка Одељења за имовинско-правне и стамбене послове општине Савски Венац бр. 360-140/2002-IV-02 од 11. фебруара 2004. године (став I); док је поништен став II диспозитива истог закључка. Решење је коначно. Управни спор није вођен.

Након тога, Поповић Велибор и Поповић Радмила из Београда, поднели су тужбу Другом општинском суду у Београду, под П 3858/04, 19. маја 2004. године, против тужених Стамбене зграде Андре Николића 8 у Београду и других, ради утврђења да су Одлука од 22. августа 2002. године о образовању Савета стамбене зграде у улици Андре Николића 8 и Одлука о избору председника и заменика председника Савета стамбене зграде ништаве и не производе правно дејство, са предлогом за одређивање привремене мере. Тужба је поднета с позивом на чл. 12, 13. и 20. Закона о одржавању стамбених зграда, јер, на седници од 22. августа 2002. године нису одлучивала лица која су власници у смислу члана 33. Закона о основама својинско-правних односа.

Други општински суд у Београду се решењем XXXI П 3858/04 од 14. септембра 2004. године огласио апсолутно ненадлежним, одбацио тужбу и обавезао тужиоце на накнаду трошкова. Суд је стао на становиште да у конкретном случају постоји надлежност општинске управе, јер је одредбом члана 31. став 1. Закона о одржавању стамбених зграда, која има општи карактер, предвиђено да надзор над применом одредаба тог закона и прописа донетих на основу њега врши општинска односно градска управа.

Окружни суд у Београду је решењем Гж бр. 4304/05 од 26. маја 2005. године одбио као неосноване жалбе тужиоца и потврдио решење Другог општинског суда у Београду П 3858/04 од 14. септембра 2004. године. Суд је стао на становиште да су неосновани жалбени наводи да се у конкретном случају има применити члан 20. Закона о одржавању стамбених зграда према коме лице које сматра да му је одлуком скупштине зграде повређено неко право или на закону заснован правни интерес може ту одлуку побијати пред надлежним судом, с обзиром да "у конкретном случају тужилац тужбом не

тражи поништај одлуке савета зграде, већ одлуке о избору савета зграде и одлуке о избору председника и заменика председника стамбене зграде, који акти нису управни, јер тај избор не представља ни законом утврђено право појединца нити на закону заснован интерес, па се контрола таквих одлука може остварити у поступку надзора у складу са одредбама ст. 2. до 4. члана 31. Закона о одржавању стамбених зграда пред управним органом."

С обзиром на изнето, Уставни суд је констатовао да постоји негативан сукоб надлежности.

Чланом 12. ст. 1. и 3. Закона о одржавању стамбених зграда ("Службени гласник РС", бр. 44/95, 46/98 и 1/01) прописано је, да се у стамбеној згради образује скупштина зграде коју чине сви власници станова и других посебних делова зграде, те да се скупштина зграде може образовати ако је присутно више од половине власника станова или других посебних делова зграде, односно њихових представника. Према члану 13. Закона, у стамбеној згради, односно делу зграде (ламела, улаз и сл.) са десет и мање власника станова, односно других посебних делова зграде, уместо скупштине зграде образује се савет зграде који чине сви власници станова, односно других посебних делова зграде; савет зграде бира председника савета; одредбе овог закона које се односе на скупштину зграде и председника скупштине, сходно се примењују и на савет зграде и председника зграде. Према члану 20. Закона, лице које сматра да му је одлуком скупштине зграде повређено неко право или правни интерес на закону заснован, може ту одлуку побијати пред надлежним судом. Чланом 31. став 1. Закона, прописано је да надзор над применом одредаба овог закона и прописа донетих на основу њега врши општинска, односно градска управа.

Чланом 7. Закона о основама својинско-правних односа ("Службени лист СФРЈ", бр. 6/80, 36/90 и "Службени лист СРЈ", број 29/96) прописано је, поред осталог, да се стицање, заштита и престанак права својине, уређује законом. Према члану 19. Закона, право својине на посебном делу зграде може постојати на стану, пословној просторији или гаражи, односно гаражном месту, а на заједничким деловима зграде и уређајима у згради власници посебних делова зграде имају право заједничке недељиве својине. Према члану 20. став 1. Закона, право својине стиче се по самом закону, на основу правног посла и наслеђивањем. Према члану 33. Закона, на основу правног посла право својине на непокретности стиче се уписом у јавну књигу или на други одговарајући начин одређен законом.

Законом о парничном поступку ("Службени лист СФРЈ", бр. 4/77... и 35/91 и "Службени лист СРЈ" бр. 27/92... и 3/02), у члану 15. ст. 1. и 2. Закона, било је прописано да суд оцењује по службеној дужности, одмах по пријему тужбе, да ли је надлежан и у којем је саставу надлежан; да се оцењивање надлежности врши на основу навода у тужби и на основу чињеница које су суду познате. У члану 187. ст. 1. до 3. Закона, било је прописано да тужилац може у тужби тражити да суд утврди постојање, односно непостојање неког права или правног односа, или истинитост, односно неистинитост неке исправе; да се оваква тужба може подићи када је то посебним прописима предвиђено, кад тужилац има правни интерес да суд утврди постојање, односно непостојање неког права или правног односа, или истинитост односно неистинитост неке исправе пре доспелости захтева за чинидбу из истог односа, или кад тужилац има неки други правни интерес за подизање овакве тужбе; да ако одлука о спору зависи од тога да ли постоји или не постоји неки правни

однос који је у току парнице постао споран, тужилац може поред постојећег захтева истаћи тужбени захтев да суд утврди да такав однос постоји, односно да не постоји, ако је суд пред којим парница тече надлежан за такав захтев. Овај Закон, осим одредаба чл. 468а до 487, престао је да важи 22. фебруара 2005. године, сагласно одредби члана 492. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", број 125/04). Важећи Закон о парничном поступку на готово истоветан начин уређује надлежност суда и тужбу за утврђење (чл.15. и 188.).

Уставни суд је утврдио да Поповић Велибор и Поповић Радмила у поднетој тужби не траже утврђење права, већ утврђење ништавости Одлуке од 22. августа 2002. године о образовању Савета зграде и Одлуке о избору председника и заменика председника Савета зграде. Уставни суд сматра да је претходно питање у том спору, да ли су лица која су учествовала у поступку образовања савета зграде била власници станова, или нису, односно других посебних делова зграде. Уставни суд је оценио да наведена тужба у себи садржи захтев за утврђење права власништва, као предуслов за заснивање судске надлежности, у смислу члана 13. Закона о одржавању стамбених зграда, а самим тим и правни интерес из члана 20. истог Закона.

Уставни суд је такође оценио да је без утицаја на доношење одлуке у овој ствари, Одлука Уставног суда IY број 175/99 од 14. новембра 2002. године ("Службени гласник РС", број 84/02), на чију се садржину позивао Други општински суд у Београду, с обзиром да се наведена одлука о сукобу надлежности односила на надлежност поводом акта о избору председника скупштине станара зграде, а не као у овом случају на спор о постојању односно непостојању права својине, које је предуслов за образовање савета зграде по члану 13. Закона о одржавању стамбених зграда.

На основу изложеног и члана 46. тачка 7) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), одлучено је као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 16/2005)
II -321/2005 од 22.12.2005. године

За упис и вођење регистра проширења делатности апотекарске установе надлежан је Трговински суд.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

За поступак уписа и вођења регистра проширења делатности Здравствене установе апотеке "А-Лек", Београд надлежан је Трговински суд у Београду.

Трговински суд у Београду поднео је Уставном суду Републике Србије захтев за решавање сукоба надлежности између тог суда и Агенције за привредне регистре. Према наводима у захтеву, Здравствена установа апотека "А-Лек", Београд поднела је Трговинском суду у Београду захтев за упис у судски регистар проширења делатности, који је Трговински суд, решењем V Фи 122/05 од 22. јануара 2005. године, одбацио због ненадлежности. Пошто је и Агенција за привредне регистре, закључком бр. 500/2005 од 9. фебруара 2005.

године, одбацила исти захтев наведене установе, Трговински суд у Београду је предложио да Уставни суд одлучи о сукобу надлежности.

Агенција за привредне регистре се у одговору није изјаснила подовом захтева за решавање сукоба надлежности, већ је изнела чињенично стање у предмету.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио:

Здравствена установа апотека "А-Лек", Београд је, 21. јануара 2005. године, поднела Трговинском суду у Београду захтев за упис у судски регистар проширења делатности.

Решењем V Фи 122/05 од 22. јануара 2005. године, Трговински суд у Београду се огласио ненадлежним за решавање о захтеву предлагача Здравствене установе апотека "А-Лек", Београд за упис у судски регистар проширења делатности и одбацио захтев. У образложењу решења, је наведено да је ступањем на снагу Закона о регистрацији привредних субјеката престала надлежност трговинских судова за упис и вођење регистра привредних субјеката. Пошто су и установе, по мишљењу тог суда, привредни субјекти у смислу члана 2. став 1. тачка 2. Закона о регистрацији привредних субјеката, то се установе на основу чл. 4. и 81. Закона имају регистровати у Регистар привредних субјеката који води Агенција за привредне регистре. На решење није изјављена жалба.

Закључком бр. 500/2005 од 9. фебруара 2005. године Агенција за привредне регистре је одбацила захтев Здравствене установе апотеке "А-Лек", Београд за упис у Регистар привредних субјеката, сматрајући да је у конкретном случају подносилац регистрационе пријаве установа; да се у члану 4. Закона о регистрацији привредних субјеката не помињу установе, те да нису испуњени услови из члана 22. Закона о регистрацији, за регистрацију тражене промене проширења делатности установе. На закључак није изјављена жалба.

Закон о здравственој заштити ("Службени гласник РС", бр. 17/92, 26/92, 50/92, 52/93, 53/93, 67/93, 48/94, 25/96 и 18/02), којим се уређује здравствена заштита и систем здравства, у члану 5. став 1. прописује да се ради обезбеђивања права грађана на здравствену заштиту утврђених законом и здравствене заштите утврђене овим законом, оснивају здравствене установе у складу са овим законом. Према члану 21. тачка 8. Закона, апотекарска установа је врста здравствене установе, а према члану 19. став 1. Закона на оснивање, управљање, руковођење, надзор над законитошћу рада и укидање здравствених установа примењују се одредбе закона којим се уређује систем јавних служби, ако овим законом није другачије уређено.

Закон о јавним службама ("Службени гласник РС", бр. 42/91 и 71/94), у члану 1. став 1. прописује да се јавном службом у смислу овог закона сматрају установе, предузећа и други облици организовања утврђени законом, који обављају делатност, односно послове којима се обезбеђују остваривање права грађана, односно задовољавање потреба грађана и организација, као и остваривања другог законом утврђеног интереса у одређеним областима. Према члану 15. Закона, установа је правно лице; установа се уписује у судски регистар кад надлежни орган управе утврди да су испуњени услови за почетак рада и обављање делатности који су утврђени законом и стиче својство правног лица уписом у судски регистар.

Закон о поступку за упис у судски регистар ("Службени лист СРЈ", број 80/94), прописује да се законом уређују правила ванпарничног поступка на основу којих надлежни редовни суд поступа и одлучује о упису у

судски регистар и да се у судски регистар уписују правна лица и други субјекти чији је упис одређен законом (члан 1. и члан 2. став 1.). Уредбом о упису у судски регистар ("Службени лист СРЈ", бр. 1/97, 5/97 и 13/02), којом се ближе уређује упис у судски регистар, прописује се да се на упис установе или другог правног лица чији је упис у судски регистар одређен законом сходно примењују одредбе ове уредбе (члан 1. став 2.).

Регистрацију привредних субјеката уређују Закон о регистрацији привредних субјеката ("Службени гласник РС", бр. 55/2004 и 61/05), који прописује услове, предмет и поступак регистрације у Регистар привредних субјеката, као и начин вођења Регистра привредних субјеката, и Закон о Агенцији за привредне регистре ("Службени гласник РС", број 55/04), према коме Агенција води законом утврђене регистре. У одредби члана 2. тачка 2. Закона о регистрацији привредних субјеката, дефинисано је ко су привредни субјекти у смислу тог Закона, а у одредби члана 4. Закона таксативно су набројани привредни субјекти који се уписују у Регистар привредних субјеката. Као субјекте који се уписују у Регистар који води Агенција за привредне регистре, Закон о регистрацији привредних субјеката не наводи установе, односно не утврђује да се под појмом привредног субјекта, у смислу тог Закона подразумевају и "установе", нити упућује на то да се установе уписују у Регистар, сходно одредбама овог Закона. У члану 88. став 1. Закона прописано је да се Закон о поступку за упис у судски регистар ("Службени лист СРЈ", број 80/94) и Уредба о упису у судски регистар ("Службени лист СРЈ", бр. 1/97, 5/97 и 13/02), не примењују од 31. децембра 2004. године на регистрацију привредних субјеката, а према члану 89. Закона о регистрацији привредних субјеката, даном ступања на снагу овог закона престаје надлежност трговинских судова за упис и вођење регистра привредних субјеката. Овим Законом није прописано да даном његовог ступања на снагу престају да важе Закон о поступку за упис у судски регистар и Уредба о упису у судски регистар, нити да је престала надлежност трговинских судова за упис и вођење регистра других субјеката који нису привредни.

Из изложених законских одредби, по оцени Уставног суда, следи да је правни положај апотекарских установа, као врсте здравствених установа, уређен Законом о здравственој заштити који не садржи одредбе о регистрацији здравствених установа, већ утврђује да се на оснивање организацију и укидање здравствених установа примењују одредбе Закона о јавним службама, који у члану 15. став 3. Закона, прописује да установа "уписом у судски регистар стиче својство правног лица."

Такође, по оцени Уставног суда следи да се Закон о регистрацији привредних субјеката односи се само на она правна лица која се, у смислу тог Закона сматрају привредним субјектима и само се та правна лица региструју код Агенције за привредне регистре, а не и сви остали субјекти, односно друга правна лица која својство правног лица стичу уписом у судски регистар, односно други одговарајући регистар. Полазећи од тога да даном ступања на снагу Закона о регистрацији привредних субјеката, није престао да важи Закон о поступку за упис у судски регистар, нити Уредба о упису у судски регистар, по оцени Уставног суда ти прописи наставили су да се примењују и након 31. децембра 2004. године, на субјекте на које су се и до тада примењивали, а то значи и на регистрацију установа, осим на регистрацију привредних субјеката, односно друга правна лица региструју се тамо где су се регистровала и до ступања на снагу Закона о регистрацији привредних субјеката .

Имајући у виду да је према Закону о јавним службама, упис јавних служби у судски регистар обавезан, да се одредбе Уредбе о упису у судски регистар сходно примењују на упис установе или другог правног лица чији је упис у судски регистар одређен законом, Уставни суд је оценио, да одредба члана 89. Закона о регистрацији привредних субјеката према којој даном ступања на снагу тог закона престаје надлежност трговинских судова за упис и вођење регистра привредних субјеката, значи, да не престаје надлежност трговинских судова за упис и вођење регистра других субјеката, па ни конкретне апотекарске установе.

На основу изложеног и члана 46. тачка 7) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда ("Службени гласник РС", број 114/2005)
ПУ-217/2005 од 10.11.2005. године

7. ОСТАЛИ АКТИ

а) Није општи акт

Оспорена одлука о избору чланова Градског већа града Ниша није општи акт, те је Уставни суд предлог одбацио.

Уставни суд је донео:

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 17. новембра 2005. године, разматрао је предлог за оцену уставности и законитости поступка и начина доношења Одлуке о избору чланова Градског већа града Ниша број 06-327/2004-5 од 5. децембра 2004. године ("Службени лист града Ниша", број 90/2004) и на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању предлога.

Одредбама члана 125. тач. 1. до 3. Устава Републике Србије утврђено је да Уставни суд одлучује о сагласности закона, статута аутономних покрајина, других прописа и општих аката републичких органа са законом и сагласности свих осталих прописа, колективних уговора као општих аката и других општих аката са законом и другим републичким прописом. Имајући у виду да Уставни суд није надлежан да оцењује уставност и законитост поступка и начина доношења аката и да Одлука о избору чланова Градског већа града Ниша није општи већ појединачни правни акт, Суд је одбацио предлог.

Закључак Уставног суда
ГУ-481/2004 од 17.11.2005. године

Решење Владе Републике Србије није општи правни акт, за чију оцену је надлежан Уставни суд.

Уставни суд је донео:

Уставни суд Републике Србије, на седници од 10. новембра 2005. године, на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео је Закључак о одбацивању иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости тачке 7) поглавља II Решења о налагању предузимања мера за несметано функционисање Јавног предузећа за ваздушни саобраћај "ЈАТ AIRWAYS" ("Службени гласник РС", бр. 15/05 и 27/05).

Суд је утврдио да оспорено Решење Владе Републике Србије није општи правни акт, већ представља појединачни акт Владе Републике Србије за чију оцену Уставни суд према члану 125. Устава Републике Србије, није надлежан да одлучује.

Закључак Уставног суда
ГУ-267/2005 од 10.11.2005. године

Одлука о расписивању избора за одборнике скупштина општина, скупштина градова и града Београда и председнике општина, односно градоначелнике градова и градоначелника града Београда не представља општи правни акт.

Уставни суд је донео:

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној дана 3. новембра 2005. године, разматрао иницијативу за оцену уставности и законитости тачке 1. б) Одлуке о расписивању избора за одборнике скупштина општина, скупштина градова и града Београда и председнике општина, односно градоначелнике градова и градоначелника града Београда ("Службени гласник РС", број 87/04).

Уставни суд Републике Србије није надлежан да одлучује о овом захтеву, будући да оспорена Одлука, по својој форми и садржини, не представља општи правни акт за чију оцену уставности и законитости је, према члану 125. Устава Републике Србије, надлежан Уставни суд. Из наведених разлога и на основу члана 19. став 1. тачка 1) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), као и члана 35. став 1. тачка 3) Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), Уставни суд је донео Закључак којим је одбацио иницијативу за оцену уставности и законитости оспорене одлуке.

Закључак Уставног суда
IУ-352/2004 од 03.11.2005. године

Оспорене одлуке Управног одбора Акционарског друштва не садрже правне норме којима се на општи начин уређују питања услова отплате стамбених кредита.

Уставни суд је донео:

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 3. новембра 2005. године, разматрао је иницијативу Панчић Иванков Јагоде из Панчева и других за оцену уставности и законитости одлука Управног одбора Акционарског друштва "СЕМЕ-ТАМИШ" Панчево, од 6. октобра 1997. и 26. јануара 2000. године, и на основу члана 19. став 1. тачка 1) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93) и члана 35. став 1. тачка 11. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео

З а к љ у ч а к о одбацивању иницијативе.

Уставни суд је у спроведеном поступку утврдио да оспорене одлуке нису општи правни акти, односно да не садрже правне норме којима се на општи начин уређују питања услова отплате стамбених кредита. Према оцени Суда, о законитости примене оспорених одлука и на основу њих закључених или измењених уговора о стамбеним зајмовима, Уставни суд, према одредбама члана 125. Устава Републике Србије, није надлежан да одлучује.

Одлука Уставног суда
IУ-213/2005 од 03.11.2005. године

Оспорена Одлука нема карактер општег правног акта, већ се ради о појединачном акту којим је одређеном лицу престала судијска дужност.

Уставни суд је донео:

Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 29. септембра 2005. године, разматрао је захтев за одлучивање о "жалби" на Одлуку Народне скупштине Републике Србије о престанку судијске дужности судијама судова опште надлежности и посебних судова ("Службени гласник РС", број 123/2004), и на основу члана 19. став 1. тачка 1) и члана 45. Закона о поступку пред уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео закључак о одбацивању захтева.

Уставни суд је у спроведеном поступку утврдио да оспорена Одлука нема карактер општег правног акта, већ се ради о појединачном акту којим је одређеном лицу престала судијска дужност и да Уставни суд сагласно члану 125. Устава није надлежан за оцену уставности и законитости таквих аката као и да одлучује о уставној жалби.

Имајући у виду изложено, Уставни суд је одбацио поднети захтев.

Закључак Уставног суда
ГУ-438/2004 од 29.09.2005. године

Оспорена Одлука Школског одбора Техничке школе по свом правном карактеру не спада у опште правне акте.

Уставни суд је донео:

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 3. новембра 2005. године разматрао иницијативу за оцену уставности и законитости Одлуке Школског одбора Техничке школе "Прота Стеван Димитријевић" из Алексинца, од 26. августа 2004. године и на основу члана 19. став 1. тачка 1), и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95) донео Закључак о одбацивању иницијативе.

Уставни суд је донео наведени закључак јер је утврдио да оспорена Одлука по свом правном карактеру не спада у опште правне акте о којима, у смислу члана 125. Устава Републике Србије, одлучује Уставни суд.

Закључак Уставног суда
ГУ-458/2004 од 03.11.2005. године

Одлука о ценама лекова за хуману употребу по свом правном карактеру не спада у опште правне акте о којима одлучује Уставни суд.

Уставни суд је донео:

Обавештавамо вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 27. октобра 2005. године разматрао предлог за утврђивање неуставности и незаконитости Одлуке о ценама лекова за хуману употребу ("Службени гласник РС", бр. 32/2005 и 56/2005) и на основу члана 19. став 1. тачка 1) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93) и члана 35. став 1. тачка 3) Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању предлога.

Уставни суд је донео наведени закључак јер ј утврдио да оспорена Одлука по свом правном карактеру не спада у опште правне акте о којима, у смислу члана 125. Устава Републике Србије, одлучује Уставни суд.

Закључак Уставног суда

IУ-222/2005 од 27.10.2005. године

Одлука Скупштине Института за кукуруз по својој форми и садржини не представља општи правни акт.

Уставни суд је донео:

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној дана 20. октобра 2005. године, разматрао предлог за оцену законитости тачке 1. Одлуке, коју је донела Скупштина Института за кукуруз "ЗЕМУН ПОЉЕ", Д.П. Београд - Земун, 5 број 82/2-3, дана 6. јула 2004. године.

Уставни суд Републике Србије није надлежан да одлучује о овом захтеву, будући да оспорена Одлука, по својој форми и садржини, не представља општи правни акт за чију оцену уставности и законитости је, према члану 125. Устава Републике Србије, надлежан Уставни суд. Из наведених разлога и на основу члана 19. став 1. тачка 1) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), као и члана 35. став 1. тачка 3) Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 95/5), Уставни суд је донео Закључак којим је одбацио предлог за оцену законитости оспорене Одлуке.

Закључак Уставног суда

IУ-328/2004 од 20.10.2005. године

Оспорена Одлука по форми и садржини представља оснивачки акт, а оснивачки акти јавних предузећа и установа нису општи акти.

Уставни суд је донео:

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 8. септембра 2005. године, разматрао иницијативу за оцену

уставности и законитости Одлуке о оснивању јавног предузећа "Урбанизам" - Стара Пазова ("Службени лист општина Срема", број 17/96), коју сте поднели у својству пуномоћника групе запослених из овог Јавног предузећа.

Уставни суд је, на основу члана 19. став 1. тачка 1) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93) и члана 35. став 1. тачка 3) Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 9/95), донео Закључак о одбацивању иницијативе.

Уставни суд је овако одлучио из разлога што оспорена Одлука по форми и садржини представља оснивачки акт, а како оснивачки акти јавних предузећа и установа нису општи акти из члана 125. Устава Републике Србије, то не постоје процесни услови за оцену уставности и законитости оспорене Одлуке у уставно судском поступку.

Закључак Уставног суда
IУ-445/2004 од 08.09.2005. године

Оспорено Решење није општи правни акт за чију је оцену надлежан Уставни суд.

Уставни суд је донео:

Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 15. септембра 2005. године, разматрао је иницијативу за оцену уставности и законитости Решења Министарства за рад и запошљавање Републике Србије број 164-03-00947/2003-04 од 12. новембра 2003. године и на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео закључак о одбацивању иницијативе.

Уставни суд је у спроведеном поступку утврдио да оспорено Решење није општи правни акт за чију оцену је Уставни суд надлежан на основу члана 125. Устава Републике Србије. У питању је Решење, које не садржи општа правна правила већ представља појединачни правни акт којим се у другостепеном поступку решава о жалби одређеног лица у управној ствари и као такво не подлеже оцени Уставног суда.

Имајући у виду изложено, Уставни суд је одлучио да иницијативу одбаци.

Закључак Уставног суда
IУ-272/2004 од 15.09.2005. године

Оспорена Одлука по свом карактеру не спада у опште правне акте о којима одлучује Уставни суд.

Уставни суд је донео:

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 22. септембра 2005. године разматрао предлог за оцену законитости Одлуке о избору председника и чланова Управног одбора Републичке агенције за телекомуникације ("Службени гласник РС", број

44/2005) и на основу члана 19. став 1. тачка 1) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр.32/91 и 67/93) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда ("Службени гласник РС", бр.9/95) донео Закључак о одбацивању предлога.

Уставни суд је донео наведени закључак јер је утврдио да оспорена Одлука по свом правном карактеру, не спада у опште правне акте о којима у смислу члана 125 Устава Републике Србије одлучује Уставни суд.

Закључак Уставног суда
ГУ-265/2005 од 22.09.2005. године

Оспорене одлуке којима се утврђују цене комуналних услуга које плаћају непосредни корисници по својој правној природи немају карактер општег акта.

Уставни суд је донео:

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 15. септембра 2005. године, разматрао иницијативу за оцену уставности и законитости Одлуке о утврђивању цене грејања ("Службени лист општине Панчево, број 9/2004)(број Г 800-00-45) коју је донео Управни одбор Јавног комуналног предузећа "Грејање" Панчево 23. јуна 2004. и Решења о давању сагласности на цене грејања у насељеном месту Панчево ("Службени лист општине Панчево, број 9/2004)(број I -01-06-51/2004) које је донео Извршни одбор Скупштине општине Панчево 9. јула 2004. године.

Уставни суд је, на основу члана 19. став 1. тачка 3) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр.32/91 и 67/93) донео Закључак о одбацивању иницијативе.

Уставни суд је донео наведени Закључак јер је утврдио да оспорена Одлука којом се утврђује цена комуналних производа и услуга коју плаћају непосредни корисници и оспорено Решење којим се даје сагласност на Одлуку, сагласно члану 23. Закона о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", бр.16/97 и 42/98) по својој правној природи немају карактер општег акта, већ представљају акте пословања са елементима ценовника. Како оспорени акти нису општи правни акти из члана 125. Устава Републике Србије, за чију оцену уставности је надлежан Уставни суд, донет је наведени закључак.

Закључак Уставног суда
ГУ-18/2004 од 22.09.2005. године

Оспорено Решење по својој правној природи и садржини не представља општи правни акт, за који је обезбеђена контрола уставности и законитости.

Уставни суд је донео:

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 29. септембра 2005. године, разматрао је иницијативу Фекете Ладислава из Сомбора за покретање поступка за утврђивање незаконитости Правилника о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова, А.Д. Хемијска индустрија "ХИПОЛ" - Оџаци, од 24. марта 2004. године и Решења број Х-

448/04, од 31. марта 2004. године, које је донео заменик директора А.Д. "ХИПОЛ" - Оџаци, и на основу члана 19. став 1. тач. 1) и 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93) и члана 35. став 1. тачка 3. и став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео

З а к љ у ч а к о одбаивању иницијативе.

Полазећи од чињенице да је Закон о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01), у односу на који је тражена оцена законитости Правилника, престао да важи ступањем на снагу новог Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05 и 61/69) и да не постоје процесни услови за оцену законитости поступка доношења општег акта са законом који је престао да важи, Уставни суд је одбацио иницијативу у односу на оспорени Правилник, због непостојања процесних претпоставки за вођење поступка и одлучивање. Такође, Уставни суд није надлежан да врши оцену Правилника у односу на Појединачни колективни уговор А.Д. "ХИПОЛ" - Оџаци, јер према члану 125. Устава Републике Србије не одлучује о међусобној сагласности општих аката правног лица.

Уставни суд је утврдио да оспорено Решење по својој правној природи и садржини представља појединачни правни акт, односно да Решење по својој правној природи и садржини представља појединачни правни акт, односно да Решење није општи правни акт за који је, према члану 125. Устава обезбеђена контрола уставности и законитости у поступку пред Уставним судом, па је захтев за оцену законитости овог акта одбацио, због ненадлежности да о томе одлучује.

Закључак Уставног суда
 ГУ-205/2005 од 29.09.2005. године

Оспорена Одлука нема карактер општег правног акта за чију оцену је надлежан Уставни суд.

Уставни суд је донео:

Обавештавамо вас да је Уставни суд Републике Србије, на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука "Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије, на седници одржаној 8. децембра 2005. године, донео Закључак о одбацивању предлога за оцену уставности и законитости Одлуке број: 01-694/2 коју је донео Управни одбор Дирекције за планирање и изградњу "Краљево" из Краљева 21. марта 2003. године. Уставни суд је утврдио да оспорена Одлука не уређује на општи начин питања која се односе на накнаду за уређивање грађевинског земљишта, односно не утврђује права и обавезе трећих лица, већ даје упутство органима Дирекције за примену одговарајућих решења утврђених општинским прописима, па стога Одлука нема карактер општег акта за чију оцену је надлежан Уставни суд, у смислу члана 125. Устава Републике Србије.

Пошто је одбацио захтев за оцену уставности и законитости оспорене Одлуке, Суд је оценио да нема основа за разматарање захтева за обуставу извршења радњи предузетих на основу тог акта.

Закључак Уставног суда
 ГУ-309/2005 од 08.12.2005. године

Оспорени акт по својој правној природи није општи, већ појединачни правни акт.

Уставни суд је донео:

Обавешавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 1. децембра 2005. године, разматрао иницијативу за покретање поступка за оцену уставности и законитости Одлуке број 3802/1 од 13. марта 2002. године, коју је донео заменик генералног директора Градског саобраћајног предузећа "Београд" и на основу члана 19. став 1. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак којим се одбацује иницијатива.

Уставни суд је донео наведени закључак, с обзиром на то да према члану 125. Устава Републике Србије, није надлежан да одлучује о овој иницијативи, будући да оспорени акт, по својој правној природи није општи већ појединачни правни акт.

Закључак Уставног суда
IУ-254/2004 од 01.12.2005. године

Оспорена Одлука по форми представља појединачан правни акт, који се односи на расписивање конкретних избора и чије се правно дејство исцрпљује спровођењем конкретних избора, те не постоје процесне претпоставке за одлучивање Суда.

Уставни суд је донео:

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 15. децембра 2005. године разматрао је иницијативу групе грађана месне заједнице Костолац за "преиспитивање" уставности и законитости Одлуке о месним заједницама ("Службени гласник општине Пожаревац", бр.2/01, 7/01 и 1/03), Одлуке о расписивању избора за савете свих месних заједница на територији општине Пожаревац коју је донео председник Скупштине општине Пожаревац број 01-013-2/1, од 1. марта 2001. године и захтев за оцену "резултата избора који су спроведени 22. априла 2001. године", и на основу члана 19. став 1. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању захтева.

Уставни суд је у спроведеном поступку утврдио да Устав Републике Србије не садржи одредбе о месним заједницама већ у члану 113. став 2., утврђује да се систем локалне самоуправе уређује законом, те да је Закон о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 44/99 и 27/01), на основу кога је донета оспорена Одлука о месним заједницама, престао да важи ступањем на снагу Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 9/02), а да је, ступањем на снагу Одлуке о месним заједницама ("Службени гласник општине Пожаревац", број 3/05), престала да важи и оспорена Одлука о месним заједницама. С обзиром на наведено, Уставни суд је оценио да не постоје процесне претпоставке за одлучивање Уставног суда.

Такође, Уставни суд је, имајући у виду одредбе члана 125. Устава Републике Србије, оценио да је Одлука о расписивању избора за савете свих месних заједница на територији општине Пожаревац број 01-013-2/1 од 1. марта 2001. године, по форми појединачан правни акт, који се односи на расписивање конкретних избора и чије се правно дејство исцрпљује спровођењем конкретних избора, те да не постоје процесне претпоставке за одлучивање, као ни основ да Суд оцењује законитост резултата избора који су спроведени 22. априла 2001. године.

Закључак Уставног суда
IУ-121/2001 од 15.12.2005. године

б) Оцена у односу на закон који је престао да важи

С обзиром да је престао да важи закон на основу кога су донети оспорени општи акти, Уставни суд је оценио да су се стекли процесни услови да Суд одбаци иницијативу.

Уставни суд је донео:

Обавештавамо вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 29. децембра 2005. године, поводом иницијативе за покретање поступка за утврђивање незаконитости Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова и радних задатака у Предузећу за саобраћај и саобраћајну технику "Црвени сигнал" Смедерево, број 65/04 од 01. априла 2004. године и Правилника о изменама и допунама истог Правилника број 169/04 од 27. августа 2004. године, донео, на основу члана 19. став 1. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), Закључак којим се одбацује иницијатива .

Имајући у виду да је престао да важи Закон о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01) на основу кога су донети оспорени општи акти, Уставни суд је оценио да су се у конкретној правној ствари стекли процесни услови из члана 19. став 1. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) да Уставни суд одбаци иницијативу.

Закључак Уставног суда
IУ-354/2004 од 29.12.2005. године

Нема процесних претпоставки за вођење поступка и одлучивање Уставног суда јер су престали да важе оспорени Правилник, односно Одлука као и закон у односу на кога се тражи оцена законитости.

Уставни суд је донео:

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 13. октобра 2005. године, разматрао је иницијативу Горана Радовића, адвоката из Београда за покретање поступка за утврђивање незаконитости Правилника о

систематизацији радних места Д.П. Завод за изградњу града Београда, број 666/1 од 10. маја 2002. године и Одлуке о измени Правилника о систематизацији радних места Д.П. Завод за изградњу града Београда, број 36/5 од 8. јануара 2003. године, које је донео директор Завода и на основу члана 19. став 1. тачка 4) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93) и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању наведене иницијативе.

Уставни суд је донео наведени Закључак, јер је утврдио да нема процесних претпоставки за вођење поступка и одлучивање Уставног суда зато што су престали да важе оспорени Правилник, односно Одлука и закон у односу на кога се тражи оцена законитости.

Закључак Уставног суда
 ГУ-27/2004 од 13.10.2005. године

С обзиром да је закон у односу на који се тражи оцена законитости оспорених одлука престао да важи, односно није у правном поретку, те да оспорене одлуке такође више нису у примени, то нема процесних услова за оцену законитости поступка доношења оспорених одлука.

Уставни суд је донео:

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 13. октобра 2005. године, разматрао иницијативу за оцену законитости Одлуке о одређивању ужег грађевинског реона на ужем подручју града Београда ("Службени гласник НРС", број 31/1959) и Одлуке о проширењу ужег грађевинског реона на ужем подручју града Београда ("Београдске новине - службени део" - број 6/1962).

Уставни суд је, на основу члана 19. став 1. тачка 4) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), донео ЗАКЉУЧАК о одбацивању иницијативе.

Уставни суд је овако одлучио из следећих разлога:

Одредбом члана 125. став 1. тачка 1. Устава Републике Србије утврђено је да Уставни суд одлучује о сагласности закона, статута аутономних покрајина, других прописа и општих аката с Уставом, а ставом 2. наведеног члана Устава, утврђено је да Уставни суд оцењује уставност закона и уставност и законитост прописа и других општих аката који су престали да важе ако од престанка важења до покретања поступака није протекло више од једне године.

Закон о национализацији најамних зграда и грађевинског замљишта, у односу на који се тражи оцена законитости оспорених одлука, донет је на основу овлашћења садржаних у Уставу Федеративне Народне Републике Југославије и извршен је пре доношења Устава СФРЈ из 1974. године. Будући да није био у правном поретку Савезне Републике Југославије, као и то да, у време доношења Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора није био у поретку Државне заједнице Србија и Црна Гора, то овај

Закон није ни у правном поретку Републике Србије у смислу члана 64 став 2. Уставне повеље.

С обзиром на то да је Закон о односу на који се тражи оцена законитости оспорених одлука, престао да важи, односно није у правном поретку, те да оспорене одлуке такође више нису у примени, јер је подручје које је њима одређено за грађевински реон обухваћено другим општим актима, сагласно прописима о планирању и изградњи, то нема процесних услова за оцену законитости поступка доношења оспорених одлука.

Напомиње се да је, Законом о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 47/03), прописана могућност успостављања режима својине на градском грађевинском земљишту у корист ранијег сопственика односно његовог законског наследника, на начин и под условима утврђеним чланом 79. Закона.

Закључак Уставног суда
ГУ-464/2004 од 13.10.2005. године

Нема процесних услова за оцену законитости поступка доношења оспорене одлуке из разлога што је престао да важи закон у односу на који се тражи та оцена.

Уставни суд је донео:

Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 8. септембра 2005. године разматрао је иницијативу Предрага Милошевића из Сечања за покретање поступка за утврђивање незаконитости Одлуке о увођењу самодоприноса на територији Месне заједнице Сечањ за период 01.03.2002. године до 28.02.2007. године ("Службени лист општине Сечањ", број 2/2002) и на основу члана 19. ста 1. тачка 4) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93) и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању наведене иницијативе.

Уставни суд је донео наведени Закључак, јер је утврдио да нема процесних услова за оцену законитости поступка доношења оспорене Одлуке из разлога што је престао да важи закон у односу на које се тражи та оцена.

Закључак Уставног суда
ГУ-495/2004 од 08.09.2005. године

Како су оспорени правилник и закон у односу на који се тражи оцена законитости престали да важе, то је Уставни суд донео наведени Закључак.

Уставни суд је донео:

Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 13. октобра 2005. године разматрао је иницијативу Иштвана Нађа, адвоката из Црвенке за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости Правилника о отпремнини, јубиларној награди и о другим примањима "Црвенака" Фабрика

шећера, а.д. из Црвенке, од 17. јула 2003. године и на основу члана 19. ста 1. тачка 4) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93) и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању наведене иницијативе.

Уставни суд је донео наведени Закључак, јер је утврдио да за вођење поступка и одлучивање Уставног суда недостају процесне претпоставке. Наиме, Устав Републике Србије не уређује врсти и садржину акта којим би се уредила питања накнаде зараде и других примања нити надлежност за његово доношење, а такође су престли да важе оспорени Правилник и закон у односу на који се тражи оцена законитости.

Закључак Уставног суда
 ГУ-431/2004 од 13.10.2005. године

в) Ненадлежност Уставног суда

Уставни суд није надлежан да оцењује уставност примене прописа, нити да оцењује уставност "оспорених" решења судова опште надлежности.

Уставни суд је донео:

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 20. октобра 2005. године разматрао је "захтев - иницијативу за оцену уставности" одредби чл. 176. до 180., чл. 346. и 354. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", број 125/04) и члана 27. Закона о извршном поступку ("Службени гласник РС", број 125/04) и захтев за оцену уставности решења Окружног суда у Ужицу Гж бр. 982/05 од 28. јуна 2005. године и решења Општинског суда у Бајиној Башти И бр. 86/05 од 2. јуна 2005. године и на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању захтева.

Уставни суд је у спроведеном поступку утврдио да из садржине иницијативе и разлога оспоравања произлази да се иницијативом тражи "оцена уставности" наведених одредби Закона због последица које је у конкретном случају њихова примена призвела при одлучивању суда опште надлежности, те елиминисање тих одредби из правног поретка.

Одредбама члана 125. тач. 1. до 3. Устава Републике Србије утврђено је да Уставни суд одлучује о сагласности закона, статута аутономних покрајина, других прописа и општих аката с Уставом, као и сагласности прописа и општих аката републичких органа са законом и сагласности свих осталих прописа, колективних уговора као општих аката и других општих аката са законом и другим републичким прописом. Имајући у виду да Уставни суд није надлежан да оцењује уставност примене прописа, нити да оцењује уставност "оспорених" решења судова опште надлежности, Суд је одбацио Ваше захтеве.

Закључак Уставног суда
 ГУ-294/2005 од 20.10.2005. године

Уставни суд није надлежан да одлучује о уставности и законитости акта који је донела институција државне заједнице Србија и Црна Гора.

Уставни суд је донео:

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 29. септембра 2005. године, размотрио је захтев Илије Ђокановића из Београда за оцену уставности и законитости акта Министарства одбране Србије и Црне Горе, Управе за системска и статусна питања, инт. број 18-237 од 15. септембра 2003. године, и на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), као и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95) донео **З А К Љ У Ч А К** о одбацивању наведеног захтева.

Полазећи од тога да је тражена оцена уставности акта Управе која је у саставу Министарства одбране Србије и Црне Горе, Уставни суд је одбацио захтев због ненадлежности да одлучује о уставности и законитости акта који је донела институција државне заједнице Србија и Црна Гора, у пословима из надлежности државне заједнице, у смислу одредаба Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора.

Закључак Уставног суда
IУ-216/2005 од 29.09.2005. године

Питања која се постављају у иницијативи односе се на тумачење и примену оспореног акта, што не спада у надлежност Уставног суда.

Уставни суд је донео:

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 6. октобра 2005. године, разматрао Вашу иницијативу за покретање поступка за оцењивање законитости Упутства о начину обављања асистенције, 01 број 2399/97, које је донео Министар унутрашњих послова 2.12.1997. године.

Уставни суд је утврдио да оспорено Упутство ни у једној тачки не садржи одредбу која је предмет овог уставно-судског спора и разлог из кога се оспорава Упутство, те да се питања која се постављају у иницијативи односе на тумачење и примену оспореног акта, што не спада у надлежност Уставног суда Републике Србије, утврђену у члану 125. Устава Републике Србије, па је донео Закључак о одбацивању поднете иницијативе.

Закључак Уставног суда
IУ-319/2004 од 06.10.2005. године

Уставни суд није надлежан да одлучује о примени оспорених општих аката.

Уставни суд је донео:

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 10. новембра 2005. године, разматрао је иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости Одлуке о локалним комуналним таксама за територију града Београда ("Службени лист града Београда", бр. 20/98, 12/99, 17/99, 22/99, 3/01, 9/01, 12/01 и 26/01) и Одлуке о локалним комуналним таксама за територију града Београда ("Службени лист града Београда", број 30/02) и на основу члана 19. став 1. тачка 1) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр.32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Републике Србије, број 9/95) донео **З а к љ у ч а к** о одбацивању иницијативе.

Уставни суд је у спроведеном поступку оценио да о примени оспорених општих аката према одредбама члана 125. Устава Републике Србије, Уставни суд није надлежан да одлучује.

Закључак Уставног суда
ГУ-143/2004 од 10.11.2005. године

Како Уставни суд не одлучује о питањима из домена законодавне политике, Суд је иницијативу одбацио због ненадлежности.

Уставни суд је донео:

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 1. децембра 2005. године, разматрао је Вашу иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности Закона о пријављивању и евидентирању одузете имовине ("Службени гласник РС", број 45/2005),) и на основу члана 19. став 1. тачка 1) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр.32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Републике Србије, број 9/95), донео **Закључак** о одбацивању иницијативе.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је иницијативом тражено одлучивање о: захтеву за измену и допуну одредаба Закона, захтеву за правилну примену одредаба Закона и захтеву о враћању имовине одузете црквама и верским заједницама.

Полазећи од одредаба члана 125. Устава Републике Србије, којима је утврђена надлежност Уставног суда, односно да Уставни суд не одлучује о изменама и допунама закона и питањима која су у домену законодавне политике, Суд је иницијативу одбацио због ненадлежности да одлучује о поднетим захтевима.

Закључак Уставног суда
ГУ-341/2005 од 01.12.2005. године

Уставни суд није надлежан да решава по представкама којима се изјављују жалбе на појединачне акте, односно радње органа и организација.

Уставни суд је донео:

Уставни суд Републике Србије је на седници одржаној 8. септембра 2005. године разматрао Вашу иницијативу којом се тражи да Уставни суд "узме у разматрање жалбу која се односи на појединачни акт, односно радњу Покрајинског фонда пензијског и инвалидског осигурања запослених у Новом Саду којим се подносиоцу представке обуставља исплата новчане накнаде за помоћ и негу другог лица" и на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр.32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Републике Србије, број 9/95) донео Закључак о одбацивању наведене иницијативе.

Уставни суд је донео наведени Закључак, јер је утврдио да иницијатива не садржи захтев за оцену уставности, односно законитости конкретног општег правног акта, као и да Уставни суд није надлежан да решава по представкама којима се изјављују жалбе на појединачне акте, односно радње органа и организација.

Закључак Уставног суда
IУ-8/2005 од 08.09.2005. године

С обзиром да се не ради о изборном спору, већ о избору на функцију у органу јединице локалне самоуправе, то Уставни суд, на основу члана 125. Устава, није надлежан да одлучује.

Уставни суд је донео:

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 24. новембра 2005. године, размотрио Ваш предлог за поништење одлука Скупштине општине Кула од 15. октобра 2004. године о избору председника и заменика председника Скупштине општине Кула, који сте поднели заједно са Тихомиром Ђуричићем, Херценом Радоњићем, Николом Ивельом и Момчилом Бабићем.

Устави суд је, на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3) Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), наведени предлог одбацио, с обзиром да се не ради о изборном спору, већ о избору на функцију у органу јединице локалне самоуправе - скупштину општине, о чему Уставни суд, на основу члана 125. Устава Републике Србије, није надлежан да одлучује.

Закључак Уставног суда
IУ-401/2004 од 24.11.2005. године

г) Остало

Оспорени акт није објављен и није ступио на снагу у складу с Уставом и не производи правно дејство.

Уставни суд је донео:

Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 29. септембра 2005. године, разматрао је иницијативу за оцену уставности члана 3. Правилника о систематизацији радних места у Јавној установи Центар за културу Стара Пазова, број 70/6 од 10. марта 2004. године и на основу члана 19. став 1. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 67/93) и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда ("Службени гласник РС", број 9/95), донео закључак о одбацивању иницијативе.

Наведени закључак Уставни суд је донео пошто је утврдио да оспорени акт није објављен и није ступио на снагу у складу с Уставом и не производи правно дејство.

Закључак Уставног суда
ГУ-208/2004 од 29.09.2005. године

Оспорена одлука није објављена, није ступила на снагу у складу с Уставом и не производи правно дејство, те нема процесних претпоставки за вођење поступка пред Уставним судом.

Уставни суд је донео:

Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 8. септембра 2005. године разматрао је Вашу иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости Одлуке о надлежности и привременом начину остваривања права из пензијског и инвалидског осигурања осигураника и лица са подручја АП Косова и Метохије, 04/4 Бр. 022.2 - 10/3 од 4. марта 2004. године и на основу члана 19. став 1. тачка 4) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, и 67/93) и члана 35. став 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању наведене иницијативе.

Уставни суд је донео наведени Закључак, јер је утврдио да нема процесних претпоставки за вођење поступка пред Уставним судом зато што оспорена Одлука није објављена, није ступила на снагу у складу с Уставом и не производи правно дејство.

Закључак Уставног суда
ГУ-195/2005 од 08.09.2005. године

Како је предлагач одустао од предлога и како су оспорене одредбе Закона сагласне с Уставом, то је Уставни суд донео наведени Закључак.

Уставни суд је донео:

Уставни суд Републике Србије, на седници одражној 17. новембра 2005. године, разматрао је Ваш предлог за оцену уставности одредаба члана 1. став 2. и члана 2. став 2. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93) и члана 35. став 1. тачка 10) Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о окончању поступка за оцену уставности наведених одредаба Закона о раду.

Уставни суд је донео наведени Закаучак, јер је утврдио да је предлагач одустао од предлога, као и да су оспорене одредбе Закона сагласне с Уставом Републике Србије.

Закључак Уставног суда
IУ-359/2005 од 17.11.2005. године

Оспорени закон се не примењује као пропис Републике Србије, те не постоје процесне претпоставке за оцену његове уставности.

Уставни суд је донео:

Обавештавамо вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 8. децембра 2005. године, донео ЗАКЉУЧАК којим је одбацио иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности Закона о потврђивању Споразума о питањима сукцесије ("Службени лист СРЈ-Међународни уговори", број 6/02).

Наведени закључак Уставни суд донео је на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 9/95).

Одредбама члана 125. Устава Републике Србије утврђено је да Уставни суд, поред осталог, одлучује о сагласности закона, статута аутономних покрајина, других прописа и општих аката с Уставом; сагласности прописа и општих аката републичких органа са законом и сагласности свих осталих прописа, колективних уговора као општих аката и других општих аката са законом и другим републичким прописом. На основу заузетог става од 22. јануара 2004. године, Уставни суд оцењује и уставност савезних закона и уставност и законитост других савезних прописа и општих аката, који се сагласно одредби члана 64. став 2. Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора примењују као закони и прописи Републике Србије.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је оспорени Споразум о питањима сукцесије ратификован Законом о потврђивању Споразума о питањима сукцесије, који је Савезна Република Југославија као субјект међународног права, односно као једна од држава сукцесора бивше СФРЈ, потписала у Бечу 29. јуна 2001. године и да су тим Споразумом утврђена права и обавезе Савезне Републике Југославије чији је правни следбеник, на основу Уставне повеље, државна заједница Србија и Црна Гора. Полазећи од

изложеног Уставни суд је утврдио да се наведени закон не примењује као пропис Републике Србије и да на основу наведених одредаба Устава Републике Србије и заузетог става Уставног суда, због ненадлежности Уставног суда, не постоје процесне претпоставке за оцену уставности оспореног закона.

Закључак Уставног суда
IУ-419/2004 од 08.12.2005. године

Како је предлагач одустао од предлога за утврђивање неуставности и незаконитости оспореног правилника, а Уставни суд није нашао основа да настави поступак, то су се стекли процесни услови за доношење наведеног Закључка.

Уставни суд је донео:

Обавештавамо вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 1. децембра 2005. године, разматрајући ваш предлог за утврђивање неуставности члана 15. Правилника о унутрашњем и радном организовању и систематизацији радних места у Друштвеном предузећу Шипад-комерц "Грађа промет" Београд, од 27. априла 2004. године, на основу члана 24. став 2. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), и члана 35. став 1. тачка 9. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак којим се окончава поступак у овој уставно-правној ствари.

С обзиром на то да је у току поступка пред Уставним судом овлашћени предлагач одустао од предлога за утврђивање неуставности и незаконитости оспореног Правилника, а Уставни суд није нашао основа да настави поступак, стекли су се процесни услови за доношење наведеног Закључка.

Закључак Уставног суда
IУ-162/2005 од 01.12.2005. године

Од престанка важења оспорених одлука до покретања поступка пред Уставним судом протекло је више од једне године тако да су се испунили услови за одбацивање предлога.

Уставни суд је донео:

Уставни суд Републике Србије на седници од 17. новембра 2005. године, на основу члана 125. став 2. Устава Републике Србије, члана 19. став 1. тачка 2) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93) и члана 35. став 1. тачка 6. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95) донео је Закључак о одбацивању предлога за утврђивање незаконитости одредби члана 3. ст. 1, 2. и 4. Одлуке о раду Службе правне помоћи бр. 02-323, од 28. октобра 1996. године, Одлуке о изменама и допунама Одлуке о раду Службе правне помоћи бр. 02-246, од 15. јуна 1998. године и Одлуке о изменама и допунама Одлуке о раду Службе правне помоћи бр. 02-876, од 31. октобра

2002. године, које је донело Председништво Савеза самосталних синдиката Новог Сада.

Суд је утврдио да је од престанка важења оспорених Одлука до покретања поступка пред Уставним судом протекло више од једне године тако да су се испунили услови за одбацивање предлога, у смислу одредбе члана 125. став 2. Устава Републике Србије.

Закључак Уставног суда
IУ-251/2005 од 17.11.2005. године

Нису испуњене процесне претпоставке за оцену уставности и законитости оспорених одредаба статута из разлога протекла рока из члана 125. став 2. Устава.

Уставни суд је донео:

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 17. новембра 2005. године, разматрао је захтев за оцену уставности и законитости одредбе члана 41. Статута МИН Холдинг КО ДД "Локомотива" Ниш, од 30. јуна 1992. године и на основу члана 19. став 1. тачка 2) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93) и члана 35. став 1. тачка 6. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању захтева.

Уставни суд је у спроведеном поступку утврдио да је оспорени Статут МИН Холдинг КО ДД "Локомотива" Ниш, од 30. јуна 1992. године престао да важи ступањем на снагу Статута МИН Холдинг КО АД "Локомотива" Ниш, од 30. јуна 2000. године, и то 11. јула 2000. године.

Према члану 125. став 2. Устава Републике Србије, Уставни суд оцењује уставност и законитост прописа и других општих аката који су престали да важе, ако од престанка важења до покретања поступка није протекло више од једне године. Како је оспорени Статут престао да важи 11. јула 2000. године а иницијатива је поднета 10. јуна 2004. године, Суд је утврдио да нису испуњене процесне претпоставке за оцену уставности и законитости наведене одредбе Статута и одбацио Ваш захтев.

Закључак Уставног суда
IУ-266/2004 од 17.11.2005. године

У остављеном року подносилац иницијативе није отклонио недостатке који онемогућавају поступање Уставног суда.

Уставни суд је донео:

Уставни суд Републике Србије је на седници одржаној 8. септембра 2005. године разматрао Вашу иницијативу за оцену законитости "Схеме програма Републичког фонда пензијског и инвалидског осигурања за поновно одређивање старосне пензије" и на основу члана 19. став 1. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93) и члана 35. став 1. тачка 7)

Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању наведене иницијативе.

Уставни суд је донео наведени Закључак, јер је утврдио да у остављеном року подносилац иницијативе није отклонио недостатке који онемогућавају поступање Уставног суда по иницијативи.

Закључак Уставног суда
IУ-45/2005 од 08.09.2005. године

Уставни суд није надлежан да одлучује о међусобној сагласности аката предузећа.

Уставни суд је донео:

Обавешавамо вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 8. септембра 2005. године разматрао иницијативу за покретање поступка за оцену уставности и законитости Правилника о изменама и допунама Правилника о зарадама, накнада зарада и другим примањима број 2/XVI од 07.11.2002. године и Одлуке о измени Одлуке (број 3/IX од 31.07.2001. године) број 1/XVI од 7.11.2002. године, које је донео Управни одбор ГПДС "Тимоградња" Зајечар и на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91) и 67/93) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео закључак којим се одбацује иницијатива.

Уставни суд је донео наведени закључак, с обзиром на то да према члану 125. Устава Републике Србије Уставни суд није надлежан да одлучује о међусобној сагласности аката предузећа.

Закључак Уставног суда
IУ-68/2003 од 08.09.2005. године

Како у остављеном року није прецизиран захтев и отклоњени недостаци због којих Уставни суд није могао да поступа, то је Суд иницијативу одбацио.

Уставни суд је донео:

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 15. септембра 2005. године, донео Закључак о одбацивању иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Министарству финансија - Пореској управи, број 110-00/1/2004-01 од 18. октобра 2004. године.

Наведени Закључак Уставни суд је донео на основу члана 19. став 1. тачка 3) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91 и 67/93), и члана 35. став 1. така 7) Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95).

У претходном поступку Уставни суд је утврдио да у иницијативи нису наведене одредбе Правилника које се оспоравају, као ни одредбе Устава и закона са којима оспорени акт није у сагласности и да је, сагласно члану 18. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, од иницијатора тражено да прецизира захтев, уз упозорење да ће, ако у остављеном року не поступи по налогу Уставног суда, захтев бити одбачен на основу члана 19. став 1. тачка 3) наведеног Закона.

Како у остављеном року нисте прецизирали захтев и отклонили недостатке због којих Уставни суд није могао да поступа, Уставни суд је на основу наведених одредаба Закона одбацио иницијативу.

Закључак Уставног суда
ГУ-49/2005 од 15.09.2005. године

II ПИСМА НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

БЕОГРАД

Уставни суд Републике Србије је у поступцима решавања сукоба надлежности између Трговинског суда у Београду и Агенције за привредне регистре, уочио да, због начина на који је у важећем законодавству уређено питање регистрације установа, често долази до спора о надлежности.

Наиме, одредбама члана 1. и члана 2. став 1. Закона о поступку за упис у судски регистар ("Службени лист СРЈ", број 80/94), прописано је да се тим законом уређују правила ванпарничног поступка на основу којих надлежни редовни суд поступа и одлучује о упису у судски регистар и да се у судски регистар уписују правна лица и други субјекти чији је упис одређен законом. Уредбом о упису у судски регистар ("Службени лист СРЈ", бр. 1/97, 5/97 и 13/02), којом се ближе уређује упис у судски регистар, прописано је да се на упис установе или другог правног лица чији је упис у судски регистар одређен законом сходно примењују одредбе ове уредбе.

Закон о регистрацији привредних субјеката ("Службени гласник РС", бр. 55/2004 и 61/05), који уређује услове, предмет и поступак регистрације у Регистар привредних субјеката, као и начин вођења Регистра привредних субјеката, у одредбама члана 88. став 1. и члана 89. Закона, прописује да се Закон о поступку за упис у судски регистар ("Службени лист СРЈ", број 80/94) и Уредба о упису у судски регистар ("Службени лист СРЈ", бр. 1/97, 5/97 и 13/02), не примењују од 31. децембра 2004. године на регистрацију привредних субјеката и да даном ступања на снагу тог закона престаје надлежност трговинских судова за упис и вођење регистра привредних субјеката. Како Закон о регистрацији привредних субјеката не наводи нити утврђује да се под појмом привредног субјекта, у смислу тог Закона подразумевају и "установе", и не упућује да се установе уписују у Регистар, сходно одредбама тог Закона, а не прописује ни престанак важења Закона о поступку за упис у судски регистар и Уредбе о упису у судски регистар, нити престанак надлежности трговинских судова за упис и вођење регистра других субјеката који нису привредни, то у пракси код трговинских судова и Агенције за привредне регистре долази до спорова о томе, ко је надлежан за регистрацију установа, као и других субјеката који нису привредна друштва у смислу Закона о регистрацији привредних субјеката, а уписују се, односно уписивали су се у судске регистре.

Имајући у виду изнето, Уставни суд је, сагласно одредби члана 62. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), закључио да укаже Народној Скупштини Републике Србије на проблеме који настају у вези с регистрацијом установа и других правних лица које се сагласно Закону о регистрацији привредних субјеката не региструју код Агенције за привредне регистре, већ се на њих и даље сходно примењују одредбе Закона о поступку за упис у судски регистар које су се примењивале превасходно на предузећа.

III ПРЕДМЕТНИ РЕГИСТАР

Одредница	Број предмета	Страна
АКТИ МИНИСТАРСТВА И ДРУГИХ РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА		
- Наредба о списку директних и индиректних корисника буџетских средстава Републике	IУ – 194/2005	45
- Правилник о начину утврђивања пореза на имовину на права на непокретностима	IУ – 239/2004	46
- Одлука о постпуку и начину усаглашавања износа пензије из матичне евиденције са износом пензије у исплати	IУ – 245/2005	43
- Правилник о начину и условима остваривања права из здравственог осигурања	IУ – 233/2005	49
- Пословник о уређењу и раду Врховог суда Србије	IУ – 155/2004	51
ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ		
- Услови за изградњу помоћних објеката	IУ – 331/2005	71
ЗАКОНИ		
- Закон о порезу на додату вредност	IУ – 381/2004	29
- Закон о принудном поравнању, стечају и ликвидацији	IУ – 226/2005 IУ – 40/2005	35 4
- Закон о осигурању		
- Закон о раду	IУ – 16/2005	11
- Закон о парничном поступку	IУ – 287/2005	31
- Закон о научноистраживачкој делатности	IУ – 366/2004	3
- Закон о наслеђивању	IУ – 290/2005	26
- Закон о пензијском и инвалидском осигурању	IУ – 200/2005 IУ – 238/2005 IУ – 247/2003 IУ – 246/2004	13 15 19 23
- Закон о играма на срећу	IУ – 202/2005	32
- Царински закон	IУ – 453/2004	37
КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ		
- Накнада за заштиту животне средине - надлежност извршног одбора за измене и допуне одлуке	IУ – 135/2004	98
- Овлашћење за утврђивање накнаде за заштиту животне средине	IУ – 466/2004	92
- Обвезници плаћања накнаде за заштиту животне средине	IУ – 269/2005	96
- Преузимање, превоз и смештај - чување умрлог лица	IУ – 491/2003	103
- Послови изградње и опремања гробница и гробних места	IУ – 416/2004	101
- Одржавање паркова, зелених површина и одржавање гробаља	IУ – 285/2005	90
ЛОКАЛНИ ЈАВНИ ПРИХОДИ		

- Критеријуми за одређивање висине таксе за истицање фирме	IY – 9/2002	87

МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ - САМОДОПРИНОС

- Утврђивање надлежности државних органа за обрачун и наплату самодоприноса	IY – 329//2004	105
- Самодопринос на пензије; поступак доношења одлуке	IY – 330/2004	115
- Утврђивање обрачуна и исплате пензија одлуком о самодоприносу	IY – 82/2004	108
- Овлашћење председника скупштине општине да утврди поступак кандидовања за чланове савета МЗ	IY – 178/2005	112
- Надлежност месне заједнице за уређивање питања избора, организације и рада месне заједнице	IY – 315/2005	110

ОБЈАВЉИВАЊЕ И СТУПАЊЕ НА СНАГУ

ОПШТИ АКТИ

- Даном доношења	IY – 32/2005	123
	IY – 330/2005	121
- Пре истека рока од 8 дана	IY – 359/2004	140
- Сагласно члану 120. Устава	IY – 279/2005	127
- Општи акт није објављен	IY – 259/2004	151
	IY – 208/2004	198
	IY – 195/2005	198

ОПШТИНА И ГРАД

- Начин одлучивања о образовању и укидању месних заједница	IY – 355/2005	57
- Представљање, овлашћења општинског већа	IY – 52/2005	61
- Надлежност за извршење буџета општине и задуживања за капиталне инвестиције	IY – 235/2005	64
- Утврђивање и распоређивање средстава буџета	IY – 210/2005	69
- Надлежност у вршењу послова правне заштите права и интереса општине	IY – 147/2004	67
- Надлежност општине да уређује вршење извршне власти	IY – 319/2005	59

ПИСМА НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

- Закон о поступку за упис у судски регистар и Закон о регистрацији привредних субјеката	ПУ – 217/2005	207

ПРЕДУЗЕЋА, ЈАВНА ПРЕДУЗЕЋА И УСТАНОВЕ

- Оцењивање уставности и законитости општег акта док тече рок за његово усаглашавање са законом	IY – 259/2004	148
	IY – 296/2003	152

ПОВРАТНО ДЕЈСТВО

- Одлука о скупштини општине	IY – 135/2004	100

- Одлука о месном самодоприносу	IУ – 329/2004	107
	IУ – 82/2004	109

ПОКРЕТАЊЕ ПОСТУПКА

- Закон о пензијском и инвалидском осигурању	IУ – 5/2005	165
- Одлука о изменама и допунама Статута општине	IУ – 54/2005	167

ПРОЦЕСНЕ ПРЕТПОСТАВКЕ

а) НИЈЕ ОПШТИ АКТИ

- Избор чланова градског већа	IУ – 481/2004	183
- Избор на функцију	IУ – 401/2004	197
- Решење Владе Републике Србије	IУ – 267/2005	183
- Избор за одборнике скупштине општине	IУ – 352/2004	184
- Примена оспорених одлука и на основу њих закључених уговора	IУ – 213/2005	184
- Престанак судијске дужности	IУ – 438/2004	185
- Одлука школског одбора	IУ – 458/2004	185
- Цене лекова за хуману употребу	IУ – 222/2005	186
- Одлука Скупштине Института за кукуруз	IУ – 328/2004	186
- Оснивачки акт јавног предузећа	IУ – 445/2004	187
- Жалба на појединачне акте	IУ – 8/2005	197
- Решење Министарства за рад	IУ – 272/2004	187
- Избор председника и чланова Управног одбора	IУ – 265/2005	188
- Утврђивање цене грејања	IУ – 18/2004	188
- Одлука управног одбора дирекције за планирање и изградњу	IУ – 309/2005	189
- Одлука директора градског саобраћајног предузећа	IУ – 254/2004	190
- Одлука о расписивању избора за савете месних заједница	IУ – 121/2001	190

б) ОЦЕНА У ОДНОСУ НА ЗАКОН КОЈИ ЈЕ ПРЕСТАО ДА ВАЖИ:

- Правилник о систематизацији радних места	IУ – 27/2004	192
	IУ – 354/2004	191
- Акт није део позитивног правног система РС	IУ – 464/2004	192
- Поступак доношења одлуке	IУ – 495/2004	193
- Правилник о отпремнини, јубиларној награди ...	IУ – 431/2004	193
- Истек рока из члана 125. став 2. Устава	IУ – 266/2004	201
- Правилник о организацији и систематизацији послова - оцена у односу на колективни уговор	IУ – 205/2005	189

ц) ОСТАЛО

- Акт није објављен, није ступио на снагу и не производи правно дејство	IУ – 195/2005	198
	IУ – 208/2004	198
- Одустанак од предлога	IУ – 162/2005	200
- Захтев за измену и допуну одредаба закона	IУ – 341/2005	196
- Одустанак од предлога	IУ – 359/2005	199
- Закон о потврђивању Споразума о питањима сукцесије	IУ – 419/2004	199

- Примена оспорених општих аката	IУ – 143/2004	196
- Непрецизирање иницијативе	IУ – 45/2005	201
	IУ – 49/2005	202
- Преиспитивање Закључка Уставног суда	IУ – 231/2004	202
- Међусобна сагласност аката предузећа	IУ – 68/2003	202
- Акт Министарства одбране СЦГ	IУ – 216/2005	195
- Оцена уставности примене прописа	IУ – 294/2005	194
	IУ – 319/2004	195

РАДНИ ОДНОСИ

- Одлука о платама - објављивање и ступање на снагу	IУ – 330/2005	121
- Утврђивање да ли је општи акт био примењиван и др.	IУ – 32/2005	122
- Право запослених на зараду за време трајања штрајка	IУ – 115/2004	124
- Право на додатак за исхрану за време коришћења годишњег одмора	IУ – 321/2004	127
-Услови за радно место "координатор практичне наставе"	IУ – 58/2005	129
- Престанак важења закона; оцена уставности општег акта	IУ – 279/2005	125
- Престанак важења закона; обустава поступка	IУ – 386/2004	131
- Престанак важења општег акта и закона; обустава поступка	IУ – 413/2004	133
- Уређивање начина остваривања права на зараду колективним уговором	IУ – 30/2005	134
- Надлежност директора установе за доношење акта о систематизацији	IУ – 443/2004	136

СТАМБЕНИ ОДНОСИ

- Прописивање упућујућих правних норми које сходно примењују одредбе другог општег акта	IУ – 359/2004	138
- Начин решавања стамбених потреба кадрова од посебног значаја за предузеће	IУ – 18/2005	141
- Сложеност послова као критеријум за утврђивање реда првенства	IУ – 475/2004	147
- Продужавање важења појединих одредаба раније општег акта до доношења новог акта	IУ – 236/2005	145

СУКОБ НАДЛЕЖНОСТИ

- Упис и вођење регистра апотекарске установе	ПУ – 217/2005	176
- Образовање савета зграде	ПУ – 321/2005	173

УДРУЖЕЊА ГРАЂАНА И ДРУГЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

- Мандат чланова органа Удружења; дисциплински поступак	IУ – 307/2004	158
- Уређивање пружање правне помоћи уз накнаду	IУ – 168/2005	153
- Искључивање из чланства политичке странке	IУ – 439/2004	156

УРБАНИЗАМ

-Поступак доношења и садржина		
-------------------------------	--	--

урбанистичког плана	IУ – 246/2005	80
- Поступак доношења плана	IУ – 404/2004	75
- Овлашћење општине да уређује намену земљишта и препарцелацију	IУ – 313/2005	73
- Поступак доношења плана	IУ – 347/2004	77
	IУ – 406/2004	82
- Услови за одређивање локације за уређење гробља	IУ – 317/2005	85